

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Goldschmidt, M.
Titel Title:	<u>Fortællinger og Skildringer.</u>
Alternativ titel Alternative title:	Arvingen.
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Steen & Søn, 1863-1865
Fysiske størrelse Physical extent:	3 bd. (322,255,418 s.) :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57. - 140.

Det Kgl. Bibliotek

130025449704

Christlicher und christlicher

in der

16. Jahrgang

1861

1861

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

1861

Arvingen.

Indhold.

Arvingen.

Index

Index

A r v i n g e n.

Særstilt Udflyk af „Fortællinger og Skildringer“, udgivne

af

M. Goldschmidt.

Kjøbenhavn.

Hos Chr. Steen & Søn.

1865.

A. J. O. N. I. R. A.

Det Kongelige Danske Videnskabs Selskab

18

M. O. S. (1860)

1860

Pianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

1861

Titlen „Arvingen“ er valgt, endskiøndt Forfatteren ikke har angivet den, ja neppe engang kan have tænkt paa at give sin Meddelelse en Titel. Novellisten sætter en Overskrift for at antyde, hvad man har Ret til at søge i hans Fortælling, under hvilken Idee eller Grundtanke han har indordnet sin Digtning, hvorimod den, som fortæller sin egen Skjæbne og under Medskrivningen knap tænker paa et Publicum, kun fremstiller Begebenheder og lader det uafgjort, hvilken Idee der kan eller skal findes i dem. Men da en Bog nu engang skal have et Navn, er „Arvingen“ valgt som nogenlunde betegnende.

Hvorledes Udgiveren er kommen til denne Meddelelse eller Beretning, er et Spørgsmaal, som uden at have æsthetisk Berettigelse dog formodenlig næppe vil undlade at træde frem. Det var ogsaa først paa tænkt, herom at fortælle den factiske Sandhed; men

da den stod paa Papiret, blev det øiensynligt, at Publicum vilde tage den for opdigtet — thi, som bekjendt, er le vrai ikke toujours vraisemblable — og Udgiveren tilstaaer, at have fundet sig udhygtig til, i Stedet derfor at opdigte Noget, som Publicum kunde formodes at ville tage for Sandhed. Det er derfor blevet fundet rigtigst at følge den Regel, som gjaldt i de gode gamle Dage: at lade det Trykte staae alene og have hvilkensomhelst Skjæbne dets Indhold vil paa-
drage det.

Nouv. 1864.

A copyright edition of this book is being published
in London; translations into German reserved.

Jeg troede, det var let at fortælle, hvor man er født, og hvorledes Ens Barndom hengik; men idet jeg vil erindre tilbage og om mulig gribe det Første, jeg kan huske, mærker jeg, hvor frugtesløst det vilde være at forsøge mig paa en Opgave, der trænger sig frem: at oprulle hin besynderlig sammenluffede og dog saa aabne og modtagelige Tilværelse, i hvilken der danner sig et sammenvævet Sæt af Billeder, Tilstande, Indtryk, som udgjøre Baggrunden for vort hele sildigere Liv, er Kilben til mangfoldige senere Tanker, Sympathier og Antipathier, til vore Vængsler, ja til Udbrud af vor Villie og Handlekraft.

Det er navnlig min Faders Gaard eller Naturen, hvori jeg vaagnede til Bevidsthed, som jeg af Vængsel og Kjærlighed gjerne vilde mane op i den Glæde, Storhed og Friskhed, hvormed Barndomspiet saae den. Idet jeg skal kalde vor Gaard „en lille Herregaard“, glider Fæ-Skjæret bort fra

den, og jeg har ikke Ord til at gribe og fastholde dette Skjær, som dog for mig var det Rette og Virkelige. Jeg er fristet til at sige, at vi have lært at tale paa Bekostning af et finere, men rigtignok ufuldstændigt Sprog, som oprindeligt er i os.

Naar jeg tænker mig, at jeg kommer reisende tilbage dertil, saa bøier jeg af fra Landeveien ad en Bivei, og man kan aldrig tage fejl af denne Bivei, hvis man engang har seet den. Til begge Sider hugner det paa Grøstefanten af Brombær — og hvor Luften en Sommerdag kan ligge stille paa denne dybe Wei, og hvilken sød Duft der slaar En imøde! Men hvo kan beskrive den? — og lidt længere frem begynder en Allé af Poppel-pile. Det er egentlig ikke noget smukt Træ, denne Poppelpil. Den skyder op i en Pyramide, men mærker saa, at den har sluttet Pyramiden for hurtig, og skyder saa en ny, der staaer omvendt, en overflødig Duft, der vakler og ofte bliver skjæv. Men de have mangen Gang utaalmodig vinket efter mig eller sørgmodig sagt mig Farvel; de vare simple Folk, stode yderst ude, toge imod den værste Blæst for at gjenne om de finere Folk, Lindealléen, der stille og alvorlig ligesom gamle betroede Tjenere førte ind til selve Hjemmet.

Dog var Indkjørselen ikke lige for Alleen. I gamle Dage, da Vindene bleve plantede, skal Hovedbygningen have ligget ligesfor; nu fører jeg tilhøre, igjennem en høi Port, ind paa en firkantet Gaardsplads og saa igjen tilvenstre op foran Stentrappen. Nu kommer Ungen ud med aabne Arme; men det er det Samme; lad mig stige af ubemærket og gaae op ad Trappen og ind i Forstuen belagt med store Fliser, hvis Lyd vel endnu er trofast hjemlig, og lad mig, idet jeg bortskyder Minderne, der aandedrætsstandsende møde fra Fortiden, strax gaae ind i og igjennem den store Havestue. Mon den endnu er saa overmaade høi og rummelig, som den syntes mig dengang? Mon Stentrappen, der fører ned i Haven, endnu er saa stor og glat og tindrende hvidgraa? Men Haven, se, den er af en ganske egen Slags; thi den er mange Haver, den er et helt Rige, med Frugttræer vidt spredte overalt, som i saa mangen Juni have forvandlet sig og Omgivelserne til en Trylleverden med hvide og lyserøde Kugler og med sommervarm Snebund. Der er Blomsterbede og Sirener nærmest Stuen, saa Gange bugnende med Solbær, Ribs og Stikkelsbær, saa lange, regelmæssige, pyntelige Rjøffenurtebede, saa igjen et Blomster-

parti, udvalgte Blomster, især en Samling af mangfoldige Roser, og et Espalier af Vindruer og spanske Kirsebær tilvenstre paa en hvid Væg — denne Afdeling kaldtes Moders eller Fruens Have — og saa en Rund med Aft, Birk og ung Bøg, der ender i en Høi, hvor der staaer en ensom Guldranke. Men hvor er der Ord for Stilheden, hvori Alt dette aander, og som underdelig afbrydes af en Fuglestemme, af Leens Klang fra Marken, af Kirkekloffen, der i hemmelighedsfuld Forening med den rødmende Himmel ringer Dagen ud — og hvo inddriffer den jordiske Salighed deraf uden den, der som Barn færdes deri uden Begreb om Tid, og som uden endnu at have Forstand paa, hvad Eiendom er, føler det Hele som Sit?

Saa, det var mit, det var vort Altsammen, og den, som gav mig den første, usikre og dog stolte Forestilling om Besiddelse, var vistnok Ane Marie eller Ane Peer Jens, der altid kaldte mig „Arvingen“. Jeg antager, at jeg lærte Ordets omtrentlige Betydning igjennem den kjærleghuendrende, lidenskabelige Tone, hvori det saa ofte blev sagt. Ane var bleven gift fra Gaarden allerede i min Bedstefaders Tid og havde det nu daarlig, ikke formedelst Fattigdom, men fordi

hun ikke kunde komme ud af det med sine Stedbørn, og paa „Gaarden“, hvor hun havde været ung, og paa mig, Gaardens Herstabs Førstefødte, fastede hun al den Kjærlighed, hun ikke kunde faae Brug for andensteds. Jeg var formodentlig ligesom Barn af hendes Ungdomslykke, den eneste Gjenstand, hvor hun paa en Maade kunde see sig i Speilet og ikke finde sig gammel, forvandlet fra en smuk Pige til en rynket Husmandskone med Harm og Had i Hjertet. Mig lærte hun at kalde sig Ane Marie, medens med Undtagelse af Fader hele Gaarden kaldte hende Ane Peer Jens, fordi den hele Slægt kun havde kjendt hende efter hendes Giftermaal. Naar der var Noget i Veien for mig og hun var nær, trøstede hun mig med, at jeg var Arvingen, eller jeg var og blev dog Arvingen alligevel, hvordan det saa gik, og det synes mig, at jeg endnu kan huske, hvor underlig disse Ord virkede paa mig og gave mig Magt til ikke at græde, som om jeg følte en hemmelighedsfuld stor Ret og Forpligtelse. Senere har jeg havt Anledning til at tænke over, i hvilken Mening hun vel sagde det. Gaardens Folk ansaae hende for en Slags Sibylle — hvad Almuen jo let vil gjøre ved Menneſker, der huske langt og

dybt og ere bevægede af en Videnskab, de ikke helt kunne udtale —; men, hvis jeg var overtroist, vilde jeg være tilbøielig til at sige, at hun i sin Indesluttethed havde noget Prophetisk. Hun staaer forøvrigt næsten mythisk for mig, fordi hun tidlig gled bort fra min Forestillingskreds; men jeg maa rose hende i hendes Grav for en efter Omstændighederne usædvanlig Honnethed. Skjøndt hun var meget skinsyg og — saavidt Respeceten for hans høiere Samfundsstilling tillod — vred paa en anden Person, der viste mig Vennskab, Ritmester Buch, og hyppig blev begegnet af ham med Ringeagt, sagde hun dog aldrig noget ondt eller ringeagtende Ord om ham til mig, skjøndt hun havde kunnet. Hun staaer for mig som noget beshynderlig kjærlighedsfuldt Idealistisk i usfjøn Form; hun vilde jage Fluerne fra mit Ansigt, naar jeg sov, og holde onde Ord fra mit Øre, naar jeg var vaagen.

Ritmester Hemming v. Buch strækker sig igjennem de to Perioder af min Tilværelse, den mythiske og den heroiske — som de Fleste af os gjenneengaae — og temmelig langt ind i den historiske. Han havde været Landseneerofficier, og jeg er ikke istand til at angive med Bestemthed, hvorfor han

havde søgt eller faaet sin Afssked. Mig syntes det i tilgivelig Partiskhed, at han var en stor og mægtig Riddermand. Han var høi, temmelig bredskuldret, med et stort, kraftigt Hoved og et storfskaaret Ansigt, med mørkt Haar og Skjæg og med et Blik, hvori der var en besynderlig Blanding af Jovialitet og Demod. Jeg har senere kun yderst sjelden mødt et lignende Blik, og da hos en Saadan, som var bleven skuffet i Kjærlighed og havde søgt Trøst hos Bacchus. Jeg kan gjerne strax sige, at jeg troer, Ritmesteren drak lidt mere end strengt nødvendigt; men jeg erfarede det først sent; thi han havde Principer, han havde en bestemt Tid, fra Klokken 9 eller 10 om Morgen til Kl. 5 eller 6 om Eftermiddagen, hvori han kunde komme til at vise sig for min Moder og aldrig „feilede“ Noget. Han havde, skjøndt endel Aar ældre end min Fader, været en Ungdomsven af ham og var nok oprindelig kommen til Gaarden som Gjæst og var saa bleven der. Han viste sig altid „i Værelserne“ i Uniformsfrakke og bevarede den Holdning, som hører dertil, og skjøndt det vel er muligt, at i de otte, ni Aar, hvori jeg kjendte ham eller næsten var under hans Varetægt, hans Haand efterhaanden blev

mindre sikker og hans Næse lidt rødere, end den burde været, saa var og blev der dog bestandig noget Nobelt, Chevaleresk ved ham. Man sige, hvad man vil om den sorte Kjole og dens demofratiserende, sociale Magt: Uniformen gjør dog godt i et Hus; man bliver, synes mig, aldrig saa familiær med den som med den civile Dragt; den pynter noksaa godt som en Bordopsats, og den knytter ofte paa livlig Maade Husets Forestillinger til Fanen, det Almindelige. Naturligvis var en af dens første Virkninger paa mig at vække Dunst om at blive Officier; men, uagtet Moder ikke officielt vidste, hvorledes det stod til med Ritmesteren udenfor de reglementerede Timer, saa vilde hun dog paa ingen Maade have mig til at gaae den Vej. Fader var af samme Mening og gav den gode Grund, at jeg engang skulde overtage Gaarden; Ane Marie anviste mig endnu tydeligere min Plads som „Arving“, og skjøndt Ritmesteren mente, at ingen Ting hjalp mod en Drengs Natur og Tilbøjelighed, synes der dog tidlig at være sluttet et Compromis mellem de stridende Magter, idet ogsaa han sagde: Først Student. Jeg antager, at han mente det; men jeg troer ogsaa, at et fløgt Hensyn til sig selv

bød ham ikke staae Moder imod, og havde han først bundet sig ved et Ord, saa var han ikke den Mand, der underhaanden skulde arbejde imod. Bevarede han en Uvillie over at være bleven overvunden, saa viste han den kun indirecte imod Ane Peer Jens; saasnart han saa hende, citerede han Holberg, saasom: „Ha, ha, Madam, det var Andet end Ammen; jeg seer, hvad Folk I consulerer!“ eller: „Hvad er Din Begjæring? siger Kvinden Gunild; vil Du, at jeg skal slaae Diet ud paa Nogen, saa koster det sex Skilling; jeg tager kun Lidt; derfor har jeg desmere Næring.“ — Fader, der ogsaa var stiv i Holberg, sagde undertiden leende, naar Ane Marie var hos mig og Ritmesteren hørtes komme: „Hillemand, der er Mester Bonifacius; nu bliver her Klammeri af; løb, Anne, bag Skjærmbrædtet i en Hast!“

Ritmesteren var ikke meget afvejlende i sin Satire mod Ane; men som en stor Hund overfor en Kat gif han dog forresten af Veien for hende.

Om Meget af dette, og navnlig om Meningsforskjellen betræffende min Fremtid, kan jeg ikke have Kundskab af egen Dagttagelse; thi man discuterede mine Tilbøieligheder, medens de endnu kom som Vindpust, og imidlertid gif jeg omkring

som et lyffeligt Barn med nogen Hang til Drømmeri, som jeg maa antage. Jeg havde engang vovet mig langt bort alene og kom til en grøn Høi, omkring hvilken snoede sig i Affatser tynde, graae Rande. Medens jeg stod der, kom en Mand, formodentlig Forvalteren fra en Herregaard i Egnen, og jeg spurgte ham, hvorfra disse Rande kom. Han svarede: Det er fra Syndfloden; alt som Vandet sank, bleve disse Rande tilbage; Nogle sige at Noahs Ark stod deroppe. Hvordan Forvalteren faldt paa at sige dette, forstaaer jeg ikke; men jeg troede det, ikke blot fordi det blev sagt, men ogsaa fordi det svarede til en dunkel Forestillingskreds, hvori jeg levede, og som ved denne Meddelelse fik Ord: Alt var foregaaet her, eller her var Verden; min egen Tilværelse og Alt, hvad der omgav mig, laa nær Skabelsen; Alt var helligt og dog saa ganske naturligt — men dette er atter en af de Fornemmelser, som man i en modnere Alder ikke kan finde de rette Ord til. I lang Tid senere, naar Ritmesteren fortalte mig en af sine mange Historier om Krig, Kjøvere o. desl., var Scenen for mig altid nær. I en stor Skov, som vi kunde see mod Nord, var det, først, at Cain dræbte Abel, senere, at den

sterke Ridder Samson havde hvilet, da han bortførte Rodgeir Karls Datter Hildesvid, og endelig var det Roncesvalles, hvor Roland blæste i sit Horn og faldt for Overmagten. Jeg har været saa — hvad skal jeg kalde det? Ulykkelig? Ja! — at da jeg engang hørte et Horn i Retning fra Skoven, troede jeg, det var Roland, der havde rejst sig og blæste igjen.

Men et Par noget senere Begivenheder bragte megen Forandring heri. Jeg fulgte engang Fader langt ud i Marken. Han holdt ogsaa af at fortælle mig Et eller Andet; men han var correct i, hvad han fortalte, og holdt sig til en interessant, men forstandig Sandhed, medens Ritmesteren brugte høitlydende Ord og malede i det Umaadelige, hvilket ganske anderledes tiltalte. Desuden vilde Fader gjerne have, at jeg til Gjengjæld skulde fortælle ham Noget, betro ham Noget, behandle ham med aaben Tillid. Den manglede det heller ikke paa; men netop fordi han gjorde sig Umage derfor, kunde jeg aldrig finde Noget at fortælle ham; Alting forsvandt under min Søgning efter Noget, der var ham værdigt. Medens han nu saadan gik med mig, fik jeg pludselig Die paa Høien med de graae Ringe, og skjøndt

dette henhørte til en Verden i mit Indre, hvorom jeg ellers var taus til Alle, gav jeg pludselig efter for Lyften til at tale og raabte: Fader, veed Du, hvorfra de graae Rande komme?

„Ja, min Dreng“, svarede han, „naar Faarene græsse paa en Høi, gaae de altid saadan i Kreds og nedtræde Grønsværet.“

Fader kunde ikke ane, hvilken Virkning dette Svar gjorde. Først var jeg skamfuld over at være bleven narret; men derpaa gif det op for mig, at jeg ogsaa havde taget feil med Hensyn til alle de andre Steder, hvor jeg havde henlagt Scenen for vidunderlige Ting, og efterhaanden kom saa istedenfor den stille, uforstyrrede Hvilen i Omgivelserne en Rængsel efter den fjerne Verden, hvor Vidunderne virkelig havde tilbragt sig. Det Dybeste og mest Farverige saavel som det Alvorligste, Mørkeste, jeg saa i mit skønne Hjem, indeholdt altid en Anthydning om noget Useet, der overgik det, og saaledes var jeg kommen ind i det Romantiske — hvis det ellers er sandt, at Romantiken beroer paa en Følelse af to adskilte Verdener.

Tiltrods for Husets Soliditet var der Noget tilstede, som altfor tidlig og altfor stærkt kunde

have udviklet denne Vængsel; thi hele vort Samliv var egentlig gjennemværet med Forestillingen om Adskillelse, og hvilken Ro Moder end udbredte over Husets Gjerning, var der dog — hvad jeg senere desværre skulde blive flog paa — ofte i hendes Stemme og i enkelte tilfældige Ord en Hentydning til en ganske anden Adskillelse end den, at jeg engang skulde til Kjøbenhavn. Men Ritmesteren var ikke den Mand, i hvis Nærhed man, eller idetmindste jeg, fik Lov til at falde hen i Drømme. Han holdt selv Hest, det vil da sige, jeg er overbevist om, at Fader holdt den med Foder; men han havde sin egen Hest, anskaffet for hans egne Penge, og han sørgede altid ved forstandig Bytning for at holde sig godt ridende. Han var naturligvis ogsaa meget omhyggelig for sit hele Sadel- og Ridetøj, og havde ikke Møie med at bibringe mig en lignende Omhu, især da han forærede mig en Sadel. Og med hvilken Lidenstabel jeg har elsket den! Hvor det nye, gule Læder har staaet for mig vaagen og i Drømme! Ogsaa til den knytter sig en Begivenhed, der trods al sin Lidenhed og Ubetydelighed virker i mig endnu. Jeg troer, det var den Dag, da vi skulde prøve den. Vi kom ud paa en Eng, og istedenfor

at passere en Bro over en nyopkasted Grøft satte Ritmesteren over Grøften. Det saae saa fortræffeligt, skjönt, mandigt ud, at jeg raabte: „Det vil jeg ogsaa gjøre!"; men da jeg kom til Grøfteranden, blev jeg bange og holdt Hesten an. Ritmesteren vendte om, satte over igjen, og, idet han som en Hærfører udstrakte sin Haand, raabte han: „Derovre ligger Dit Ord; skal det blive liggende der, Dreng?" Hans Stemme og Haandbevægelse var som en Trompet, og i flyvende Fart kom jeg over; men Beslutningen, Villieshttringen i min Hjerne i Forening med Hestens kraftige Bøining og Spring synes at have gaaet over i mit Blod, jeg var som et andet Væsen fra den Dag af, blev haard og hensynsløs og gjorde Fortræd, ikke fordi — det troer jeg at kunne sige — jeg havde Onske eller Tanke om at tilføie Menneffer eller Dyr Ondt; men fordi Alt syntes mig at skulle vige, naar jeg kastede mit Ord ud i Luften. Ritmesteren bestyrkede mig da ogsaa til en vis Grad deri ved Yttringer som denne: „En Dreng, der ikke hver Dag risikerer at brække Halsen, bliver aldrig til Noget. Jeg giver ikke et skimlet Commisbrød for ham." Ikke at blive til Noget! Hvilken forfærdelig Tanke for en sund Dreng! Men tillige

hvilken Foragt for Alle, der gif sindig eller havde Andet at varetage end vove Halsen! Det forstaaer sig, Høimodighed var ikke udelukket fra Ritmesterens Læreregler. „Ikke ind i Stuen, før Du har sørget for Din Hest! Det er simpel Honnethed, naar den har gjort sin Gjerning. Det er desuden klogt, skal jeg sige Dig. Sæt nu, Du engang har en lang Marche at gjøre og Du kommer til en Kro. Før Du gaaer ind i Kroen, er Du agtpaagivende; men Du veed ikke altid, hvordan Du er, naar Du gaaer ud af Kroen. Det vil da sige, en Cavalier er altid Cavalier; men det er undertiden ikke muligt for en Mand at undgaae en Snitser.“

Ritmesteren lovede mig blandt Andet, at vi en Nat skulde patrouillere; om det var hans egen eller min Opfindelse, eller om Ideen kom fra Campes Robinson Crusoe, veed jeg ikke. Men det blev aldrig til Noget; thi han var nok ikke af det samme Sind om Aftenen, og jeg kunde ikke holde mine Dine oppe. Mere end een Gang lykkedes det mig at slippe ud af den første Søvns og begynde at klæde mig paa; men saa blev jeg om Morgenstunden halv paaflædt i Sengen og fik mange Vebreibelser for, at jeg var saa blødagtig eller

urenlig, ikke at klæde mig af. Men endelig lyfledes det mig dog en Nat, eller formodentlig en Aften, at komme op, og saa listede jeg mig ned ad den lange Corridor, der førte til den Side af Huset, hvor Ritmesteren havde sit Værelse, og glædede mig til at skulle kalde ham op til Patrouilletjeneste. Da jeg kom udenfor hans Dør, hørte jeg ham paa den besynderligste Maade, snart med mandig, blød Stemme, snart i sælsomme Dissonanser, snart jublende og snart i Baande, synge og mange Gange gjentage:

Es war ein König in Thule,
 Hel trofast til sin Grav,
 Hans Fæstems hin feire —
 Na, Sludder, Slud—der—der!
 Hans Fæstems hin feire
 Hel trofast —
 Na Sludder!

Saa urimeligt og uhyggeligt det end var at høre et Menneske ene om Natten synge saadan, vakte det hos mig paa uforklarlig Maade Medfølelse blandet med Angst. Jeg havde upaatvivlelig et Instinct, der ud af hans Stemme fornemte en menneskelig Videlseshistorie. I alt Fald gif jeg aldrig mere om Aftenen nær til hans Værelse, og om Dagen, naar jeg saae ham, syntes Begivenheden mig ikke ret at være Virkelighed.

Det Væsenlige ved Ritmesteren, det, som gav hans Tilværelse paa Gaarden Fylde og Farve, var imidlertid hans Hengivenhed for mine Forældre, især for Fader. Overfor „Frøen“ var han altid noget strammet op, og jeg har et Par Gange overrasket ham i at bruge Ordet „Chefen“, naar han mente hende, ligesom Middagsbordet ogsaa sommetider hed „Paraden“. Men han var en altfor god Soldat til at nægte, at Escadronen vilde smøge frygtelig af sig, hvis der ikke var en streng Chef, eller at man godt kunde holde af ham, uagtet han var streng. Det var ikke, fordi Moder i Birkeligheden fremtraadte streng; men hun var en harmonisk og overlegen Natur og kunde sige Meget med et Smil. Men skjøndt Ritmesteren upaatvivlelig dybt anerkjendte hende og ikke i Reglen vilde have undværet hende, var det dog hans lykkeligste Timer, naar Moder engang — hvilket rigtignok hændte hyderst sjelden — var taget bort og ikke kom hjem til Middag, eller naar hun efter en Sygdom var Reconvalescent og savnedes ved Bordet, uden at der var Befymring. Saa bleve han og Fader siddende lidt længer end sædvanlig ved en extra Glaske, og saa var det tydeligt at mærke paa Ritmesteren, at han nu havde

Alt det for sig, som hans Hjerter væsenlig behøvede. Den Kjærlighed og Agtelse, der var i hans Blik, og den fortrolige Hjertelighed, der var i hans Stemme, staaer bestandig for mig som et Tegn paa et Mønsterforhold mellem Mænd. Fader havde i sit Væsen den Sikkerhed, som betydelig Besiddelse og praktisk Omsorg for mange Mennechers Vel i Regelen giver; men i saadanne Øjeblikke som de nysomtalte havde han tillige noget Barmhertigt ved sig; han kunde blive begejstret ved Minder af personlig eller almindelig Art, hvilket Ritmesteren ikke kunde; thi i alle Minder, der vare ham dyrebare, hvad enten de angik Kjærlighed eller hans første Uniform, maatte vel blande sig Mismod, om ikke noget Dybere, og han gik ikke gjerne tilbunds i sine Grindringer. Jeg har Grund til at huske, at de engang sad saadan og samtalede og endelig kom til at undersøge, hvad der i sin Tid havde vaakt mest Beundring hos dem, og Fader fortalte da en Historie, som han rimeligvis havde fra en Bog, men som jeg aldrig har stødt paa. En ung Ridder var indstævnet for den himmelske Ret, der holdt sit Møde under en stor Eg. Man var uretfærdig imod ham og fandt ham skyldig; men da Dommen skulde fuldbyrdes, havde ingen af

dem Mod til at binde an med ham, hvorpaa han i Tillid til sin Ustyldighed lagde sit Skjold fra sig; men de havde ikke Mod endda; saa tog han ogsaa Harnisket af og udfordrede dem, men de turde endnu ikke; endelig astog han Hjelmen, og saa fore de imod ham, og efter lang Kamp blev han fældet. — Ritmesteren havde maaskee ikke Sands for den idealt-bittre Uvillie og den Domfældtes høie Tro paa Ustyldighedens Magt, som Fader efter sin Natur blev tiltrukken af, men fandt Ridderens Adfærd uforsigtig. Derom opkom en ivrig Disput, som pludselig afbrødes ved, at Ritmesteren sagde: „Naar Axel skal ud i Verden, skal han tage Rustning paa, og Pokker ikke tage den af, naar Flabene vil gjøre ham Fortræd“. — „Naa, ja, saadan“, sagde Fader og blev taus.

For mig staaer hin Fortælling af Fader som en Sjældenhed; han vilde i Regelen ikke udtale sig med Følelse, og syntes stadig at befinde sig i en rolig, uforskyrret Alvor. Men jeg gav selv engang Anledning til, at hans Hjerte ligesom blødte paa Grund af en ham eiendommelig Sensibilitet. Historien geraader mig just ikke til Gre; men jeg kan idetmindste sige, at Alt gik aldeles

ærligt til. Jeg havde faaet mit første Gevær, og alle mine Forestillinger dreiede sig naturligvis om Et: at træffe. Jeg var saa forstandig, at jeg vidste, hvad jeg turde slyde paa; men selv naar jeg ikke havde Geværret i Haanden, var dets Tanke over mig. Hvadsmøhelst jeg saae, forvandlede sig enten til Skive eller lod sig af Phantasiien sætte i Bevægelse i lige Linie mod et Centrum. Nu hændte det sig, at jeg engang saae to Bønderdrengene kaste med Smaaasten efter hinanden, og jeg fandt det aldeles urimeligt, at de gjorde saa mange Bevægelser for at undgaae Stenen: saa var det jo ikke til nogen Nytte at sigte. Jeg foreslog dem, at de skulde staae stille, medens de befastede hinanden; men efter det første Forsøg løb den ene sin Vej. Jeg holdt paa den anden, og dels ved Opmuntninger, dels med Pidskeslag fik jeg ham i en saadan Stemning, at han modtog den Duel, jeg foreslog: at vi skulde see, hvem der kunde træffe den andens Næse. Nu forstaaer jeg ikke, hvorledes Slingt kunde falde mig ind; men jeg har dog senere tidt seet i Verden, at naar et Menneske er betaget af en Videnskab, kan han for at tilfredsstille den gjøre Ting, der ikke ere forenelige med Fornuft. Drengen fik uægtelig mange

Prøgl, inden han stod stille, og jeg paaftaaer, at jeg stod stille, hvorom da ogsaa adskillige Skrammer indirecte kunde vidne. Endelig havde jeg det Held, den Triumph at ramme ham lige midt paa Næsen; men — han faldt og blødte saadan, at han besvimede. Det kunde jo ikke dølges, selv om der havde været Villie dertil paa begge Sider. Der maatte sendes Bud efter en Doctor. Ritmesteren, til hvem jeg først meldte det, beordrede mig Stuearrest, tog Nøglen af og foer afsted. I de fleste Huse bliver man ved en saadan Veilighed vred, hidsig, og slaaer. Det skete ikke imod mig, tildels maaffee fordi jeg var luffet inde. Men da jeg kom ud, tog Fader mig for sig og talte saadan, at det gik mig til Marv og Ben; thi han talte ikke med den beregnede Hensigt at gjøre Virkning, men gav sit Sind Luft, og han var greben af Sorg og Angst, fordi Drengen var en Enkes Søn, og Faderen var nylig død. Han talte med en Følelse af, at jeg havde trykket og mishandlet de Svage og gjort en Uret, som Gud vilde tage sig af. Han var aldeles betagen af den Uret og Skyld, der var under hans Tag, og ved den Veilighed gjorde jeg for første Gang Bekjendtskab med et melancholisk, religiøst Gemyt eller

har fra dengang den Erfaring, at han var et saadant. Der blev nu efter den omhyggeligste Undersøgelse Spørgsmaal om, hvordan jeg skulde høde, ikke for selve „Duellen“, men for at have tvunget og banket Drengen dertil. Først blev forlangt, at jeg skulde gaae ned og bede om Forlædelse; men det vilde jeg ikke. Grunden var vistnok tilbøls en dunkel Følelse af, at jeg ikke burde commanderes dertil, men gjøre det af egen Villie, hvortil dog kom, at jeg ved Faders Ord var kommen til at betragte mig selv som en Forbryder imod Gud, en Cain, og havde en uforklarlig Fornemmelse, omtrent den, at Menneskene nu ikke havde noget Krav paa mig. Hverken Fader eller Ritmesteren eller endog Moder kunde faae mig til at tale og give efter, og medens jeg for en lang Tid var berøvet alle mine Fornøielser, forbudt at ride, skøde o. s. v., led jeg under et værre Tryk, end Nogen anede, indtil jeg en Dag gik ind til Enken og Drengen og bad dem om Forlædelse, saa var Trykket borte.

Jeg var dengang omtrent ti Aar og havde faaet endel Undervisning af Sognepræstens Capellan, der hver Dag kom nogle Timer paa Gaarden. Nu fandt man, at jeg burde føres

sammen med Drengene, som jeg „ikke saa let kunde cujonere“, og Fader tog mig over til en Herremand, der boede en halvanden Mils Vej borte og holdt Huslærer til sine fem Sønner, af hvilke den yngste var paa Alder med mig. Der gik stort Ry i Egnen af denne Huslærer; han var forskreven fra Kjøbenhavn paa Grund af sin Dygtighed, fik ni hundrede Daler aarlig Gage foruden Ridehest o. besl. Min Faders Ønske, at jeg skulde deltage i Undervisningen, blev beredvillig efterkommet, og Husfruen tilbød at give mig Mattely, naar jeg i daarligt Veir, navnlig om Vinteren, ikke kunde ride hjem. Den yngste Søn hed Baldemar og vilde være Søofficier. Da vi mødtes første Gang, spurgte han, hvad jeg vilde være, og da jeg svarede Cavalleriofficier, hittede han sig haanlig om Landetaten, hvorpaa vi kom op at slaaes. Vi vare lige stærke og sloges med største Videnskab, bogstavelig saa længe vi kunde røre os. Da vi næste Gang mødtes, droges vi til hinanden ligesaa sympathisk, som vi først havde været antipathiske, og der udviklede sig mellem os en saadan Hengivenhed, at jeg aldrig senere har havt Plads til rigtigt Vennskab for nogen Anden. Jeg følte en sand Forelskelse, en sugende Længsel,

naar jeg var borte fra ham, en dyb, glad Tilfredsstillelse, naar jeg var ham nær. Intet, som jeg eiede, var for godt, det havde nu iffun Værd for mig som Middel til at gjøre ham en Fornøielse, og noget Eignende var Tilfældet paa hans Side. Han var saadan en smuk, blond, aaben Dreng og havde kun den Feil, at han stammede lidt; men det kom kun af, at han skyndte sig for meget med at tale, og senere, da han blev vænnet af hermed, kom der i hans forsigtige Maade at tale paa noget vel Samlet, vel Betænkst, Tilførelseligt, der forøgede hans Elskværdighed. Det Æneste, der i nogen Tid generede mig, var, at han hed Valdemar, saa at i vort Venstabs han var Kongen og jeg kun Bispen; men da han ikke gjorde Fordring paa Souverainetets-Rettigheder, blev Navnets Overherredømme efterhaanden glemt. Ritmesteren syntes godt om mit nye Venstabs og overhovedet om det større Ungdomsliv, som nu engang imellem droges til Gaarden. Uagtet han havde sine Svagheder, imponerede han dog ved sin statelige Holdning endog Herremændens ældste, sextenaarige Søn; han forstod sig paa saa Meget, var praktisk, havde ungdommelige Interesser, og naar vi red ud otte i Tallet — thi Fader fulgte

gjern med — var det et lyffeligt, larmende Tog, som Ritmesteren, endstjøndt han ikke gjorde sig latterlig ved at commandere militairist, dog førte an.

Jeg mærker, at jeg ikke har holdt Chronologist Orden. Da jeg var imellem fem og sex Aar, foresalbt en Begivenhed, der et Aars Tid efter bragte mig den første Glæde og senere skulde skaffe mig meget mere. Jeg fik en Søster, og det var mig, der lærte hende at gaae. Jeg var kommen til at lege med hende og havde stillet hende ved en Stol, hvori hun holdt sig fast; thi jeg mente, at hun kunde godt staae, naar hun vilde. Saa vilde jeg have hende over til en anden Stol, der stod nogle Skridt borte; men alle Opfordringer hjalp ikke, hun stirrede taus paa mig med sine store, brune Dine. Saa tog jeg et Jordbær og spurgte, om hun vilde have det, og pludselig gav hun slip og løb over til mig og greb med den ene Haand i Stolen og Jordbærret med den anden. Hvilken beshynderlig Henrykkelse, da hun saadan pludselig blev Menneſke! Hvor jeg forkyndte over hele Gaarden, at hun kunde gaae, og at jeg havde lært hende det! Af dette lille Dieblif og den sjælelige Tilknytning, det efterlod, kan jeg svagt, tilnærmelsesvis forstaae, hvorledes en Moder seer paa sit

Barn og har en hel Fortid erindrende tilstede ved hvert Blif.

En eneste mørk Sky stod for mig fjernt paa Horizonten: Valdemars Fader havde sagt, at før han fik Lov til at komme paa Søcadetacademiet, skulde han gjøre en Søreise og prøve, om han virkelig havde Lyst og duede til at gaae den Vej, og jeg levede i bestandig Frygt for, at Valdemar skulde blive tagen fra mig. Men fra en anden Side af Horizonten, som jeg ikke tænkte paa, kom en ganske anderledes sort Sky. Jeg fik igjen en Søster; men hun døde, og Moder blev meget syg. Naar jeg nu tænker tilbage paa hine tunge Dage, er det for mig, som om hele Huset strax anelsesfuldt trak sig sammen i Taushed og lyttede, og som om jeg selv anede en umaadelig Forandring, skjøndt Alt syntes at staae uroffelig fast omkring mig. Medens Ingen udtalte et Ord af Angst, laa der en knugende Engstelighed i Atmosphæren, i de lydløse Trin, i den Concentration, hvormed Alt var fæstet paa det fjerne Bærelse, hvorfra jeg holdtes borte. Der syntes mig i Dieblikke under min Ensomhed at blive begaaet en

skræffelig Uretfærdighed imod mig ved, at jeg ikke kom med, at jeg ikke fik Lov til at gjøre Noget, om det saa ifkun var at staae Vagt, gaae i Forbøn, skribe imod det Ubekjendte, og jeg havde dog ikke Mod til at bede om at turde være med. Jeg gav mig efter mine Forestillinger til at bede og tilbød min Hest og mit Gevær og tilsidst mig selv — som om det ikke var mig selv, hvis Skjæbne blev medafgjort derinde! Endelig, en Aften kom en Kone med et næsten nedbrændt Lys i Haanden ud og sagde, at jeg skulde komme ind til min Moder; men da vi nærmede os Sovesamret, kom en af Husets Piger høit grædende ud og sagde, at det var for sildig. Konen gik tilbage og lod mig ene. Jeg blev staaende i det mørke Værelse og rystede. Endelig kom Fader ud, stødte imod mig i Mørket, løftede mig op og bar mig ud, medens han kyskede mig, og da han satte mig fra sig, var mit Ansigt vaadt af hans Taarer. Jeg begreb, at der var indtraadt en Katastrophe, skjøndt ikke nøjagtig, hvilken den var, og i Førstningen forekom den mig som en Rettelse, fordi der kom Trøst og Liv i Huset. Men da de en følgende Aften toge mig ind for at see min Moder i Kisten, begreb jeg — skjøndt, det er heller ikke sandt, jeg

følte, jeg led; men et saadant Tab begriber man ikke, fordi dets Betydning og Følger vise sig langsomt.

Langsomt og efterhaanden, men fra den første Dag af og vedholdende viste det sig, hvad Moder havde været i Huset: den blide Ro og tillige Fastheden, Solfskinnet, der bragte Havens Roser frem og modnede Vindruerne, og Alvoren, der holdt det Hele og det Enkelte i lydløs Disciplin. Det synes mig virkelig, at Solen ikke har skinnet paa vor Gaard siden den Dag, saa blegt og mat staaer Alt for mig; men det synes mig ogsaa, som om Gaarden blev mindre, den behøvede ikke længer at rumme en betydelig Personlighed. Forholdet var ikke saaledes, at Moder, som man siger i daglig Tale, havde været Manden; men med sin dybe Kjærlighed til hende havde Fader betragtet hende som Jordens Centrum, og da hun gik bort, gik for ham Livet af Virkeligheden. Var han død før hun, saa vilde hun med en lignende Sorg rimeligvis med Myndighed have fortsat den tidligere, tilvante Syslen og have fundet sjælelig Hjælp i det Praktiske, hvorimod Faders hele Sind fulgte med hende, levede i Grindringen, og, da Grindring uden Haab er en for os Menneſter altfor utaa-

kelig Tølelse, bestjæftigede sig med Haabet, der laa udenfor Torden. Livet i ham kunde endnu vise sig stærkt i Alt, hvad der angik hende eller „hendes Børn“, eller naar der pludselig gjordes en Appæl til hans Tølelse; men forresten var han stille og syntes med en egen Tilfredsstillelse, som om det var en ny Hædersbevisning imod hende, at lade Savnet af hende blive følt. Han kunde ikke taale, at der blev arbeidet i hendes Have eller forandret i hendes Værelse; Huset blev konservativt, skulde holde sig saa nært som mulig ved hendes Tid, ikke tilstede Forandringer, følgelig heller ikke Fremgang. Ritmesteren forsvandt tidligere end før. Til at tage sig af min lille Søster blev forskrevet en fjern Slægtning, en ugift Dame, og hun viste sig i Tidens Løb som en fortræffelig Pige; hun var en af dem, der af ideale Grunde forblive ugifte, og som bevare Hjertets Friskhed og Kraft; men i lang, lang Tid bragte hun, hvergang hun kom ind til Middagsbordet, paany Sørgebudskabet.

Jeg veed ikke, hvad det er for en ond Aand, der kan være i en Dreng, saa at han, endskjøndt hans Bevidsthed er uklar, dog omtrentlig veed, hvad der er rigtigt, men haardnakket handler der-

imod. Jeg følte, at jeg burde lyster den nye Cousine, Frøken Julie, men vilde ikke; hvadsomhelst hun sagde, selv om jeg indsaar, at det var godt, gjorde jeg imod. Hun følte, at dette Forhold blev demoraliserende for mig, og skjøndt det var betænkeligt og misligt for hende at arbejde paa at skaffe mig ud af Huset, talte hun dog aabent og fast med Fader om, at jeg burde bort. Det havde jo ogsaa allerede tidlig været tilsigtet; men Fader vilde nu saa nødig sende mig langt bort, og sætte mig over paa en anden, nærliggende Gaard, til Baldemars Forældre, gif dog heller ikke godt an. Han besluttede at tale med Huslæreren og til en vis Grad lade ham afgjøre, om det var rigtigt, at jeg blev ude paa Landet, og da det jo var mig selv, det væsenlig gjaldt, tog Fader mig med ind til ham.

Jeg seer endnu tydelig den selvtilfredse, doctrinaire, dygtige unge Mand og husker Tankegangen i hans Tale saa godt, at jeg kan reproducere Ordene. Han troede, naar han buffede, smilte og gjorde Haandbevægelser, at være høflig som en gentleman; men det Vigtigste, at beherske sin Arrogance, havde han ikke lært, og skjøndt han aabenbart vilde behandle min Fader med stor

Respect, formaaede han det ikke, saasnart han mærkede, at han skulde adspørges som Autoritet.

„Nei“, sagde han til Fader, „Hr. Jægermesteren har ganske Ret; herude paa Landet kan man kun gjøre sig Haab om at udvikle en Middelmaadighed. Abspredelse er her Hovedsagen; man kan ikke holde Elevens Aand i den Slags velgjørende Fængsel, som en Skole tilbyder. En Skole kan ved de forskjellige, afvejlende Lærere og ved Rappelysten virkelig fængsle en Dreng, saa at han en Tidlang lever for at lære. Og kun paa den Maade bliver man til Noget!“

„Saa maa det i Grunden ikke være tilfredsstillende at være Huslærer“, sagde Fader.

„Nei, det veed Gud, det ikke er! Men jeg har ligesvem sagt min Mening fra Først af og siger den altid, naar jeg spørges. Men desuden er der jo aabenbart en Forskjel. Nogle Elever ere af Naturen prægede til, kun at skulle være Middelmaadigheder i Intelligens, og man udretter allerede Noget, naar man forhindrer dem fra at synke og blive Undermaalere. Andre, saadan som Axel, ere mere demoniske Naturer“ . . .

„Hvad mener De med en demonisk Natur?“ spurgte Fader.

„Na, der er forskjellige Definitioner; men i dette Tilfælde kan det være nok at sige, at dæmoniske Naturer mindre drives frem af Forstandshensyn end af Villie og Videnskab.“

„De mener altsaa, at min Søn er en dæmonisk Natur?“

„Ja; jeg vil nok sætte ham i den Kategori. Vi kunde ogsaa bruge et andet Ord, der lyder bedre; men siden han selv er tilstede, er det bedst at beholde det første.“

„Og mener De da, at Skolen er bedre for en saadan Natur, selv om hans Bestemmelse kun er at være Landmand?“

„Det er et vanskeligt Spørgsmaal. Skolen og Universitetet kan jo kun paatage sig at udvikle Mennesker. En Landbruger, en Herremand, Hr. Bærgmester, er jo ogsaa —“

„Menneske. Ja, man skal være Menneske, først og fremmest Menneske — hvordan man saa skal blive det“, sagde Fader, vistnok glad ved at gribe et Ord, der for ham selv betød Noget, og som tog Spørgsmaalet ud af Candidatens Haand.

Ved Middagsbordet gav Fader en Beretning om det Passerede og udtalte sig om Huslæreren som en forstandig, ung Mand, men kold, og yttrede

det Haab, at man inde i Kjøbenhavn vilde finde Lærere med varmere Hjerter.

Ritmesteren spurgte, hvori Kulden havde viist sig.

„Det er jo ikke godt at sige“, svarede Fader;
„det ligger ikke i Ordene. Mig forekommer det, at
han ikke rigtig veed, hvad et Menneſke er.“

„Om, hvad et Menneſke er“, sagde Ritme-
steren. „Hvad er da et Menneſke?“

„Det er et Væſen, der ſkal døe ſaadan, at
det kan gjenopſtaa.“

„Ja, men forſt ſkal han ſgu have levet!“

„Ja, vel“, svarede Fader og tilføiede efter en
lang Pauſe: „Det er netop Kunſten. — Man vil
ſaa gjerne have, at Ens Børn ſkulle leve og blive
lykkelige, og man veed knap, hvilken Lykke man
ſkal bede Gud om at ſkjænke dem. Gid Du“ —
vedblev han til mig med Taarer i Øinene —
„maa møde en Kjærlighed, der fører Dig opad!
Jeg veed intet Bedre.“

Ritmesteren mumlede, ſaa jeg hørte det: „Det
har Drengen ikke godt af; han maa aſſted.“

Som altid, naar Fader og Ritmesteren ikke
vare enige, holdt jeg i mit ſtille Sind med Fader.
Det ſyntes mig, at jeg netop havde godt af Faders
blide Vemod; den frembragte hin ſtyrkende bittre

Følelse, hvori Hjertet udvider sig og længes efter at tjene. Men jeg vilde ogsaa nok til Kjøbenhavn, fordi Gaarden og jeg ligesom vare gaaede løs fra hinanden, og fordi derinde var saa stort og pragtfuldt, og endelig fordi Valdemar dog ogsaa skulde derind, naar han kom hjem fra sin Søreise.

Saa snart Beslutningen var tagen, var Fader energisk med at faae den udført. Der blev skrevet til Kjøbenhavn for at ordne det Fornødne, og imidlertid gik jeg omkring som allerede halvt løstreven, som den Afskedtagende, uden fuldt at forstaae, hvad Afsked og Adskillelse var. Naar man ikke har prøvet at være borte, kan Phantasien ikke ret forestille sig, at man efter en Tids Forløb virkelig ikke skal have det om sig, man nu gaaer og færdes i. Men det staaer for mig, at der var noget Blandet, Uroligt, Bebudende, i Sindet og i Omgivelserne som i selve Aarstiden. Det var Efteraar. Det er en Tid, da det danske Land mere end ellers bærer et Præg af Kraft. Marken er bar, man seer Jordens Form skarper; Vinden feier stærkere hen derover og synes at have et fjernere Maal og en strengere Villie nu, da Kornet ikke længer med sine blide Svaininger ledsager dens Bevægelser. Skovens Grønhed er afløst af

mange Farver, af den gamle Egs Bronze, den unge Egs Rødt, Bøgens gule Rø. Det seer i Afstand ud som en kraftig Rigdom; trænger man ind i Skoven paa sin Søgen efter Vildt, saa mærker man, at det er Visnen og Død, og Livskraften slaaer op i En og siger, idet man følger Sporet: Jeg skal overleve dette. Fjellene møde i store, lange Støvler og træde haardt, men ere endnu ikke plumpt indhyllede i Vinterdragt. Alt tramper raskt gennem Naturens Rige; der er ingen Blomster, ingen Eg, intet Kræ, som skal fredes; Alt staaer ved sig selv beredt til at blive ruffet i af Himlens Vinde. Der er saa megen Adskillelse, saa mange Tegn paa en Villie, der har sin egen Tanke med Smaat og Stort.

Fader vilde selv ledsage mig; men et Tilfælde — et saadant, hvori Almue vil see et Bærsel — indtraf den sidste Nat, før „Arvingen“ skulde reise. Et stort Vost, hvor der laa maaskee hundrede Tønder tærsket Rug, og som var lige over et af Karlekamrene, sank sammen ved Midnatstid. De knagende Bjælker og Bræder, den hvislende Varm af Sæden, der styrtede ned som et Vandfald, de pludselige, halvvalte Skrig, der hurtig standsede, frembragte hos dem, der vaagne

ved Varmen, den Tro, at hele Gaarden brændte eller paa sælsom Maade var ved at synke sammen. Fader kom i Mørket ilende ind til mig, tog mig ud af Sengen og bragte mig til den store Havestue, hvor han satte mig under Cornissen som et forholdsvis sikkert Sted; et Dieblif efter bragte han min Søster, gav hende i mine Arme og sagde: „I Guds Navn, rør Dig ikke, saalænge Du ikke hører Huset knage; men knager det, saa løb med Din Søster ud i Haven!“ Derpaa foer han ud i Gaarden for at hjælpe. Imidlertid sad jeg der i Mørke, med Barnet paa Skjødets, uden at have Begreb om, hvad der foregik. Hun sad længe uden at knye, og jeg troede, hun sov; men pludselig sagde hun: „Axel, troer Du, det er Moder, der kommer?“ Denne Forestilling af hendes lille Hjerne foer ind i min med Febermagt. Luften blev hed og funklede om mig. Jeg var glad ved Tanken om Moder og forfærdet over, at hun skulde komme paa den Maade. At hun skulde gaae ad en Sidevei, og at Huset skulde brage! Og at Fader skulde bringe os af Veien, før han gik hende imøde! Sæt, at hun nu vilde komme ind fra Haven! Nu kom de med Lys, og Menneskestemmer forjog den sælsomt opfyldte Stil-

hed, den høitidsfulde Rædsel blandet med Fortrøstning og Længsel.

Karlene vare blevne udgravne af Rugen og Røftets Ruiner, og ingen af dem var kommen videre til Skade; men Fader havde under Udgravningen stødt sit Skinnebeen mod en Bjælke og maatte holde Sengen, skjøndt der ingen Fare var tilstede. „Det“ havde dog ikke ment Andre end Herskabet, blev sagt paa Gaarden; jeg skulde ikke høre det, men hørte det alligevel. Skjøndt Alle — det troer jeg at turde sige — holdt af Fader, var der siden Moders Død en underlig, medhynksfuld Tro paa, at med hende var Hjørnestolpen borte; en saadan Ulykke „vilde have mere“.

Fader vilde ikke have min Reise opsat for hans Skyld, og det blev vedtaget, at Ritmesteren skulde ledsage mig; men nu vilde jeg saa nødig reise. Det var for mig, som om der etsteds var Fare, og saa burde Fader og jeg ikke stilles. Saa-danne Følelser udtaler man ikke gjerne; men Fader gjættede alligevel min Tanke — maaskee fordi han havde en lignende — og sagde til mig: „Sag ligger under Guds Himmel, og den falder ikke ned. Du ligger ogsaa under den, Axel, hvor Du saa gaaer hen.“

Saa reiste jeg da med Ritmesteren, og jeg maa lade ham, at han ikke gav mig lang Tid til at være vemodig. Det pinte ham overmaade meget, at noget Usædvanligt og Farligt var skeet paa Gaarden, uden at han havde været med, ja uden at han havde hørt det Ringeste derom før den næste Dag. Han var ikke istand til at forklare denne Omstændighed, og da han dog ikke kunde lade være at tænke paa Begivenheden, underholdt han mig med Beretning om en Mængde Indstyrtninger, blandt andre det store Jordstjælv i Lissabon. Enten det nu var hans Hensigt eller ei, saa lode de store menneskelige Videlser snart Begivenheden hjemme synes en ganske lille Hændelse. Selve Verden blev ogsaa saa stor, medens vi reiste fremad.

Men altsom vi nærmede os Rjøbenhavn, begyndte han at give mig mange Raad og Paalæg, som jeg vistnok vilde have godt af at lægge mig paa Hjerte; men, desværre, jeg har glemt de fleste. Blandt Andet sagde han: „Nu kommer Du imellem en hel Mængde Kammerater, og staa Dig nu godt med dem, vær en brav Kammerat, naar det kniber; men saadan egentlig Kammerat skal Du

ikke være med nogen af dem, undtagen Du har prøvet ham vel."

"Jeg har Baldemar", sagde jeg.

"Ja, ham havde Du; men nu kommer Du mellem Andre. Tal frit med dem Allesammen; men hvis Noget gaaer Dig imod og Du er bedrøvet, saa kny ikke. Folkene i Escadronen gi'er Agt og lade nok, som om de have Medlidenhed med Officieren; men bagefter snakke de indbyrdes og gjøre hans Miner efter; husk det."

"Naar Du gaaer ud med Dine Kammerater, skal Du aldrig være mere flod med Penge end de. Der er mangen brav Karl, som ikke har Penge, og ham maa Du ikke trykke. Du skal aldrig tilbyde Nogen at tractere ham eller laane ham Penge; men kan Du gjøre En en Tjeneste, saa laan ham, men kræb aldrig. Kan Du huske det?"

"Jeg vilde endogsaa sige, at det er bedre, aldrig at laane ud; men det hører der Kunst til, hvis man har Penge."

"Og saa er der endnu Et, det Første og Vigtigste; men det troer jeg ikke, det har nogen Nød med. Men det skader dog aldrig at prente Pectien rigtig ind: Aldrig bange. Det skulde gjøre mig meget ondt, om jeg hørte, Du havde

bræffet Halsen, meget ondt, Axel; men hellere det, end om Du havde frelst den ved at være bange. Det er den sorteste Last næstester at lyve og være utro — nei, ikke engang, fordi det kommer Altsammen af at være bange. Følg det, saa skal Du nok komme igjennem og faae den Smule Examen, og saa ... skal vi see."

Den Familie, hos hvem jeg skulde være i Huset, var en Toldembedsmand, en Justitsraad Bryggers, og den var bleven valgt, dels fordi den var noget beslægtet med os, dels fordi den boede paa Østerbro; thi det ansaaes ikke for rigtigt, at jeg, der var vant til Landet, skulde „indespærres i den snevre By“.

Ritmesteren havde kjendt Fruen i hendes Ungdom og havde underveis forberedt mig paa, at hun var meget smuk, hvilket dog i hans nuværende Egenskab af befuldmægtiget Formynder og Bærge ikke var ham videre behageligt; thi, sagde han, de Smukke i Kjøbenhavn ere mere til Stads end til Husbehov, og med dem kan man aldrig rigtig komme til at være strix efter Reglementet. Ved vor Ankomst bleve vi imidlertid modtagne af en temmelig høi Dame, ikke egenlig mager eller skarp; men Vensystemet traadte stærkt

frem, og med Ungdommens Rundhed og Farve var ogsaa ethvert Spor af Skjønhed forsvundet, saa at Ritmesteren maatte spørge sig for, om det var Fru Brügger.

„De havde nok ikke kjendt mig“, sagde Fruen, da vi havde faaet Reisetøiet af og vare komne indenfor; „jeg har forandret mig meget.“

„Ja, Frue, noget; men, paa min Tre, til Deres Fordel.“

„Aa!“

„Paa Tre, det er min oprigtige Mening!“

„Det havde jeg saamæn ikke troet“, svarede hun, og et besynderlig naivt Smil viste for et Dieblis, at hendes Ansigt kunde have været smukt.

„Tillader Fruen saa, at jeg seer Axels Værelse?“ sagde Ritmesteren og undersøgte nu Alt, Seng, Lagener, Haandklæder o. s. v. med stor Omhyggelighed, hvorefter han udraabte: „Kvarteret er upaaklageligt“.

Efter som vi havde faaet en god Nattesøvn paa Dampssibet, tog han mig strax efter Frokosten med for at vise mig om, og først kjørte vi til Vesterbro, hvor der boede en Hestehandler, og hvor han handlede om, men ikke købte en Hest. Denne Hestehandler, ved Navn Salling, var fra

vor Egn og gift med en Datter af en Stedbatter af Ane Marie. Mig styrkede det meget, at Føls fra vor Egn — og jeg havde nær tænkt, af vor Slægt — kunde boe i eller ved Kjøbenhavn, og hvor liden Kjærlighed der end havde været mellem Ane Marie og hendes Stedbørn, saa havde man dog nu, da hun var død og borte, ligesom arvet hendes Sympathier for vor Familie eller fandt i mit Navn en Hilsen fra Ungdommen og Hjemmet. De modtog mig derfor med stor, respectblandet Glæde. Salling var en ganske lille, mager Mand, vistnok oprindelig af Taterslægt, med en mat, brunlig Ansigtssfarve; men han saae usædvanlig livlig, fløgtig og determineret ud, og der var i hans Stemme en egen Blanding af Gemhyt og Energi, der i høi Grad tiltalte mig, og jeg antager, at jeg paa en eller anden Maade viste det. Han sagde, idet han fulgte os ud: „Hvis Jægermesterens Søn, siden han nu skal være her i Byen, vil besøge os, saa skal den bedste Hest i min Stald ikke være for god til en Ridetour, om han vil tage tilfælde.“ — „Ja, vi haaber da, at Jægermesterens Axel engang imellem seer ud til os“, tilspøiede hans rødmissede Kone, der var et Hoved høiere end han.

Ritmesteren sagde, da vi vare udenfor: „Imod saadanne Folk er man høflig; man er ikke intim med dem.“

Vor Spadseretour tilbage gennem Byen havde for mig det Mærkelige, at jeg underveis, i en af Gaderne, for første Gang blev opmærksom paa, at Ritmesterens Næse var noget rød — som om der var mere Lys i Kjøbenhavn end paa Landet!

Vi kom tilbage til Østerbro i god Tid før Middagsbordet, og nu var Justitsraad Brygger hjemme. Han lignede meget de andre Justitsraader, Toldinspecteurer, Politimestre o. desl., som jeg hidtil havde seet, det vil sige: han var en dannet Mand, en Embedsmand og en vigtig Mand. Hans Eiendommelighed var, at han ved at tale med sagte Stemme tiltvang sig Opmærksomhed for sine Ord, og han talte gjerne. Han forlangte strax, at jeg skulde kalde ham Onkel, fordi dette Ord vilde i vort Forhold blive et Tegn paa Hjertelighed og Respect. Dette var mig saa udtænkt, at Hjerteligheden strax gik bort.

Veiret var mildt, og et Vindue stod aabent. Medens vi sad og talte, rakte en Mand sig ind ad Vinduet og sagde: „Naa, har De nu faaet Deres Gæster?“

Det var en ret fyldig Mand af Middelhøide, med røde Kinder og graat Haar, kroget Næse og graae, spillende, lunefulde Dine.

„Ja, vi har, Doctor Hilber, vær saa god at komme indenfor“, svarede Justitsraaden.

„Ja, lad mig først orientere mig — eller øftne mig, er det nok nu, man skal sige — her i Vinduet. Med Forlov, hvor er Jægermesteren?“

„Men hvor kan De vide, at den Herre ikke er Jægermesteren?“

„Hvor jeg kan vide det? For det Første er den Herre umiskjendelig en hæderlig Pebersvend ligesom jeg; for det Andet er han ligesaa umiskjendelig ikke mere i Familie med Thyren der, end jeg er med Dronning Elisabeth, og for det Tredie har jeg endnu aldrig i mine Dage seet en Jægermester i saadan en Uniform.“

Ritmesteren reiste sig og sagde høflig: „Jeg formoder, at jeg har den Ære at gjøre Bekjendtskab med Husets Læge; det glæder mig meget...“

„Nei“, svarede Doctoren, „man seer ikke nær saa godt ud af Vinduet som ind ad det. Jeg er rigtignok Doctor eller Læge; men jeg praktiserer, Gud ske Lov, ikke paa mine Medmenneker.“

„Dyrlæge?“ spurgte Ritmesteren.

„Ha, ha, ha! Nei, jeg er s'gu dog Menneſſe-læge, naar galt ſkal være!“

Juſtitsraaden præſenterede: „Hr. Doctor Hil-der, Læge uden Praxis — Hr. Ritmeſter von Buch.“

„De er kanſkee Ritmeſter uden Praxis, ligeſom jeg er Læge uden Praxis?“ ſagde Doctoren.

„Til Tjenefte“, ſvarede Ritmeſteren.

„Vi kalde det eremitus, udtjent, veltjent“, ſagde Doctoren.

„Ja, vel“, ſvarede Ritmeſteren.

„Kom ſaa indenfor, Doctor; vil De ikke gjøre os den Fornøiſſe at ſpiſe til Middag med os?“ ſagde Juſtitsraaden.

„Nei, Tak; men jeg vil drikke et Glas Vin paa Veſjendtſkab med min unge Ven der. Jeg holder mig til Ungdommen. Saalænge man gjør det, bliver man ikke gammel, ligesom man ikke bliver ſøſyg, ſaalænge man holder en Pind i Munden.“

Alligevel, da han var kommen indenfor, holdt Doctoren ſig fortrinsviſt til Vinen og Ritmeſteren, og blev ſaa gode Venner med ham, at jeg begyndte at holde af ham.

Den følgende Dag var den ſidſte, Ritmeſteren

skulde tilbringe i Kjøbenhavn, og den, paa hvilken han skulde præsentere mig i Skolen. Det var derfor med stor og tung Alvor, at vi begave os afsted; men sandt at sige var det en Time for sildig; thi Ritmesteren havde af en eller anden Grund været forhindret fra at møde hos mig Kl. 8^{1/2}. Saa kom vi da paa Skolen Kl. 10, og efter at have paa ubestemt Maade sat vor sildige Ankomst i Forbindelse med vor lange Reise fulgte Ritmesteren Bestyreren og mig op i Classen. Drengene reiste sig som en Bataillon og bleve staaende, medens Bestyreren med et Par Ord forestillede mig, hvorpaa Ritmesteren bad om, at han ogsaa maatte sige et Par Ord, og da Bestyreren høflig tillod ham dette Usædvanlige, sagde han, efter min Formening overordenlig godt og passende: „Det fornøjer mig at see saa mange flinke unge Folk. De ere Allesammen, mine unge Herrer, bestemte til at tjene Kongen og Fædrelandet, hver paa sin Maade naturligtvis. Her har jeg bragt Dem en Kammerat, Søn af min bedste Ven. — Kongen leve!“

Som electrificerede brøde Drengene ud i et vildt Hurra, der efter Timens Udløb vakte megen Forespørgsel fra den tause Bygning. Som jeg

fenere mærkede, gjorde Drengene saa smaat Nar af Ritmesteren for hans Escadrons-Tale; men han havde dog bundet dem. Det gjør ikke altid noget, at man er lidt latterlig, naar der er alvorlig Følelse bagved.

Jeg har senere ofte tænkt paa, at det var Ritmesteren, der ved sin Tale gav mig en fremragende Plads blandt Drengene. Havde han været min Fader, vilde vi Begge være blevne latterlige; men, idet han paa min Faders Begne førte mig til Skolen, faldt det latterlige kun paa ham, medens en ideal Glæde fra hans Uniform og fra Fanen, som han løftede ved sit Raab, faldt paa mig.

Især i Forstningen svarede jeg kun lidet dertil, fordi jeg var saa trykket af Hjemve, at Alt omkring mig var mig ligegyldigt. Dr. Hilder kom og sagde, at han var Doctor for de Sunde, og søgte at faae mig meddelsom og livlig; men skjøndt Synet af ham gjorde mig godt, var det min eneste Tilfredsstillelse, at jeg, som Ritmesteren havde raadet mig, kunde være taus, naar det gjorde ondt, og lade alle de Fremmede gaae udenfor den Verden, jeg hjemmefra havde i mit Indre, og som for mig var høitidelig og hellig.

I Mellemrum gik jeg ud til Hestehandler Sallings, og skjøndt de, naar jeg kom dem nær, ikke saae ud, som jeg i Afstand altid forestillede mig dem, gjorde det mig godt at sidde lidt hos dem, hvorved det dog kom i Veien, at jeg ikke maatte være „intim“ med dem.

Men det gik naturligvis umærkelig over, og i min Erindring er der intet Overgangsled fra denne Melancholi til en glad og rastløs Forventning i Anledning af Noget, der skulde finde Sted i Skolen. Martsmaaned havde for Alvor bragt sine ofte lovede „ellevé Sommerdage“, og det var i Glæde over det tidlige Foraar blevet besluttet, at vi en Søndag skulde drage ud til Charlottenlund og der have en Kamp med en anden Klasse, vor fideordnede Realklasse, med hvem vi havde noget Udestaaende. Jeg var bleven vor Classes Anfører og drømte ikke om Andet end om Maa-den, hvorpaa jeg skulde lede Felttoget. Da vi vare paa Pletten, meddelte jeg mine Underordnede min Plan, der tildels var laant fra Cyrus's Felttog mod Massageterne. Paa et passende Sted skulde en Trup af de Yngste rykke frem og engagere Fjenden, og medens de heltেমodig værgede sig til sidste Mand, skulde jeg bryde frem med

Hovedcorpsen, overraske Fjenden og vinde en fuld-
stændig Seir. Planen blev modtaget med Enthusiasme; men, medens jeg omhyggelig førte mit
Hovedcorps, opdagede jeg pludselig med den dy-
beste Uvillie, at den devoverede Skare, istedenfor
at kæmpe til sidste Mand, lod sig overvælde uden
Sværdslag og koldblodig satte sig ned som Fanger.
Jeg sendte en Parlementair til Fjenden for at
anmode om en kort Vaabenstilstand og for at bede
om, at Fangerne maatte blive udleverede, imod at
de ikke længer gjorde Tjeneste. Dette bevilgedes,
og da jeg havde Fangerne hjemme, foreslog jeg,
at der skulde nedsettes en Krigsret over dem.
Dette gik Alle, selv Fangerne, beredvillig ind paa,
som en Veg; men jeg mente det saa alvorlig, at
havde jeg kunnet faae dem hængte, var det skeet.
Jeg indsaae, at jeg ikke kunde drive det videre end
til, at de skulde løbe Spidsrod, og det blev ved-
taget; men da Straffen skulde udføres, da hver af
mine Tappre fik en Rjæp, og da de Feige skulde
klædes af, blev der Opstand. Forbryderne kaldte
mig „Profossen“, og selv mine Officierer svigtede
mig, toge Sagen fra det borgerlige, medens jeg
stod paa det Ritmesterlige Standpunkt. De Smaa
skreg, at naar jeg alene skulde more mig, saa kunde

jeg jo gaae over imod Fjenden som en Goliath og udfordre en David til Enkamp. Uagtet jeg havde en Fornemmelse af, at Forslaget var urimeligt, og at jeg kunde blive latterlig ved det, gik jeg i Diebliffets Hede ind derpaa, tilmed da Situationen var bleven for spændt i min egen Veir. Jeg gik over mod Fjenden og spurgte: „Hvem er Chef her?“ — „Det er mig“, svarede en fjøn, forfinet udseende Dreng, lidt ældre end jeg, tilføiende: „Kan Du spille Rhombre?“

Til dette overraskende Spørgsmaal kunde jeg ikke svare Andet end, at jeg tidt havde seet det spille og kjendte Kortene; men jeg spillede det vist daarlig.

„Na, det kommer Du snart efter“, svarede han; „lad os iaften faae en Rhombre.“

„Ja; men jeg er kommen herover for at udfordre En af Eder.“

„Ja, Du maa gjerne faste mig i Gulvet, hvis de Børnestreger kan more Dig.“

Dette Ord havde mig med et Sæt ud over det „Barnagtige“; vi spillede Rhombre om Aftenen — og mange følgende Aftener en lang Tid; jeg spillede saadan, at jeg fik liden Søvn, og, naar jeg sov, drømte om Spadille og Basta, og selvfølgelig kom betydelig ned i Classen derved.

Men saa kom en Forandring. Nu betræder min Erindring for en Stund hellig Jord.

Efter de saa Solffkinsdage i Marts var, som saa hyppig skeer hjemme, fulgt Kulde og Slud, og først inde i Mai kom Foraaret, næsten pludselig, men virkelig, tilforladeligt, fyldigt. Først nu blev jeg ret opmærksom paa, at vi havde en Have, og det en stor, eller rettere langstrakt, hvoraf kun den Del nærmest Huset var behandlet med Omhu; i den fjernere Del stod Pil og ung Bøg blandet med Frugttræer, og gjennem Græsset gik Stier, ikke regelmæssige Gange. Men da jeg en Morgen kom ned, var det, som om det Hele, de knuppene Træer, Buske og Planter saae paa mig med tusinde Dine fra Hjemmet. Jeg troer virkelig, at jeg blev overrasket over, at noget Saadant kunde scee inde ved Kjøbenhavn, og jeg følte det i disse Omgivelser som en Skyld imod Hjemmets Tanke og Villie, at jeg spillede Kort. Haven var paa tre Sider omgivet af et Plankeværk, paa den fjerde Side af en usædvanlig høi og tæt Buxbomhæk, hvilken jeg uvilkaarlig opfattede som en grøn Mur, og det faldt mig ikke ind, at der kunde være Noget

paa hin Side. Etsteds stod tæt op til Buxbomhækken en Guldregn — eller, som jeg endnu foretrækker at kalde den: Guldranke — og da den begyndte at oplukke sine grønne Hylstre og vise sine deilige, friske, gyldne Klaser, lignede den saa aldeles den ensomme Guldranke hjemme paa Høien i Runden, at jeg næsten troede, den var fulgt med mig som en tro Ven. Den vakte igjen Hjemveen. Der var Tider, da jeg sad under den og var overbevist om, at den følte Noget og gjerne vilde have talt til mig.

En Søndag Morgen, da Træet stod med alle sine Klaser helt og pragtfuldt udfoldede og jeg gjennem den gyldne Rigdom saa op i den blaa Himmel og fik et Billede af den smilende Lykkelighed, der havde hvilet over mit Barndomshjem, hørte jeg pludselig først en Lyd af Bingeslag eller af lette Skridt og saa en deilig Barnestemme tæt ved mig eller over mig. Først syntes det mig at svæve igjennem Luften, at komme med korte, hvirvelende Slag ligesom den første Værke; men i næste Dieblif var det endnu nærmere, ligesom i selve Træets Blomster, og jeg troede et kort Moment fuldt og fast, at Træet sang, at noget Lykkeligt var skeet hjemme, eller jeg tænkte egenlig ikke, i

den Stund var jeg fuldstændig borte i hint Land, som vi aldrig skulde betræde, min Sjæl levede et kort, energisk Dieblisk i tillidsfuld, absolut Tro paa det skønne Ubekjendte. Endnu et Blink, saa mærkede jeg, at Lyden ikke kom fra Træet, men fra den grønne Mur, fra en Fugl eller Fæe derinde, og saa brød jeg med Hænder og Hoved ind i Hækken og saae da — at der var en stor smuk Have, og i den gif en hvidklædt Pige. Først havde jeg nær troet, at det var min Søster; men den Ubekjendte var ældre, saae ud til at være omtrent elleve Aar, og der var ved hende ikke det Hjemlige som ved min Søster, hun var saa særegent, glimrende smuk, og hun skinnede i de hvide Klæder næsten med Solglands. Pludselig traf et Blik fra hendes store, mørke Dine lige ind i mine, syntes mig, og jeg foer tilbage, som om jeg havde gjort Uret.

Fra den Tid af forsvandt Hjemveen ganske, og selv Guldranken forekom mig, istedenfor som før at række sig hjem til vor Have, beskæftiget med at see over den grønne Mur. Jeg kunde ikke lade være at figge ind, saa ofte jeg troede, at hun var der, og skøndt jeg tidt saae Selskab af „smukke Folk“, Mennesker af den Slags, som jeg var vant til at omgaaes, vedligeholdt sig dog

længe Forestillingen om, at det egentlig var en Fæeverden, især naar hun var tilstede. Hun syntes at virke paa Andre næsten ligesom paa mig. Ungre og ældre Herrer viste hende mere Opmærksomhed, end man pleier at vise Børn, og det var mig saa forstaaeligt. Om hun var skjult i en Klynge og blot løftede en Arm, kunde jeg af Maaden, Formen, en egen Virkning paa min Sands, kjende og føle, at det var hende. Hendes Kjole sad anderledes, dens Følge slagrede anderledes i Bevægelsen eller for Vinden end de Andres. Jeg er overbevist om, at hvad Sands jeg senere har haft for Billedhuggerkunst og rene, hundefulde Bevægelser, har jeg faaet vaft eller udviklet ved Synet af hende.

Jeg spurgte ikke Nogen om hende, og det undrede mig ikke, naar der blev indbudt Børn for at more sig med mig — Bryggers havde ingen Børn — at hun ikke var iblandt dem. Min Moder kunde have indbudt hende; Justitsraadinde Brygger ikke. Men jeg var altid genert, naar der blev leget i Haven, fordi jeg forestillede mig, at Alt foregik under Hendes Blik, og at det ikke skulde tage sig godt nok ud for Hende.

Blandt dem, der kom til mig, var en Søster-

datter af Dr. Hilder, en fjøn, blond, ellers eller tolv Aars Pige, med eiendommelig blide Dueøine. Hendes hele Væsen havde en tilsvarende Blidhed, eller hvad jeg skal kalde det. Det var, som om hun ved fælles Overenskomst var bestemt til at skulle være deltagende for Andre, høre deres Bekymringer, komme i Besiddelse af deres Fortrolighed og aldrig tænke paa sig selv. Af de Ældre blev hun altid udvalgt til at have Tilsyn, at opgive sin barnlige Fornøielse for de Andres Skyld; men selv derved blev hun Hovedpersonen, Alting dreiede sig om hende. Hun hed Sophie. Jeg fandt fra Først af ikke Behag i hendes Blidhed; men hun trak mig til sig ved den særegne Maade, hvorpaa hun unddrog sig min Overmagt. Nogle af de første Ord, vi vekslede, vare om en Bog, som jeg havde i Haanden, og som hun ikke forstod, og saa sagde hun stille, forstandig: „Det er maaffee bedre ikke at være saa klog.“ — Jeg spurgte, hvorfor det skulde være bedre. „Jo“, svarede hun, „for de Kloge er saa sjelden gode.“ Dette Ord forstyrrede og næsten pinte mig; der var en Dobbelt-
hed, jeg ikke kunde komme ud af. I Kraft af det Gode, som var hendes Domaine, hvis hun kunde bevise det, gjorde hun Fordring paa en Overmagt

over mig, hvem Skolen netop vilde gjøre klog. Jeg valgte at smøge denne Overmagt af ved at vedkjende mig det Onde. Men derved fik hun i Dieblikke en ny Overlegenhed; thi hun drev det Haarde i mig saa vidt, at jeg ikke kunde gaae videre uden at mishandle hende, og saa sagde hun: „Du er jo slet ikke saa ond, som Du gjør Dig.“

Naar jeg havde gjort hende Fortræd eller i flere Dage været hensynsløst uagtpaagivende imod hende, kunde der komme blide Scener, hvor hun viste sig som min Jevnlige, min Veninde, der skulde besidde min Fortrolighed, og det passede jo efter vor Alder ganske godt, eftersom jeg var et Par Aar ældre end hun, men dog i Udvikling yngre. Hun udspurgte mig engang om mine Forhold hjemme, om dem, jeg havde ladet tilbage.

„Var der nu ikke nogen lille Pige, som Du holdt af?“ spurgte hun, og da jeg svarede Nei, vedblev hun: „Er der heller ingen her?“

Med al min Naturs Utilbøielighed til at tale om det, der laa mig paa Hjertet, kunde jeg ikke sige Nei hertil. Hvis Hun hinsides den grønne Mur usynlig omgav mig, saa skulde hun ikke høre mig fornægte hende, og jeg svarede lydelig Jo.

„Saa maa Du naturligvis være hende tro

og aldrig tænke paa nogen anden Pige. Og naar Du er bleven Student, kan Du frie."

Jeg kunde have kvalt hende for det Ord. At frie! Med det Ord var forbundet Forestillingen om noget Vempestigt, Ansøgende, Regelret, Forstandigt, Kjedeligt, og jeg vilde naturligvis hente mine Tankers Dame ud fra Landsfer og Sværd eller fra en brændende Bygning eller af en Løvehule.

"Det kan Du", vedblev Sophie.

Jeg svarede Nei med en Stemme, der vist var halvkvalt af Brede.

"Du gaaer op til hendes Moder og taler godt for Dig, og saa saaer Du ikke Nei."

Jeg kunde ikke udholde den Snak og gif min Bei.

Alligevel var det mig en egen Tilfredsstillelse, naar Sophie engang imellem igjen bragte Sagen paa Bane. Blot jeg kunde sige et Ord, om nok saa dulgt, der havde Hensyn til Hende, var mig som en Troesbekjendelse eller en Hylдинг, hun havde Krav paa og selv i det Fjerne kunde modtage som et Røgoffer. Saaledes spurgte Sophie mig engang efter endel Dages Fraværelse: "Har Du nylig talt med Hende?"

"Nei."

„Har Du seet hende?“

„Ja, det har jeg!“

Det straaledede paa ny for mig, naar jeg ved dette Ja gjenkaldte mig Synet.

„Hvor?“ spurgte Sophie, men fik intet Svar.

„Saa har Du listet Dig til at see hende om Aftenen! Det er ikke kjønt. Alting skal være aabenlyst.“

Dr. Hilber sagde om sin Søsterdatter, naar hun blev rost: „Ja, hun strikker godt“, og hvis dette ikke var et tilfældigt, saa var det et dybt-tænkt Ord, der betegnede hendes stille, blide Føien Maske til Maske baade med Tanke og med Gjerning.

Osterbro var dengang — og er maaskee endnu — meget daarlig brolagt. En Dag, da jeg gik til Byen, kom en aldrende Herre ridende, i Skridt; Hesten gled, faldt i Kne med begge Forbenene, og Rytteren var nærved at styrte ud over dens Hoved. Jeg sprang til og hjalp med et Ryk ham og Hesten op. Det Hele var forbi paa et Par Secunder.

Et Par Dage efter mødte jeg ham tilfods i en af Alleerne. Han var allerede næsten forbi mig, da han standsede og spurgte, om det ikke var

mig, som forleden havde givet ham en Haands-
 rækning, da han var nærved at slaae Kolbøtte.
 Vi kom i Samtale; han spurgte om min Fader,
 sagde, at han kjendte ham af Anseelse, og indbød
 mig til sig. „I Grunden er det mig, der skylder
 Dem en Bisit“, sagde han belevent; „men siden De
 ikke er i Deres Hjem, og jeg har mit nærved, saa
 skylder jeg mig ind under min Alders Privilegium.“

Han gav mig sit Kort, hvorpaa stod Con-
 ferensraad, og jeg stak det til mig uden at bryde
 mig videre derom, da jeg fandt det flaut at gaae
 til ham og modtage Tak. Men da Fru Brygger
 saae det i mit Speil, spurgte hun ivrig, hvordan
 jeg var kommen til det. Jeg vidste, at hun saae
 op til en Conferensraad som en Høne til en Kal-
 kun, og sagde derfor med endnu større Vigegyldig-
 hed, end jeg virkelig følte, at det var en Mand,
 der havde inviteret mig.

„Hvordan kom han til det? Kjender han os?“

„Det veed jeg ikke; men han kjender Fader.“

„Naa.“

Saa blev der ikke talt mere derom, før In-
 stitsraaden kom hjem. Han var ogsaa imponeret,
 men viste det kun ved den Omhu, hvormed han
 spurgte, uden at forandre sin rolige Stemme. „Er

det ham, som boer her nede ved Glasens Have?" — „Det veed jeg ikke." — „Sagde han da ikke, hvor han boede?" — „Nei, han mente vel, at saadan en fornem Mand var kjendt nok; men han sagde, han boede nærvæd os." — „Hør, Axel, jeg troer det Altsammen, naturligvis; jeg troer, at han har givet Dig sit Kort, og jeg troer ogsaa, at han har sagt, han boede nærvæd; men jeg troer, at han har seet Dig krybe op dernede i Haven og indbudt Dig til at gaae den rigtige Vej."

„I Haven?!" raabte jeg uden for Diebliffet at bryde mig om det Onde, der laa i Justitsraadens Ord, idet han efter sin Natur eller for at hægne sig forudsatte, at mine Ord kun vare plebejiske, halv-paalidelige, og at jeg var bleven behandlet du haut en bas.

I Haven! Der gik et Iys op for mig. Saa besynderligt det end nu forekommer mig, saa er det dog vist, at jeg ved at see derind havde manglet en Sands eller havt en Sands for meget. Det var et Rige udenfor Verden, og jeg bragte det ikke i nogen Forbindelse med Virkeligheden, opfangede ikke Physiognomierne saadan, som vi ellers gjøre, til daglig Brug. Gjennem det lille Hul i Hækken havde jeg visseelig seet Hende bestemt, men

alt Andet kun som Skygger. Nu stod det pludselig for mig, at jeg i Afstand havde seet en aldrende Mand i gul Nanfinsfrakke og med grøn Saffians Rasktjet og Merstumspipe i Munden. Han blev mig med Et aldeles tydelig, og det kunde være Conferensraaden, skjøndt jeg aldrig havde tænkt mig en Conferensraad i gul Nanfinsfrakke.

Det er kun i den tidlige Ungdom, og kun en eneste Gang i sit Liv, at man kan opleve det Sælsomme: at begive sig paa Vei for at aflægge Besøg i Feeriget, hvorom man aner eller veed, at det dog ikke er et Feerige, men alligevel med al den Sjælens Dirren, som man vilde fornemme, hvis det var — at gaae ind for at besøge Titania og Oberon i et Rige af Solnedgangsfeer, og spørge efter Conferensraaden og blive modtaget af en rigtig elskværdig dansk Embedsfamilie og dens delige Barn. Hvad er størst, Tabet eller Bindingen? Eller rettere: Hvad i Verden kan sammenlignes med Blandingen af begge Dele? Der var saa smagfuldt, hyggeligt og belevet, og over disse Culturens smukke Prosa-Virkninger faldt Poesiens Guldglands.

Ogsaa Hun skiltes fra Phantasilandet; men jeg fik rigelig Erstatning i den forunderlige Virke-

lighedens Sødme, der var i Atmosphæren om hende ligesom om en Blomst. I Sandhed, mit hele Væsen drak den ind. Jeg havde i de Dieblikke ingen Alder, det vil sige: Jeg var hverken forelsket som en Mand eller som en Dreng, men dybt gjennemtrængt af det usædvanlig Indige, barnlig Kvindelige. Det er muligt, at jeg ikke nu, opfyldt af senere Erindringer, kan huske hende aldeles nøiagtig fra den Tid og stille Barnet fra den Børne. Dog forekommer det mig saa. I alt Fald var det Væsenlige tilstede. Nogle saa, udvalgte Physiognomier have den Evne at frembringe en besynderlig, henrykt = svimlende Fornemmelse, naar man betragter dem, og for hendes Vedkommende hidrørte den fra, troer jeg, at Skjønheden — en eiendommelig Skjønhed, det ædle Udtryk for en Sjæl, der var skabt til Omhed og til at løfte sig høit, og derved kom til at gjøre et Indtryk, hvorfor jeg ikke har andet Navn end det utilstræffelige: glad-vemodigt — i første Dieblik syntes mest karakteristisk ved Pandens og Dienbrynenes ideale Linier og ved de mørke Dine med de lange Dienhaar; men saa opdagede man pludselig, at den samme Skjønhed, det samme Udtryk, skjøndt paa helt anden Maade, i ny, overraskende Form, var ved Munden, og det var denne mysterieuse,

sjælfulde Harmoni, der saa fuldstændig betog Sand-
sen. Nu forstod jeg instinctmæssig den tilsyn-
ladende courtiserende Høflighed, jeg havde seet Alle
vise hende; det var Virkningen af den Følelse, hun
frembragte, at om hende skulde man værne, hun
var et almenmenneskeligt Gode, bestemt til at glæde
Alle og gjøre En salig.

Hun var paa en Maade mere Barn end So-
phie; hun havde ikke tænkt over Forskjellen mellem
Klogskab og Godhed, men havde Hjertets Klogskab
uforstyrret. Man lod os gaae ene sammen i Ha-
ven, og jeg undrede mig over, at vi kunde gaae
og tale saa ligefrem sammen. Hun sagde: „Jeg
tænkte nok efter Faders Beskrivelse, at det var
Dem.“ — „Efter Deres Faders Beskrivelse? Men
De kjendte mig jo ikke!“ — „Jo“, sagde hun, idet
hun gik hen mod Buxbomhækken, „jeg kjender Dem
godt. Her er et lille Hul, som jeg har figget
igjennem; men De skal ikke sige det til Nogen, for
det er ikke rigtigt at figge ind til fremmede Folk.“
— „Jeg har ogsaa figget ind til Dem“, sagde
jeg. — „Har De? Det havde jeg ikke troet om
Dem. Jeg troede, De havde alvorligere Ting at
tænke paa.“

Hvilke besynderlige Ord! Saa naivt, dame-
agtig, irettesættende! Jeg havde jo ogsaa, eller

jeg burde have, alvorlige Ting at tænke paa! Hun vakte ved sine Ord eller ved Blik, Stemme, Personlighed, den første heftige Fornemmelse af, at jeg havde et Maal langt ude, var kaldet til Noget. Hun løftede mig op til en Værdighed, ganske anderledes end den, jeg hidtil havde tillagt mig selv: en, der skulde erhverves.

Endnu et Udbytte bragte jeg med hjem, hendes Navn: Astrid, og med den Romantisk, som griber Alle, Unge og Gamle, hvem Kjærligheden kommer nær, læste jeg naturligtvis en hemmelig Betydning i, at hendes Navn begyndte med samme Bogstav som mit.

Jeg var endnu engang derinde, saa kom Sommerferien — lidet vilde jeg have troet Noget, som fort forinden havde sagt mig, at jeg engang nødig vilde hjem! Forgjæves bebreidede Hjertet sig sin Synd, sin Utrofast, og spaaede sig selv dunkelt en Straf derfor. Jeg var nu engang løsrevet fra Moderjorden, havde begyndt som Planet at rulle mig om mig selv og bevæge mig om min egen Sol. Først da jeg gjensaae Pøplerne, begyndte Hjemmets Minder at dufte i Sindet; hvert Træ hilste mig, først trohjertig = bebreidende, saa kjærlig = tilgivende, og da jeg svingede ind i Gaarden, da Hundene glammede i høien Sky, da Karle og Piger stode i

Dørene eller ilede til, da Fader og Ritmesteren kom ud paa Stentrappen fulgte af min Søster og vor Cousine — ja, da hørte jeg igjen mine Egne til og bragte kun en Fremmed med i Hjertet.

Ritmesteren var aabenbart mindre livlig end før; men Fader havde, idetmindste i de første Timer, det for mig saa Indtagende, et Udtryk af den tidligere Vykke og Anselighed. Det var, som om vi fastede Vys paa hinanden: han, glad over, at jeg var voget og var sund, jeg følende Stammen, hvortil jeg hørte, igjen rask og kraftig. Og saa var min Søster voget og saa net, tydelig nok i gode Hænder; men trods den hemmelige Taknemlighed, jeg i Hjertet følte mod „vor Cousine“, kom igjen den sæere Vyst til at lade hende undgælde for, at hun ikke var vor Moder, og Forsøg paa at øve mig i kold Høflighed — Noget, der samtidig gjorde mig selv ondt, fordi jeg nu vidste, at hun ikke var formuende.

Baldemar kom farende over, aldeles elleveild, dels vel af Glæde over at gjensee mig, dels af Bver for at fortælle mig, at nu endelig skulde han tilføes. Tre Ting af Søværnet havde han allerede lagt sig til: han bandede, gif i Cadetlærreds Benklæder og kunde ikke blive ved Borden, men

vilde altid flattre op. Vor første Samtale fik vi i Toppen af et Træ, hvor der rigtignok var Kirsebær. Jeg forekom mig selv saa tam, og lod beredvillig det „Kjøbenhavnske Væsen“ tage af mig. Hans Forældre beklagede, da jeg kom over, at Gaardene igjen vare gledne saa langt fra hinanden, og at de sjelden eller aldrig saae Fader. „Jeg behøver ikke at sige Dig, Axel“, sagde Baldemars Fader, „at jeg baade holder af Din Fader og respecterer ham; men han gaaer for meget i Morgensko, og det er, Pinedød, ikke godt.“

Det var en vanskelig Ting for mig, der skulde af Baldemar lade mig øve i ny Bildskab, at optage dette Bink og sige Nogetsomhelst til Fader — thi jeg forstod godt, at der laa Mere i Ordene, end de just udtalte; jeg havde jo selv snart mærket, at vor hele Gaard mere vegeterede end levede. Men en Dag, da jeg gik med Fader over Gaarden, gjorde jeg opmærksom paa, at den ene Længde dog vist trængte til at ombygges.

„Ja, vist“, svarede Fader; „man hører nok, at Du kommer fra Kjøbenhavn, hvor man ikke lærer, hvad Penge koste. Men det er meget rigtig, den skal ogsaa ombygges; vi er ilav med det og med Mere. Jeg maa jo tænke paa Fremtiden

og Dig", tilføiede han og strog mig kjærlig om Haaret.

Det var første Gang, at jeg hørte Fader tale om Penge eller lægge Vægt paa dem. Men saa tilføiede han: „Det er endda ikke saa stor en Kunst at bygge en Gaard op; Du, Axel, har en større Kunst at udføre: at bygge Dig selv op til at være Gaardens Herre og Brødgiver for mange Mennesker. Lad os nu kappes!“

Ferien gled hen, som lykkelige Dage gjøre: man forstaaer ved deres Slutning ikke, hvor Tiden er bleven af, og hvad man har gjort med den.

Saa hengif Efteraaret og Vinteren med Flitighed og med Længsel efter Gulbranken og efter Alfefolket, der skulde flytte ind hinsides, naar den stod i Blomst.

De kom ogsaa saa samvittighedsfuldt som Sol og Sangfugle, og jeg var inde hos dem; men Skjæbnen havde fundet, at jeg nu var gammel nok til ikke at nyde Lykken uforstyrret.

Netop medens Jord og Himmel lyfte om mig, begyndte det at tage sig underlig mørkt ud i Brevene hjemmefra. Alle syntes at være vel; men

mellem Vinierne laa noget ubestemt Tøngstende. Jeg skrev til Ritmesteren, fordi jeg mente, at han paa sin Vis vilde give mig Oplysning; men han svarede ikke. En Dag, da jeg vilde ud med nogle Kammerater og spille Kuglbolt, sagde Justitsraaden med en egen Tone: „Naa, Du vil ogsaa spille Bolt; det gjør de nok bedre hjemme“. Jeg vilde ikke spørge ham, om han mente Noget dermed, fordi jeg ikke af ham vilde erfare noget Ubehageligt; men jeg skrev strax til Fader og spurgte, om der var Noget i Veien. Han svarede efter et paafaldende langt Ophold, at han havde haft nogle Fortrædeligheder; men det vilde være for vidtløftigt at omtale dem, og jeg kunde heller ikke forstaae dem; jeg skulde blot ikke lade mig forstyrre i mine Studier; han kunde næsten ønske, at jeg ikke kom hjem i Ferien, „skjøndt Du veed nok, min egen, kjære Dreng, at jeg ikke siger det, fordi jeg ikke længes efter Dig, eller fordi Nogen kan være mig kjærere at have om mig.“ Selv om der havde været et Forbud, var jeg ikke bleven hjemmefra. Dengang var det for mig, som om Dødt maatte gaae af Veien, hvor jeg kom.

Hvad der var i Veien, har jeg aldrig erfaret fuldstændig og nøiagtig, og kunde det være blevet

oplyst i alle Enkeltheder, vilde sandsynligvis en vis Mand ikke have faaet Lov til at gaae saa rolig i sin Grav, som han sluttelig kom til, efter menneskelige Dine at dømme. Det synes at have gjældt om en meget bethdelig Sum, som Fader havde optaget i Gaarden for at forbedre og fornye Driften, og som han gav Rwittering for, men aldrig fik udbetalt. Hvorledes dette havde været muligt, var netop Spørgsmaalet; af Mange blev det betvivlet, af Andre blev det, hvis de ikke tvivlede, lagt Fader til Last som en uforsvarlig Uforsigtighed, medens det var at mærke paa Fader, efter senere Yttringer overfor os Børn, at han følte sig uskyldig heri og betragtede sig som Offer for en Underfundighed, man ikke kunde væbne sig imod. En Version var, at Ritmesteren skulde have overbragt Vedkommende Papirerne og faaet Summen udbetalt, men ikke været ædru, da han red hjem, og have tabt den. Fader benægtede Muligheden heraf.

Ritmesteren kom ganske ud af sig selv over den dobbelte Beskyldning, at han ved Mangel paa Edruelighed havde ruineret min Fader. Det var første Gang, at det blev aabent sagt ham, at han ikke var afholdende, og da det ikke var blevet ham

sagt af Andre, havde han formodentlig ophørt at troe sig selv, naar han tænkte det. Besskyldningen virkede paa ham med overordenlig Magt. Han sagde, han vilde vise Verden, hvilken Løgn det var, ved aldrig mere at smage nogen Slags Spiritus, og det holdt han! Med samme Lidenskab tog han sig af Faders Anliggender, og da han ikke forstod sig paa dem og blot fandt dem fortvivlede, tilbød han Fader at ville ægte en rig Enke. Man fortalte paa Gaarden med en Slags Humor, med en sørgmodig Beundring, hvori der var Skjemt, at han var redet ud for at frie, men var kommen fjørende hjem, fordi han havde solgt sin Hest, da Frierieset var mislykket. I de kummerfulde Minder, jeg har fra den Tid, er indblandet en mild Sorg over, at han ikke havde min Sympathi og Anerkjendelse nær, og at jeg ikke kom til at kjende ham helt, i Handling og i Smerte, og om mulig holde endnu mere af ham. Den usædvanlige Aandsanstrengelse og Sindsberøvelse i Forening med den pludselige Afholdenhed, som selv Lægen fraraadede ham, paadrog ham et Anfald af Delirium, hvoraf han ikke kom sig, og det Factum, at han, der i visse Maader, for sent, var det mest afholdende og selvopoffrende Men-

neffe, døde en Drukkenbolts Død, bestræfede naturligtvis Folk i den Mening, at vor Modpart havde Ret, og at der havde været „et underligt Hus paa den Gaard“.

Fader talte en Stund ikke til mig om sine — vore — Anliggender, ja undgik endog omhyggeligere end i sine Breve at berøre dem. For nogle Menneſker er det en Vettelse at tale om deres Sorg, for Andre bliver den endnu tungere, naar den ſkal helt og tydelig frem i Ord og tillige foraarsage en Anden Pine. Tildels laa det vel ogsaa i, at Fader ikke var frugtbar paa Udveie og ikke ſanguinſt i ſin Tro paa ſaadanne. Ulykken blev ham derfor mere en Tilſtiffelse, en Vægt, der ſkulde bæres, end en Gjenſtand for Kamp, og det, ſom han gjerne vilde have kæmpet og oprørt ſig imod til det Yderſte, den bittere Uret og Krænkeſe, vilde han ikke ſætte mig ind i formedelſt hans dybe, ſkaanfelfulde Kjærlighed, og rimeligviſ fordi han frygtede, at jeg, ſkjøndt kun en femten- til ſexten-aars Dreng, ikke vilde være forblevet paſſiv.

Det var jeg da ikke alligevel, men paa pinſelig, utilfredsſtillende Maade, i Tankerne. Jeg følte Trykſket, der hvilede over Huſet, uden at vide, hvor det kom fra; jeg lagde Planer med en In-

telligens, der længtes efter Lys og grov som en Muldvarp — Planer, uden at vide mod hvem og uden at kjende Midlerne til deres Udførelse. Om man end husker, at man som lille Barn har tænkt og følt Mere, end de Eldre anede, antager man dog ikke, at et andet Barn tænker og føler Mere, end hvad det siger, og jeg troede derfor, at min Søster, der var fem Aar yngre end jeg, ikke lagde Mærke til Noget; men denne hendes tause, usthyl-
dige Uvidenhed skar mig i Sjælen. Atter bragede Huset og truede med Sammensthyrtning, og atter skulde jeg maaskee tage hende i mine Arme; men jeg var for gammel til at troe, at Moder vilde komme. Istedenfor den skønne, store Rædsel, istedenfor den gode Aand, der vilde svæve frem i Dødningeklæder, men med Kjærlighed, hang Pro-
saens Mur truende ud over mig. I enkelte Die-
blikke gjorde selv min Søsters Tausshed mig bange, og jeg ventede, at der igjen skulde komme et sæl-
somt, forfærdende Ord; thi Noget maatte hun jo tænke, især da hun var bleven ene, Fader havde sendt „vor Cousine“ bort, fordi han ikke troede at have Ret til at holde det samme store Hus som før.

En lille Familie, der boer tilsie, har dog i

sin Sorg det Trøstende, at den kan være ene, naar den vil, og ikke lade Verden speide ind; men anderledes er det paa en saadan stor Gaard, hvor Murene tale med, baade vemodig og tilskyndende, hvor midt under Ens Kummer Hanen galter glad, hvor Kvæget brøler sundt fra Stalden, hvor Hestene skulle rides tilvands, hvor Melkespandene med Messingbaand om stilles ud og lyse i Solskin ligesom i glade Dage, og hvor en hel Befolkning er paa sin Maade deltagende, nysgjerrig med nedslaaede Dine.

En Dag, da jeg var nede i Haven, kom pludselig en af Pigerne grædende ned og sagde, at „Kettens Folk var deroppe“.

Da jeg kom farende op, saa jeg Herredsfogden med Sognesfogden og endnu et „Bidne“ i tilskyndende venstabelig Samtale med Fader; men Fader var ligbleg. Med Herredsfogden fulgte en fremmed Mand, en Procurator, en blond Mand med matblaae Dine og et meget roligt Ansigt. Idet jeg kom til, hørte jeg ham sige høit, men rolig: „Ja, saa vil jeg bede Hr. Justitsraaden skride til Sagen, idet jeg paa min Clients Vegne reserverer mig Alt fornødent.“

„Vi skal efter Loven først tage det, som bedst kan undværes“, sagde Herredsfogden.

Procuratoren svarede: „Jeg skal overlade Hr. Justitsraaden at gaae frem i den Orden, De vil.“

„Her er en Chiffonniere“, sagde Justitsraaden, idet han lagde Haanden paa Møblet, „hvor meget skulle vi vurdere den til?“

I det Dieblif, da Justitsraaden berørte Chiffonnieren, var det, som en iskold Haand blev lagt paa mit Hjerte — jeg forstod, hvad der skete: der blev gjort Arrest, man tog vore Møbler.

Fader fulgte stille med og hørte uden at gjøre en Bemærkning sine Eiendele blive vurderede og skrevne. Jeg fulgte bestandig mechanisk med. Jeg havde en besynderlig Fornemmelse, næsten som om der var noget Glandsfuldt ved mig, der kunde kæmpe med disse Fremmede og forjage dem, men hvert Dieblif paany følte sig afmægtigt og gik af Stykke for Stykke, med hvert Nummer, de skrev.

Fader fjernede sig lidt, gik hen til sit Chatol og fremtog nogle smaa Maroquins = Øster, som han gjorde Mine til at stille i Kommen; men han blev blussende rød, tog Østerne op igjen og lagde dem paa et Bord.

Justitsraaden nærmede sig og slog Fligen af Bordtæppet over dem.

Procuratoren, der var meget nærsynet, men alligevel saae, nærmede sig ogsaa, slog Tæppefligen tilside, bøjede sig ned, besaae Øsferne saa nær, at han næsten berørte dem med Dinene, aabnede dem og sagde: „Hem, der er Grund til at troe, at dette Stads er ægte; det maa være værdifuldt.“

Det var min salig Moders Smykker.

Saadan gif man hele Huset igjennem, „skrev“ Alt, selv Senge og Sengetæpper, gif i Staldene og paa Løfterne og skrev, hvad der foresandtes, med Undtagelse af „Saaeforn og Fødeforn“, ind i Møllentue og i Fæderne, hvor der stod endel Tønder Smør, som vare bestemte til Salg og ikke henregnedes til „nødvendige Fødevarer“ og derfor toges med.

Da man var færdig, sagde Procuratoren til Fader: „Jeg behøver næppe at gjøre opmærksom paa, men skal dog gjøre det for en Ordens Skyld, at det nu paaligger Bægermesteren at lade Alt, hvad her er opskrevet, forblive i uforringet Stand og sørge for, at Intet forkommer, da Den, som handler derimod, efter Loven af 11te April 1840 bliver at ansee som Tyv.“

„Det var ikke nødvendigt at sige“, sagde Justitsraaden.

„Nei“, svarede Procuratoren, „men jeg gjorde det for en Ordens Skyld, og fordi Vederparten ikke har en Procurator tilstede.“

„Saa skulder jeg Dem Salair“, sagde Fader.

„Jeg vil efter Omstændighederne ikke sætte det paa Regning“, svarede Procuratoren med uforstyrret Ro.

Da de vare tagne bort, var det, trods Stilheden, der havde hersket under den hele Forretning, som om en umaadelig Storm var gaaet over Gaarden. Det forekom mig, at den havde bortført selve Møblerne, naagtet de stode paa deres Plads. Alting var forfærdelig tomt, og jeg selv var bleven saa lille, ligesom krympet sammen. Men Hjertet var fyldt af en Kummer og Medfølelse, som der intet Ord er for, hvergang jeg saae paa min Fader og Søster. Min Søster havde sat sig paa en Skammel, tilsyneladende rolig og uden Forstand paa, hvad der foregik; men saadan som Barnet sad der, var det som levende Symbol paa Husets Idmyggelse. Fader gik op og ned ad Gulvet. Han tænkte maaskee under det uhyre Tryk udelukkende paa os, ligesom vi Børn

tænkte udelukkende paa ham og hinanden indbyrdes. En saadan Sorg, hvor materielt dens Ophav er, er dog ideal, fordi man glemmer sig selv over de Andre; men det er saa vanskeligt at finde Ord til de Andre.

Endelig sagde Fader blidt: „Kom, lad os gaae ned i Moders Have.“

Det var en Augustaften, og det begyndte at skumre. Himlen var klar og Luften mild, men underlig fugtig; over Haven hvilede den dybeste Stilhed.

Vi gik meget langsomt, og mine Tanker slæbte sig tunge og dunkle gjennem min Hjerne, indtil vi kom til Moders Have, saa veed jeg ikke, hvad der gik af mig; men pludselig, i Halvmørket under Træerne, brød Smerten frem med Raseri, jeg kastede mig ned, vred mig i Græsset, græd og gned Ansigtet mod det vaade Græs. Da foregik en Scene, som Himlen vel har seet ned paa; med Et laae vi alle Tre grædende og hullende i hinandens Arme og kyskede hinanden, og saa, uden at der var blevet vexlet et Ord, gik vi op og vare stille i Sindet.

Min lille Søster dækkede Aftensbordet. Enten fordi de ikke bleve kaldte eller af undselig Med-

følelse afholdt Huset's Folk sig fra at komme ind som sædvanlig. Tilfældigvis var alt vort Smør blevet nedlagt i Tønderne, som vare skrevne, og Barnet kunde ikke opdrive andet end et lidet Stykke, som havde været paa Bordet om Middagen. Hun vilde ikke gaae eller sende over til Forvalteren og laane. Men vi toge alle Tre saa lidt, af Hensyn til hinanden, at der endda blev tilovers.

Den Nat og mange følgende Nætter sov Fader, som vi senere erfarede, paa Gulvet; han kunde ikke lægge sig i en Seng, der var „skreven“.

Jeg tør hverken rose eller dable Fader for den Maade, hvorpaa han tog Sagen. En anden Mand i hans Sted vilde maaskee have gaaet ud imellem Folk, talt meget, beklaget sig, lagt Skylden paa Andre og paa en eller anden Maade fundet en lille Virksomhed, der havde forlænget den haarde Kamp, som de have at bestaae, hvis Skjæbne gaaer nedad. Men han havde truffet sig tilbage i Stilhed, var uvant til at færdes imellem de travle Menneſker, for idealt tilbageholden til at klage, vinde Medlidenhed og gjøre den i Penge. Iſtedenfor at søge en Kniv til at aabne „den Østers, vi kalde Verden“, aſtog han alt mere og mere af sin Rustning for at gjøre det uhæderligt

for Andre at stifte, men i Birkeligheden for at modtage flere Stif. Verden er haard mod en slagen Mand, der ikke vil gi'e sig.

Hvor meget jeg end kunde see og sympathistiske føle, at han led, havde jeg dog ikke Forestilling om den fortvivlelsesfulde Kamp, der foregik i hans Sjæl; men jeg fik denne Forestilling. Han kaldte mig en Dag ind til sig. Hans blege, gullige Ansigtssfarve skar mig i Sjælen, og jeg blev forfærdet, da jeg saae, at hans Dine vare underløbne med Blod.

Han kunde see det paa mig og sagde blidt: „Jeg seer vist daarlig ud; jeg har haft lidt Feber; men nu er det ovre.

Jeg maa tale med Dig, Axel.

Du skal vide og bevare i Dit Sind ved Siden af Evangeliet, at jeg har lidt Uret. Du skal bevare det for Sandhedens Skyld, ikke for at hævne mig.

Jeg har lidt en sær, en uforklarlig Uret. Jeg har i min Skrøbelighed været saa forbitret, at jeg tænkte paa at tage en Mands Liv. Men, takket være Gud, jeg fik de feige og blodige Drømme bort.

Der har været Meget hos mig. Det har

ængstet mig til Banvid, at Du og Din Søster, naar I leve, kunne komme til at begaae Uret. Jeg har gaaet og tænkt, Axel, at det var bedre, om vi døde sammen."

Her standsede Fader og drog Veiret dybt og lukkede Dinene og saae ud, som om han skulde segne. Jeg vilde holde ham, og Himlen veed, at i det Dieblis, jeg berørte hans flamme Haand, vilde jeg helst døde med ham; jeg var nærvæd at kvæles af en bitter Fornemmelse, der alligevel, synes mig nu, var overordenlig velgjørende i sin Resolutthed og mægtige Kjærlighed. Men han rettede sig og vedblev:

"Men ogsaa det Banvid har jeg med Guds Bistand forjaget. Jeg siger Dig det, for at Du skal vide Alt. Bliver Du engang selv Fader, vil Du bedre forstaae mig. Du skal vide, naar Du fristes til at gjøre Uret, at Din Fader vilde døde med Dig for at forebygge det, og Du skal være Din Søsters Vogter. Du skal vaage over hende som en Hund; dette er mit Testamente og min Velsignelse. Tager Du derimod?"

"Ja", svarede jeg med Graad i min Hals, men af al min Sjæl og alt mit Hjerte.

"Saa skal", vedblev han, "Himlens Velsig-

nelse komme til Dig som Dug den Aften, Du mindst venter det, og Du skal komme værdig til mig og Din Moder! — Ved nu Dit Faderwor. Herren vil være hos os i denne Stund.“

Efter en lang Pause sagde Fader: „Endnu Et, Axel. Der er en Ting, Du skal gjøre nøiagtig, som jeg siger Dig, ikke mere og ikke mindre. Vil Du love mig det?“

Seg lovede det.

„Axel, min brave Dreng, mit kjære Barn, jeg troer ikke, at jeg har langt tilbage. Bliv ikke saa angst; jeg vil gjøre Mit for at blive hos Dig og Din Søster. Du kan endnu idag hente Doc-toren. Men naar jeg skulde døe snart fra Dig, saa skal Du, saasnart jeg er død, gaae til den Mand, hvis Navn er opstrevet i dette lukkede Brev til Dig, og sige ham: Min Fader er død; han stævner Dem i sit eget og sine Børns Navn. Ikke mere og ikke mindre, og fra det Dieblit skal den Mands Navn være glemt af Dig, hvad end Noget vil komme og sige Dig. Vil Du gjøre det?“

„Ja, Fader“, svarede jeg; men hvor stærk jeg end var, svigtede Legemet, og for første og sidste Gang i mit Liv besvimede jeg.

Den haarde, høitidsfulde, sønderrivende Stund, hvis Bitterhed jeg allerede forud havde prøvet og smagt, kom kun altfor snart. Jeg kunde ikke være Jagttager; men enhver gribende Begivenhed danner i Erindringen et faststaaende Billede, som man senere kan ligesom gaae omkring og betragte, og det synes mig, at det var en mærkelig Død. Da den virkelig nærmede sig, ophørte, som det syntes, alle de kvalfulde Tanker, og af den dybe, blide Ro, der fulgte, blev han selv skuffet, saa at han lagde Planer om en tarvelig, men virksom Fremtid. Han omtalte med stor Klarhed, hvilke Midler der var hertil, og hvor lidet der egentlig var tabt, da han havde faaet Lov til at beholde det Væsentligste, sine Børn. Men samtidig steg Vængslen efter Moder mægtig og forklaret frem i hans Sind, saa at han bevægede sig som et Pendul mellem to Verdener af Kjærlighed, og medens han stille talte baade om os og om Moder, fæstede hans Bine sig pludselig paa mig med et Udtryk af forunderlig, ubeskrivelig Spørgen, Pytten, Manen — og brast.

Jeg veed, at jeg ikke græd. Der var, idet han gik fra os, i min Sjæl en dyb Fornemmelse af, at det havde Andre Skyld i, og denne Følelse

ligesom tog mig ved Haarene til at udrette det Grinde, han havde givet mig. Jeg havde ikke haft nødig at aabne Brevet og see Navnet; det vidste jeg saa at sige af Luften omkring os. Jeg gif paa min Fod de to Mil og gif lige ind til Manden i hans Stue. Han sad med Briller paa og læste en Avis. Jeg sagde til ham de Ord, der vare mig paalagte: Min Fader er død; han stævner Dem paa sine egne og sine Børns Begne. Han fægtede med Arme og Ben og saae ud, som om han havde faaet Noget i Halsen. Jeg gif tilbage, som jeg var kommen, uden en bestemt, tydelig Tanke, og da jeg kom hjem efter de fire Mils Marche, træt og med Sugnen for Hjertet, spiste jeg til tørt Brød Skallen af en Citron, der var bleven udpresset til Fader.

Det er en mærkelig Blanding af Kjærlighed og Egenkjærlighed, hvormed en Broder ofte, maafee i Reglen, betragter sin Søster. Jeg kan ganske godt forstaae, hvorledes saa mangen Broder har været imod sin Søsters Forelskelse, især naar han ikke kjendte og beundrede Gjenstanden, og har tvunget hende til et anseligt Giftermaal. Han

vilde — rent personlig Egennytte ikke taget med i Regning — bringe hende i Havn; han anlagde sin Forstands Maalestok paa hendes Ulykke; hans Hjerte var skinsygt paa hendes Kjærlighed til en Mand, og han troede sig berettiget til først og fremmest af hende at vente opoffrende Trost mod Familien. Saa ung jeg var, og saa lille min Søster var — hun var mellem ti og elleve Aar — blandede noget Rignende sig uthdelig ind i mine Følelser. Det, at hun skulde blive reven bort, falde fra „Familien“ — som jo dog var død, den var kun hende og mig — stod ængstende for mig. En anden Ulykke tænkte jeg vel mindre paa; men den var dog ikke aldeles fjern fra min Phantasi: at hun kunde komme imellem Mænd, Mandfolk, hvis blotte Blik paa hende jeg ikke kunde lide. Men til den Slags Følelser føiede sig, saasnart jeg saa paa hendes Ansigt, der mindede baade om Fader og Moder, Kjærligheden til hende selv og de Bortgangne, den Slags Kjærlighed, der ikke giver Grunde for sin Vedhængen, sin Omhu og Angst, men er i hver Blodsdraabe. Og dertil kom Løftet, min Fader havde taget af mig; jeg skulde vogte hende „som en Hund“. Den Slags Løfter betyde ikke stort, naar de ere fremkomne

under giebliffelig Paavirkning, uden at de hvile i selve Naturbunden. Men det var taget mig ud af Hjertet, og jeg var stolt af det Ord „som en Hund“: fuldstændig, hensynsløs, trofast og stærk som en stor, fleg Hund.

Som Følge deraf kom jeg strax i Ramp med dem, der nu vilde tage sig af os — thi en Mand kan nok blive ullykkelig, uden at Verden bryder sig om ham; men han kan ikke døe uden at vække Opmærksomhed, og ofte følger hermed Deltagelse for de Efterlevende. Der viste sig en Formhynder for hver af os, og et Par Slægtninge kom tilstede ligesom fra Luften. Det opdagedes snart, at der var en Familie = Stiftelse eller et Legat, hvortil min Søster havde Adkomst, og hvorved der materielt var sørget for hende. Saa var der ifkun mig at bryde sig om, og det blev efter lange Beregninger endelig godtgjort, at der ud af Voet kunde regnes paa en lille aarlig Sum, som endog med Tiden vilde blive noget forøget. Der var altsaa nu intet Andet at bestemme end det Vigtigste: hvorledes min Søster skulde opdrages. Det blev først vedtaget, at hun om mulig skulde anbringes hos Baldemars Forældre; men det vilde jeg ikke, fordi der var for mange Dreng, og fordi

hun blev for nær ved den Gaard, vi havde mistet. Jeg havde ingen Magt til at gøre min Villie gjældende; men der er alligevel en indre Magt hos Den, hos hvem en Afdød er tilstede, og Følt give efter for den, naar ikke netop deres egen Fordel staaer paa Spil. Man spurgte, hvad fornuftigt Forslag jeg da kunde gøre; om jeg ønskede, at hun tilligemed mig kom i Huset hos Bryggers og blev sat i en kjøbenhavnsk Pigeskole. Nei, men jeg forlangte, at der ikke maatte være Vand imellem os, saa at Is eller Storm ikke skulde hindre os fra at komme sammen, og jeg bad om, at der maatte blive skrevet til den Dame, som hidtil havde opdraget hende, og at det maatte blive forsøgt, om de kunde blive sammen. Hun kom strax reisende og var villig til Alt. Hun anryste ogsaa en Gaard paa Sjælland, hvor de Begge kunde finde et Hjem, og hende troede jeg. Alt Fjendskabet, som vi bestandig havde viist hinanden — eller rettere, som jeg havde tvunget mig selv og tilbids hende ind i — var nu ophørt, uden at vi dog talte videre sammen. Men forinden vi skiltes, greb hun en Leilighed, da vi stødte sammen ene, og sagde: „Ariel, det glæder mig, at De har viist mig Tillid. De er nu Familiens Hoved, og

jeg vil i Tiden staae Dem til Ansvar for Deres Søster." Om saa mit Hjerte havde ligget aabent for hende, kunde hun ikke have valgt sine Ord rettere til at gjøre Indtryk paa mig og lade mig trygt skilles fra dem, skjøndt det forekom mig, at jeg slap altfor let fra det Hverv, Fader havde lagt paa mig.

Det var nu langt ud paa Efteraaret, og som Skoledreng havde jeg forsømt Meget; men det var bestemt, at det ikke skulde blive derved.

Samme Dag, som jeg kom tilbage til Bryggers, kaldte Justitsraaden mig efter Middagsbordet til en Samtale i Enrum og sagde til mig med sin dæmpede, monotone Stemme: „Hør nu, Axel, Du er jo et fornuftigt Menneske, og man kan tale med Dig. Der er hidtil blevet betalt ret Anseligt for Dig, det skal jeg indrømme, uagtet det ikke var Mere, end der kunde ventes efter Fordringerne, som stillede. Jeg har ikke havt nogen Fortjeneste paa Dig, hvilket jeg ogsaa vilde ansee for usømmeligt; men, kort og godt, der har ikke været Noget at klage paa Betalingen. Nu er det, som Du vistnok veed, anderledes. Det er kun en lille Sum, der aarlig kan betales for Dig, og skjøndt jeg ikke vil være karrig imod Dig eller

nægte Dig en Haandsræfning, for at Du kan fortsætte Dine Studeringer — for nu har Du ingen anden Fremtid end at lære Noget for Alvor og blive Embedsmand — saa vil Du dog indsee, at som Prinds kan Du ikke vedblive at leve her i Huset. Du skal naturligvis ikke lide Mangel; men jeg har givet Ordre til, at Dit Løi, naar Du kom, ikke skulde paffes ud, før jeg havde forberedt Dig paa, at Du nu maa flytte op paa et Kvistværrelse, og naar Du har Gæster, saa maa jeg bede Dig erindre, at Du ikke kan byde dem Noget, saadan som ofte er skeet hidtil. Det mente jeg at skulde baade Dig og mig selv at sige Dig for en Ordens Skyld. Jeg bestræber mig altid for at være tydelig mod mine Underordnede og Alle, jeg har at gjøre med, og Forord bryder ingen Trætte.“

Dette var maaskee følesløst, men hverken haardt eller uforstandigt. Dog gaaer det ofte saaledes, at man bedre kan finde sig i haarde Omstændigheder end i følesløs Tale. Der var i Ordene en Degradering, som især blev mig overordentlig knugende nærvæd Haven med den grønne Mur. Det syntes mig, at Astrid maatte komme til at see og erfare den Forandring, der var fore-

gaaet med mig, og det vilde jeg fremfor Alt holde skjult, indtil Vyffen kom igjen — thi, foruden at Ungdommen bevarer et uvilkaarligt Haab om Glands og Vyffe, foregaaer der et optiſt Bedrag for dem, ind til hvem Vyffen nys har ſtinneth: de kunne ikke ret kjende Forſkjel paa, om Straalerne komme fra den forsvundne Dag eller fra den Dag, der ſkal gaae op.

Jeg ſagde derfor til min forhenværende Onkel, Juſtitsraaden, at han vel ikke havde Noget imod, om jeg da ſøgte at komme i et andet Hus.

„Nei, Gud bevar's“, ſvarede han, maaskee noget overraſſet, men uden at forandre ſin letſlydende, douce Stemme; „jeg vil ikke engang bebreide Dig Utaſnemlighed, fordi Du forkaſter mit Tilbud. Kan en anden, anſtændig Familie gjøre det bedre og billigere end vi, ſaa ſkal det være mig en Fornøjſe at erfare det.“

Jeg havde ikke taget fejl af Salling, da jeg beſluttede at henvende mig til ham. Han ſagde med en mægtig Ed — thi han bandede meget høit og ſtort, ligesom for at løſte ſig op, fordi han var ſaa lille —: „Selv om De ikke kunde betale, ſkulde De dog være mig velkommen! Gaa De nu ind

til Mutter og aftal med hende, hvad De kan betale."

Det gjorde jeg, og saa blev der endda 100 Rbd. om Aaret tilovers til Skolegang, Bøger, Klæder o. s. v., hvilket syntes mig en stor Sum.

Der kom lidt Fortrædelighed i Anledning af, at min Formynder ikke var tilfreds med den fte Forandring; men da han boede langt borte og ikke selv vilde eller kunde skaffe mig noget Bedre, blev Sagen, som den var.

Dr. Hilder kom og opsogte mig. Han sagde: „Vil Du studere til Hestehandler eller Hesteslagter eller Beslagsmed eller Veterinair? Hvis ikke, kunde Du gjerne have undt en afdanfet Menneſtedoctor Din Søgning."

Han gav sig i Tale med Salling og hans Kone og blev strax gode Venner med dem. Mdm. Salling viste ham mit Kammer og blev rød af Stolthed, da han sagde, at det saae appetitligt ud. „Ja", sagde hun, „dersom Nogen troer, at Jægermesterens Søn skal mangle Noget hos os, saa tager han feil. Vi har ikke forført ham fra Nogen; men vi har kjendt hans Fader og hans Moder, og om han saa ikke havde en Skilling, skulde han dog saae mine bedste Lagener paa sin

Seng, skjøndt vi ikke er i Familie med ham. Enhver maa frit komme og see, hvordan vi behandler ham."

Da jeg fulgte Dr. Hilder ud, sagde han til mig: „Vi Mennesker har vore Fordomme. Jeg er vant til at kjøre og see Andre kjøre med magede Heste; men Din Hestehandler og hans Egtehustru ligne en Norbagge, der gaaer i Spænd med en stor, velstriglet Hoppe. Det er underligt, at en Hestehandler ikke har betænkt det. Men man kan være et agtværdigt Par for Vorherre alligevel, og jeg troer, Du kunde været værre faren. Naar Alt kommer til Alt, mister et Menneske jo ikke sin Ære ved at boe hos en Hestehandler, og jeg troer næsten, at hvis jeg havde en Søn, saa vilde jeg lade ham prøve det med. Alting er godt med Maade, og en ung Knægts Villie er hans Himmerig."

Jeg havde det netop saa godt og saa smertefuldt, som jeg vilde. Smerten var, at jeg maatte tage tiltakke med en ringere Skjæbne og skjule mig for Hende; men paa dette lavere Sted var jeg igjen Nr. 1. Salling og hans Kone behandlede mig som et Væsen af finere Race og min Opgave i Verden som langt vigtigere end deres. I mit

Kammer kunde ikke lægges i Kaffelovnen, og jeg læste mine Lectier i deres Stue; de kunde imidlertid sidde hele Timer uden at give Lyd, og naar Salling hørte Støi fra Barnekamret — thi de havde smaa Børn — saa listede han sig paa Taaspidserne ud og tussede. Forresten havde jeg ikke overmaade Meget at læse; thi jeg havde valgt en anden Skole, hvor jeg ikke var kjendt, og en billigere, og jeg var forud for mine nye Classesammerater. Salling fandt Alt, hvad jeg i saa Henseende gjorde, vel gjort og underskrev med Stolt-
hed hver Maaned min Characterbog. Naar jeg ikke vilde gaae i Skole, var han ligeledes stolt af at see, hvilken Virkning det gjorde, at han underskrev en „Undskyldning“. Til Gjengjæld sluttede jeg mig hjertelig til Begge. Det var godt nok, at Ritmesteren engang havde sagt, at mod saadanne Folk var man høflig, men ikke intim; det var andre Tider. Jeg vilde, som jeg antog, ikke opgive nogen af mine høie Fremtidsforestillinger, men kom dog efterhaanden til at see Verden ganske anderledes end før. Hvad jeg saa og hørte, steg mig over Hovedet og indhyllede mig. Salling levede paa mangfoldige Maader i evindelig Kamp med Verden. Han kæmpede for sit daglige Brød,

og hans Baaben var Snuhed og Driftighed. Hvert Dieblif havde efter hans Fremstilling En gjort ham Uret og paaført ham en Proces, og den Mand maatte overvindes og tugtes. Han forhandlede Alt med sin Kone, talte høit og haabfuldt om Udsaldet og discuterede alle de Tif, hvorved det i Mangel af Bedre kunde naaes. Hun gav ham altid Ret, og den Familiefjærlighed, som var tilstede hos ham, og som viste sig i hans Stemme, Blik og hele Adfærd, gav ham ligeledes i mine Dine Ret. Over Maalet, Familien, glemte jeg at undersøge Midlerne, og selve det Fissige fik ved den besynderlige Aabenhed og Djærvhed, hvormed han omtalte det, noget Tiltrækkende for mig. Det var hans Nødværge imod Verden, imod den samme Slags Folk, som havde gjort min Fader Ondt. Det hele Hestehandlervæsen, som jeg saae om mig, prægede mine Phantasier. Denne Kamp med Verden, denne Snuhed og Paapassenhed, disse Karle, der kom bandende hjem om Natten, disse Stævninger, der kom til vort affides Sted og søgte os som i en Hule, men aldrig syntes at kunne gjøre rigtig Fortræd, vakte den drømmende Forestilling hos mig, at med en saadan Bunde skjult i den Skov, hvor jeg engang havde troet at

Roncesvalles laa, kunde jeg indtage min Faders Gaard og hævne ham paa den Mand, som havde taget den fra os. Uden at have læst Schillers „Køvere“ spillede jeg i Tanken en Karl Mohr. Om Matten kunde det betage mig saa fuldstændig, at jeg besluttede at tale til Salling om min Plan; men den Slags Forestillinger taale ikke Ordet. De vare mig dog i visse Maader til Nytte; de hjalp mig let hen over Virkeligheden, som ellers havde knækket mig. Jeg kom aldrig til at tage den lave Stue og den særegne Omgang hos Sallings som noget aldeles Realt, hvori jeg nødvendig behøvede at være; bagved var, saasnart jeg vilde det, Skoven med mine Mænd, vor Gaard i Baggrunden, og i et Hjørne Skafottet, hvor vor Fjende meget ofte blev henrettet. Phantasierne hjalp mig til at besøge min Søster, hvilket skete, saasnart der var blot otte Dages Ferie. Jeg maatte fordetmeste gaae, da jeg ikke havde Raad til at føre, undtagen det sidste Stykke fra nærmeste By — eftersom Gaardens Folk ikke skulde see, hvorledes jeg reisste —; men jeg mærkede ikke Marchen, knap Veiret, og med den Tanke i Sjælens Baggrund, altid beredt til at stige frem i min ophevede Hjerne: at jeg egentlig var Hovding og

funde tage Gaarden, naar det skulde være, viste jeg ofte en eventhyrlig Stoltthed, som imponerede min Søster og gav hendes Tanker Flugt, medens jeg med den nøgne Virkelighed for Die rimeligvis vilde have følt mig ydmyget ved at komme fra mit Logi hos Hestehandleren til den store Gaard.

Saadan gik Resten af Vinteren og hele Sommeren, af hvilken især Juni Maaned var haard; thi jeg tænkte paa, at Hun nu var i Haven bag Bugbomhækken og maaskee figgede ind. Herimod hjalp ingen Phantasier. I August var jeg hos min Søster, og da jeg kom tilbage, vare mine Penge saa fuldstændig slupne op, at jeg ikke engang havde en Mark til at lade mit Haar klippe. Salling og hans Kone gjorde ingen Bemærkning om, at det var saa langt; de tænkte vel, at det skulde saa være.

En Eftermiddag i September mødte jeg Dr. Hilder inde i Byen. Han sagde til mig: „Nu er Dit Haar sagert, Herre min; kom nu lidt med mig — hør, skal vi ikke gaae i Theatret iaften og høre „Figaros Giftermaal“?“ — Det Tractement funde jeg ikke sige Nei til. — „Ja, men“, sagde Doctoren, „saa maa jeg først op hos en Friseur.“ — Da vi kom derop, sagde han til mig: „Hør,

Ærel, gjør mig en Tjeneste. Jeg har saa lidt Haar at undvære, og Du har saa meget; lad Dig klippe istedenfor mig."

Halv skamfuld, halv taknemlig lod jeg Operationen udføre, og saa gik vi i Theatret.

Hvilken Trolldomsverden der dog kan være indesluttet i en saadan Bygning! Den blotte Overgang fra det synkende Dagslys til Kamperne, fra Varmen og den friske Luft til Stilheden og den halvvarme Atmosfære, hvor Lyden af en nedfaldende Klap kommer skarpt og dog ligesom undselig, de sære Instrumenter, der række op som Dyr = Snabler og = Haler, deres disharmoniske Søgen efter Harmoni — Alt dette inciterer Nerverne især paa den, der kommer med Anelsens Angst. Men med Et lyde saa de tre Slag af en usynlig Haand, og det Mageløse kommer, en ganske anden Verden bølger sagte ind med saa, eventyrlig klare og bløde Toner, der gjennembæve det hele Rum, glider ind i Ens Hjerte, i hver Nerve, i hver Bloddraabe, fylder Tilværelsen med vidunderlige, fine, klagende, frydfulde Billeder, som ikke sees, som fare forbi Sjælen og ligesom i umiddelbar Berørelse med den fjærtagne den, vække en Smerte, der gjør godt. Et Hav af Lys

og klangfuld Underlighed sænkede sig over mig, og naar jeg i Diebliske kom ud deraf og kunde tænke paa mig selv, var jeg forbauset over, at jeg, der var saa fattig, sad i denne mageløse Glands og Høitid, og dog følte jeg, at jeg hørte til der, medens Trolddom havde givet mig et andet Opholdssted. En anden Følelse, der næsten ligesaa stærkt betog mig, var Taknemlighed imod Dr. Hilder, fordi han brød Trolldommen, om end kun for et Dieblif, og førte mig ind i Feeriget, hvor han havde Bekjendte, hilste paa Folk. Hvor han pludselig syntes mig fornem og stor! Hvor jeg havde miskjendt ham! Naar han engang imellem saae paa mig med sit underlige, forskende, lunefulde Smil, var det da, fordi han morede sig over, at jeg endelig saae, hvem han var? Men saa strømmede Havet igjen ind og førte mig bort. Der var en Scene, som ganske sært betog mig; det var den, hvor Figaro marcherer baglængs foran Cherubin og synger for ham om Krig:

..... „Grens Laurbær i Kamp skal Du plukke
Og erhverve Dig hædrende Nr.

.....
Ei Fandango mer Du dandser,
Men en Marche, som aldrig standser,

Fører over Bjerge, Dale,
 Og for Helten at huse
 Trommers, Paukers Velflang toner
 Mellem Lyden af Kanoner,
 For hvis Skud de troe Legioner
 Synke hen i Dødens Favn!
 Cherubin, i Vaabendandsen,
 Gaa, indlæg Dig Heltenavn,
 Og ombyt saa Seirsfrandsen
 Med et Kys i Elfskøvs Favn!"

Det syntes mig, at det med nogen Forandring var Ritmesteren og mig eller min Barndom bragt frem for mig med dens Lyksalighed og Haab, og da jeg endnu var under Indtrykket deraf i Mellemacten, havde min Skjæbne, der har givet mig saa meget Skjönt at see, forbeholdt mig en Virkelig-
 hed, der endnu overgik Scenens Poesi — i første Etage sad Astrid med sin Moder, og hun gjen-
 kjendte mig og hilsede igjen, med Glæde, syntes mig.

„Se nu“, sagde Dr. Hilder, da vi gik, „der-
 inde var det Publicum, som Du hører til. Hvor-
 ledes smager Dig det nu at gaae tilbage til Heste-
 handlerens? Hvad troer Du, der vilde blive af
 den Skjelm Cherubin, hvis han istedenfor at leve
 hos Grevinde Almaviva skulde boe hos Sallings?
 Det er ikke, fordi jeg mener, at Du ligner den
 Pokkers Page, eller fordi jeg har en Grevinde

Almaviva at sætte Dig i Kost hos; men det er bare en Sammenligning for at skjærpe Din Skarpsindighed."

Den var skjærpet nok i Forveien, og han kunde ikke sige Meget, som jeg ikke, om end mindre tydelig, sagde mig selv. Da han spurgte, om jeg nu ikke havde lyst til at komme fra Sallings, svarede jeg af Hjertet Jo.

„Godt; saa har Du gjort en Erfaring, der har kostet Dig et godt halvt Aar, snart et Aar. Jeg maa nu sige Dig oprigtig, at jeg respecterer, at Du ikke har villet have Noget foræret; men jeg tillader mig ærbødigst at gjøre opmærksom paa at f. Ex. halvfemsindstyve saadanne Erfaringer ville gjøre Dig til en gammel Mand og en stor Døgenigt. Naar nu Fornuften kommer og forlanger Audiens, bliver den vel indladt, ikke sandt? Naa, seer Du nu: Du veed, at jeg beboer den ene Side af Stue-Etagen og min Søster den anden. Inde hos mig kan der blot ved at ryddes lidt op blive et Bærelse tilovers. Det har jeg altsaa billigt, og Du behøver ikke at skamme Dig ved at kjøbe det billig. Hvad Dit Livsophold koster, beregne vi Dig til Punkt og Prikke, ligesaa ærlig som nogen Hestehandler. Jeg har corresponderet

med Din Formynder og bragt i Erfaring, at der fra næste Nytaar bliver 50 Rdl. mere til Dig. Du har altsaa Raad til at gaae i den bedste Skole og kjøbe alle de Bøger, Du behøver. Om to Aar, altsaa omtrent i Dit 18de Aar, kan Du endnu med nogen Anstrengelse blive Student — hvad siger Du nu?"

„Dr. Hilder, De er bedre imod mig, end jeg fortjener.“

„Naa, endelig fik man da et menneskeligt Ord af den Krabat! — Seg vil nu blot sige Dig, at Alt, hvad jeg ved denne Leilighed siger eller gjør, er blot for at vinde et Væddemaal. Iffor, da jeg besøgte Dig, væddede jeg med mig selv om, at om Du saa var saa stiv som et Kosteskaf, skulde jeg gjøre Dig saa lind som en Bougie. Og sluttelig skulde jeg hilse Dig og sige og bede Dig erindre, at alle honnette Folk ere i Familie.“

Men Sallings! Det var dog egenlig ogsaa honnette Folk, idetmindste imod mig, og hvorledes kunde jeg forlade dem uden at krænke dem?

„Ja“, sagde Dr. Hilder, „der kunde jeg vel nok være Mellemmand; men jeg anseer det for rigtigst, at hvor Du selv har leiet, siger Du ogsaa selv op.“

Det var nu virkelig en vanskelig Opgave; thi Oprigtighed vilde faare, og alle høflige Om-
 skrivninger vilde dog lade Meningen skinne igjen-
 nem. Men Sagen blev gjort mig meget lettere,
 end jeg ventede; thi saasnart jeg berørte den til
 Mdm. Salling, udbrød hun: „Gud ske Lov! Vi
 har længe tænkt paa, at det dog ikke gik an saa-
 dan!“ Og nu vedblev hun med en Blanding af
 Selvfølelse og Nidmyghed at udvikle, at jeg aldrig
 kunde faae noget bedre Sted, men at jeg dog
 hellere burde være imellem mine Vige, om jeg og-
 saa skulde spise skrabet Smørrebrød til Thevand.
 Doctoren blev hun vred paa, da hun hørte, jeg
 skulde til ham, og kaldte ham en Lur; men „der
 skulde jeg da heller ikke blive til evig Tid“. Det
 Gnefte, som hun og Salling forlangte, var, at jeg
 skulde blive med en Maanedes Opgivelse, for Folks
 Skyld; det skulde ikke see ud, som om man plud-
 selig fandt mig og tog mig bort.

Saa kom jeg da i Huset hos Dr. Hilder og blev
 efter omtrent to Aars Forløb Student. Disse to Aar
 ere en Periode, fra hvilken jeg husker Mere, end jeg
 erindrer, eller med andre Ord, jeg lærte Mere,

end jeg oplevede. Min Organisme fik en Hvile, som den maaffee trængte til, efter at jeg for tidlig havde følt, tænkt og handlet selvstændig.

I den første Maimaaned, da jeg kunde tænke mig, at Guldranken igjen stod i Blomst, gif jeg ned for at besøge Astrid. Jeg var noget beskemt derved; thi endstjændt jeg ikke troede, at Hun, selv om hun vidste, at vor Gaard var tagen fra os, vilde modtage mig mindre venlig end forhen, saa havde jeg dog en Fornemmelse, som om en Glands var gaaet af mig, eller følte mig ikke overfor Conferensraadens saa fri, saa jevnbyrdig som forhen. Denne Fornemmelse var mig en sand Plage; den var ligesom Noget paasat mig udvendig, høiende min Nakke ned, medens jeg indvendig ikke havde noget Tilsvarende og syntes, at jeg kunde ryste det af. Trods denne Fornemmelse gif jeg naturligvis, fordi jeg droges af en Længsel som efter mit eget Selv. Da jeg kom til Haveporten og ringede, varede det længe, før Nogen lukkede op, og jeg kunde ikke lade være at opfatte det som et Tegn paa Husets mindre Villighed. Men da den gamle Gartner endelig lukkede op, fortalte han mig, at Conferensraadens vare paa en Udenlandsreise.

Igjen blev saaledes et Aar lagt adskillende

imellem os, og jeg begyndte at opfatte hende som et deiligt Syn, der trods vort personlige Bekjendtskab dog ikke ret havde hørt Virkeligheden til, eller som noget Livsaligt, der var meget bort tilligemed vor Gaard, og som jeg skulde faae igjen tilligemed Gaarden. Thi det Haab opgav jeg aldrig, hvor lidet rimeligt det end syntes; jeg holdt fast paa det med samme Tro, som vor hele Slægt efter at have mistet Paradiset venter, at det skal findes igjen.

Istedenfor Hende fik jeg Valdemar. Jeg skal ikke nægte, at jeg i Førstningen blev noget trykket ved at see ham, dels for Mindernes Skyld, dels fordi han syntes mig saa begunstiget ved allerede at kunne gaae i Uniform og med Vaaben. Naar han gik til Akademiet med et Par Bøger i Haanden, bar han dem saa let, og i Forhold til Uniformen og Dolken fremkaldte de den Forestilling, at for ham var Videnskaben et Middel til at skjærpe og oplive Personligheden, for mig var den Noget, hvori Personligheden skulde gaae op. Men den dybe Hengivenhed, vi nærede for hinanden, forvandlede snart det, der kunde været bittert, til noget Behageligt og Forskjønnende. At jeg dog havde beholdt ham uforandret, blev ligesom en Bebudelse om, at det Væsenlige ikke var tabt eller

skulde komme igjen, og han førte Talen om vore
 Fremtidsudsigter tilbage til det Punkt, da vi første
 Gang havde omtalt dem og været oppe at slaaes
 om dem: Jeg skulde blive Officier i Vandetaten;
 efter at have taget artium og maaskee 2den Examen
 skulde jeg gaae til Høiskolen; det var for ham en
 afgjort Sag, og paa denne Maade omtalte han
 mig til dem af sine Kammerater, som jeg gjorde
 Beskjendtskab med, og jeg gik ind derpaa, tildels vel
 for at tage Rang ved Siden af dem. Naar vi
 vare flere samlede, kunde Sagen blive discuteret
 med den Forstandighed og det poetiske og faade
 Overmod, der kan være i saadanne Drenges. De
 kunde ikke lide Studenterne; det var Bogorme,
 der gjorde Fordring paa Aandsaristokrati. De
 elskede heller ikke Vandetaten, skjøndt den kunde
 være god nok for sig. Jeg kunde gaae til Høi-
 skolen; men naar jeg saa havde lært Noget, var der
 ingen videre Udsigt for mig, Intet at udrette, jeg
 maatte gaae i fremmed Krigstjeneste, hos Russerne
 eller Østerrigerne, saa kunde jeg avancere orden-
 lig, blive General. Og dette blev ikke sagt som
 en Compliment til mig, som indirecte Anerkjen-
 delse af usædvanlige Evner eller stor Tapperhed,
 men kun for at tilkjendegive, at saa høit maatte

jeg naae for at blive lig med, hvad Enhver af dem aspirerede til: dansk Orlogscapitain.

Smidlertid var jeg, naar jeg selv skal sige det, flittig, i nogle Retninger paa Grund af Gjenstandens egen Magt og Tiltrækning, i andre paa Grund af min Villie. Ved Mathematiken forenede sig begge Bevæggrunde. Man tager meget feil, naar man troer, at Mathematiken ikke kan vække Videnskab. Da jeg naaede til Logarithmer og Rigninger af 2den Grad, betog de mig ligesaa stærkt som nogensinde Schak eller Rhombre. Denne Videnskab er jo baade af civil og militair og tilige af himmelsk Art, og selv Hoveder, der ikke ere egenlig mathematiske, ville overvinde de første Vanskeligheder, naar der viser sig et Maal, som tiltaler Sindet, og naar de ledes til at see den skjønne, ofte næsten siffige Genialitet, som Mennesker i denne Retning have lagt for Dagen. Det var en af mine Fornøielser at manuducere Valdemar i Mathematik; thi han var svag i det Punkt, og i det Hele meget misfornøiet med, at en Søofficier skulde kunne Andet end seile og skyde med Kanoner.

I de korte Frier, naar han ikke var ude med Cadetflibet, tog han med ned til min Søster,

og jeg antager, at hvis han, ligesom jeg nu gjør, skrev sine Erindringer, saa kunde han fortælle om en Romantisk, som for ham udviklede sig der mellem Ungdommen. En Søcadet var der paa Egnen noget Sjældent og Fornemt, og han gav strax Tønen an; det Pøffers Baaben, som en saadan Dreng har Lov til at bære, glimrer for de smaa Piger og gjør ham voksen blandt de Børne. Jeg misundte ham ikke; jeg havde Mit i Erindringen og i Hjertet, og de store Scener fra Hjemmet stode levende for mig, naar jeg var min Søster nær. Første Gang der blev dandset, syntes det mig sælsomt, at vi Forældreløse skulde dandse som andre Folks Børn; men Livet har i den Alder altfor megen Lyst og Glæde i sig til ikke at sthyde Gravene langt i Baggrunden.

En eneste Begivenhed af nogen Interesse eller Mærkelighed foresaldt i denne Periode; men det Mærkelige laa mindre i Begivenheden end i Maa=den, hvorpaa den blev hidført. Jeg havde ikke lært at svømme, tildels fordi jeg ikke havde syn=derlig Tilbøielighed til Vandet. Hver af os har Sit, hvori han er modig, og Andet, hvori han er bange. Men jeg bebreidede stadig mig selv, at jeg i denne Henseende stod tilbage, uden dog at gjøre

noget Resolut. En Nat drømte jeg, at jeg igjen var sammen med Fader, ligesom da han gav mig Erindret at støvne vor Fjende; men istedenfor dette gav han mig et andet Baalæg: Lær at svømme. Jeg vaagnede med den Beslutning at adlyde, og da Sagen henhørte til Søværnet, gif jeg til Baldemar. Han sagde: „Det kan Du lære i en Ruf“, og tog en Baad, hvori vi seilede ud i Sundet. „Her kan Du springe ud, her er dybt, og Vandet bærer“, sagde han. Enten nu Vandet bar, fordi det var dybt, eller fordi det var mere faltholdigt end ved Rysten, eller fordi jeg havde Tillid til Baldemars Ord, saa kom jeg meget godt op og laa nogle Secunder i Overfladen; men da jeg vilde gjøre Tagene, begyndte jeg at synke. „Kan Du holde Dig, til jeg er flædt af?“ spurgte Baldemar; men da det ikke lod til, at jeg kunde, kastede han en Nare ud til mig. Han vilde nu flæde sig af, men havde ikke faaet Armene ud af Trøien, da en Rastevind væltede Baaden. Jeg saae ham omgiven af Skum stige op, men han kom alligevel ikke tilsyne; thi han var under Seilet, og det var nu mig, der roende paa min Nare fik ham fri. En Skovshovedbaad kom os efter en Times Tids Forløb tilhjælp og fik Baaden paa

ret Rjøl; men det Meste af mit Tøi var borte, saa at jeg maatte seile hjem med Fiskeren og laane en Sække m. M. hos ham, for om Aftenen at kunne tage til Byen. „Er De ogsaa Søcadet?“ spurgte Fiskeren, og da jeg benægtede det, tilspøiede han: „Saa skulde De en anden Gang seile alene ud, og med Seilet strøget, naar De vil svømme.“ — Valdemar paastod, at han med Livsfare havde lært mig at svømme, og da jeg fortalte ham min Drøm, sagde han: „Din Fader vilde have, at jeg skulde give Dig Bevis paa mit Venstab.“

Hjemme hos Dr. Hilder havde jeg ogsaa Venstab, ikke saa meget i Doctoren — thi han havde sine Interesser udenfor Huset, og saasnart jeg var kommen i Huset, beskæftigede han sig mindre med mig — som i hans Søsterdatter, Sophie. Der var og blev bestandig hos mig en Mangel paa Tilbøielighed for hende, hvilken hun ligesaa bestandig overvandt til en vis Grad ved sin Blidhed og ved den Evne, Naturen havde givet hende til at gjøre sig til Depot for Fortrolighed. Medens jeg luskede af for det, jeg dybest tænkte paa, gjorde hun det behageligt for mig at passiare med hende og betro hende mange Smaating. Strax efter at jeg var kommen der i Huset, spurgte hun

mig engang, om det nu var længe, siden jeg havde seet hende, jeg vidste nok, hvortil jeg svarede Ja. — „Har Du nu Haab om at see hende?“ — Dertil svarede jeg ogsaa Ja; thi det var før min frugtesløse Gang til Landstedet. — „Det er jo godt“, sagde Sophie.

Efterhaanden aftog Spørgsmaalene af denne Art; hun udviklede sig fra Barn til Jomfru, uden at jeg lagde Mærke dertil.

Tiden mellem det 18de og 23de Aar bliver i Reglen kaldt en lyffelig Alder, og det er muligt, at man har Ret; men jeg finder, at den tillige er en meget uklar Tid, endog mere uklar og famlende end den nærmest forangaaende. I det 15de til 18de Aar kan man vistnok ogsaa være dunkelt paavirket og bevæget; men det synes mig alligevel, at en Dreng i den Alder, naar han ellers er sund, er mere solid og paalidelig, fordi han hovedsagelig drages imod et enkelt, begrændset Formaal og er under uvilkaarlig Paavirkning af Autoritet. Saa er man pludselig forandret. Man har med Anstrengelse naaet en Tinde; Folk see op eller antages at see op til En; noget Vidt, Storartet ligger for En; men man kan ikke faae Udsigten til at staae fast; en Mængde Forestillinger fra den antike og den nyere Tid, som man har optaget i sig til Examensbrug, træde frem og ville anvendes paa Livet; man føler mangfoldige Attraaer og Formaal, forkaster Autoriteten og søger den, og overfor de nye Fordringer, der baade med

Rette og Urette stilles til En, bliver man ofte mere barnagtig end før. Med den Intelligens og Vængsel efter det Uhyrlige, man har i den Alder, kunde man taale en spartansk Tugt i et spartansk Siemed; men man faaer Frihedens tweæggede Sværd givet sig blottet i Haanden, og Saa komme igjennem uden at have saaret sig paa det.

For mig begyndte Rusaaret herligt; selve Rusgildet var mig en Slags Indvielse; Studenterforeningens Seniorat havde arrangeret og forestod Gildet og bevirkede allerede derved, at vi Nye kom sammen med Respect for Noget, der var ældre og dygtigere. Der omdeltes trykte Sange, forfattede i Anledning af Festen, nogle pathetiske, andre lunefulde, alle freidige. De gjorde mig Studenterstanden poetisk: vi vare dog den hvide Gudindes Sønner. Tiden var stærkt bevæget i politisk Henseende, og der udbragtes paa smuk og poetisk Maade, uden (saavidt idetmindste jeg kunde skjønne) Præg af Partihensyn, Skaaler for Kongen og Forfatningen o. s. v. Jeg troer, at jeg med Hensyn til Politik og offentlige Anliggender var mere frisk og naiv end de fleste af mine Sevnaldrende. Katastrophen paa vor Gaard og min Faders Død var indtruffen, medens der blev

kæmpet i Slesvig, og endskiøndt man af Luften indsuger visse Forestillinger, der tilhøre det Almindelige, er det dog mærkværdigt, hvor ubestemte Indtrykkene kunne være, naar man ikke med egne Dine seer Begivenhederne, og naar man er beskæftiget langt affides fra de Kredse, hvor de med Iver discuterer. Det er næsten en Skam at tilstaae, at jeg bedre kjendte Seirherrerne ved Philippi end Seirherren ved Isted, og jeg var ganske sikkert mere fortrolig med Harmodios og Aristogiton, med Brutus, Winkelried, Vergniaud, Camille Desmoulins o. s. v., end med Førerne for vor egen politiske Udvikling. Imellem de Cadetter, jeg omgikkes, havde jeg ikke hørt Meget og i alt Fald ikke meget Godt om den. Men idet vi nu Alle reiste os for Kongen, for Forfatningen, for Fødelandet, og raabte Hurra, kom der pludselig Liv i mine usikre Forestillinger — i mit eget Fædrelands Jord groede de hemmelighedsfulde exotiske Planter, hvis Blade jeg havde seet opbevarede i Bøger, og jeg kom hjem med Hovedet endnu mere fuldt af Ideer end af Vin, og med et umaadeligt, tindrende Haab om, at noget Usædvanligt vilde skee, at Rolands Horn vilde blive hørt, at Holger Danske vilde reise sig under Kronborg, at Val-

kyrierne vilde flyve igjennem Luften og kalde os — thi noget Saadant var blevet antydet af Talerne. Og skjøndt Dagslyset kommer nøgternt dæmpende ovenpaa en saadan Gildesaften, bleve de romantiske Forestillinger dog siddende fast, hvilket vel dels laa i mit Ubekjendtskab med en vis Side af Virkeligheden, men ogsaa i, at min Skjæbne nu engang havde stillet mig i et mindre sædvanligt Forhold. Jeg holdt af Mønge, især af Valdemar, men var ikke bestemt knyttet til Noget undtagen til min Søster, og selv denne Kjærlighed var ikke af den jevne, almindelige Art, fordi Fader med sine sælsomt gribende Ord ikke blot havde forøget den og gjort hende sacrosanct, men ogsaa bestandig syntes mig at være nær og tænke paa Bistand. Hvad jeg forøvrigt udelukkende havde for Øie: at erhverve vor Gaard og Hende, var i sig selv ikke af almindelig Art og lod sig ikke opnaae ad sædvanlig Veie, saa at der af mig selv forbreedes noget Usædvanligt, og hvadsomhelst der faldte til store Anstrængelser og lovede en eventyrlig Løn, forekom mig derfor at være det Naturlige. Og nu syntes jeg pludselig at befinde mig midt i Alt det, jeg trængte til, og høre det tale, som om det havde ventet paa mig. Der var

store Tanker, stor Fare og entusiastiske Kammerater. Naar der blev sagt, at Noget truede os, hvorved vor nationale Fremtid vilde gaae tabt for evig, at Fjenderne vare ikke blot udenlands, men iblandt os, og at de sugede Blodet af vor Moders, Fødelandets, Bryst, saa greb jeg paa egen Haand ind i Historien for at finde Hjælp, og den franske Revolution med sin Velfærdscomitee, med sit Opbud en masse, med sin Sang, der „havde Knebelsbarter paa“, med sin Guillotine, der blev anvendt baade imod Forrædere og imod de Runfne og imod Generaler, der ikke havde seiret, syntes mig det Mønster, der nøiagtig kunde efterlignes. Det var ingen Phantasi; jeg gik ikke omkring i Drømme derom, som om Skygger, der havde bevæget sig eller kunde bevæge sig paa en anden Tid og et andet Sted, men søgte at komme til Kundskab om Virkeligheden for at finde Midlerne til Virkeliggjørelse. Ved at see paa Samfundet, der bevægede sig og summede uforstaaelig omkring mig, betragtede jeg det som en uorganiseret Masse, der paa en besynderlig Maade drev om for tilfældige Steninger, men som skulde organiseres til at tænke, føle, handle for et eneste Formaal: det heroiske. Alt, hvad der stillede sig i Veien,

fulde kappes af som visne Grene. Det var latterligt, fra een Side betragtet; men det har dog en Side, hvorfra det endnu bestandig tiltaler mig. Der er i vor Cultur en Tendens til at slappe Livet ved at gjøre det tilsyneladende sikkert; man har en blid Agtelse for Andres Vel, men gaaer noksaa vidt i Om sorgen for sit eget og for alle de Formaals, der kunne naaes lempelig, i Tryghed, med liden Anstrengelse og uden Fare. At leve længe, ikke at leve stærkt og fyldigt, er Opgaven, og deraf følger, at man har smaa Interesser, og det endnu mere Frastødende: at man betragter store Anliggender fra et lille, smaaligt Synspunkt, og Ungdommen, der hvert Aar tilføres Samfundet med Varme i Hjertet og med Gyne til store Tan-ker, vænnes snart til at nyde Livet atomvis og selv døe atomvis.

Forresten mener jeg ikke, at det er nok at have hin Sands for store Ting og Drift til at handle og stride for dem, og jeg er langt fra at rose mig selv, fordi min tidlige Ungdom var fyldt med disse Forestillinger og denne Higen; thi der manglede noget Væsenligt. Det var dog, naar Alt kommer til Alt, kun en romantisk Egoisme, og jeg vilde dog i Grunden bruge det Hele til at tjene mig;

jeg troede om mig selv, at jeg var saa fuldkommen, saa forudbestemt til lyksalig Storhed, at Aander i Luft, Jord og Hav maatte komme og hjælpe mig, hvis Mennesker ikke vilde, og maaskee troede jeg virkelig mere paa Anders Bistand end paa Menneskers — jeg kan ikke længer med Tydelighed sætte mig tilbage i den ildfulde, tindrende Tid. Maaskee vilde det ogsaa være nøiagtigere at sige, at jeg troede paa en Blanding af begge Dele, en Slags Areopagus eller hemmelig Ret eller usynligt Selskab, der havde Die med Alt og i rette Tid vilde give mig Feltraab eller Ordre, saa at jeg kunde følge den dybe Trang, der ved Siden af al Egoisme dog var i mig: til at tjene med Hengivenhed. Men naturligvis vilde jeg ligesom Sct. Christophør kun tjene det Allerstørste.

Saadan omtrent var jeg tilmode, og det er en Selvfølge, at jeg snart maatte møde stor Skuffelse; thi i den Kreds, hvor jeg bevægede mig, blev det kun til Gjentagelse, og det en mat Gjentagelse, af det første Gilde. Der blev stadig sagt med Besymring, at Noget truede vor nationale Fremtid, at det Onde kunde forebygges, at Noget burde gøres; men naar der var blevet talt om, sunget og druffet paa, at Noget skulde gøres, gif

vi hjem hver til Sit. I visse Maader var det saare naturligt: For hver Enkelt bestod Handling i at studere; i den Retning stræbte man mere eller mindre energisk efter at blive selvstændig og udrette Noget; Talen om politisk Handling var et u selvstændigt, men velsindeth Bidrag til den „offenlige Mening“, et Tilfagn om, at man vilde bifalde enhver Bedrift i en vis Retning, hvis den blev udøvet. For mig bestod Handling ikke i at studere, jeg havde aldrig kunnet øine mit Maal ad den Wei; der var ind i min Tilværelse blevet fastet en eventyrlig Hang og Trang til at virke, og den Slags Ro, der for Andre vilde være kvægende, var for min Natur en Pine. Da jeg paa samme Tid læste saadanne Værker som Bernal Diaz del Castillos Historie om Cortez og de andre „Erøbrere“, om deres Bedrifter, Lidelser og Seirsløn, kom jeg i en utaalsmodig og fjendtlig Stemning til Afskilligt omkring mig, navnlig til Sangerne. Det forekom mig, at der var Sange, som ikke burde synges, undtagen naar man som de gamle Barde havde Sværdet i Haanden og Fjenden foran sig. At en Krigsang blev gjort til en Slags Concertnummer, var mig ulideligt. Det syntes mig ogsaa, at Sangerne ved at frembringe Toner, skaffede sig af

med Driften til Daad, og at de, hvis man kunde stoppe deres Syngen, vilde blive nødte til at give Sindet Luft paa kraftigere Maade. Plato har proskriberet Digterne fra sin Republik; jeg vilde udelukke Sangerne fra min, og sfjøndt jeg nu godt kan indrømme det Paradoxe i min Stemning, har jeg dog i en senere Tid faaet en Bestyrkelse for min Mening i det Factum, at man ikke kan faae en Franskmand til at synges Marseillaissen for Spøg eller Tidsfordriv; den betyder og bebuder Noget, naar den synges, og istemmes kun, naar man vil gjøre dens Tanke til Handling.

Jeg opgiver iøvrigt ikke den Tro, at mange af mine Jevnaldrende og af Ungdommen i Almindelighed, naar man kunde tage hver Enkelt for sig og faae hans Hjertes Trang udfoldet, vilde sees at nære lignende, om end ikke netop de samme Aspirationer som jeg, og at de kun ved at blive en Mængde blive paavirkede af en eendommelig Atmosphære og føle sig i en Strømning, som de troe maa følges. Jeg erindrer en Scene med en Enkelt og de Mange.

Der var en noget ældre Student ved Navn Andreaesen, en lille Fyr med et opvakt og skarpsindigt Ansigt, hvem jeg jevnlig talte med, men aldrig

ret kunde omgaaes paa Grund af hans særegne Art Dannelsse, der syntes hentet mere fra Bøger end fra menneskeligt Selskab, eller nøiagtigere: han syntes at betragte andre Menneſter ſom Bøger, han uden videre kunde ſlaae op i, og gjorde derfor aldeles henſynsløſe, nærgaaende Spørgsmaal og Bemærkninger. Han havde en eiendommelig, bitter Skarpsindighed, der viſtnok kom af, at han var født poetiſt-ærgjerrig, men opdraget i ſmaa, trykſſende Forhold og tidlig havde lært, at han for ſit eget Vedkommenſde maatte begrænſe ſit Haab og blive proſaiſt. Derfor gjorde han ofte ved ſine Ytringer et pinligt Indtryk. Fordi Poefien var døende inde i ham, ſaae han helſt Tegn paa dens Død overalt, og han forſtod i Samtaler af den Art at have Ret paa ſaadan Maade, at man hellere vilde holde med Retten.

Jeg ſtødte paa ham en Aften ved Vortgangen fra Theatret, hvor der var blevet opført et Stykke, ſom man enten for Forfatterens eller for dets egen Skyld tog ſig meget af i Studenterverdenen. Det omhandlede, ſaavidt jeg erindrér, en Fiſkerdreng, der kom i ſtor Yndeſt ved Keiſerens Hof og udførte Bedrifter, ſom man ikke ſkulde ventet af ham, og ſik Keiſerens Datter tilægte.

Andreasen og jeg vare enige om at misbillige Stykket netop paa Grund af den Egenskab, der, som det syntes, tiltalte Andre: at Helten var ung og ikke Andet end ung, uden nogensomhelst indre Dygtighed eller noget Tegn paa, at han var en fin Natur, der berettigede ham til at blive saa høilig begunstiget af Skæbnen.

„Det undrer mig forresten“, sagde Andreasen, „at De er enig med mig. Jeg troede, at De vilde have overseet den Mangel for Handlingens Skyld.“

„Det har jeg dog ikke.“

„Ja; men det undrer mig. Det forekommer mig, at jeg har mærket, at De kunde drømme om at spille en saadan Fisserdrengs Rolle. Men De er vist født rig. Er De ikke?“

Jeg gav et undvigende Svar.

„Ja, ja“, sagde han; „men De troer dog om Dem selv, eller De føler Dem selv som en fin Natur, gjør De ikke? Bilde De Dem ikke Noget ind netop af den Grund?“

„Det er muligt“, svarede jeg leende, for ikke at svare uhøflig paa dette Bridtbor=Spørgsmaal.

„Ja, saa gjør det mig ondt for Dem.“

„Hvorfor?“

„Fordi, naar man vil gjøre Sykke i vor Tid, skal man kunne associere sig med de simple Naturer.“

„Ja, men saa bliver Sykken vel ogsaa simpel.“

„Na, 1000 à 3000 Daler aarlig — mein Lieb, was willst Du noch mehr?“

• Under denne Samtale fulgtes vi ad til Foreningen, hvor Stykket igjen kom paa Tale med Andre, og der blev en ret livlig Discussion ved et „Sold“. Da Andreaesen vedblivende udhævede, at Heltens Ungdom var indholdsløs, sagde en ældre Student, som denne Aften syntes at have den Opgave at lede Discussionen i god Aand: at man naturligvis maatte forudsætte det som Digterens Mening, at Helten var national.

„O!“ raabte Andreaesen, „forudsætte! Nationalitet skal ikke forudsættes, men træde frem! National er jo ogsaa et indholdsløst Begreb, naar det ikke bliver nærmere bestemt!“

Nogle hørte ikke rigtig, hvad Andreaesen sagde, og det blev opfattet, som om han havde gjort sig skyldig i det Kjættereri at kalde Nationalitet indholdsløs, hvorfor han blev sat irette.

„Saa beder jeg om Ordet, saa vil jeg holde en Tale, udbringe en Toast!“ raabte han, livlig

af Punsch, idet han sprang op og strøg Haaret fra Panden.

Man vidste, at der vilde komme noget Livligt, og som for end mere at anspore det, drillede man ham med Afbrydelser og paastod, at han havde druffet for meget til at kunne tale sammenhængende.

„I skal faae at høre, om jeg kan tale sammenhængende!“ raabte han med en Stemme, der ved sin skarpe, energiske Klang skaffede ham Ryd. „Hvad jeg skal tale om, er om Nationalitet og Indhold. Er Drif national? (Ja! Kornbrændevin!). Ja, vel, Brøndums fufelfrie Commen-aquavit er national. Det glæder mig at blive huffet derpaa. Men er det nationalt at drikke den? (Ja, natyrlig!). Naa, ja, ja, saa er Drif national. Er Thyveri ogsaa nationalt? (Nei!). Hvorfor ikke? Hvis jeg, som er Dansk, stjæler en Pot af Brøndums nationale Aquavit, er jeg saa ikke national? (Jo! Bravo! En national Thy!). Er Utugt national? (Ja! Nei! Hvordan mener De?) Jeg mener, om vi ved at drikke og ved at stjæle Vorherres Tid og ved at gaae paa Østergade ere nationale? (Ikke saa nationale, som vi burde være!). Godt! det er altsaa ikke

nok, at man sætter sig et Par Timer om et
 Bord og spiser og drikker, og naar Nationalite-
 tens Skaal udbringes, lader Vin eller Punsch
 løbe igjennem sin Hals. (Nei!). Og den første,
 den bedste Slab, der veed, at vi gjerne ville skylle
 Vin eller Punsch gjennem vor Hals paa Natio-
 nalitetens Velgaaende, bliver ikke nogen national
 Helt, fordi han reiser sig og i forslidte Floffler
 udbringer Toasten? (Nei!). Godt, det lader altsaa
 til, at det rette Nationale er noget Smukt og Al-
 vorligt eller, for at tale pathetisk, noget Idealt,
 der fordrer Hengivelse og Opoffrelse, men at vi
 bruge det til triviell Fornøjelse. (En Stemme:
 Vi bruge det ikke til triviell Fornøjelse; men det
 er tilstede selv ved vore trivielle Fornøjelser).
 Meget vel, vi tage det altsaa forfængelig. Vi
 gjøre os familiære med det, og istedenfor at gemme
 de store Tanker til passende Tid og Sted, ligge
 vi og famle paa dem og jasse med dem og bringe
 os selv til at troe, at naar vi have raabt Hurra
 for dem, have vi udført en Bedrift. (Snak,
 Overdrivelse!). Overdrivelse? Godt, saa sig mig
 da: Er Feighed national? (Sludder! Nei!). Er
 det, ikke at ville vove sig selv under en national
 Fare, Feighed eller ei? (Feighed! Men vi sloges godt

ved Slesvig, Nybel, Dybbel, Isted!). Vi? Lad gaae, det var os eller Nogle af os. Men sæt, at Nogen af os var bleven Professor og stod i Fare for at blive afflediget og fattig, hvis han imod Regeringen vilde forsøgte det Nationale, og han saa traf sig tilbage og sagde, at i et saadant Tilfælde maatte de Folk, der ikke havde Professor-Embeder at miste, udføre den Gjering, vi havde paataget os — var det nationalt, eller var det feigt? — Ja, se, nu tier I, Godtfolk, for I veed, hvad jeg sigter til. Og nu er jeg kommen til det, jeg er dum nok til at ville sige. En saadan Vending har Civilisationen taget, at det at miste sit Embede uden Haab om Erstatning er Livets højeste Ulykke, en saadan Ulykke, at Ingen kan anmodes om at paatage sig den. At blive Embedsmand er vort Livs Ideal, at miste Embedet er sindsforvirrende. Vi have ingen Professorinde Arria, der kunde gaae forud for sin Husbond, Professor Pætus, og efter at have tilføiet sig selv Embedsassættelsen kunde sige til sin Husbond: Mein Pætus, es schmerzt nicht. Men det kommer Altsammen af, at vor Krop efterhaanden og bestandig vænnes til at faae Magten over os. Den skal have det godt, den skal

i Bei, den skal have Gage og Udsigt til Pension, og Alt, hvad vi tænker og føler, Alt, hvad vi begejstres for, naaer ikke i Hvide ud over Gage og Pension. Vi udaande en Atmosphære, hvori „Hakon Jarl“ ikke vilde kunne digtes, og derfor digtes det Poët, vi har. (En Stemme: Snak, vi har gode Digtere!). Ja, een Undtagelse, og forresten adskillige Digte, der ret smukt og doctrinairt besynge det Nationale, men ikke give os Nationalitetens Indhold. Lad os udaande en bedre Atmosphære! Lad os istedenfor at raabe paa Nationalitet beslitte os paa nationale Dyder, lad os uden at blive Munk forene os om Udvælsen af de tre Hoveddyder: Rydsfthed, Fatigdom og Lydighed, lad os staae hinanden bi i Forsøg paa at hærde os! (Her var jeg saa uforsigtig at udraabe: Ja vel, lad os!). Saa, der er nu strax En, som gjerne vil stille sig i Spidsen for os og blive vor General og erhverve sig Storhed og Rigdom. Jeg er vis paa, at der ikke er en Eneste blandt os Allesammen, som ikke med Fornøielse vil være General. Men Soldat, ringe, ubethdelig, selvforsagende i det daglige Liv (En Stemme: Jeg er med!). Ja, men det er heller ikke nok at være ubethdelig (Nat-

ter). Man skal være Noget — jeg havde nær sagt: religiøs, ja vel, religiøs — og jeg beder om Forladelse for, at jeg sagde det. Vi skulle ikke see op til Folk, hvis Studier have ført dem bort fra Troen paa Gud og Sjælens Udbødelighed, som Helvedes Karle — jo, netop som Helvedes egne Karle, for det er den rette og dybe Grund til Nøgternheden og Tørheden; der er intet andet Middel derimod end (En Stemme: Drik!) ... Nei det er jo ogsaa sandt! Lad os drikke, i Fandens Navn! Jeg vil være fuld i aften! Skaal for Rationaliteten! Skaal for Skandinavien! Skaal for Friheden! Skaal for vort Selskab! Skaal for mig!...“ (Hurra! Skaal for Andreaesen!).

Noget efter var han beruset, og da jeg vilde gaae, stødte jeg paa ham, medens han var ifærd med at give Beviser paa sin Kus.

„Det er Idealiteten, jeg faster op!“ raabte han, „saa kan jeg igjen omgaaes Folk.“

Denne Yttring og det besynderlige, pinte, halvvilde og dog endnu aandfulde eller skarpe Blik, hvormed han saae paa mig, fuldbendte det mismodige, nedslaaende Indtryk, Aftenen havde gjort. Enhversomhelst Stræben syntes forkastelig: at begrænse sig til det Fjerne, Hverdagslige, var ikke

tilstræffeligt, og at ville Mere var latterligt. Jeg søgte at komme til Ro ved at høre Collegier og læse; men det var ikke nok til at udfylde min Tid og dæmpe min Uro, og saa søgte ogsaa jeg en Rus: kastede mig over Spil for at glemme og for at sløve den Intelligens eller den Længsel, der pinte mig. Det er rimeligt nok, at jeg kunde have fundet slinke og vakkre Studenter, hvis Omgang vilde have været mig til Nytte; men jeg søgte nu engang Intet ad den sædvanlige Wei. Det Eneste, jeg virkelig søgte eller længtes efter, Hende, hvis Billede var som Symbol paa alt Formaal og al Lykke, troede jeg ikke at kunne møde, før Noget var hændt mig til Erstatning for det, der var gaaet af; min Søster var langt borte; Valdemar beskæftiget med at tage Officiersexamen. Jeg behøvede just ikke at tvinge mig til Spillet; thi jeg havde en naturlig og heftig Tilbøielighed dertil og blev snart helt greben deraf. Det betog mig med en Magt, der ikke stod i Forhold til den synlige og haandgribelige Indsats. Der var et Symbol i Binding og Tab; et Kort for eller imod mig kunde være ligesom Afsending fra Noget, der var skjult tilstede og tillige herskede i andre Retninger. Hele den Verden, jeg nylig havde villet

erhverve ved Bedrift, var nu en ubestemt, drømmeagtig Eksistens, der flød i Atmosfæren og kunde komme tilsyne ved Tilfælde, ved en elektrisk Funke fra den hemmelighedsfulde Lykke. Den Forstand, der kan anvendes ogsaa i Hazard, kunde jeg ikke bringe tilveie, fordi jeg efter mine Omstændigheder maatte gjøre Regning netop paa det, som var allermindst sandsynligt. Naar et Kort var kommet saa mange Gange paa een Side, at der var al Chance for, at det skulde komme paa den modsatte Side, sagde jeg til mig selv: „Jeg faaer vor Gaard, hvis — —“ og holdt imod Chancen. Tidt vandt jeg; men naturligvis tabte jeg ogsaa. I det Dieblis jeg vandt Penge, vare de en forunderlig Skat; naar jeg fik dem i Haanden, vare de forvandlede til en Ubetydelighed, men saae dog ikke ud som andre Penge. Rübezahl havde drillende forvandlet dem fra Guldmasser til tyndt Sølv; men Rübezahl havde dog rørt ved dem. Denne Spillets Poesi kunde dog heller ikke vare ved; undertiden tabte jeg saa følelig, at et Par Rigsdalers Gevinst vare mig en Slags Skjæbnens Velgjerning, en Almisse, den fastede til mig i min Forladthed, og endstjøndt jeg da mærkede, at en smaalig Begjærlighed fulgte med de store Drømme,

kunde jeg dog ikke rive mig løs; thi er man først kommen ind i Spil, udøver det en særegent forstandssløvende Magt, en blodhidsende, demonisk Tiltrækning.

Saaledes gif det med stigende og forringende Magt over mig indtil en Nat, da vi vare Mange samlede og jeg sad i stort Held. Jeg havde Bankten og lod overmodig min Gevinst staa; desuden blev der holdt Betydeligt „paa Randen“. Tag nu hjem, eller tag det Halve hjem, raadede En mig og nævnte Summen, som stod ude. Netop fordi det blev raadet mig, vilde jeg ikke og sagde, at jeg lod det Hele staa; men just som jeg havde sagt det, kom jeg ved tilfældig at støde paa Taillen til at see, at jeg ved at trække vilde tabe. En Tanke foer mig igjennem Hovedet: enten nu at tage hjem eller at gjøre Noget for at trække et andet Kort! Men lykkeligvis er der et stort Skridt fra Tanke til Villie og et endnu større fra Villie til Handling. Er man først i Vane med at være honnet, saa lyder man Vanen, idetmindste til et vist Punkt. Jeg trak og tabte. Men samtidig med, at Spændingen ophørte og Spillet i Tabets første Dieblif var mig ubehageligt, kom en Reaction af anden Art. Ligesom i Følge med en

stærk Blodstrømning til Hovedet, fremsteg Billedet af Fader, af Ritmesteren, af Hende, og syntes at spørge, om det var mig, der havde tænkt paa at gjøre Uret, begaae Svig, at trække et andet Kort end det, jeg skulde. Jeg sad som en Forbryder, forfærdet over mig selv, forbauset over, at noget Saadant var fundet i min Organisme. Ved en besynderlig Tankebevægelse kom jeg samtidig til at huske paa Salling og ligesom følge Sporet hen til ham. Blodet trykkede saa stærkt i mit Hoved, at jeg virkelig befandt mig ilde og uden Hensyn til de Andres Spørgsmaal og Bemærkninger gif. Da jeg kom ud i den stjerneklare Vinternat, var det, som om Luften levede. Larmen oppefra, der endnu lød i mine Ører, forvandlede sig til Ritmesterens ærlige, trohjertige Ratter, en stor Stjerne blinkede som Hendes uskyldige Øie, det Hele blev stille, alvorstuldt, sindsbetagende som min Faders Dødsstund. Det kaldte mig, stødte mig fra, trykkede mig til sig, tumlede med mig, spurgte, om jeg ikke var for god til det. Fortrydelsen over mig selv havde ingen Ord. Jeg gjorde intet tydeligt Løfte; men i mit Indre reiste sig med Magt, ligesom en Jernmur, en Beslutning, en Villie, der afgjorde, at jeg aldrig i mit Liv skulde spille mere.

Allerede i sin tidlige Barndom, ved den første Religionsundervisning, lærer man Meget, som man dog ikke veed, før man ved Erfaring tilegner sig det næsten som noget Ngt, man selv opdager. Hertil hører navnlig Erkjendelsen af det Onde som saadant, af Straffen, som det medfører allerede derved, at det eksisterer i En. Men Erfaring i een Retning forebygger rigtignok ikke, at man jo snart efter kan behøve til sin Skade at gjøre Erfaring i en anden, nærliggende.

Før mig gik det pludselig op, at Livet trues af at blive ormstuet, at Veien til vore Idealer kan blive brudt af, og at selve Idealerne kunne forsvinde og efterlade os i den flammende Realitet, hvis vi sjælelig eller aandig faae Noget ind, der gjør os uværdige. Jeg var skræmmet og ydmyget over, hvad jeg havde foreskudt i mig selv; men den Beslutning, jeg strax havde sat som Dømming, bidrog til at give mig Selvfølelsen tilbage forenet med mere Ro. Nu var jeg glad ved at kunne aspirere til en saa hæderlig Stilling som Officier og besluttede at gaae den jævne Vej og tage Afgangsexamen til Højskolen. Det varede unægtelig ikke længe, inden den stærke Bængsel og de høitflyvende, eventhyrlige Planer kom igjen. Jeg fik ny Næ-

ring for dem ved at læse om et Par franske Officiers Ophold i Persien, og jeg blev saa greben af den raske, kraftige Vhffe, de havde gjort, at jeg tog Undervisning i Persist; men selv dette bero- ligede, som alt Studium og solid Forberedelse gjør.

Jeg havde Ingen at tale med om mine Planer; thi Baldemar, som dog var den Nærmeste, var saa lykkelig i sin Stilling som Lieutenant, saa tilfreds med sine Udsigter og saa harmonist i sin hele Væren, at han ikke kunde forstaae min Uro, tilmed da jeg ikke kunde omtale dens inderste Marsag og i det Hele ikke kunde gjøre det forklar- ligt for Noget — knap for mig selv — at jeg vilde bort, fordi jeg længtes efter En i Kjøben- havn, at jeg maatte blive, fordi jeg ikke kunde reise fra min Søster, at jeg med Taalmodighed maatte erhverve mig en Stilling, men at jeg ikke havde Tid, ikke Tid!

Den Eneste, jeg kunde tale med, ikke af vir- kelig Fortrolighed, men af Bane til at tale, var Sophie. Det var den uheldigste Slags Fortro- lighed, fordi hun erfarede Noget, men ikke Alt, og allermindst det Vigtigste, Motiverne til mine Tanker og Planer. Hun sagde, at hun forstod mig meget godt, meget bedre, end jeg antog. Hun vidste

godt, at jeg var ærgjerrig og vilde frem i Verden, og det var jo ingen Skade, det var tvertimod meget honnet. En eneste Gang rørte hun paany — det var en Aften i Tusmørke — ved den gamle Gjenstand. Hun sagde: „Huffer Du endnu, at der var Nogen, Du var forelsket i, eller har Du glemt det?“ — Jeg svarede: „Tal ikke derom, Sophie, det glemmer jeg aldrig.“ — „Naa, sagde hun, saa er der jo Ingenting i Veien; gaa da til Høiskolen; bliv Officier; hun finder sig saamæn nok i at blive Lieutenantsfrue, indtil Du bliver Capitain.“

Min Søster var nu en voksen Pige og kom i denne Periode, tilligemed vor Cousine Julie, et Par Gange til Byen i Besøg. Endstjøndt jeg ikke længer boede hos Dr. Hilders, stod jeg dog paa en saa venlig Fod med dem og kom der saa ofte, at jeg førte min Søster til dem næsten som til fjernt Beslægtede, hun skulde gjøre Bekjendtskab med. Det gik ogsaa fortræffelig med Doctoren; han sagde strax, at hvis han havde kjendt min Søster, havde han aldrig ladet sig nøie med mig, jeg var ligefrem bleven paalisted ham som Original, endstjøndt jeg dog kun var en daarlig Copi. Deri havde han mere Ret,

end han selv vidste; thi det Gode af vor Slægt og det Skjønne i vore Barndomsforhold, der hos mig var blandet med urolige og forstyrrende Bestanddele, var levendegjort i hende, og hvad hun havde prøvet af Sorg, havde givet hende et særeget klogt og bestemt og dog blidt Udtryk. Jeg forstod det ved at see det; men paa Andre, der ikke havde Kundskab om Fortiden som Nøgle, virkede Udtrykket i hendes Ansigt maaskee ligesaa hemmelighedsfuldt og trylleagtig som Astrids paa mig. Enten det nu var den stærkt og jovialt udtalte Beundring eller Doctorens hele sunde, livlige Natur og det sande Vennskab, han havde viist mig, saa behagede han min Søster; men til Sophie kom ingen Tilnærmelse, endskjøndt hun fra Først til Sidst var Venligheden selv og ikke paa nogen Maade syntes at ville mærke, at hun var og blev Fremmed. Mig gjorde det lidt ondt for Sophie, eller jeg anerkjendte med nogen Sympathi, at hun godt holdt Contenancen; men da jeg talte til min Søster derom, fik jeg selvsølgelig Uret; thi jeg kunde ikke gennemføre et eneste Bevis for, at Sophie ikke var bleven behandlet med al mulig Høflighed. Det blev endogsaa indrømmet, at hun var en net, en meget net og huslig Pige. „Hvoraf

kommer det", spurgte Marie sluttelig, „at Du og hun ere Dus?" — Det havde jeg knap lagt Mærke til, og det var da let at forklare.

Anden Gang, min Søster kom ind, var i Mai, og en Dag da vi gik oppe i Kunststudstillingen paa Charlottenborg, mødte vi Astrid. Jeg hilste, naturligvis. Havde jeg været ene, havde jeg talt til hende. Jeg kunde, hvis jeg havde været ældre, mindre greben, have gjort det ogsaa nu og forestillet min Søster. Men Dieblisset gik tabt, og et andet kom ikke. Alle Billederne dansede for mine Øine. Min Søster spurgte, idet vi gik videre: „Hvem var den Dame?" og tilføiede, da jeg havde sagt hende det: „Det Ansigt kunde jeg godt lide!"

„Det troer jeg nok!" tænkte jeg og søgte i mit Hjerte at tilgive hende, at jeg ikke havde været ene.

En smuk Septemberdag blev der gjort en Skov-tour. Vi vare ti unge Mennesker, alle tilhøst, og den livlige, kraftige Cavalcade satte mig undertiden helt tilbage i de lykkelige Tider, da Ritmesteren førte an. Hvergang min Barndomstid saaledes ved udvortes Omstændigheder blev ført stærkt og

levende frem for min Grindring, havde jeg en Fornemmelse, som om Noget skulde hændes mig, som om man andensteds var beskæftiget med mig, og vort Ridt igjennem den dybt-grønne Skov, ofte udenfor alfar Vei, blev ved denne Følelse særegent poetisk for mig: overalt speidede jeg efter det Ubeskjendte. Men de nysgjerrig-frygtsomme, mørkføiede Dyr, der undertiden pludselig kom tilsyne og i første Dieblif syntes Andet, end de vare, udgjorde omtrent det Eneste, der mødte os i Skoven.

Da vi henad Middagstid vare ved Fursøen, besluttede vi at ride over til en Kro ved Frederiksborgveien, der var bekjendt for sit gode Kjøkken, og Huset viste sig ogsaa beredvilligt til at beværte os paa det Bedste; men, da der allerede var et Par Selskaber, kunde man ikke give os andet Bærelse end den ene Gæstestue, hvor vi dog, tilføiede man, vilde være ganske ugenerte; thi henad Aften kom der sjelden Noget. Vi fandt ogsaa, at vi vare meget uforstyrrede, og da efter Raffen en god Volle Punsch kom paa Bordet, blev der foreslaaet en Bassette. Man vidste, at jeg ikke spillede, og indbød mig med skjæmtende Undskyldning til den Morsskab at see til.

Medens man var fordybet i Spillet, kom der

en Reifende, hvem Ingen gav videre Agt paa, da han beffedent og stille tog Plads i en Krog og lod sig bringe en Kop The. Snart syntes dog Spillet, Udtraabene „Paroli!“ „Attention!“ „Jeg gjør en Sept leva!“ og desl. at tilbrage sig hans Opmærksomhed, eller rettere: han blev dragen, først med Hovedet, saa med hele Legemet, og nærmede sig, men paa en Maade, der ikke generede. Det var en kraftig bygget Mand, paa omtrent halvhundrede Aar, med froget Næse og et flogt Ansigt og med et venligt Udtryk, som om han fornøiede sig over, at Ungdommen morede sig. Idet han kom nærmere, syntes han at medbringe en Atmosphære, hvori der var Lykke; de, han var nærmest, vandt, og en gjensidig god Følelse opstod, saa at han med en vis overlegen og dog behagelig Frihed i Manerer kunde vejle enkelte Ord med de Spillende, gjøre enkelte Spørgsmaal, uden dog at tillade sig noget Overgreb, give Raad eller desl. Der var en fremmed Accent i hans Tale, omtrent den, man engang kaldte Hof-Accenten, og som ansaaes for fornem.

Jeg troede at høre Hestene slaaes ude i Stalden og reiste mig for at gaae ud. Derved fik den Fremmede Die paa mig, og da vi fort

efter mødtes udenfor, spurgte han med en let Hilsen, om jeg ikke hørte til Selskabet derinde, og da jeg svarede Jo, vedblev han: „Og De spiller ikke?“ — „Nei“. — „Aldrig?“ — „Nei“. — „Det var mærkværdigt!“ raabte han.

Man bliver altid let tiltrukken af den, der viser En Beundring, og den Fremmede havde desuden en stor Erne til at inblede og fastholde en Samtale, saa at vi et Kvarters Tid gik frem og tilbage udenfor Døren i Maanefskinnet. Det blev i Samtalens Løb berørt, at vi havde gjort Touren tilhest, og han udbrød: „Men jeg er ogsaa ridende! Kunde vi ikke gjøre Følgefskab ind til Byen?“ — Jeg troede ikke at begaae nogen Uhføflighed mod mine Venner, der nu vare befsjæftigede og maafskee vilde holde ud til Morgenstunden, ved at modtage denne Opfordring, og gik ind og sagde dem Godnat. Da jeg kom ud, faae jeg, at den Fremmede havde Nidefnægt med. Jeg mærkede da, at det var en fornem Person, og fik yderligere Befræftelse herpaa, da han i Talens Løb berørte, at han havde opholdt sig en Dags Tid paa Slottet i Frederiksborg. Inden vi skiltes, navngav han sig — han var en holstensf Greve — og bad mig besøge sig i Hotel Royal, „eller“, sagde han, „lad

det ikke være en ubestemt Aftale, nævn mig en Dag, De vil komme og spise Frokost med mig."

Saaledes begyndte vort Bekjendtskab, og det varede ikke længe, inden han fortalte mig, hvorfor han fra Først af var bleven tiltrukken af mig: Han havde en Søn, lidt yngre end jeg, en fortræffelig Fyr; men han spillede ivrig, noget for ivrig, og det var denne Modsætning, der havde slaaet ham.

"Men", sagde jeg, "kan Greven da ikke faae ham til at lade være?"

"Hvordan skulde jeg bære mig ad med det?"

"Ved at lade ham vide, at De ikke vil have det."

"Hm, ja; men saa spillede han alligevel og tabte Freidigheden overfor mig. Jeg har ikke Lyst til at miste en Ven i min Søn."

Nogen Tid efter bad Greven mig at gjøre en Tour med til Roeskilde, og jeg greb med Fornøielse Leiligheden til at see Domkirken, hvor jeg, sandt at sige, aldrig havde været. Der var Marked i Byen, og da vi kom fra Domkirken, saae vi en Gruppe Mennesker, der i en Krog af Pladsen syntes ivrig beskæftigede med Noget, der laa paa Jorden. Vi gik nærmere og saae, at der inde i

Kredsen sad en Mand paa Huf og lagde tre Bunker Kort ved Siden af hinanden. En for en løftede han Bunkerne og viste det nederste Kort. De vare: Kløver To, Spader Otte og Hjerter Konge. Efter at have viist dem frem lagde han atter Bunkerne ned og sagde: „Nu har De Alle seet, hvor Hjerter Konge er; men jeg holder en Daler mod en Mark, at Ingen alligevel kan pege Bunken ud!“

„Men jeg saae det jo!“ sagde Greven, „Her er Marken! Det er den midterste Bunk!“

„Værsgo og vend den“, sagde Manden.

Greven vendte den, og det var Spader Otte.

„Endnu engang! Jeg holder to Mark!“ raabte Greven.

Saadan blev det ved, bestandig „dobbelst op“, indtil Greven havde tabt alle de Penge, han havde hos sig, omtrent 170 Rdl.

Hverken da vi gik derfra eller senere paa Hjemturen, sagde Greven et Ord om denne Scene, men overlod det formodentlig til mig at forklare mig, hvem hans Hr. Søn slægtede paa.

Han var aabenbart selv en lidenskabelig Spiller, jeg saae senere flere Exempler derpaa; men han var tillige en Mand med store Interesser,

Spillet kom kun over ham som pludselig, voldsom Afbrydelse, eller: han var en solid Bygning, hvor Spillet kunde fare ind ad de aabentstaaende Vinduer, men ikke røkke Grunden. Han havde mange Egenfaber, der maatte paavirke mig, idetmindste for en Tid. Han var den første virkelige Adelsmand, jeg havde truffet paa, og skjøndt jeg hverken fra min Barndom var vant til at føle mig lavt stillet eller i mine Ungdomsdrømme fandt Nogetsomhelst for høit til mig, maatte jeg dog uvilkaarlig see op til hans af Verden anerkjendte, arbede Stilling og være nysgjerrig overfor et saadant i min Omgangskreds sjældent Exemplar. Han havde besøgt saagodtsom alle europæiske Hoffer, og hvad jeg derfor især forskede efter hos ham, var Tegn paa det høiere eller „allerhøieste“ Omgangsliv, og jeg følte Tilfredsstillelse ved at mærke, at dette var noget Overkommeligt, at det væsenlig svarede til Noget, jeg vidste i Forveien og havde Sands for: at den rette Fornemhed er den rette Simpелhed.

Der var et Punkt, hvor jeg, curios nok, blev ligesom fornemmere end han eller følte en Overmagt over ham og tilbøls virkelig udøvede den. Det var ved Sproget. Han havde begyndt med

at tale Dansk til mig, og det holdt han ved med, dels af Høflighed, dels fordi jeg instinctmæssig følte, at der var min faste Borg. Han talte fortræffelig Dansk, men med Hindringer, og medens hans Sprog i en lang Række af Sætninger kunde være saa rent som hos vore Classikere, kunde der komme en Uttring, en Vending, en Tone fra Christenbernikovstræde, hvilket rimeligvis hidrørte fra, at han i sin Barndom havde lært Dansk af Bøger og af Tjenestefolk, og at han i sin Ungdom under Opholdet i Kjøbenhavn havde talt Tydsk med de fleste dannede Folk og Dansk paa Rneiper. Han havde selv en usikker Fornemmelse af, at der var en saadan Mangel, og bad mig om at corrigere ham; men hvad enten han af denne Bøn haabede, at jeg skulde komme ham imøde og tale Tydsk, eller han oprigtig mente den, saa husede jeg paa Erkebispens, der bad Gil Blas om at kritisere hans Prædikener, og lod være.

Jeg vilde gjerne høre ham tale om Politik; det forekom mig ulige grundigere og interessantere, hvad en Mand sagde efter Kjendskab til de handlende Personligheder og deres Omgivelser, end hvad Bladene fortalte; men jeg undgik at tale med om vor egen Politik eller blot bringe ham

ind derpaa, fordi jeg havde faaet den Mening, at Danſk og Holſtenſk vare hinanden fjendtlige Elementer, og fordi jeg i et behageligt Bekjendſkab helſt vilde glemme dette. Han mærkede det, eller han forudsatte efter ſit Kjendſkab til os Danſke, at det var ſaa, og medens han ikke directe ſøgte at overbevise mig om, at jeg tog feil, greb han dog enhver Leilighed til at lade mig mærke, at han netop ſatte den rigtige Pris paa de Danſke, ja, at hans Opfattelse af den danſke Politik var den egenlige, rette og veſindede.

Da han ſtod i ſtore politiske Forbindelser og deltog i Datidens betydelige Forhandlinger, havde hans Ord til mig formodenlig ofte en Anledning, jeg ikke kjendte, eller ſigtede til Noget, han netop havde oplevet. Saaledes ſagde han engang:

„Det er et prægtigt Folk! Det er kun Skade, at det ikke ſamtidig kan have Skjønheden af at være et gammelt Folk og Fordelen af at være et ungt Folk. Den ſtore Fortid vil formodenlig til Tidernes Ende forhindre de fleſte Danſke fra at betragte deres politiske Samtid og Omgivelſer med den fornødne Nøgternhed. Jeg kjender intet andet Land, hvor der er ſaa megen Poefi i Politiken, og undrer mig aldeles ikke over, at Bladene ſaa

ofte behandle Politiken paa Vers. Snarere undrer det mig undertiden, at de ledende Statsmænd ikke tale paa Vers."

En anden Gang sagde han:

„Det er ganske sikkert et prægtigt Folk, med en Livlighed og en Cultur, som maaskee finder sin Forklaring i, at Landet er saa lidet, men som andre Folk kunne misunde det. Det er dog virkelig Tegn paa Cultur og Humanitet, at den absolute Konge har kunnet afgive næsten hele sin Magt og omgive sig med et folkeligt Parlament, mest valgt af Bønder, der for halvfjerdsindstyve Aar siden vare Trælle, og at det gaaer saa ordenlig til i det Andre. Jeg tilstaaer, at jeg ikke er nogen Ven af demokratiske Tilstande og ogsaa i dette Land seer betænkelige Symptomer; men det Tegn paa Cultur maa jeg tage Hatten af for."

Engang mødte jeg ham paa Slotspladsen, og uden Indledning brød han frem med en Tanke, som rimeligvis i det Dieblis havde fysiselsat ham: „Det er svært, som de her løbe efter Dingeldangel! Jeg har seet et Væddeløb mellem to store Mænd. Vi Andre vil ogsaa nok have en Orden; men vi kan undvære den; vi pynte den ligesaa meget, som den pynter os."

Imidlertid var hans Opgave med mig en ganske anden end at gøre mig til Fortrolig for sine politiske Stemninger, Skuffelser o. s. v. Medens jeg naivt troede, at han saagodtsom havde forelsket sig i mig, havde han den Hensigt at anvende mig til bestemt, praktisk Brug, men vidste længe ikke, hvordan han skulde gribe Sagen an. Da han hyppig reiste bort, var jeg snart vænnet til at betragte ham som et forbigaaende Bekjendskab, og selv om dette ikke havde været, vilde jeg dog næppe have talt synderlig til ham om mine personlige Forhold. Vel var jeg for ung og for lidet verdensflog til at vide, hvilken Fordel det er at kunne tie; men jeg havde ingen Trang til at tale; hvad jeg egentlig bar paa, var mig for kostbart til at give hen. Han maatte derfor føle sig for og rykkede kun med største diplomatiske Forsigtighed frem med det, han havde paa Hjerte. Hans Søn skulde gøre sin store Tour i Europa, og han søgte et Menneske, der kunde reise med ham, ikke som Lærer, ikke som Hovmester, men som Ven, En, der kunde paavirke den unge Herre, om mulig modarbejde hans Spillelyst, skaffe sig Autoritet over ham, føre ham ind i andre Interesser. At finde et saadant Menneske var jo yderst vanskeligt.

Sønnen havde Venner nok; men dem burde han netop bort fra. Et ungt Menneske af den Slags, som man kunde ønske, som selv havde en Fremtid og Noget at opgive, var det jo vanskeligt at byde en Erstatning. Hvad skulde man gjøre? Hvor skulde man søge en saadan Fugl Phønix?

Dette var Grevens Grundtanke, og inden jeg ret mærkede den og dens Forbindelse med hans Venskab for mig, havde han saa omhyggelig som mulig søgt at udfinde, hvad jeg egentlig eftertragede i Verden, hvor det Punkt var, hvorfra jeg kunde fristes.

Da han saa, at jeg havde faaet Dinene op for hans Plan, rykkede han endelig helt frem med den. Han sagde:

„Jeg troer, at jeg flere Gange har havt Leilighed til at udtale mig saadan for Dem, at De ikke kan tvivle om den virkelige Agtelse, jeg nærer for Deres danske Folk, og i visse Maader vilde jeg rose mig af, selv at være en god dansk Mand, skjøndt jeg veed, at de, som kalde sig egentlige Danste, ikke vilde være saa høflige at nydes med at smile ad en saadan Paastand af en Holstener. Men det ville vi nu ikke tale om. Hvad i den Henseende feiles eller forskyldes, kommer ikke os

To ved. Jeg talte om min Agtelse for dette Folk. Jeg behøver ikke tilføie den Forsikring, at jeg ogsaa anseer det for et modigt Folk. Men det er ikke noget frigerst Folk. Det er ikke stort nok dertil; at være frigerst er det Samme som at være ærgjerrig og have store Planer. Alt er her indrettet paa Forsvar, og den militaire Organisation er bleven gennemtrængt af den civile, borgerlige, hyggelige Aand, der maaskee i andre Henseender er en Prydelse for Nationen. Det er her ligesaa stor en Ære for en Søn af en adelig eller anden betydelig Familie at blive Student som i andre Lande at blive Officier og gjøre et Felttog med. I andre Lande, f. Ex. England, Preussen, Østerrig, seer Staten og den ophyste offentlige Mening helst, at store Familiers Sønner hellige sig til Militairstanden, dels vistnok fordi Soldaterne derved komme i Hænderne paa en Klasse, der har Noget at tabe, men ogsaa fordi man ønsker, at Officiererne skulde være uafhængige gentlemen, og at Familierne skulde bevare en ridderlig Tradition, at der i det høiere Liv skal være, hvad Engelmændene kalde pluck. Seer De nu, med al Respekt for de danske gentlemen-Officierer: Anden her er og maa være en anden. Man bliver Of-

ficier, som man bliver Embedsmand, for at komme i en anstændig Bei og gifte sig. Afgangen er aaben for Alle, ligesom Enhver kan blive Guds Ords Forkhynder, blot ved at tage Examen. Alle ere naturligvis Kammerater, og da Formuen i dette Land er meget delt, er Majoriteten ikke meget formuende, og den herskende Tone er derfor præget af et vist borgerligt Sparssommeligheds Hensyn. Jeg fritiserer ikke dette; det er upaatvivlelig meget agtværdigt og demokratisst; mais ce n'est pas la guerre, det er ikke krigerst. Der er for megen Idyl og for lidt Eventyrlighed. Saavidt jeg har funnet lægge Mærke til Dem, er dette ikke Deres Formaal og Opgave. En anden ældre Mand vilde maaskee sige, at De er en Sværmer; men jeg kan endnu huske min Ungdom saa godt, at jeg blot kalder Dem ung og romantist. De søger Krigen som en Metier, som et Middel til usædvanlig Udmærkelse. Jeg vil ikke sige Dem den Compliment, at De er for stor til de smaa Forhold; thi ingen Mand er for stor til sit Land. Men De behøver at komme ud og tumle Dem og finde en Chance. Savoyarden Eugen og Bieslænderen Louden søgte og fandt en saadan Chance til at blive østerrigiske Feltmarschaller, ikke at tale om Moritz af Sachsen! Jeg bruger disse

Navne som store Exempler, og jeg siger ikke, at De skal have netop samme Held; men De skal have en Chance for at bruge Dem selv. Det er Grunden, hvorfor jeg efter samvittighedsfuld Overveielse kan rykke frem med mit egennyttige Forslag: reis med min Søn. Jeg troer, at medens De gjør mig en ubeskrivelig Tjeneste derved, kan det føre til Deres egen Lykke. De vil komme i Forbindelser, hvoraf De kan drage Nytte, og skulde De efter nogen Tids Forløb finde, at jeg har taget feil, saa — ja, saa haaber jeg, det dog skal vise sig, at De ikke har taget feil."

Saa meget dette end i visse Maader svarede til mine Reisebrømme, stødte det dog paa Hindringer, dels i min Uafhængighedsfølelse, dels i de Forhold, der bandt mig til Hjemmet. Desuden kan jeg heller ikke sige, at jeg fæstede Lid til Grevens Ord om, at jeg kunde gjøre min Lykke i en anden europæisk Stat; Forholdene syntes mig ikke længer at være som i Prinds Eugens og Londons Tider, og de eneste Lande, hvor en pludselig og usædvanlig Lykke kunde naaes ved et dristigt Greb, forekom mig stadig at være i Orienten, især i Persien, eller ogsaa i Afgghanistan, hvor man tillige kunde komme til at staae imod Jordens store Prosa-

folk, Engellsfmændene. Ved nøiere Eftertanke stødte jeg ogsaa paa det Factum, at Greven vilde bruge mig og jeg Greven i Formaal, der vare aldeles uforenelige; thi ved ham haabede jeg netop, naar jeg nu fik taget Examen og kunde vise mig i nogenlunde værdig, selvstændig Skikkelse, at blive paa en gang indført i de Kredse, hvor jeg kunde vente at møde Hende, og altsaa blive hjemme, hvis ikke Hun sendte mig bort.

Jeg husker godt, hvor vanskeligt Forholdet til Greven begyndte at blive mig, fordi vore Interesser saadan stode imod hinanden, uden at jeg kunde forklare mig — da jeg gjennem ham fik en Efterretning, der vel i Førstningen ikke gjorde et overmaade dybt Indtryk, men snart fik en afgjørende Indflydelse paa mig.

En Dag, da jeg havde mødt ham paa Gaden og gik op med ham i Hotellet, kom Tjeneren og bragte ham et meget elegant lille Brev, og da han havde aabnet det, sagde han ligesom hen for sig og i en halvt skjemtende Tone: „Ei, ei, jeg gratulerer.“ — Han vendte sig til mig og sagde: „Det er en svensk Baron Panin, lidt i Familie med os, der er bleven forlovet — kender De den

Dame?" tilføiede han, idet han rakte mig det modtagne Kort pour faire part.

Det var Hendes Navn!

Det var en overraskende, skarp, smertelig Fornemmelse af, at det Undefulde havde glemt mig, vendt sig fra mig, svigtet mig, og da man ikke tilstaaer den Slags Smerter, fornægtede jeg hende og svarede Nei. Men vi havde dog saa længe staaet hinanden altfor fjernt, til at jeg kunde føle denne Forlovelse som en aldeles personlig Skuffelse; det var mindre Hjertet end Phantasien, som led; hvad der hidtil paa deilig, men ubestemt Maade havde fyldt Livet med Lys, blandet sig ind i mine Forhaabninger og givet dem Farve, hvad der mysteriøst havde sammenslynget sig med Troen paa, at jeg skulde faae Gaarden tilbage og alle Barndomsforjættelser opfyldte — dette Glandsfulde, denne Sol, blev pludselig berøvet mig, tog sin egen Flugt ud i Universet og slukkede Lyset for mig i min Tilværelse.

„Hun skal være smuk, jeg har hørt hende omtale“, sagde Greven i den Tone, hvori man taler om en fremmed Gjenstand, medens mit hele Sind irriteret ønskede at udstrige en Protest imod det uforfhammet utilstrækkelige Ord smuk. Han

tilføiede, igjen i halvt skjemtende Tone: „Det er tredie Gang“.

„Har hun været forlovet to Gange før?“ spurgte jeg, og Himlen forlade mig det, jeg troer næsten, jeg ønskede, han skulde svare Ja.

„Hun? Nei, jeg mener min Halv-Cousin, den Skjelm Panin. Han har været gift to Gange før. En af hans Koner er død, en anden er han skilt fra. Det var mærkelige Damer, begge To; han samler paa Mærkeligheder.“

„Saa er det dog besynderligt, at den unge Dame har villet tage ham“, sagde jeg.

„Ja, men man kommer jo heller ikke saadan og fremlægger sit hele Vita anteacta uden Indledning. Man siger ikke til en Dame: Min Deiligste, vil De være den Tredie? Man erhverver hende som den Nr. 1, man altid har søgt.“

Greven sagde dette i usædvanlig oprømt Tone; det var ellers ikke hans Maneer at tale saadan.

Jeg vilde gaae; men inden jeg fik taget Afsked, kom en Herre af Staldetaten.

„Har De hørt den nye Forlovelse?“ var hans første Ord.

„Jeg har endnu Körtet i Haanden — hvis det er den, De mener.“

„Ja. Og er det ikke skammeligt: den beilige Pige til Sverrig!“

„Det ved jeg dog ikke“, svarede Greven, „Skandinavismen er fashion; saadanne Alliancer ville hidrage til at styrke Baandet mellem to Monarker og tre Folk.“

Hofcavalieren gjorde en lille Grimace og vedblev: „Men har De hørt, hvorfor hun tager ham?“

„Hvorfor?“ svarede Greven; „dersom der er endnu en Grund foruden den ved slige Leiligheder sædvanlige, nemlig Forelskelse, saa vil jeg, hvis jeg tør være meget stolt, gjette paa, at det er, fordi Baron Panin er min Halvsætter.“

„O, jeg beder om Forladelse!“ sagde Hofcavalieren.

„Aldeles ingen Forseelse!“ vedblev Greven, stadig oprømt; „Halvsætterskabet er ikke til ringeste Hinder for, at jeg faaer Grunden at vide. Hvad var Grunden?“

„Hendes Søster er nylig død og har efterladt forældreløse Tvillinger. Hun har gjort det til Betingelse for sit Ja, at Baronen skal adoptere dem som sine egne!“

„Ja, saa!“ sagde Greven.

Der blev endnu vexlet nogle Ord om samme

Gjenstand, om Baron Panins Rigdom, Stilling og Indflydelse, og Hofcavalieren, der vilde besøge en anden Herre paa Hotellet og var bange for, at han skulde gaae ud, skyndte sig bort.

„Det har min Hr. Halvfætter gjort Ret i at modtage! Det er første Gang, han gifter sig fornuftig!“ raabte Greven næsten overgivent.

Seg gif. Det generte mig, at jeg havde hørt Fremmede tale paa deres Maade, verdslig, halvfri-volt, med Rigegyldighed selv i deres Interesse, om en Begivenhed, der angik Astrid saa nær. Jeg vilde dog hellere, for at mit eget Billede af hende skulde vedblive at være sjønt, antage, at Stald-etaten havde Uret, og at hun af Kjærlighed havde valgt sig en Husbond. Naar jeg nu erindrede det usædvanlige, velsignede, sømme, næsten vemodige Udtryk, der saa beshynderlig havde været blandet ind i hendes lykkelige, friske Smil, saa forstod jeg vel, at hun med særegen Hengivelse kunde bringe sig selv som Offer; men jeg begreb ikke, hvorledes Tilværelsen havde nænnet at benytte denne Gvne og dens Udtryk, der kun burde bruges som Skjønhed, til at udføre en Pleiemoders reale, huslige Nøttesgjerning.

Verdens Liv syntes mig ubarmhjertigt og smaa-

ligt; Atmosfæren lagde sig trang og klam om mig; men jeg sagde nøgternt til mig selv, at man maatte see at finde Noget at trøste sig med. Jeg spurgte mig selv, om jeg ikke hidtil havde seet paa Livet med naragtig Høitidelighed. Om Opgaven var Andet end at skaffe sig Spise, Drikke og Klæder og Penge til at kjøbe sig en Kone? Om jeg ikke kunde holde dette fast i Die og med Sindssro sige til alle Illusioner, naar jeg mødte dem: Jeg kjen= der Jer, tag kun Massen af.

Men jeg tog aldeles feil i min Tro paa, hvad jeg kunde gjøre ved en Illusion, naar jeg mødte den paa Gaden. Skjæbnen vilde, at jeg skulde møde netop Hende, og saa blev Begiven= heden ikke blot ny, men kom op i en anden Potens.

Det var en Søndag Formiddag i Begyndel= sen af April, med klar Himmel og let Frost. Der var saa Folk paa Gaden; jeg saa hende i lang Afstand i Bredgade. Jeg kunde ikke tage feil; den Ynde i Form, Bevægelse og Gang havde hun En. En indre Sands kjendte hende, før Diet havde faaet Overbevisning. Hun gik med en høi, an= selig Mand under Armen. Ham kunde jeg ikke faae fast i Die paa og see, om han var ung og

smuk eller ei; det eneste Indtryk, jeg beholdt, var, at han havde mørt Overskjæg og Pelskrave paa Frakken, og at de samlede To saae lykkelig = fornemme ud. Der var i hendes usigelig lette, kjække Gang Noget, der paa engang betog mig med den gamle Henrykkelse og gjorde mig fortvivlet. Jeg kom saa nær, at jeg kunde see hendes Ansigt, gjenkjende Mundens mageløse Smil, og i de saa Secunder, der hengik, kom jeg til Bevidsthed om, at jeg havde elsket hende fra første Dieblis af, at denne Kjærlighed var mit Liv, at jeg burde springe til og frelse hende fra den umaadelige, usalige Feiltagelse, hun var ifærd med at begaae, ved at sige hende Alt, Ord, som hin fremmede Mand aldrig kunde tænke — og medens min Sjæl var saaledes vanvittig, var mit Legeme af Vane med at færdes i det polerede Liv forstandigt og dreiede om ad Dronningens Tværgade for at undgaae Mødet.

Men mit Hjerte, mit Sind, min Sjæl hang ved Synet, som jeg havde seet, fornam intet Andet, bebreidede sig at have ladet det gaae forbi uden at medtage det sidste Glimt, uden at have seet ind i hendes Dine og læst en Grindring deri — kunde de ikke have sagt Noget? Var det ikke Tid at

vende om endnu? Burde jeg ikke, selv om hun i et Blik kunde see min Fortvivlelse, lade hende see den? Kunde jeg ikke, idet jeg kom hende nær, lade hende mærke, at jeg i mit Hjerte ønskede hende Himlens Velsignelse og forbandede min Skjæbne? — Jeg velsignede og forbandede, og gik videre, fylbt af det Deilige, Elskelige, Henrykkende, og sønderrevet af, at det var tabt.

Jeg mødte Kammerater, og da jeg ikke kunde tale om, hvad jeg tænkte og følte, talte jeg om alt Muligt og blev lystig. Vi spiste til Middag sammen, sad længe ved Bordet, og jeg drak meget. Saa skulde hver af dem etsteds hen, jeg fulgte med den, der gik den længste Vej; men tilsidst blev jeg dog ene, og i Ensomheden var jeg pludselig som falden ned fra Etherne og bævede endnu af Faldet. Mechanist gik jeg ud paa Østerbro til Dr. Hilbers. Sophie modtog mig med Udraabet: „Hvor Du seer ud! Er Du syg?“

Jeg troer, jeg svarede i en lystig Tone: „Seer jeg ud? Det skal Du ikke bryde Dig om!

Es war ein König in Thule,
Helt lystig til sin Grav,
Hans Fæstemø hin seire,
Helt trofast — Slud—der—der.“

„Men er Du fra Forstanden, Axel? Syn-
ger Du til Bryllup eller til Begravelse?“

„Til Bryllup, Sophie! Til Dands, til Dands,
til Lystigheder og Fester!“

„Hvem er det, der skal have Bryllup?“

„Det Deiligste, der er i Verden! Spørg saa
ikke mere. Hvor er Din Onkel?“

„Han er i Theatret med Moder. Hvem er
det, der skal giftes? Og hvad kommer det Dig
ved?“

„Hvad det kommer mig ved? Det er Hende!“

„Hvilken Hende?“

„Hende, jeg altid tænkte paa — altid!“

Sophie blegnede, og store Taarer begyndte
at komme hende i Øinene.

„Ja, Sophie“, sagde jeg, „Du har bestandig
villet hjælpe Folk med at bære denne Verdens
Sorger — nu har jeg en, Du nok ikke havde
ventet. Jeg burde ikke have sagt det, jeg burde
have tiet; men jeg kan ikke, jeg kan ikke! Det er
ikke til at udholde!“

Sophie sprang til med Udraabet: „Græd ikke,
Axel! Jeg kan ikke taale at see det!... Du veed
ikke selv, hvad Du siger!... Glem hende!“

Hun lagde Armen om min Nakke og trykkede

mig op til sig, og det var første Gang, at jeg blev trykket til en ung Kvindes Barm.

En Følelse, som jeg forbander, kom ved denne Berørelse, en vild, usalig Henrykkelse over hendes Deltagelse, over hendes Taarer, som faldt paa mine Læber, og som bleve astørrede af et blødt, svagt, henglibende Kys — et Kys af Sjælens dybe, men vildsfarende Trang til Kjærlighed, den moralske Spændkraft vigende for Blodets Magt — og maafee en lignende uberegnelig og ureflectert Omvæltning i hendes Sind —

Mich hat das unglückselige Weib
Vergiftet mit ihren Zähnen,

kunde jeg sige, hvis ikke Synder af denne Slags overveiende burde lægges paa Manden.

Et Par Dage hengik, saa fik jeg et Par Linier fra Sophie, hvori hun bad mig komme ud til hende; men jeg var saa ulukkelig, saa nedtrykt og demoraliseret, at jeg opsatte det fra Dag til Dag.

Saa fik jeg en Morgen Besøg af Dr. Hilder, og det blev mig snart tydeligt, at Sophie havde talt til sin Moder og Moderen til ham.

Dr. Hilder sagde: „Naturalia non sunt turpia.*
 Det er naturligt, og hvis vi levede i Drkenen
 Gobi mellem Ralmuffer eller Mongoler, vilde jeg
 sige: Godt. Men det gjør vi ikke, og nu ligger
 der et Hus. Naar saadant et Pigebarn gaaer med
 en stjør Flaske, som hun skal passe paa, og taber
 den, hvad gjør hun saa? Hun staaer stille og tud=
 sakraaler. I Gobi kunde det være det Samme;
 men her kan man risikere, at Folk høre det. Jeg
 bebrejder Dig ikke videre end Din Part; Moderen
 skulde have passet paa, hun selv skulde have passet
 paa, og jeg burde ogsaa have passet paa. Nu
 maae vi Alle være enige om at gjøre det godt
 igjen. Vi maae have Jer klappede sammen, Børn=
 lille“, tilspøiede han, idet han lagde Hænderne paa
 mine Skuldre og saae paa mig med en Høitide=
 lighed, hvori der paa komist Maade var noget
 Medlidende.

„Hvad mener De?“ spurgte jeg, vistnok snarere for at sige Noget og samle mig, end fordi jeg ikke forstod.

„I maae gifte Jer. Det er jo noget tidlig for Dig; men for det Første skal Du ikke behøve

* Det Naturlige er ikke skammeligt.

at plages med de profaiske Sorger ved at sætte Bo og ernære en Kone, Alt kan jo omtrent blive som hidtil; vi flytte blot lidt om i Værelserne."

Det var et velvilligt=frygteligt Forslag, i visse Henseender en yderst blid Maade at afgjøre min store Skyld paa, i andre Henseender tillige en forfærdelig Straf. I Ungdommen anseer man ofte Egtteskabet for et utaaleligt Fængsel, hvad det ogsaa er lige til det Dieblif, da man bliver greben af sand Kjærlighed. Saa er det hele Tilværelsen eller et Paradis, der ligger i Virkeligheden og dog ikke tager Plads op. Men at gifte sig uden Kjærlighed, som en Straf — det er ikke blot at føle Straffen, men ogsaa at forgribe sig paa Paradis-troen, og mig forekom det ved dette Forslag, som om jeg skulde sige mig løs fra alle gode Aander og fra det Haab, som, uagtet mit Haab til Hende var bristet, endnu stod med et sælsomt Stjær ude i den Horizont, man vilde lufte for mig. Han kunde vel omtrent see paa mit Ansigt, hvorledes jeg var tilmode, og sagde: „Hvad er det? Du seer jo slet ikke lykkelig ud! — Hør nu, jeg er, naar jeg selv skal sige det, en honnet gammel Karl, og Du er en honnet ung Karl; lad os nu tale alvorlig sammen. Lad mig faae det Hele at

vide. Du holder dog af hende? Du maa dog have sagt hende det."

Det var jo pinligt at sige Nei; men der var ikke Andet at gjøre end nogenlunde at møde Tige=fremhed med Oprigtighed.

"Det er dog en Helvedes Historie!" sagde Dr. Hilder; „men der er sgu ikke Noget at gjøre alligevel, min Ven. Siden der nu engang er blevet snakket, saa maae I for Præsten, om I saa skal stilles paa Stedet."

Det faldt ham maaskee ud af Munden; men det blev „Basis for Underhandlingerne".

Dr. Hilder stod i Venskabsforhold til en Præst, der omsider paatog sig at forrette Vielsen, umiddelbart før Ansøgningen om Skilsmisse skulde under=skrives. Det var ikke lovligt, sagde Præsten, og han vilde kun paatage sig det Ansvar at begaae en saadan Uret, fordi det kunde være en større Uret at undlade det. Han havde en Samtale med mig og, som jeg antager, ogsaa med hende, men var formodenlig i Forveien overbevist om, ikke at kunne udrette Noget, og udrettede derfor intet Andet end at faae en kort Bestyrkelse paa, hvad Dr. Hilder havde sagt ham.

Vi mødtes hos ham for at vies og stilles.

Jeg kan ikke huske, om der var Binduesgardiner i Bærelset eller ei; men det staaer for mig, som om Alt, hvad der hørte til menneskelig Bynt og Brydelse, var borte fra denne Ceremoni.

Præsten brugte ingen anden Indledning end den, at han var isærd med at foretage en Hand= ling, der maaskee var rigtig, men ikke god, og han bad Gud være dem naadig, der forlangte den. Han brugte saa lidt af Liturgien som mulig; men der var dog høitidelige Ord, som ugjerne bleve sagte, og som ugjerne bleve hørte.

Omendskjøndt jeg havde foresat mig at gaae igjennem Ceremonien som en Statue, med al Tølelse og Tanke standset, ligesom man kan holde sit Aandedræt standset en Stund, og omendskjøndt jeg udførte det, var der dog et Dieblis, da de hellige Ord, som her bleve brugte uden at skulle have Betydning, gjorde Indtryk paa mig eller vakte en Fornemmelse af den hele Begivenheds store Syndighed, og havde i dette Dieblis Noget fundet et heldigt Ord, eller havde hun, idet vore Hænder bleve lagte i hinanden for ikke at sammen= føie os, givet min Haand et Tryk — hvad jeg indrømmer, at hun ikke kunde, krænk et som hun var — saa havde jeg givet efter, maaskee for at

fortryde det og gjøre os Begge elendige; men mit Liv vilde være blevet flaaet fast paa dette Punkt og fremtidig have dreiet sig derom.

Det skete ikke; vi vare Alle mere som Automater end som Mennesker. Ingen Betsignelse blev hørt, Præsten sagde intet Ord, som ikke var strengt nødvendigt, og efter Ordene: „Saa erklærer jeg Eder for rette Egtefolk“, gjorde han uvilkaarlig en Bevægelse som for at lade hende gaae hen til Bordet og underskrive Ansøgningen om Skilsmisse.

Men med et flammende Udtryk af Had, som jeg ikke havde ventet fra de fromme Dueøine, vendte hun sig til mig og sagde: „Jeg be'er at hilse min Svigerinde!“ og gik med sin Moder.

Vi Tre, Præsten, Doctor Hilder og jeg, bleve staaende et Dieblig ubevægelige; derpaa lo Doctor Hilder.

„Om Forladelse! For Himlens Skyld, misforstaa mig ikke!“ raabte han og greb begge mine Hænder; „men jeg kunde ikke lade være at tænke paa, at Marcelline dog nu har vundet Processen med Figaro; men Du maa ikke troe, at jeg er Dr. Bartolo! Jeg er en ærlig Karl og kan ikke gjøre ved det!“

Der var ikke Noget at gjøre. Jeg var narret,

og jeg har aldrig i mit Liv følt et saadant Had som til hende — et Had, der var saa stort som min Uret.

Det var en af de næste Dage, da jeg sad hjemme, udhygtig til at foretage mig Noget, betagen af min uløselige og falske Stilling, at Valdemar kom til mig i Galla-Uniform.

„Hvor Du er pyntet, Valdemar!“ sagde jeg.

„Ja, saadan gør man jo, naar man skal til Audiens. — Jeg har et Grinde til Dig. — Du husker vel nok den Gang, da vi havde Historien inde i Sundet, og da jeg paastod, at Din Fader havde viist sig for Dig i Drømme, for at jeg kunde give Dig Bevis paa mit Venstab!“

„Ja.“

„Ja; men jeg er kommen i Tanker om, at det var maaskee ikke af den Årsag, han viste sig, men for at Du skulde give mig Bevis paa Dit Venstab.“

„Naa, ja, det har jeg jo altid paastaet, at jeg egentlig reddede Dig. Men det er silde, Du falder derpaa.“

„Ja, vel; men Sagen er, at jeg gjerne vilde have, Du skulde mene, at naar de oppe i Himlen tænke paa Dig, saa tænke de paa mig med.“

„Men hvad mener Du, Valdemar? Jeg synes, Du leer med det ene Die og græder med det andet.“

„Ja, det er nok muligt, for jeg veed, Du kan ikke godt sige Nei til det, jeg vil bede Dig om, endskiøndt jeg agter at tage det Bedste, Du har, fra Dig.“ Og idet han rettede sig militært, vedblev han: „Jeg anholder hos Dig som Familiens Chef — og det Ord er det mig paalagt at bruge — om Din Søsters Haand. Kan Du sige Ja med et godt Hjerte?“

Al, hvor han gjorde mig lykkelig, og hvor han trykkede mig ned! Han kom, forherliget ved ren, lykkelig Kjærlighed, og hilste mig med et idealt Navn, som jeg ikke længer følte mig værdig til at bære: vor Families Chef.

Men da jeg af ganske Hjerte og Sjæl havde ønsket ham og hende Guds Vhkk og Velsignelse, var ogsaa det eneste Baand overfkaar, som bandt mig til Hjemmet, og jeg sendte Greven en Villet, hvori jeg meldte, at jeg modtog hans Opfordring. Han svarede strax, at han betragtede det som en sand Venstabsstjeneste fra min Side, og at han ansaae det som en Gressag for sig, at jeg, saa-

vidt det stod i hans Magt, aldrig skulde fortryde min Beslutning.

Min Søster kunde ikke troe det muligt, da hun erfarede, hvad jeg stod i Begreb med at gjøre. Som saa mange unge Piger havde hun i sin ældre Broder seet et Ideal og knap kunnet tænke sig en Fremtid, der var mig glimrende nok, og det Forhold, hvori vi havde staaet til hinanden som Børn, hvad vi havde oplevet sammen, kunde jo saagodtsof be-
rettige hendes Phantasi til at tage en saadan Flugt. Og nu vilde jeg gaae i privat Tjeneste! Hverken Udenlandsreisen eller det grevelige Navn skinnede hende saa stærkt i Sinene, at hun jo kunde see, hvad der var paa Bunden. Mig gjorde dette ondt nok. Ved indirecte eller tilsløret at erfare, hvilke Forventninger jeg skuffede hos en anden, dyrebær Person, blev jeg kun desto stærkere mindet om, hvilke Forventninger jeg selv havde nærret, hvilken Pris jeg havde sat paa mig selv, og hvorfor jeg havde maattet slaae af. Men i min hurtige Beslutning overfor Greven havde ligget et Sæt af Tanker, der langsomt udfoldede sig. Lige siden de ullykkelige Underhandlinger med Dr. Hilder vare blevne nødvendige og jeg egoistisk havde stridt for min Frihed, havde jeg følt en Braad vendt

imod mit Bryst. Det stod halvdunkelt for mig, at jeg kun oplevede noget Gammelt paa ny Maade. Engang havde jeg gjort Uret mod en Enkes Søn; nu gjorde jeg end større Uret mod en Enkes Datter, og nu kunde jeg ikke engang udrette Noget ved at bede om Forladelse. Det var igjen et Forhold imellem Himlen og mig, Menneffene havde intet Arav paa mig; men det, som var fornærmet, maatte sones. Jeg var noget Mindre end før, havde mindre Ret i Livet, i Universets Orden; mine store Drømme nærmede sig mig vel, men anerkjendte mig ikke længer fuldelig, ventede ikke at blive helt virkeliggjorte af mig. Jeg havde ikke Mod og Kraft til at gaae ud i Verden paa egen Haand og søge Lykken og Herligheden; men Forsoningen kunde opnaaes, naar jeg ydmygede mig og tog Grevens Tilbud som en Art Straf. Og aldrig saasnart var denne Tanke opkommen, saa medførte den ogsaa et glædeligt Haab: Jeg vilde ligesom en Dedip blive ført til Gumenidernes hellige Lund, hvor mit Offer vilde blive modtaget.

Vi Menneffer ere saa besynderlig indrettede, at vi ligesom i forskjellige Lag af Sjælen kunne opbevare forskjellige, ja hinanden modsatte Stemninger. Det er ganske vist, at jeg baade var

førgmodig og glad over min Sorg. Jeg kunde ikke have udholdt Tanken om min nye Stilling, hvis jeg ikke havde seet ud over Greven og hans Søn mod et fjernt Punkt, hvor jeg skulde møde min Fortids Haab igjen, finde Guldbrikkerne, hvormed jeg i Tidens Morgen havde leget.

Jeg lod mig ikke fratage min Ret til, ved at sælge min aarlige Indtægt for en betydelig Sum, at optræde endnu engang som Familiens Chef og give min Søster Udstyr, og efter at have efterkommet andre Forpligtelser havde jeg endda en lille Sum tilovers, hvorved jeg i et givet Dieblif kunde for nogen Tid staae uafhængig. Men denne Operation var tillige noget Mere: jeg brændte mine Skibe. Og da de vare brændte, da Alt var var færdigt, og de, der bekymrede sig om mig, kunde see, at jeg for Alvor vilde bort og blive borte, fik jeg Ansøgningen om Skilsmisse tilsendt — underskreven.

Da jeg kom med Greven hjem til hans Gods, blev jeg et Dieblif imponeret; thi denne Mand, der havde gaaet saa jevnt omkring i Kjøbenhavn, logeret paa et Hotel og adskillige Gange siddet hos

mig aldeles studentisk, blev modtaget som en Konge: Der syntes paa hans Gaard ikke at være Tjenere, men Undersaatter. Der var en taus, statelig Grefrygt, som jeg ikke før havde været Vidne til, da vi kom ind i Forstuen eller Forhallen og alle Tjenere stode opmarcherede med mange Lys, og Ingen vovede at sige blot et Velkommen, og en galloneret Kammertjener traadte frem med en trearmet Lysestage i Haanden og lyste for Greven, medens en forflædt Tjener med hvidt Halstørklæde ligesaa prompt og med ligesaa sikker Mechanik traadte til foran mig og gaaende halv baglængs drog mig ligesom magnetisk til mit Værelse. Først da jeg vilde gaae ind, lagde jeg Mærke til, at Greven var fulgt med. Han bød mig Velkommen og forlod mig. Mindre imponeredes jeg af dette Værelses solide Pragt: Toiletspeilet og en Mængde andre Gjenstande af Sølv, Sengegardiner og Sengebetræk af Silke o. s. v., skjøndt det var mig nyt. Høitidelig anmeldtes Middagsmaden (Kloffen var rigtignok bleven henved Ni). Jeg havde i Hast taget sort Kjole paa og opdagede ved min Indtrædelse i Salonen, der stødte op til Spisestuen, at min Forsigtighed ikke havde været overflødig; thi Greven var i sort Kjole, og

de to Damer, han forestillede mig for, hans Gemalinde og en Comtesse Felicia, vare i fuldstændig Selfabsdragt. Samtalen var naturligvis kold; der var fire Tjenere til os fire Personer, og under saadanne Omstændigheder føres ingen livlig Bord-samtale. Jeg erfarede, at den unge Greve ikke var hjemme og først ventedes om nogle Dage; jeg fandt Damerne saa stive, at jeg frøs, og ønskede, at jeg aldrig var kommen der.

Næste Dag var det allerede meget anderledes. Der blev bragt mig Kaffe og Chocolate paa Sengen og spurgt, hvad Tid jeg vilde spise Frokost, og hvor. Jeg ansaae det for høfligst at ville spise med de Andre. Da jeg kom ind i Frokost-Salonen — som jeg nok maa kalde den — var kun Comtesse Felicia tilstede, og hun sagde strax paa Danst: „Det er Deres Skyld, at jeg kom ned. Grevinden spiser aldrig Frokost udenfor sine Værelser, og Greven er beskæftiget. Her i Huset har Enhver sin Frihed indtil Middag.“

Jeg gjorde Undskyldninger for at have forstyrret hendes Morgen; men hun svarede: „Slet ikke; vi skal dog gjøre Bekjendtskab.“

Hun var en Dame paa omtrent fyrrethve Aar, lidt trind og, som det viste sig, mere jovial, end

ugifte Damer i hendes Alder pleie at være. Hun gav mig paa meget behagelig Maade endel Oplysninger om Familien; thi hun fortalte mig Intet directe, men syntes at forudsætte, at jeg vidste Alt, og kom ligesom tilfældig til at berøre det. Blandt Andet erfarede jeg, at Grevinde var Stedmoder til den unge Grev Fritz, som vi ventede.

Comtessen selv lod til at føre et frit og selvstændigt Liv; hun var her paa et længere Besøg, vilde besøge et andet Gods og tænkte paa at rejse udenlands, helst til Italien.

Greven kom ind og gjorde Undskyldninger for, at han efter sin lange Fraværelse havde fundet uopsættelige Forretninger at varetage. Han førte mig om i Huset og spurgte, hvad jeg nu kunde ønske at tage mig for en Times Tid, til han var fri: gjøre en Ridetour eller Kjøretour, læse i Bibliotheket, eller hvad jeg blot kunde tænke mig. Jeg valgte at ride ud og see lidt af Egnen i det smukke Veir, og kort efter var jeg tilhest, fulgt af en Rideknægt. Naar nogen Kjørende saaes foran os, red han forbi mig med Hatten i Haanden og gjennede dem af Veien; de førte hen til Grøfteranden, holdt stille og toge Hatten af, medens jeg red forbi. Den Høihed,

hvori jeg saaledes syntes at svæve, var mig behagelig og ubehagelig. Det kunde ikke undgaaes, at jeg følte mig ligesom af Silke overfor Badmel; men det generede mig, at Silken dog ikke var min egen, og i nogle Dieblikke stod dette Laan af menneskelig Underdanighed saa pinligt for min Bevidsthed, saa skjærende forskjelligt fra den sande Tre, jeg eftertragtede, at jeg for at holde det ud, betragtede denne Modsætning imellem, hvad jeg var, og hvad jeg syntes at være, som første Afdrag paa min Straf. Men det er en Straf, som man i Længden finder sig i.

Med Grevinden kom jeg snart paa en ret behagelig Fod. Overgangsleddet var, at vi kom til at tale Fransk, hvilket hun gjerne talte, maaskee for at vise sin usædvanlige, elegante Sikkerhed deri. Hun var „endnu ung“, d. v. s. noget over tredive Aar, meget from og meget pragtlysten eller, som hun selv ønskede det opfattet, smagfuld i sin Klædedragt. Dette omtalte hun som en Pligt, hun skyldte sin Stand; men vi kom rigtignok ikke strax til at tale om Sligt; thi i Førstningen var hun, skjøndt meget høflig, ogsaa meget afmaalt. Men da hun engang kom til at tale med mig om Religion og mærkede, at jeg havde religiøse Fore-

stillinger uden at være sand Troende, fandt hun Tilfredsstillelse i at forsøge at faae mig paa rette Bei og talte da med et ringeagtende Suk om den hele Verdslighed, hvori hendes „Pligt“ bød hende at leve. Havde det staaet til hende, var hun som Jomfru gaaet i et protestantisk Kloster og havde levet for at pleie Syge og Forladte; nu var hun blevet en Greves Hustru og maatte passe den Pligt, som Himlen havde paalagt hende. „Hver har sit Kors i denne Verden“, sagde hun; „for os gjælder det om at blive salige trods Rigdommen, og det er meget vanskeligt.“ Jeg troer virkelig, at hun var religiøs, skjøndt ikke i den Forstand, at hun vilde nægte sig selv noget Alvorligt for Guds Skyld; men hun holdt sig saavidt mulig i en saadan Sindstemning, at hun med en vis blid Lyrik kunde vise Vorherre Opmærksomhed. Hun betragtede sig som Familiens Gesandt hos Vorherre.

Comtesse Felicia, der stadig vedblev at komme ned og gjøre Honneurs ved Frokosten, var derimod den personificerede Verdslighed. Det, hun beskæftigede sig med, var Verden, som den var, og aldeles ikke, som den skulde være. Hun fortalte gjerne og vilde gjerne høre fortælle om Virkeligheden, om personlige Forhold og Tilstande, og

hændte det sig, at Talen førte hende til Begivenheder eller Forhold, som en Dame ikke gjerne dvæler ved, saa fjernede hendes Ord sig med let Anstand ved Døren og havde dog bragt min Tanke indenfor. Man fik uvilkaarlig en Følelse af, at der var noget Bravt og Sundt i hendes Natur; men hun var med alle sine Begreber, Forestillinger og Sympathier begrændset af sin Stand, af „Selskabet“. Ved sin Opdragelse og ved sit talrige Bekjendtskab kunde hun føle saa at sige gjennem Fingerspidserne, hvad „man“ vilde dømme om en Handling, og denne ubestemmelige Codex, hvorefter „man“ dømte, var hendes Bibel. For et ungt Menneske, der skal ud i Verden, er Omgangen med en saadan Dame i høi Grad gavnlig; jeg lærte saa Meget af hende, at jeg i Diebliske faldt paa den, vistnok aldeles ugrundede Mistanke, at hun tog mig i Være. Hvad jeg ved hende fik Diet op for og derpaa af Omgivelserne end mere lærte, var Kundskab om den aristokratiske Opfattelse af Livet: En naiv Tro paa deres Slægt, der væsenlig erstatter Evighedstroen; Selvfølelse uden Selvkritik; en hyderst behagelig Evne til at kunne gaae ind i sit Hus og af Stamtræet hente en begrændset Pligtfølelse, der ikke fordrer

mere af Egoismen, end den holder af; en næsten mystisk Tro paa Grunden, Jorden, Familiejorden, der holder dem i særligt, afsluttet Forhold til de ældste Tider, medens andre Menneſter kun have Adkomst til ſex Fod Jord paa den almindelige Kirkegaard. Dette Sidſte, Tilknſytningen til Grunden, kunde jeg iſær godt forſtaa; en lignende Følelſe havde ligget i mit Sind, før vi miſtede Gaarden; nu var jeg løſreven derfra, rodløs, og naar jeg theoretiſk kunde trøſte mig ſelv med, at jeg da havde den almindelige Opgave: at ſlaae Rod i Evigheden, ſaa var det mig dog praktiſk til meget liden Trøſt, og jeg følte mig ofte i en beſynderlig Tilſtand: jeg gik omkring ſom i et Fata Morgana; vor Gaard var forſtørret og forſkjønnet kommen tilſtede, og jeg var landſlygtig i den.

Efter nogle Dages Forløb kom Grev Friſz hjem, og Huſlæreren hos Valdemars Familie vilde viſtnok have ſin Tilfredsſtillelſe, hvis han havde været tilſtede og kunnet ſee ind i mig med Erindring om de Ord, han havde brugt: at jeg var en dæmoniſk Natur. Thi medens den virkelige Opgave og Henſigt jo var, at jeg ſkulde tjene den unge Adelsmands Formaal, ſaae jeg paa ham ſom det Redſkab, Skjæbnen havde valgt til at

tjene mig, til at bringe mig bort, ud til det, som ventede mig. Jeg kunde ikke rigtig føle, at det var mig, der skulde reise med ham, men ham, der skulde bære Bygten for mig.

Alligevel var det første, det afgjørende Dieblif heldigt; jeg troer, der var gjensidig Sympathi tilstede.

Han var temmelig høi og smækker, med blondt Haar, et ungt blondt Skjæg og graablaae Dine, der, idet de ved hans Indtrædelse fore hen over mig, glimtede ligesom en Høgs eller Gribes. Der var en adelig Røvfugle-Natur i ham, en stor personlig Sikkerhed, trods hans Ungdom, en Selvbevidsthed om, hvad hans Venlighed var værd, og hvorvidt han i Uvenlighed turde gaae; men det var en Selvbevidsthed uden Reflexion, en Følge af Fødsel og Omgang med Mennesker. Hans Fader talte Dansk, idet han forestillede os for hinanden, og den Umage, hvormed den unge Mand talte sit overordenlig correcte Dansk, som dog ikke var Dansk, men en Tydsters Forsøg paa Høflighed mod Sproget, gav hans Væsen i Diebliffet noget mere Slebet, end det virkelig havde. Af den Omstændighed, som jeg kjendte fra de første Samtaler med Faderen: at han var en Spiller, havde jeg

uvilkaarlig forestillet mig, at der vilde være noget Kæftt eller snarere Bildt, forenet med noget Dulgt, en Mangel paa god Samvittighed i enkelte Punkter og en haardnaffet Utilbøielighed til at holde, hvad han i gode Diebliffe kunde love. Men der var intet Saadant; han var frank og freidig som den, der aldrig havde tvivlet om, at han herægede sig indenfor sin Ret.

Faderen tog Sagen omtrent, som om han vilde have skaffet sin Søn en Brud. Han vilde i saa Tilfælde ikke befale ham at forelske sig, men føre ham sammen med vedkommende Udvalgte og vente Sønnens Samtykke, eftersom det jo var et Anliggende, der ikke burde afhænge af Eidskab, men af Fornuft. Det gjaldt om, at Sønnen skulde have en fuldstændig fri Villie uden at komme til Sammenstød med Faderens Villie. Sønnen havde havt en Anelse om, hvem det var, han skulde træffe ved sin Hjemkomst, og tilstod mig senere, at han havde ventet at møde en Pedant. Han vilde føle sig for med Hensyn til mig og foreslog efter den første Middag, ganske i en Tone, som om jeg var en af „hans Egne“, at vi skulde spille Billard. Han overvandt mig rigtignok, men i dette Spil er det Maneren og ikke Udfaldet, der

bevise Noget. Selv brød han sig efter de første Partier ikke om Spillet og hans Fader heller ikke; thi for Begge fik det først den rette Interesse ved at vædde, og Begge betvang sig.

Næste Dag efter Frokosten foreslog Grev Fritz, i samme Tone, som en Ting, der fulgte af sig selv, at vi skulde turne, d. v. s. fægte og hugge. Der kom det mig tilgode, at jeg, takket være Ritmester Hemming v. Buch, havde en Evne, der svarede til Videnskabens for Vaabenbrug. Jeg følte hans Forundring, da jeg kjendte hans Feinter, uden at han kjendte alle mine. Han var det eneste Menneske, jeg har truffet, der ligesom jeg havde Glæde af et godt Stød eller Hug, selv om det gik ud over ham selv. Altid, naar jeg forhen havde mærket, at mine Kammerater i lignende Tilfælde bleve misfornøjede, medens jeg ikke blev det, havde jeg med hemmelig Tilfredshed sluttet, at der hos mig var en pur, misundelsesfri Fornøjelse over menneskelig Dydighed, og jeg lod nu i mit stille Sind samme Nos vederfare Grev Fritz.

Nu gik han et Skridt videre og foreslog en Eftermiddag, da vi vare sammen i hans Bærelse, at vi skulde spille Tærninger.

„Dertil har jeg ikke Raad“, svarede jeg.

Dette ligefremme Svar — der forresten ikke kom umiddelbart; thi jeg havde forberedt mig paa det og tvunget mig til det — viste ham pludselig og tydelig, at jeg var den, han fra Først af havde antaget, og forvirrede ham; men med en Fenhed, som han havde fra sin tidlige Omgang med Verden, forstod han at komme bort og bringe en Samtale igang i en ny Retning. Han spurgte om Studenterlivet i Kjøbenhavn, hvad man fornøiede sig med, hvorledes man holdt sammen imod Philistrene, og blev især forundret over, at man ikke duellerede. Han ansaae dette for en Mangel, ikke fordi Slagsmaal i og for sig var noget Godt, men fordi Personligheden fik Plads og blev fremhævet og agtet, og fordi selve Maaden, hvorpaa et „Paukere“ kom istand ved et thdsk Universitet forudsatte Aand. „Det er først, naar man ved Vid og Ironi har drevet sin Modstander saa vidt, at han maa sige Dummer Jung, at man griber til Raarden — og saa bedækker man sig ganske godt med Vind, for at Fader og Moder ikke skulle faae et sørgeligt Budskab“, tilspøiede han leende, som for at komme mig imøde og ikke rose det Thdske for meget. Han saa hen til Kjøbenhavn med en egen Længsel.

Ulykkelige politiske Forhold vare nu til Hinder for, at man kunde reise derhen og begynde en diplomatisk Carriere. Man havde nu som dansk Thyfter intet Fædreland og kunde kun reise ud i Verden for at studere Landvæsen og blive en god Forpagter.

Her bødte han af med samme Rethed, som han havde begyndt, og foreslog mig at tage med til nogle unge Venner paa et Gods et Par Mile borte; men jeg antog, at han helst vilde være ene — eller rettere, at han vilde spille — og undskyldte mig.

Han blev borte et Par Dage, og ved Hjemkomsten opsogte han mig strax. „Tillad mig at være ligefrem og gjøre Dem et Spørgsmaal“, sagde han; „har min Fader talt til Dem om min forestaaende Udenlandsreise?“ — „Og“, vedblev han, da jeg bejaede det, „tør jeg antage, at det Spørgsmaal er berørt, om De vil have den Godhed at ledsage mig?“ — Jeg svarede Ja. — „Lad mig saa talke Dem“, sagde han og rakte mig med et trohjertigt Udtryk Haanden, „jeg skal bestræbe mig for, at vi skulle have en behagelig Reise. Jeg vil nu bede Fader om at formaae Dem til at tage med; det er Formen.“ Nu var det, han til-

stod mig, at han havde frygtet for at møde en Pedant.

„Hvad er da en Pedant?“ spurgte jeg.

„En, der kjender og bedømmer Livet theoretist“, svarede han rask.

„Men eftersom dog Ingen af os kjender Livet helt, maae vi da ikke have Theorier om vort Forhold til det Ubekjendte, vi mulig kunne møde, og maae vi ikke søge at anlægge et Princip eller anvende en Kunst for at bringe et vist Udbytte ud af Livet?“

Jeg stillede dette Spørgsmaal ligesaa fuldt til mig selv som til ham; thi jeg havde, i Sandhed, intet særdigt Princip og kjendte ikke den rette Kunst, der hører til at behandle Livet. Men da han svarede: „Na, jo, vistnok“, blev jeg af mine egne Ord nødt til at gaae videre og søge i mig selv efter et Princip, som endnu var skjult, og som han spurgte efter.

Dette afgjorde fra Først af hele vor gjenfældige Stilling; thi uden at opgive et ungdommeligt, næsten kammeratligt Forhold kom han uvilkaarlig til, i mig at anerkjende en selvvalgt Fortrolig paa det aandelige Omraade, og en Fortrolighed af underordnet eller letfærdigere Art blev

derved udelukket, medens jeg sølte mig mere menneskelig draget til ham og forpligtet overfor ham ved hans egen tillidsfulde Spørgen, end jeg vilde have sølt mig ved det ubestemte Hverv, som hans Fader ønskede at overdrage mig.

Men med hans Spørgen og mine Svar gik det dog til paa en egen Maade. Jeg var jo i den Alder — og er ikke ganske vorret fra den endnu — da en Fugls Sang, en Silkefjoles Raslen, en Raardes Klirren, kunde vække en stærk, anelsesfuld Strømning i mit Indre og med et Glimt ligesom slaae Tæppet tilside for en skjult Skjønheds- og Lyksalighedsverden, som kunde naaes, naar man vovede Noget for den. Men medens jeg haabede og troede paa en saadan Verden, havde jeg dog, naar jeg ret forskede efter den, ikke fuldt Tillid til den. Livet havde rørt ved mig idetmindste med saa megen Alvor, at jeg skimtede en skjult Verden af en anden Art; bagved den farvede Horizont med de deilige gyldne Billeder traf den op, alvorlig og mørk, og der var Diebliske, da denne Alvor syntes mig at drage mere end alt Andet i Verden. Men ret tage den i Die-syn og nærme mig vilde jeg ikke, fordi den tillige

syntes at ville beherske mig og forlange Offre, som jeg ikke var villig til at bringe.

Men jeg vidste, at den var til, og naar jeg talte om den skønne Verden, kom jeg sluttelig næsten mod min Villie til at hentyde ogsaa til hin. Jeg sagde, hvad jeg troede sandt; men jeg gav Mere, end der var levende Sandhed i mig mig selv; mine Ord stillede sig op udenfor mig selv, saae paa mig og gjorde Forbringere. Det har desaaarsag sikkert skortet mine Ord paa Logik; men jeg var ung, og der er en magisk Magt i Ord, naar Ungdom taler oprigtig til Ungdom. For mig var det en eiendommelig indre Tilstand, en besynderlig Ballancering, der holdt, fordi jeg havde det godt.

For di Grev Frijs jo ogsaa havde det godt, tog han disse Samtaler mest som behagelig Syssel-sættelse, skjøndt han dog ogsaa mente at have Nytte deraf. Han takkede mig engang, fordi det Alvorsfulde, som jeg fremførte, blev udviklet ud af Tingenes Natur, af Historien, af vor egen Sjæl, og ikke var religiøs, indflædt i Formler som dem, Præsten kastede ud i Verden. De religiøse Sætninger, sagde han, vare som en Barricade, Præsten kastede op, for at man ikke skulde komme ham

selv paa Livet. Han sagde Præsten, men jeg troer, han mente Degnen, det vil sige, hans Stedmoder.

I de Diebliske, da vi Begge vare alvorlige — ikke bekymret alvorlige, men slysselsatte med Opgaven som noget agtværdigt Menneffeligt — fandtes det imidlertid, at baade han og jeg følte, at der behøvedes en Autoritet, Noget at støtte alle Forbringerne til, et Exempel, levende Bistand, og jeg sagde da, hvad jeg ærlig troede, at dette var ude i Verden. Jeg kunde ikke sige ham, hvad jeg selv hemmelig tænkte paa og ventede at møde i Eumenidernes Rund, naar han blindt havde ført mig dertil; men naar jeg oversatte det i Ord, der kunde gjælde for os Begge, var det et Udvalg af særlig begavede og gunstig stillede Menneffer, ikke just et hemmeligt Selskab, men et begrændset Samfund, der gav Agt og vidste Meget, men ikke gav sig tilkjende før i store Diebliske og stode hinanden og Andre bi til Opnaaelsen af store og skjønne Formaal.

„Saa vil vi reise for at opsoge dem og blive Medlemmer af Selskabet!“ raabte han.

Naar man faaer forklaret i Enkeltheder, hvorledes et Menneffe udøver Indflydelse paa et andet,

kan man i Hovedsagen forstaae det, endskiøndt der altid bliver noget Uforklarligt tilbage; derimod for den, der seer Indflydelsen foregaae, uden at faae alle Enkeltheder forklarede, kan den synes meget mysteriøs. Den gamle Greve kunde slet ikke forstaae, hvordan det hang sammen med, at Sønnen saa pludselig og stærkt sluttede sig til mig, og sagde til mig i Enrum: „Ja, jeg tænkte nok, at De vilde komme i Sadlen paa Bucephalus; men rid ham ikke i for stramme Tøiler.“

Det er vistnok sandt, hvad Grækerne sagde: at en Guddom undertiden taler af et Menneſtes Mund. Hint Ord om, at vi ſkulde opſøge det hemmelige Selskab, var jo ikke kommet tilfældig, det reiste sig ſom Stemme fra en Aand frembragt af os Begge, og man omgaaes ikke Aander af nogenſomhelſt Art uden at paadrage ſig en Forpligtelſe. Men vi efterkom ikke Forpligtelſen; Tanken ſkulde have ledet vor Rejſe ſom et Flag, men blev ſiddende udenpaa ſom en Veirhane. Tildels havde dette ſin Grund i, at Reiſer i Almindelighed ikke ere af god Indflydelse paa Men-

neffets Indre, medmindre de have et bestemt, overfskueligt Formaals. De sprede Sindet; ingensteds træder man ind i Forhold, som man ikke kan gaae fra; man fjerner sig ligesom fra sin Gud, idet man fjerner sig fra dem, hvis Døm man er vant til at underkaste sig. Hertil kom, at Grev Fritz, uagtet han virkelig beholdt Tanken om, at vi skulde søge noget Idealt, ikke troede, at det kunde være til Hinder, at han spillede. Det var og blev hans Videnskab, og det var i denne Henseende, som om han reiste paa en Profession. Jeg havde jo ikke den Opgave at forhindre ham derfra; der maatte ingen Tvang lægges paa ham; Spørgsmaalet, der egentlig blev stillet, var, om jeg ligesom magist, ved indirecte Paavirkning kunde udrette Noget paa ham, og et saadant Middel kunde jeg ikke finde, allermindst i Førstningen, da Reiselivets Behagelighed betog mig. Hovorsomhelst vi kom, fandt vi det bedste Selskab, det vil sige: unge, rige Mænd af fornem Slægt, der modtog os med den største Opmærksomhed og førte os til alle Forlystelser. De lignede i Reglen hinanden i et karakteristisk Træk: de bleve aldrig mere Ven med Nogen end, at de i paakommende Tilfælde kunde give ham et Raardestød. Men

dette gav dem, for en Tid idetmindste, noget Pi-quant, formedelfst Blandingen af Determinerthed og tilshnelabende abandon. Det behagede mig at gaae Arm i Arm med denne gylbne Ungdom, at hamle op med dem i det, der syntes Gjenstand for deres Ergjerrighed, at lade mig beundre af Mængden, der i Afstand beundrede dem. Men jeg maatte ogsaa paa en Maade betale derfor, ved Lidelse; thi Hazardspillet drog mig dæmonist til sig. Jeg kunde med nogenlunde Vethed modstaae Videnskabens, naar jeg var Tilskuer ved Bassette, Vansequenet o. desl. i en privat Kreds; men anderledes vanskeligt blev det, da vi efter et kort Ophold i Hovedstaden — hvor det paa Grund af Sommeren ikke var fashionable at blive — i Selskab med nogle Gardeofficierer gjorde en Udflugt til Rhinen. Naturpragten og Bovespillets Aand grebe paa den særeste Maade ind i hinden, gjorde Hjerne og Blod udfordrende overfor Livet, Skjæbnen. Vi vare en Morgen paa Stolzenfels, seilede derfra i Baade over Rhinen med den Hensigt at lade os roe ind i Rahnfloden og være ved Roulettebordet i Ems om Aftenen. Medens vi glæde hen over den brede, glatte, glandsfulde, grønlig Rhin, mellem Skove, romantiske Klipper

og Borgruiner, kom et Tordenveir hastig dragende op, forvandlede Eggen til en stor Kjedel fyldt med Bulder og Gnister, var storartet, voldsomt og netop saa meget faretruende, at Livet i os reiste sig imod det ligesom for at forlange Mere. Og da saa det mørke Uveir ligesaa hurtigt drog over og gjorde Plads for nyt Solskin, var det, som om vi leende havde betvunget det. Fra Oberlahnstein toge vi Bogne, kjørte igjennem et blidt, romantisk Bjerglandskab, hvis Skove og Marker duftede efter Tordenregnen og glimrede i Millioner Diamantdraaber, gjækkende Henviisninger til uendelig Rigdom. Efter en Middag, hvis Yppighed blev holdt indenfor de rette Grændser af Hensyn til, at Hovederne skulde være klare, gik vi til Spillesalen, og det var, som om vi betraadte en Helligdom. Spillet var ikke begyndt, i Salen befandt sig kun et Par Croupiers, der modtog os med yderste Høflighed og talte Fransk i dæmpet Tone. Vore egne Skridt vare dæmpede paa de bløde Tæpper, og vore Stemmer rettede sig derefter. En dæmonisk høitidsfuld Forventning laa i Atmosfæren, især vistnok for mig; thi underveis havde den Tanke flere Gange nærmet sig mig, at jeg dog kun havde forjaget at berøre Kort, men Rouletten var ikke

Kort. Jeg vidste, det var ikke rigtigt, og jeg var attraaende angst som maaskee en ung Pige, der begiver sig til et første, ensomt Stærnemøde. Jeg blev afholdt fra at gjøre det første Skridt ganske simpelt derved, at de Andre idet de toge Plads, syntes at forudsætte, at jeg ikke vilde være med — thi jeg havde allerede faaet Navn for at have den Mangel at være „dydig“. Forsængelighed eller Stoltthed forhindrede mig fra at sige: Nei, jeg vil dog! Men medens jeg stod og saae til, var jeg længe tilmode som en Skoledreng i Skammekrogen eller som en Fange, der seer et Stykke blaa Himmel, eller som hin Notar i „Paris's Mysterier“, der bliver saa raffinert straffet. Det grønne Bord forvandlede sig til en Flod, der strømmede med Guld; under eller over dens Bande sad i Skjul Lureley eller Venus selv, i alt Fald en deilig, fristende Kvindeskikkelse, og hun gav Held eller Uheld som Tegn paa kommende Gunst eller paa Mishag med den, der ikke var dristig troende, hensynsløst vovende nok. Roulettens Raslen i de dybe Pauser forenede sig med Blodets Hamren i mine Tindinger til en Torden. Min Lidelse og Selvovervindelse syntes mig saa stor, at en skjult Magt burde mærke sig den og beslutte at sende

mig Erstatning. Men efterhaanden blev selve denne Tilstand forvandlet til en Slags Nydelse; min Phantasi fik Magt til at behandle Villederne og lede dem, og med Et mærkede jeg, at Feberen var overstaaet. Netop da sagde en af vort Selskab til mig med Forundring: „Saa De spiller virkelig ikke?“

Paa denne Tid blev Spillesalen Vidne til en interessant Scene. Et ungt, smukt Menneske, sund, livlig og frant, som Ungdommen skal see ud, kom rast ind fulgt af en noget ældre Mand. Senere, da vi kom i Selskab med ham, erfarede vi, at han var Søn af en belgisk Banquier ved Navn de Potter, og at han reiste med sin Hovmester. Han fremtog en Rulle Napoleond'ors og lod den trille henad den Del af Bordet, der var inddelt i Carreer med Tal og Farver. „Skal den blive liggende?“ spurgte en Croupier, da Rullen lagde sig til No over Tallet 3. Det unge Menneske nikkede fornøiet, som om hans Rulle lig en afrettet Hund var isærd med at gjøre et Kunststykke. Rouletten snurrede og raslede — 3 kom ud, Rullen blev aabnet og talt, og Banken udbetalte det 30-dobbelte Beløb. Encore! sagde den unge Mand, rullede sine Napoleond'ors sammen og lod dem trille; de

faldt paa Tallet 17, og — 17 kom. Endnu engang, for alle skønne Piger paa Jorden! raabte det unge Menneske, som om han var ene i Salen, Tuten rullede igjen og faldt atter paa Nr. 3. Den negang spillede Ingen med, Alle sad i aandeløs Forventning; der var Noget i Situationen, som vakte Tro paa, at det Urimelige, Utrolige maaskee dog vilde skee, og — det skete: 3 kom og blev hjulst med et almindeligt Udraab.

„Nu er det nok!“ raabte det unge Menneske, idet han lod sin Vedsager hjælpe til med at bære Guldet, „jeg har lovet kun at gjøre tre Kast!“

„Han vil bringe det vidt“, sagde en aldrende, fintklædt Herre.

Da den unge de Potter var gaaet, troede jeg ikke længer, at Skæbnen var i Gjæld til mig for noget Misgjendt eller Upaaskjønnet i mig. Det syntes mig, at jeg stod langt tilbage for ham, at saadan som han maatte det unge Menneske see ud, der skulde være Skæbnens Yndling — uden at jeg kunde give anden Grund derfor end den Kjendsgjerning, at han i nogle Minutter var bleven begunstiget af Tilfældet.

Jeg gik ud af Salen, nedad Promenaden og til Bahnbroen. Der stod jeg længe og lyttede til den

Jagte Rislen af de hurtige, friske Flodbølger og søgte Noget at støtte mig til, men opnaaede intet Andet, end at mine Tanker fulgte det ilende Vand og tabte sig i det Ubestemte. Overhovedet, i en stjern Natur, med fornøiet Selskab, legemlig Sundhed og verdsligt Velbefindende, hengiver en menneskelig Sjæl sig ikke til „Griller.“

Vi gjorde en behagelig Bjergreise, underkastede os Strabadser, fordi de gavede Appetit og godt Humour, og kom i Efteraaret tilbage til Hovedstaden med fornøyet Øyst til selskabeligt, fornømt og kunstlet Liv. Naar det for mit Vedkommende snart tog en brat Ende, var det ikke paa Grund af nogen Collision eller Katastrophe, men fordi vor Sjæl i enkelte Diebliske kan være mere øm og mere modtagelig for Indtryk og deraf følgende Beslutninger end til andre Tider. Thi selv gjorde jeg egentlig Intet, men mente, at min Natur nok, naar det var paa Tide, vilde redde sig selv ligesom forhen.

Vi havde deltaget i en splendid Ungkarle-Diner og skulde om Aftenen til Val i et fornømt Hus. Vor Vært ved Middagsgildet foreslog, at vi skulde tilbringe Tiden, inden man anstændig kunde vise sig ved Ballet, med at gaae i Operaen, og saa kunde vi gaae ind mellem Coulisserne og

hjelpe paa Dandsferinderne. Jeg havde aldrig før været mellem et Theaters Coulisser og fik ved denne Udsigt ligesom en let Feber af Romantik. Jeg vilde vistnok have haft en saadan Fornemmelse ogsaa i ganske nøgtern Tilstand; men nu havde en fortræffelig Vin virket paa mit Sind og draget hin farverige, trylleagtige Atmosfære, som Ungdomshjertet aner ude i Fremtiden, ganske nær — ved vor Værts Ord blev det mig endog klart, at jeg nu skulde betræde den. Vi kom derhen, jeg betraadte Feerigets Grund, og ligesom paa et pludseligt Vink af en ond Trolldmand forsvandt Landet; jeg saae i en forvirret Blanding af malet Træ og Værred endel Kvinder halvt aflædte med Hensyn til Dragt og helt aflædte med Hensyn til Romantik. Det var som den blodigste Ironi, at man turde omfavne dem, naar man blot skaanede deres Vinger. Jeg troer, at jeg glemte, at jeg pro tempore hørte til Adelen, og gik aldeles borgerlig og „hang med Næbbet“ over min tabte Illusion. Vi toge til Ballet, og der var virkelig nette unge Piger og Damer; men idet jeg saae mine Venner fra Operaen tage paa dem, følte jeg en forgblandet Bæmmelse over den hele Tilstand og førte snart hjem til Hotellet. Da jeg

kom ind paa mit Bærelse, skinnede Juldmaanen ind saa klar som et deilig dæmpet Dagslys, og jeg kunde ikke befremme mig til at lade tænde Lys, men gik længe op og ned ad Gulvet, uden at tænke eller uden at kunne samle mine Tanker i en bestemt Retning afhængig af min Villie. I Binduet laae en Bog med Træsnit, som jeg havde læst i om Morgenens, og idet jeg et Dieblis standsede nær ved Bogen, syntes det mig, at der var tegnet et hvidklædt Barn, og pludselig stod Hun, Barnet bag Guldranken og den grønne Mur, Somfruen, Kvinden, for mig og saae paa mig med sine store, brune, sjælsfulde Øine, der bragte alle Hjemmets og Ungdommens Sindsstemninger til at røre sig i mit Hjerte. En uendelig Fortrydelse, som over en tabt Fortid og tillige en tabt eller truet Fremtid, greb mig, og i samme Dieblis reiste sig igjen hin længe glemte, faste, jernhaarde Magt inden i mig — jeg vilde Noget, eller min inderste, skjulteste Natur bød mig at ville. — Hvilket? — Ikke at gaae tilgrunde, ikke at være feig og gaae under falsk Flag, ikke at bære mig ad som en ung Herre af Stand og Familie, men som et Menneſke, der havde en Sjæl at vogte paa og en Fremtid at erobre.

Jeg maatte arbejde, planmæssig og for Alvor, slutte mig til det Uandige i Tiden og blive dygtig i Noget. Et egentligt Brødstudium kunde der ikke være Tale om, men desto mere om fri og sand videnskabelig Stræben, og den store intelligente Stad, hvor vi befandt os, gav mig kun, som de Franske sige, l'embarras du choix. Jeg gik op paa Universitetet for at blive bekendt med Forelæsningerne, og i det første Auditorium, hvor jeg kom ind, stod en lille, skaldet Mand paa Kathedret og holdt med stor Grundighed og Iver et Foredrag om Oldtidens Ingenieurvidenskab. Den frigerste Iver, hvormed den lille Mand skildrede Beleiringer, i Forening med den pedantiske Nøjsagtighed i Angivelsen af Kilder o. desl. kunde fremkalde et Smil; men hans umiskjendelige Sagskundskab vakte Agtelse og forøgede Sindets Længsel efter at mættes paa lignende Maade. Her var Noget at begynde med, som passede til mig: interessant Historie, hvortil kunde slutte sig et praktisk Studium af den moderne Ingenieurvidenskab. Selve Reisen og de Bekjendtskaber, jeg med Lethed kunde stifte, vilde give mig Leilighed til Udvikling i denne Retning.

Det kostede mig kun ringe Umage at gjøre

Professorens Bekjendtskab, og han tog Sagen, som om det var mig, der gjorde ham en Tjeneste, og ikke omvendt. Med en Iver og en Kjærlighed, der er de ægte Videnskabsmænd egen, tilbød han mig sin personlige Hjælp, Afgang til sit Bibliothek, Bekjendtskab med sine Venner, Ingeniurer, Architekter o. s. v., ja anticiperede min Bortreise og lovede mig Breve til den halve Verden. Snart var jeg, ved daglig kun at gaae et Par Skridt, inde i en helt ny Tilværelse, mellem arbeidsomme og higende Mennesker, lyse Hoveder, halsstarrige Sind, rivaliserende Mænd, hvis svage Sider jeg kunde bære over med, fordi jeg kun var Gæst, og som gjorde mig uendelig Godt derved, at de Alle vilde Noget, der hørte Idee eller Ideal til, og skjøndt jeg endnu ikke var nær det „hemmelige Selskab“, vi havde talt om, saa følte jeg mig dog i den indadvendte, centrumsgørende Retning, der maatte føre til det, hvis det eksisterede.

Det var iøvrigt Grev Fritz, der mindede mig om denne Tanke, idet han med et særeget Smil spurgte mig, om jeg nu snart kunde angive Selskabets Adresse. Det skulde være et skjemtende Smil; men der var Noget ved det, som om det skjulte et Diebligs alvorlig Belymring. Som tid-

ligere bragte han mig til at frembringe Tanker, jeg ikke vilde have havt uden ham. Jeg svarede, at ved det sjælspredende Liv, vi førte, kunde vi ikke vente, at det Gode personlig skulde nedlade sig til at møde os, det var allerede Meget, om det vilde møde os upersonligt, i flagrende Form, som Ideer og Stemninger. „Alvorlig talt“, sagde han, „troer De, at det personlig Gode i os selv, hvis det herskede, vilde som en Magnet føre os til slikt hvad skal jeg kalde det . . . Hjemmelighedsfuldt, Eventyrligt og dog Positivt?“ — „Ganske vist“, svarede jeg, „Tilværelsen gemmer paa noget Saadant, skjøndt jeg ikke veed, i hvilken Form.“ — „Og naar skal man finde det?“ — „Ja, hvo veed det! Men jo længere Tid, der, indenfor en fornuftig Grændse, hengaaer, desto intensivere vil det maaskee blive.“ — „Det Hele vil altsaa simpelthen være et Regnestykke, en Finansoperation: ved at opspare min Ungdom og sætte den paa Rente, skal jeg faae den fordoblet, hvis den ubekjendte Banquier eller Tontine eller Assurance ikke imidlertid gaaer fallit eller arver mig?“ — „Men den Banquier er De selv!“ — „Saa maa jeg studere Bogholderi! Jeg maa lære at være Kassierer og Regnskabsfører Men jeg maa

dog sige Dem, at jeg i de sidste Dage har gaaet og tænkt paa at tage et Cursus i Statsret."

Det fandt jeg baade heldigt og passende, og han begyndte ogsaa med en Alvor og Intelligens, der beviste, at han kunde blive noget Dydigt; men pludselig sagde han en Dag til mig:

"Der er Noget ved dette Studium, som kan gjøre En fortvivlet. Det indeholder Theorier, som ingen Statsmand i Praxis vil bryde sig om. Verden regeres ikke efter Regler, og ikke af lærde Folk. Metternich var i Grunden uvidende, men kom til sin store Betydning, fordi han var Cavalier." — Jeg maatte indrømme Muligheden af, at det var saa, men gjorde ham opmærksom paa, at i vor Tid var der en Magt, som Metternich, da han steg, ikke havde havt at tage synderligt Hensyn til, den offentlige Mening om en Mands Værd og Evne til at udrette noget Godt for det Almene. — "O, den offentlige Mening!" raabte han, "der er dog Intet, som er mere skadeligt i vor Tid end den saakaldte offentlige Mening, som er overfladisk og bæres af Stemninger og bliver smigret af dem, der ville beherske den. Skal Noget frelse vor Tid, saa maa det være sandt uafhængige, adelige Ge-

mytter, der lære den offentlige Mening Respect — thi Respect mangler overalt.“

Det kunde jeg ikke sige meget imod, men jeg fandt nu Anledning til at hentyde til Hazardspillet og tilføie, at ved det blev man ikke istand til at indgyde den offentlige Mening Respect.

Han svarede: »Que voulez vous, mon ami, das Leben bedarf Cayennepfeffers um genießbar zu werden.“ Efter et Diebligs Pause tilføjede han: „Desuden maa De vide, at naar jeg taler om Mænd, der skulde lære Mængden Respect og herske i Landet, saa tør jeg ikke tænke paa mig. Jeg har intet Fædreland. I Tydskland er og bliver jeg en Holstener, min danske Fyrstes Undersaat, og i Danmark er jeg en Tydsker. Gif det efter mit Hoved, saa skulde det komme til en Revolution imorgen — — men om Forladelse, De er Dansk, skjøndt De saa overbærende bringer mig til at glemme det Nei, Spillet — velan, det er min Lidenstabs, det er mit Liv, jeg tilstaaer det. Men, siden vi ere paa det Capitel, vil jeg dog en for alle Gange bede Dem troe, at det hverken er Binding eller Tab, der egentlig virker paa mig. Jeg kan have min Glæde af et heldigt, genialt eller inspireret coup, selv

om det gaaer ud over mig selv. Der er Noget i den djævelsk skjønne Lykke, som hver Aften er mig lige nyt. Hvilken anden Kvinde er en saadan Her?”

Dette var den mest usorbeholdne Samtale, vi nogensinde havde haft om ham selv, en Samtale, der viste mig ham baade som begavet og ærgjærrig og i visse Maader zerrissen. Men, sært nok, det skulde vise sig, at den Mening, han vistnok med fuld Oprigtighed havde udtalt om sig og sit Forhold til Spillet, netop ikke var rigtig, og at en Katastrophe derved blev foranlediget.

Udpaa Foraaret gjorde vi igjen en Bjergreise og tilbragte Efteraaret og Vinteren i et Par sydtydske Residens- og Universitetsstæder, og først det følgende Efteraar kom vi til Paris. Hvad fra vort Ophold der overveiende paatrænger sig min Erindring, er Grevens Forhold til den unge de Potter, med hvem vi her fornyede Bekjendtskab.

Oversfor ham bekræftede det sig ikke, at Grev Fritz havde Glæde af et heldigt, genialt eller inspireret coup, selv om det gik ud over ham selv. De to unge Mænd kom strax i et spændt Forhold til hinanden som Rivaler oversfor Lykkesguden. Der blev svagt hmytet om, at de Potter

levede paa en større Fod, end hans Faders Midler tillode; men saalænge en Fremmed i Paris bevarer Skinnet og betaler sin Gæsgjæld, har et saadant Rygte Intet at betyde. Desuden var de Potter, skjøndt han ikke længer var saa frisk, som da jeg første Gang saae ham, et umiskjendeligt Præg af en loyal, aaben Charakter. Han og Grev Fritz lignede egenlig hinanden noget, maaskee især formedelt deres fælles Ferskjellighed fra Franskmændene. Begge vare blonde, de Potter lidt mere foncé, med et gyldent-brunt Skjær i Haaret. Ogsaa var hans Haar krøllet, medens Grevens var glat, hans Pande var idealere og mere poetisk, og ved Siden af ham syntes Grev Fritz's mere methodiske, tydske Natur at træde frem. Dette hidrørte vistnok tildels fra, at Greven overfor de Potter blev fornem og viste en aristokratisk morgue; thi det lille de foran hans Rivals Navn blev ikke anerkjendt som adeligt, og dette syntes undertiden at trykke de Potter og forcere ham frem.

Efterhaanden antog deres Spil Udseendet af en Duel, en langvarig Duel, omkring hvilken man sluttede Kreds, og en saadan seig, dyb Eidsenskab omhyllede Begge, at, som en Fransmand sagde,

Døden syntes at ligge ved Enden af den korteste Pung. Jeg kunde Intet gøre for at afværge en mulig Fare og var selv saa dæmonisk dragen til, at jeg ikke havde min Dømmekraft til fuld Raa-
dighed. Sandt at sige, var Lykkesgudinden tillige repræsenteret af en jordisk Kvinde, en af Datidens berømte Skuespillerinder. Hun tillod sine „udvalgte Venner“ at spille i hendes Salon, og hun var saa langt fra at gøre sig nogen Fordel deraf, at hun endog satte sig i store Omkostninger ved sin Gjæstfrihed. Men hvo der vandt, gjorde hende en betydelig Foræring, og den Tabende vilde ikke lade hende mærke, at han havde lidt Skade paa sin Evne til at være opmærksom. De store Summer, hvorom Grev Friis og de Potter spillede, kunde gaae frem og tilbage imellem dem med lige-
lig afvexlende Lykke og dog efterlade en Formue i hendes Hænder.

Hvis nogensinde en jordisk Kvinde kunde synes at repræsentere Lykkes Gudinde, saa var det hende med hendes Marmorbuste, overordenlig skjønne Arme, blege Teint og flammende sorte Dine, hvori der ikke var anden Sjæl end den, Mænds Phantasi vilde lægge deri. Saaledes dømte jeg, naar jeg saae paa hende; men anderledes var

det, naar hun 'saae paa mig. Hvorfor skal jeg nægte det? I Førstningen var jeg forelsket. Den Slags Hvirvel, hvori et Menneske ikke bryder sig om næste Dag, betog mit Sind. Hun indbød mig til at besøge sig en Formiddag. Hun laa endnu i Sengen, laa ligesom til Stads, i et rigt udstyret Værelse, og var paa en Maade pyntet; jeg seer endnu tydelig det pragtfulde Armbaand paa hendes venstre Haandled. Hun bragte mig under sine Dines Magt, lod mig sidde ned og fortælle om mig selv som et Barn, og da en Prinds blev meldt, sagde hun til mig: Tenez, à Paris la vie est une affaire; pour vous autres hommes du Nord c'est un sentiment. Soyons amis. Hun forestillede mig for den indtrædende Prinds som un poète du Nord, et Udtryk, der, som jeg senere tænkte, betød et ufsadeligt Menneske, og efterat jeg havde vexlet saa mange Ord med hende og Prindsen, som Anstanden udkrævede, gik jeg bort med Tølelsen af, at dette franske Fruentimmer med eet Blik havde seet igjennem alle de Dag, jeg havde lagt paa mig, siden jeg gik i min Faders Have, og saaledes afklædt stillet mig for Speilet som et Barn og ladt mig gaae.

Desuagtet kunde jeg ikke blive fra hendes

Salon og vilde ikke. Jeg gennemgik hvert Ord, jeg havde sagt til hende, og fandt, at jeg ikke directe havde givet mig blot. Det forekom mig, at der var saa megen Aand og Energi i mit Indre, at jeg endnu ved at optage Kampen fra en ny Side kunde beherske hende, og da — jeg troer næsten, at en dunkel Stemme i mit Indre sagde: Og da ve hende! Hvad kan det nytte at følge det, at der er en Slags Kjærlighed, som kommer i Følge med det Onde. Jeg var forelsket, jeg følte en Slags Omhed for hende, mit Hjerte kunde ikke have fundet sig i at gjøre hende Fortræd, og dog anede Hjertet, at det kunde gjøre sin Triumph til en Hævn. Jeg vidste, at hun ikke følte nogen sand Interesse for de to unge Mennesker, der for hendes Dines Skyld og for Spillet's gaadefulde, sindsforvirrende Bliks Skyld rykkede hinanden nærmere og nærmere paa Livet. Jeg følte, at hun saae paa dem omtrent som en romersk Dame i Oldtiden vilde seet paa to fremmede Gladiatorer; men det Elektriske i Atmosphæren betog mig, saa at der hverken var Kraft eller Klang i de Advarsler, jeg gav Grev Frijs, og heller ikke kunde noget Menneske have udrettet

Noget paa ham, medens baade han og de Potter dreves frem af fortærende, dobbelt Saloufi.

Det var den værste Tid, jeg har oplevet, den Periode, da jeg stod lavest, uden Billie. Forgjæves søgte jeg at faae Kraft til at mane gamle, fjære Billeder eller betydningsfulde Diebliske frem: den Aften, da vi Børn sad tilbords med Fader og vi Alle skaanede Smørret; den Dag, da Fader døde; de Diebliske, da jeg liggede gennem den grønne Mur og faae den hvidklædte Pige — det havde ikke sin fulde Magt, og jeg opnaaede kun at tilveiebringe ligesom et Glimt af blaa Himmel, medens hele den øvrige Atmosfære var svanger med Uveir.

En Dag kom jeg dog saa vidt, at jeg fik Lyft til at tage fra Paris for i Ensomhed at see Versailles, og derude, i Billedgalleriet, overfor de Malerier, hvorfra den mandige, frigerske franske Aand vifter, hvor Fanen kalder til Hæder og Død, aandede jeg endelig igjen en Luft, hvori der var Begeistring og Bemod, blev mig selv igjen og fik mine Minder tilbage til fuld Eien-dom. Da jeg efter halvanden Dags Forløb kom tilbage til Paris, følte jeg mig besynderlig rig og fri, og jeg greb mig selv i en eiendommelig

Glæde, da jeg skulde betale Rudsken og tilfældig kom til at see ham i Dinene. Jeg saa saa fast, som om jeg vilde bevise, at jeg kunde see hele Verden i Dinene.

Idet jeg vilde gaa ind i Hotellet, saa jegovre paa den anden Side af Gaden de Potter komme gaaende. Der var et besynderligt Forhold imellem ham og mig. Hvergang jeg saa ham, blev jeg behagelig berørt og havde en Følelse af, at vi To ret kunde tale sammen, og det syntes, som om han nærmede sig mig med en lignende Følelse; men efter et Haandtryk blev det altid dog kun til almindelige Bemærkninger, enten fordi vi ikke kunde finde et Tilfnytningspunkt, eller vel snarere fordi de Forhold, hvori vi levede, strax stillede en eller anden Betragtning eller Stemning hindrende imellem os. Min Stilling til Greven maatte vel give de Potter en Fornemmelse af, at jeg var ligesom Secundant paa fjendtlig Side, og saalænge jeg var dragen til Skuespillerinden, kunde selve det Velbehag, som hans Blik og Skikkelse indgød mig, dog ikke holde Stand mod en skjult Fornemmelse af . . . ja, rent ud sagt, Jalousi. Det er altsaa forklarligt, at vi kunde drages sympathetisk til hinanden og dog behandle hin-

anden koldt. Men i hint Dieblif, befriet som jeg var, havde min Hilsen og mit Blik vel noget anderledes Frit og uforbeholdent Hjerteligt end sædvanlig, og de Potters Ansigt skiftede pludselig Udtryk: istedenfor det sædvanlige, kolde, smilende, staaflingeagtige en-garde-Blik, den afsluttede, i sig selv hvilende „Løve“ = Holdning, kom et Udtryk, der mindede om Hilsener fra Studenterdage, og skjøndt han, medens han uvilkaarlig gik over til mig, hurtig betvang sig, blev der dog, idet vi gavede hinanden Haanden, noget Hjerteligt tilbage. Der var i hans Træk Noget, der antydede Træthed eller Lidelse, og som ikke engang Diebliffets venlige Livlighed kunde skjule. Havde han været slyg, vilde jeg maaskee have tænkt: Der have vi Følgen af Spillerliv; men fordi han var saa smuk, bragte det ifkun nogen Sørgmodighed ind i min Sympathi.

„Jeg hørte iafte, at De var taget fra Byen“, sagde han.

„Ja, jeg var i Versailles.“

Han havde ogsaa været der, og fra dette Udgangspunkt begyndte en Samtale, som vi fortsatte Arm i Arm, op og ned ad Boulevarts des Capucines, des Italiens og Montmartre, i flere

Timer. Jeg har senere gjort mig megen Umage for at huske Enkeltheder i Samtalen, men forgæves, og det hidrører maaskee fra, at vi, uden at komme ind paa Spørgsmaal og Svar af personlig Art, berørte Alt, hvad der gjensidig hørte vor aandige Tilværelse til.

Det gaaer næsten altid saaledes mellem Mennesker, der føre en første Samtale og interessere sig mere end almindelig for hinanden. Man glider fra Gjenstand til Gjenstand, man ligesom fikrer sig et almindeligt Omrids, og de fleste senere Samtaler blive kun en Dyberegaaen, ikke en Udvidelse af den første, der forsaavidt kan siges at have indeholdt Alt. En medvirkende Grund til, at Samtalen, da jeg længe efter vilde huske den i Enkeltheder, stod temmelig ubestemt, var vel den, at vi væsenlig samstemmede. Han udtalte ikke nogen for mig ny Tanke, men havde kun en anden, behagelig, undertiden overraskende Form, fordi han var kommen til Sit paa en anden Maade end jeg. Desuden er det nok muligt, at jeg talte mest, fordi jeg efter Omstændighederne maatte komme tilstede med mere Indhold end han, der ved Spillelidenskab, og hvad dertil hørte, fik meget aandigt Liv trængt tilbage og glemte saa

Meget. Uden at gjøre ham Uret kan jeg tilføie, at han, som det syntes, undertiden ligesom lyttede til sine egne Ord, fornøiet over, at han endnu ikke havde glemt at tænke og tale saadan. Hvad der laa paa Bunden hos os Begge To, skjøndt paa forskjellig Maade, men tillige kun kom frem indirecte, var Misfornøielse med det nærværende Dieblif og Længsel efter et kraftigere, ærefuldt Liv, medens vi Begge vare i Baand — Baand af den Slags, som man ikke kan løse, men kun skjære over, naar man har Sværdet. Vi grebe saa at sige efter Sværdet, ikke blot i hine Versaillesbilleder, men i alt det Aandige, der paa saa elektrisk Maade rører sig i Paris. Vi sagde ikke, hvortil vi vilde bruge de Tølelser, som vi snart antydede, snart hentede frem; men dette Slør, som vi bestandig fastede over vort eget personlige Indre, gav Samtalen noget desto mere Tiltrækkende og forhindrede derhos al Sentimentalitet.

To Yttringer huffer jeg dog fra denne livlige Samtale, der ved Omgivelserne stadig fik nyt Stof eller ny Anledning til at følge den engang angivne Vej. Paa Boulevart des Italiens var en Udstilling af Malerier, som vi Begge havde seet, og hvor bl. A. fandtes Ary Scheffers berømte

Billede af Paolo og Francesca da Rimini, der
svæve forbi Dante og Virgil, med Underskrift:
Amor noi condusse ad una morte.

„I en saadan Kjærlighed,“ sagde de Potter,
„selv om den var dødbringende, vilde der være en
Frelse fra Meget . . . sig mig — thi det tør
man dog spørge hinanden om: Har De nogensinde
været forelsket, i Sandhed og Ærlighed forelsket,
eller er De det? Thi De synes mig at være
lykkelig.“

„Nei“, svarede jeg, „men i min tidligste
Ungdom, havde jeg en Følelse, der lader mig for-
staae, at Francesca og Paolo flyve sammen efter
Døden . . .“

„Sag ogsaa, jeg ogsaa!“ raabte de Potter;
„det synes, at vi lære Kjærlighed ligesom Biblen
i vor Barndom; men senere —“

„Kunne vi komme tilbage til begge igjen.
Sag har Haabet.“

„Det er det, jeg føler; De er lykkelig . . .
Har De,“ vedblev han, idet vi gik forbi Rue
Lepelletier, hvor den store Opera er, „nogensinde
hørt Jenny Lind?“

Sag bejaede det.

„Den Dame,“ sagde han, „skylde jeg Me-

get, især naar hun sang sine svenske Folkesange. Der var i disse Viser et Haab, et romantisk Haab, og medens hun sang, levede Haabet i Tilhøreren's Hjerte. Det er Forskjellen, synes mig, mellem Sydens og Nordens Musik. Italieneren synger som en Fugl, det er den naturlige, sandfælsige Verden, der lyder til os; i Nordboens Sang er der en Sjæl, jeg kunde næsten sige: en Sjæl i Vaande."

Saa dan vedbleve vi at samtale og spadserere indtil Spisetid, og da vi befandt os udenfor Vaghetto og vare sultne, gik vi derind og fortsatte ved et Maaltid, der i Forhold til den Maade, hvorpaa vi Begge ellers levede, var tarveligt, men dog mere behageligt end de sædvanlige. Kl. 6½ besluttede vi at gaae i Théâtre français og havde endda Tid til forinden at spadserer lidt i Palais Royal's Have, drikke Kaffe og ryge en Cigar.

"Det er jo aldeles, som jeg havde drømt mig, at man kunde leve i Paris", sagde de Potter naivt, idet han saaledes mærkede sig stegen ned fra det Kunstlede, Overforfinede og Overkryddrede til det, som tusinde andre Reisende ansee for Paris's egenlige Nydelser.

Da vi skiltes, sagde han, at denne Dag vilde

være ham som en Drøm. Jeg svarede, at naar han vilde som jeg, kunde vi have mange saadanne Drømme og finde, at de vare vaagen Virkelighed.

Jeg havde nu sat mig i Hovedet, at Versailles indeholdt en Slags Medicin, og søgte at faae Grev Fritz med derud. Han var ogsaa villig, men opsatte det fra den ene Dag til den anden, og i den Uges Tid, der saaledes hengik, troede jeg at mærke, at Spillet tog alt større Dimensioner og vakte en saadan Spænding, at hverken han eller de Potter havde Sands for Andet. Endelig en Dag, da han klagede over Hovedpine, førte jeg ham med mig næsten med Magt; men Intet var istand til at overvinde den feberagtige Uro, som var over ham. Jeg foreslog, at vi med det Samme skulde blive derude i nogle Dage, og han svarede adspredt Ja. Medens vi spiste til Middag i et af de smaa Hoteller, gjorde jeg halvt om halvt Aftale om Logi; men pludselig trak Greven sit Uhr op og sagde, at han nu maatte tilbage. Jeg søgte spøgende at holde ham fast; men han erklærede med stor Alvor, at han maatte, de Potter ventede ham hos Skuespillerinden. „Men om han nu ventede forgjæves?“ spurgte jeg.

„Vente mig forgjæves!“ svarede han; og det

Rovfugleagtige traadte markeret frem i hans op-
hidsede Dine.

„Sig mig, Greve, hvordan er Forholdet mellem Dem og ham? De vil ikke misforstaae mig, hvis jeg med nogen Betydning spørger derom.“

„Det Menneſke har traadt op ad mig . . . men jeg har vixet ham . . . og jeg har lovet ham Satisfaction.“

„Satisfaction?“

„Ja, men se ikke ſaa alvorlig“, raabte Greven med høi Vatter; „Ruglerne ere Eſſer.“

Medens vi i Taushed fjørte tilbage paa Jernbanen, begyndte Noget at bryde frem i mit Sind, ſom længe havde ulmet: Følelſen af min Afhængighed. Det var ikke Afhængigheden i den Forſtand, at jeg nu engang havde paataget mig en Stilling hos Greven, at jeg maatte reiſe, naar han vilde reiſe, blive, hvor han vilde blive o. ſ. v. Det havde ingen Magt havt over mig, ſaa længe jeg troede, at han ikke førte mig mere, end Poſtheſte og Dampvogn førte mig: paa min egen Skjæbnes Bud. Men Troen derpaa var lidt efter lidt bleven ſvækket, og jeg ſavnede dens Styrke. So mere han optraadte ſom Heros i Tilværelſen og indhyllede baade ſig ſelv og et andet

Menneske, jeg sympathetisk droges til, i en torden-
svanger Sky, desto mere sølte jeg Lyst til at maale
min Skjæbne med hans og faae det afgjort, hvem
af os To der sad i Vognen, og hvem der var
Posthest.

Som om Atmosfæren meddelte ham en For-
nemmelse af lignende Art, vendte han sig pludselig
til mig og sagde: „Seg kunde have stor Lyst til
engang at spille med Dem.“

„Det vilde blive et underligt, høit Spil“,
svarede jeg.

„Ja, det har jeg tænkt mig.“

„Seg kan kun tænke mig eet Tilfælde, hvori
De og jeg kunde komme til at spille“, vedblev
jeg, „og det var, at jeg efter en Ulykke maatte
tage et andet Menneskes Kort.“

Greven saae et Secund paa mig og svarede:
„Seg kan gjentage for Dem, der er ingen Udsigt
til en Duel imellem Hr. Potter og mig.“

Seg lod Forsikringen i den tilspidsede Form
gjælde for en Beroligelse. En anden Tankerække
gjorde sig gjældende. Han havde dog Ret til at føle
sig stødt, hvis jeg aldeles glemte ham og hans Fader
over en Anden, der intet absolut Krav havde paa mig.
Selv den gamle Greve vilde ikke lægge Hindringer

i Veien, naar Sønner ved sit Ord var bunden til at give Satisfaction ved Spillebordet eller med Raarden. Hvad havde jeg da at raisonnere over? Jeg maatte tage Situationen, som den var, og lade hans beroligende Forsikkring giælde, og naar der alligevel i mit Sind var en urolig Anelse, jog jeg sluttelig de fortrædelige Tanker bort med det Raisonnement, at hvad man venter og forbereder sig paa, i Reglen ikke kommer.

Denne Fornemmelse blev til en vis Grad be-
styrket, da vi igjen befandt os i det glatte, fintklædte,
høflige Selskabsliv. Alting var saa smilende og
silkeblødt, at man kunde glemme, hvad man vidste:
at Tigerflør skjulte sig bag Silkepoterne. Grev
Fritz havde ved Indtrædelsen i Salonen ganske
faaet sit muntre, sorgløse Ansigt igjen, de Potter
syntes ligeledes oprømt, og de hilste paa hinanden
med et cordialt Haandtryk. Jeg spurgte mig selv,
hvorfor jeg ikke mellem hele dette Folkesærd med
haarde Hjerter skulde spille min Rolle, siden jeg
havde en, og lægge Mærke, være beredt paa, hvad
der forefaldt. Jeg vilde med den Agtelse, jeg nu
havde for Selskabet, ikke have valgt det; men det
kunde i Tiden være interessant at have været med.
Og forresten gif det her som i Almindelighed: Naar

man er paa Pladsen, man frygtede, holder Phantasien op med at udmale den, og man bærer sig ad som de Andre. Endelig kom jeg ganske til Ro og Glemsel i en Samtale med en dramatisk Forfatter, der tilfældigvis ikke spillede, og som fortalte mig, at han engang havde haft en meget behagelig Aften i Kjøbenhavn — den eneste Aften, han havde tilbragt der. Han var kommen med Dampskib fra Petersborg og havde nogle Timer til at see Byen, og da de havde vandret endel om, besluttede han og hans Venner at gaae i Theatret, hvor der skulde opføres en Ballet „Napoli“; men alle Billetter vare solgte. I den Formening, at i Kjøbenhavn ligesom i Paris en Theaterdirecteur altid havde nogle Pladser i Behold for Fremmede, søgte de at komme ind ad en Sidevei og traf Portnerkonen, for hvem de dog paa ingen Maade kunde gjøre sig forstaaelige. Medens de forgjæves anstrengte sig hermed, kom en ung Dame hastig ned, øiensynlig fra Scenen og i Forlegenhed for at faae Noget besørget. Hun forstod Fransk og lovede at ville tale til Balletmesteren. Strax efter kom denne ned, en særdeles høflig og elskværdig Mand, der talte paafaldende godt Fransk og gjorde Undskyldninger for, at han ikke kunde

tilbyde de franske Gæster anden Plads end en Bøge under Loftet, hvor Damerne, der denne Aften dansede i Balletten, pleiede at have Plads. Da Balletten stred frem, opdagede de pludselig til deres store Fornøjelse, at den unge Dame, der var kommen ned til Portnerkonen, havde Hovedrollen. Det var, som om de havde en Bekjendt, og det en udmærket Bekjendt, paa den fremmede Scene, og de deltog entusiastisk i Publicums Applaus. De sendte Bud til Balletmesteren, hvem de efter hans Navn og Sprog betragtede næsten som en Landsmand, og bade ham bevise dem den Ære og Glæde at deltage i en Souper inden deres Afreise, hvilket han modtog. „Jeg glemmer aldrig den livlige Aften“, sagde Fortælleren — — netop i det Øieblik, da et forfærdeligt Rausd rystede Salen, medens Ruder eller Speilglas faldt klirrende ned og endel Lys sluktes. Da jeg sprang frem gennem Krudtrøgen, saae jeg paa Stolen overfor Grev Fritz, istedenfor de Potter, i halvt liggende Stilling et Lig med den øverste Halvdel af Hovedet bortskudt. I min moralske Rædsel blandede sig med uudslettelig Tydelighed den physiske ved at see det aabne Rum ind til Forhjernens to Hoveddele. Hvad enten Tiden gif

med rasende Hast eller Politiet havde et Instinct og en Hurtighed lig Gribbenes i Orkenen, naar en Kamel styrter eller et Menneske dør, saa kom det tilstede, inden Noget, jeg kan huske, foresaldt. Grev Friis var dødbleg, men afgav den Forklaring, som Politi-Officieren afsæfede ham, med Ro og Fatning. Den Dunge af Guld og Banknoter, som laa foran ham, vaad af Blod, var hans, sagde han. Hr. de Potter havde tilbudt at holde en lignende Sum imod ham. Det var ikke Sædvane imellem dem at spille anderledes end contant, og Hr. de Potter havde sagt: Naar Kortet er trukket, betaler jeg, hvis jeg taber. Han havde tabt, og inden han, Greven, havde seet op, havde han hørt Pistolskuddet.

De Tilstedeværendes Navne bleve opskrevne, og Politi-Officieren var isærd med at gaae, da han endnu engang standsede overfor Grev Friis og pegende paa hans venstre Skulder spurgte: „Hvad er det?“ — Der sad en hvidlig Plet saa stor som et Dueæg. — „Ah“, vedblev Officieren, idet han svarede sig selv, „det er, min Tro, et Stykke af Hr. de Potters Hjerne“. Ved disse Ord styrtede Grev Friis asmægtig omkulb.

I et Par Uger laa han bevidstløs i Feber,

og da han endelig vaagnebe, stod det Første, han yttrede, i umiddelbar Forbindelse med den ulyksalige og skræffelige Scene. Han sagde til mig: „Jeg beder Dem modtage mit Brevsord paa, at jeg aldrig mere vil spille“. Derpaa sank han igjen hen i en lang Døs.

Jeg havde naturligvis strax saa blidt og forsigtig som mulig underrettet Faderen om det Baserede. Han sendte en Bæge og bebudede, at han vilde komme selv, hvis der skulde vise sig Fare. Da jeg havde meldt ham Sønnens Yttring, svarede han, at Resultatet var tilfredsstillende, uden at dvæle ved Maaden, hvorpaa det var kommet. Og da Sønnen endelig var Reconvalescent, bad han os reise til Wien, hvor der var „en anden Luft og andre Omgivelser“, og hvor han vilde komme og møde os.

Imidlertid var Indtrykket af de Potters Døds-scene dybt og langvarigt ogsaa paa mig. Der hengik Maanedes, inden jeg kunde see paa Mennesker uden at tænke mig deres halve Hoved bortskudt. Hermed forenede sig en trykkende Fornemmelse: at Livet var en Mechanisme, der skjulte en findrig Kunst, men ingen skøn eller dyb Hemmelighed. Jeg kunde ikke faae ud, at de Potter

havde havt en udydelig Sjæl, og ved bestandig at huske paa, hvad dette smukke, unge Menneske var blevet til: et Lig i fine sorte Klæder og lakerede Støvler, blev Alting i Tilværelsen farveløst og trist, og min egen Livskraft kunde kun hæve sig ironisk og trodsende, uden Fodfæste. Underlig nok var det samtidig ved at see Grev Fritz, at en Følelse af Livets store Mandemagt holdt sig dunkelt fast i min Sjæl; thi bagved ham, syntes mig, laa sammenrullet som en mørk Sky Noget, der var krænkert. Jeg havde Møje med at behandle ham som forhen, og han selv var, trods den Umage, han vistnok gjorde sig, ogsaa forsaavidt forandret, som han undertiden viste Arrogance istedenfor den tidligere ungdommelige, ureflecterte Selvfølelse. Jeg fandt det naturligt; han vilde skjule en Følelse af Ydmyghed, en Frygt for, at han ikke skulde have samme Ret og Krav som forhen, og netop derfor gjorde han Kravet.

Da vi kom til Wien, var Grev Fritz saa nervøs og menneskesky, at han ikke vilde aflægge noget Besøg, og jeg havde stor Møje med at faae ham fra en Idee, han havde sat sig i Hovedet: at han tilsyneladende, men ikke virkelig kunde vise sig i Verden derved, at jeg gik under hans Navn.

Det eneste Sted, jeg paatog mig at gaae paa hans Vegne, men med hans skrevne Tildmagt, var til det Banquierhus, til hvilket Faderen havde anbefalet ham, og hvor han skulde have Penge.

Saa snart jeg havde fremvist Creditivet med Grevens Navn, reiste Kasseren sig og bad mig gaae ind i et Siderværelse, og her indfandt sig strax en aldrende Herre, der under mange Complimenter bad „Hr. Greven“ opholde sig et Dieblif og søgte at indlede en Conversation. Det Udtryk, hvormed Kasseren havde reist sig, og Tonen, hvori den aldrende Herre — aabenbart en af Cheferne — talte, var meget forskjellig fra den sædvanlige Contoirhøflighed og Opmærksomhed, og Forskjellen blev mig endmere paafaldende, da en anden aldrende Herre, en temmelig lille Mand, næsten skaldet, med et særdeles velvilligt og tillige klogt Physiognomi, kom til. Der behøvedes ikke stor Menneskekundskab for at see, at han var i en Sindsbevægelse, enten det var Sorg eller Angst, som han gjorde sig Umage for at overvinde. Min første Tanke var, at Noget var tilstødt den gamle Greve, og at disse Herrer skulde meddele mig Efterretningen. Men i næste Dieblif følte jeg instinctmæssig, at det ikke kunde være

noget Saadant, som forelaa; thi i saa Fald vilde den velvillige gamle Mand have grebet min Haand og viist mig Deeltagelse, hvorimod han nu øiensynlig skuede at komme mig nær og, skjøndt man havde bedet mig vente paa ham, syntes at ville træde bag den Anden. Men det Gaadefulde begyndte at klares, da den første aldrende Herre forestillede den sidst Indtrædende med de Ord: „Hr. Greve . . . tillad mig . . . Hr. de Potter, min Compagnon“.

Samtidig med, at jeg følte et personligt Choc, lykønskede jeg Grev Fritz til, at han ikke selv var gaaet herhen. Det polerede Liv hjælper En ud over mange Vanskeligheder; min egen Drift var at omfavne den gamle Mand, selv om han vilde støde mig fra sig; men jeg gjorde et Bux, der kunde sige og skjule, hvad det skulde være. Banquieren tilspiede: „En Broder til Hr. de Potter i Briisfel.“ Det var allsaa ikke Faderen, kun en Onkel; jeg følte mig lettet for saa vidt, som jeg nu var stedt i mindre Kamp mellem Hjertelighed og Anstand, og gjorde et nyt Bux.

„Hr. Greve“, sagde endelig den gamle Mand med usikker Stemme, „jeg vil ikke minde Dem om en Ulykke, som De havde den Smerte at . . .

at overvære, og det vilde maaskee have været rigtigere, om vi vor Kassierer er en gammel Ven af begge Huse og har hørt, hvad vi ofte have talt om Mødet kan dog ikke for Noget af os være behageligt, frygter jeg tilgiv, Hr. Greve Men vi bære ikke Nag, nei, vi bære ikke Nag — Guds Villie skee, Amen!”

Den gamle Mand kunde ikke tale videre for Graad. Efter en kort, yderst pinlig Pause fattede han sig og sagde: „Et er der dog, som vi gjerne vilde vide nu, siden Tilfældet fører Dem til os . . . De reiste med en Ven eller en Værer, vi vide ikke ret hvad, og om ham skrev vor stakkels Maurice med stor Kjærlighed — De vil forstaae, at vi gjerne vilde møde ham — hvor er denne Mand?”

Jeg skyndte mig at oplyse ham om, at jeg rimeligvis var den, han spurgte efter. Da foregik der en pludselig Forvandling: den blodige Skygge, der havde staaet mellem den formentlige Grev Fritz og de to Banquierer, var forsvunden — den gamle de Potter sprang til og kyskede mig.

Saa overraskende Scenen end var, havde jeg dog tilbøds Nøglen til den i den hjertelige Sympathi, jeg fra Først til Sidst havde følt for den

unge de Potter; jeg forstod, at jeg for hans gamle Slægting var ligesom en Reliquie, et kjærligt Minde om ham, der var død i Fortvivelse mellem Fremmede, og den factiske Omstændighed, hvorved jeg var kommen i en saadan Stilling til hans Efterladte, blev mig forklaret, da Hr. de Potter citerede Breve, som Maurice havde skrevet. Han havde bl. A. omtalt vort Møde efter mit Besøg i Versailles, og i Ord, som først bleve forklarlige efter Katastrophen, havde han hentydet til, at der var en Frelse fra meget Dødt, at jeg havde aabnet ham Udsigten, at hvis han blot kunde følge mig, vilde Alt være godt; „men medens vi talte sammen, var der dog tusinde Mile imellem os.“ I et andet, vildt-lunefuldt Brev, havde han sammenlignet alle sine Omgivelser med Bræmse, der under sine, sorte Binger skjulte den spidse Braad, og han kaldte mig det eneste Menneske i den store By. Uden overdreven Bessedenhed kunde jeg gjøre opmærksom paa, hvor meget Tilfældigt der var heri, og hvorledes hans ulukkelige Stilling havde ladet ham føle en enkelt Persons Velvillie langt dybere, end den fortjente. Det havde imidlertid ingen Virkning; den pludselige Ombytning af Grev Fritz, „Morderen“ — de

sagde det ikke; men de følte det — og mig, Bennen, den Deltagende, forhøiede alle de tidligere Følelser, hvormed man havde tænkt paa mig, til en saadan Grad, at jeg ligesom blev selve Maurice for dem. Jeg begreb, at der var en blid Selvsuffelse heri, men kunde dog ikke undrage mig den Godhed, hvormed man overøste mig. Jeg blev indført i begge Banquierers Familier og gjort bekendt med deres nærmeste Venner. Der var noget næsten Høitideligt i den stille Hjertelighed, hvormed jeg modtoges; den unge, smukke Selvmorder, hvis Haar, Bænde og Dine i levende Live havde lyst af Poesi, gjød efter Døden et tragisk-poetisk Skjær ind i deres Hjerter, som havde kjendt ham, og gav deres Forhold til mig noget Ætherisk, der passede underlig til de Livsstillinger, hvori Vedkommende befandt sig. Saaledes var en af Familiernes intimeste Venner en temmelig ung, høitstaaende Politieembedsmand, en Hr. von Gradziwid; han nøiedes med at trykke min Haand og sige med Underlighed, at naar jeg nogensinde skulde behøve en Ven, vilde jeg finde en saadan i ham; men medens han syntes at være meget talende overfor Andre, var han bestandig senere taus overfor mig og be-

tragtede mig kun med et Blik, der lignede en Poets mere end en Politiebedsmands. Der var virkelig Diebliske, da jeg troede at have mødt det hemmelige Selskab, og at det kun ventede paa et Tegn fra mig for at føre mig til dets rette Forsamlingsaal.

Jeg vilde ikke gjøre nogen Hemmelighed af mit nye Bekjendtskab for Grev Fritz, men naturligvis heller ikke fortælle ham Alt, og nøiedes derfor med at sige, at jeg havde truffet Slætninge af den Afdøde og var bleven vel modtaget af dem. Han sagde Intet; men af et usædvanligt Udtryk i hans Dine begreb jeg, at vort Venstab fra nu af stod paa meget svage Fødder. Han kunde ikke finde sig i, at jeg ikke stod absolut fjendtlig til de Grindringer, der vare ham fjendtlige, at jeg ikke følte mig bunden til ham som en Elansmand til sin Chef, og jeg erkjendte, at saasnart der fra den ene Side, om end ikke i tydelige Ord, blev gjort en saadan Fordring, som fra den anden Side ikke kunde opfyldes, saa burde Forholdet løses snarest mulig. Selve Væsnningen blev mig imidlertid pinlig af en anden Grund. Jeg havde „brændt mine Skibe“, da jeg tog hjemmefra. Greven havde rigtignok lovet mig, udtalt det som en Væres-

sag for ham, at jeg „aldrig kom til at fortryde det“; men hvordan jeg end betragtede det, vilde hvilketsomhelst, som jeg opnaaede ved ham, efter at hans Søn havde ophørt at spille, være en Slags Blodpenge, der betaltes mig som Følge af staffels de Potters Død.

Jeg maatte erkjende, at jeg ikke havde benyttet Reisen vel, ikke opnaaet nogen af de Forbindelser, som, naar man staaer hjemme og seer ud i Verden, synes saa lette at knytte derude under gunstige Forhold. Tanken om at rejse tilbage og begynde forfra efter tre spildte, forvænnende Aar var ikke meget behagelig, især da jeg næsten var flygtet fra et Forhold, der syntes mig at ville ved min Gjenkomst træde mig imøde i hver en Gade. Desuden bar jeg bestandig i mit Sind et uforklarligt, rigt Haab, en Fornemmelse af, at noget usædvanlig Skjønt var i Gjemme for mig ude. Jeg søgte at stille mig koldsindig raisonerende op imod dette Lykkeshaab. Naar Alt kommer til Alt, sagde jeg til mig selv, saa har jeg jo ikke faaet Brev og Segl paa Lykke — og hvad har jeg gjort for at fortjene den? Men at komme i en saadan Stilling, at man kan fortjene Lykke, er jo allerede Lykken, er en Naadegave — — og

hvorfor skulde jeg ikke troe paa den for mit Bedkommende? — Haabet laa i mit Sind som et uudslukkelig Lyspunkt, frembragt ved min Fødsel og Barndom og nærret af Synet indenfor den grønne Mur ved Guldranken.

Forretningsfolk have skarpe Dine og see igennem det poetiske Skjær, hvoraf En troer sig omgiven, eller som Andre lægge om ham, lige ind i Realiteten. Skjøndt Hr. de Potters Compagnon en Stund havde deltaget i den ætheriske Opfattelse af Maurices Ven, kom han dog en Dag og spurgte mig ganske ligefrem, om jeg var formuende. „Tag mig det ikke ilde op“, tilføjede han, „vi Forretningsfolk see paa det Reale; vi vide, hvor lidet selv glimrende Egenskaber nytte i Verden uden et godt Rygstød“. Jeg blev ganske angst for, at de Potters Familie skulde gjøre mig et pecuniært Tilbud, men vilde heller ikke sige en Usandhed til den venstabelig sindebe Banquier og svarede derfor, at jeg vel kunde i mit Hjem finde et tarveligt Udkomme og blive tilfreds.

„Et tarveligt Udkomme“, gjentog han; „er det en Stilling, hvorved De i Tilfælde af Sygdom eller paa Deres gamle Dage faaer Pension?“

Jeg havde hverken tænkt paa Sygdom eller

paa gamle Dage; saa ung var jeg, at den Tanke at blive gammel ikke havde indfunbet sig hos mig, og saa idealt stillede under Banquierens Spørgsmaal min hele indre Tilstand sig til Livet, at hine Hverdagsbekymringer syntes mig at være en Slags Død, hvis man for Alvor skulde nære dem, og jeg svarede med virkelig Sorgløshed: Nei.

„Men“, vedblev han, „siden De altsaa ikke gjør store Fordringer, vilde De da ikke tage imod en forholdsvis smuk og behagelig Stilling her? Jeg siger ikke, at den er saa stor, som jeg kunde ønske Dem den; men den kunde vi vel overkomme at faae til Dem. Hr. von Gradziwick kom tilfældigvis igaar til at tale om den, og saa faldt det mig ind: Sæt, at vor Maurices Ven vilde skilles fra Greven og kunde bekvemme sig til at blive i Keiserstaten? Foreløbig kan jeg kun sige, at der er 800 Gylden fast Gage; men med Narene kommer Mere, og det skulde dog være som Poffer, om ikke en saadan ung Mand, en keiserlig-kongelig Embedsmand, skulde finde et godt Parti. Og veed De hvad, en smuk lille Kone med en smuk lille Formue er en kjon Ting i denne Verden.“

En Mængde Tanker reiste sig hos mig under den hjertelige og ivrige Banquiers Ord. Skjøndt

den Udsigt, han aabnede for mig, var langt rigere end det mulige „tarvelige Udkomme“ hjemme, følte dog — saadan er den menneskelige Natur — min Stoltthed eller min Forsængelighed sig stødt over, at Andre ikke vurderede mig høiere, eller at de ansatte mig til en endelig Værdi. Og saa velvilligt det end var tænkt, at jeg skulde finde en kjon Kone med en kjon Formue, tager det sig dog ganske anderledes ud, naar en Anden foreslaaer det, end naar man selv under Søgen efter ideal Kjærlighed havner i en saadan Realitet. En anden Fornemmelse var, at jeg ved at modtage et saadant Embede dog vilde komme i Gjæld til stakkels de Potter for hans Død eller idetmindste blive altfor rigelig belønnet for mine Følelser imod ham, medens han levede. En tredie Betænkelighed opkom ved, at Tilbudet syntes mig at ligne det Løfte, Greven engang havde givet mig. Skulde jeg antage, at han nu stod bagved Banquieren, at han af stor Delicatesse ikke selv vilde tilbyde mig Belønningen, men lod den tilflyde mig gjennem sin Correspondent? Jeg kunde ikke godt spørge Banquieren, eftersom Spørgsmaalet vilde lyde: Er den Godhed og Deltagelse, De viser mig, ikkun en Forretningsgag, som er bleven Dem over-

draget? Eller er det halvt Deres egen Følelse og halvt en Opgave, De løser for den gamle Greve?

Der var flere Betragtninger, navnlig ogsaa den, at jeg ved at modtage Tilbudet skulde blive Borger af et fremmed Land; men uden at nogen enkelt i og for sig var afgjørende, frembragte de tilsammen i mit Sind en bestemt Utilbøielighed, og jo mere tydelig de forstandige Hensyn til fremtidigt Livsophold vare traadte frem, desto mere reiste sig i mit Indre en næsten leende Trods imod dem og et uovervindeligt Onske om at forsøge at tage Livet saa uafhængigt og saa sorgløst som mulig, at afsvætte i Frihed, hvad jeg maatte have paadraget mig ved at tjene. Denne Bængsel efter Frihed, efter at være Herre idetmindste over mig selv, at lade de underlige, ubrugte Kræfter, jeg troede at føle i mit Indre, komme til selvstændig Leven og Udvikling, at flynge mig til min egen Individualitet, at være ene efter den megen Leven med Andre, blev altoverveiende og forenede sig med hin ubestemte Fornemmelse, hint ugrundelige Haab om, at der etsteds var en Rigdom opbevaret til mig. Denne Fornemmelse tilsporede Fremtiden, skjulte alt Truende, som den

kunde have for en nøgtern Betragtning, men berøvede mig ikke en vis Forstandighed: Tage Randslen paa Rasken og vandre ud i Verden saa freidig som en Haandværkssvend, men uden at kunne et Haandværk, vilde jeg dog heller ikke.

En pludselig Tanke sprang frem, og uden at dreie og vende den skyndte jeg mig med at udføre den, saasnart min venskabelige Banquier, efter at have bedet mig vel betænke hans Forslag, var gaaet. Jeg havde den foregaaende Aften i hans eget Hus truffet en Videnskabsmand, med hvem jeg var kommen i Samtale om en Opgave, der interesserede os Begge høit, og over hvilken jeg troede at være Herre. Jeg gik nu til ham og spurgte, om han kunde og vilde bruge et Arbejde i den Retning, om han vilde skaffe mig det solgt. Jeg sagde det saa ligefrem som mulig og havde en overordenlig Tilfredsstillelse af at høre mig selv, min Eiendom, tilsalg for dens virkelige Værdi i Handel og Wandel. Han var maaskee noget overrasket, men gik beredvillig ind paa mit Forslag. Saa havde jeg altsaa den nærmeste Fremtid beskæftiget og sikret. „Vi lidt“, sagde han, „der er et fortræffeligt Bibliothek med en sjelden, fuldstændig Samling af Værker i dette Fag. Jeg

kjender det ikke selv; thi det er temmelig langt borte; det er paa et Slot i Landstabet Sondrio, som en lombardisk Adelsmand, der for nylig er død, har testamenteret til Keiseren. Jeg kunde vist skaffe Dem Tilladelse til at boe i nogen Tid paa Slottet og benytte Bibliotheket." Intet kunde træffe heldigere eller behageligere, og fri som en Fugl, flere Aar yngre, syntes mig, end den foregaaende Dag, forlod jeg ham for at fortælle min Ven Vanquieren Alt og bringe ham til at undskyldte og bifalde min Afsærd, hvilket ogsaa, som det lod til, lykkedes mig.

Saa Dage efter var allerede Tilladelsen udvirket, og omtrent samtidig ankom den gamle Greve. Han kunde ikke forstaae og, jeg troer, heller ikke godt lide den Uafhængighed, som jeg havde valgt, men sagde dog med stor Cordialitet, at jeg maatte huske, at han bestandig vilde betragte sig som min Skyldner. Saa var der nu Intet tilbage uden at tage Afsted og gaae til Syden.

Hvis Livet paa Jorden er bestemt til Glæde — hvilket er tvivlsomt; thi det synes snarere bestemt til en Udvikling gennem Kamp og voxende Lykke —

men hvis en frisk, sorgløs og kraftig Livsglæde er Tilværelsens egenlige, rette Hensigt, saa maa Himlen smile tilfreds til et Menneske paa sex og thyve Aar, saadan som jeg var, da jeg tiltraadte Reisen til Italien, fri, fuld af ubestemt, lykkeligt Haab, og uden anden Videnstabs end den, som ikke brænder, den begyndende Manddoms Higen efter at udrette Noget i og ved sig selv. Der er store Videnstaber, som vistnok forøge vor Sjæls Kraft og bringe den sin Bestemmelse nærmere, Videnstaber, der ere ligesaa ædle som nødvendige; men de forstyrre Harmonien, de træde frem og bemægtige sig Sindet i pragtfuld og mægtig Ensidighed, og selv naar man har følt dem og været lykkelig i deres vidunderlige Favntag, kan man paaafjønne den Freidighed og Frihed, som var paa et Stadium, da man har alle Muligheder i sig sammenfoldede som i en Knop og var lykkelig i den harmoniske Spændkraft.

Alt, hvad der omgav mig, blev mig symbolisk, det Livløse saavel som det Levende. Jeg gik paa tredie Plads, men traf der behagelige, ret dannede Mennesker, og jeg udlagde det til: Ved Nøisomhed og Tarvelighed skal Du endnu blive ført til den rette Menneskehed. Da Toget begyndte at stige op

ad Sømmering, var jeg bleven ene i Waggonen, og det tog sig ud for mig, som om denne storartede Jernbanetog-Stigen opad en Alpefjæde var gjort for mig alene eller med særlig Betydning talte til mig: Saadan som nu Bjerg efter Bjerg blev overvundet og førte alt høiere op til Toppe, hvorfra et uendeligt Landskab malede sig, saaledes skulde jeg, om end langsomt og kæmpende, naae en forholdsvis stor Skjæbne, og som nu Brystet physisst udvidede sig og fyldte sig med den friske, kraftige Bjergluft, skulde jeg faae Hjertet udvidet og mættet. Etsteds lude store, mørke Masser over os til den ene Side, medens jeg paa den anden Side ligesom fjernet fra Jorden saae ned i et svimlende Dyb, hvor der stod en Kirke i Fugle-Perspectiv. I store Magter, sagde jeg, som have skabt dette, og som holde min Fremtid uoprullet i Eders Haand, giver mig at møde den værdig, selv om den fører fra store Høider ned i dybe, trange Dale, hvor Guds Hus staaer!

Jeg standsede ved Marburg blot for at see Floden Drau og gaae nogle Timer ved dens Bredder. Det syntes mig fast en Synd at gaae uopmærksom forbi noget friskt og livligt Levende, og den historiske, hurtige Flod med dens sol-

beffinnede, grønne Bande talte mysteriøst til mig om Orienten, hvorhen den skyndede sig, som mine Tanter saa tidt havde søgt til og ikke opgivet endnu.

Saa kom jeg til Venedig. Dette skal man takke Skjæbnen for, hvis man har de to Evner, som høre til: en romantisk Grefrygt, saa at man knap nænner at træde haardt paa Marcuspladsens Marmorfliser, og under Hvælvingerne, paa Canalerne, mellem Paladserne føler Fortidens Aand sælsomt fornemt vifte om sig — og en Sands for Kunst og Menneſſelighed, saa at man forstaaer, at den særegne, seeagtige Skjønhed, der er i Form og Farve, er Frukt af Daad og Bedrift og storartede Vængler hos en Slægt med stærke og fine Nerver. Saa vandrer man omkring i Stemninger, der ikke ere religiøse, men som man dog, efter det græske Ord, bør bringe Guderne Takoffer for; thi Sjælen vil i en anden Verden føle, at de have bidraget til dens Vingers Væxt.

Min Vej gik over Milano og Bergamo, derpaa en Strækning langs Como-Søen og bøjede derfra af mod Nordøst ind i Landskabet Sondrio, det ligger tæt under Alperne; hele Landet skraaner, gynger og bugter sig i utallige Høje eller

Bjerger, ofte smilende Afbildninger af de gigantiske Masser, hvorfra de nedskyde.

Slottet laa paa en Høi mellem Høie, og jeg veed ikke, om det med sin lyse, forstandige Architektur mest forstyrrede eller udhævede Egnens Romantisk. Det vendte mod Sydvest, var lysegult, med to høie Etager, og Hovedbygningen med de to korte fremskydende Fløie omgave en Gaard, der paa den fjerde Side var indhegnet med et Jerngitter. I Gaarden og foran den vare Haveanlæg, der saae temmelig forsømte ud, og Fontainer, som ikke sprang. Men en eiendommelig Unde fik den lyse Bygning ved, at en hyppig Skovgruppe, mest af Ege, dannede dens Baggrund mod Ost og til dels mod Nord og Vest og strakte sig ned ad Høiens Sider. Paa den sydlige og sydvestlige Side, ad hvilken Opkjørselen var, var der ingen Vegetation med Undtagelse af Espaliers, der stode i Af-satser fra Dybet op til Slottets Fod og prangede med Aprikoser, Ferskener og Bindruer. De havde paa den Tid — det var i September — al deres Pragt, og det saae i nogen Afstand ud, som om Slottet var bygget paa en mægtig Piedestal af Bronze, Guld, Purpur og grønne Edelstene. Ved Høiens Fod gik Veien til Slottet paa en af

Klippeblokke dannet Bro over en smal, men dyb, skummende Bjergstrøm, der i sit larmende, bratte Løb skilte Slotshøiens nordre Side fra et høit Vinbjerg, en fegleformig Top, hvor Vinen stod i Terrasser paa Jord, der med uendelig Besværlighed var bragt op og vedligeholdtes paa Klippegrunden. Dog var det næsten udelukkende den sydlige Side af Høien, som var Vinbjerg; de tre andre Sider vare enten bevoxede med Græs eller ganske golde. Saaledes var det med alle de andre omgivende Høie: saae man dem fra Nord, vare de tørre og kolde, mod Syd bare de Præg af livsaligt Solskin og Mennesters vedholdende Flid. Men til selve Menneffene eller deres Boliger saae man Intet; de boede alle i en lille By længere nede ved Flodløbet. Omendkjøndt man ved første Biekast ikke var istand til at opfatte alle Enkeltheder, gjorde Helheden dog et bestemt, ubeskriveligt Indtryk: Her var baade en Ørken og et Paradis, og som en fuldendt Skuespiller skiftede Landskabet Physiognomi, var ved en lille Bøining af Veien snart hint, snart dette.

I Slottet var man forberedt paa mit Komme, og desuden forefandt jeg en Ordre til mig fra det keiserlig-kongelige Hofcancelli om, at jeg, saa-

længe jeg opholdt mig der, eller indtil der blev anderledes forspøiet, skulde under mit Ansvar føre Tilsyn med Bibliotheket. Der var herfor tillagt mig „tre Rationer“, som Castellanen vilde have at udrede til mig, foruden „mulige andre Emolumenter“. Jeg troede her at mærke mine wienske Venners Omforg, men fandt dog ved næriere Eftersyn, at der var en anden fornuftig Grund for denne Foranstaltning.

Hele Hovedbygningens Stueetage var delt i to ligestore Afdelinger: Et „Museum“ tilhøre, og Bibliotheket tilvenstre. Museet, som det af Folken kaldtes med Grefrygt, indeholdt endel mærkelige Misvæxter, nogle store Coraller, endel japanske Vaser samt lakerede og Elfenbenssager af Værdi, adskillige kostbare Smykker og Vaaben, der havde tilhørt berømte Personer, en ægyptisk Mumie, en Talisman, d. v. s. et Stykke grønt Siletøi med arabisk Indskrift, som Lord Byron havde baaret, Cranier, tildels i Gibs, af berømte Mænd eller Forbrydere m. M.; desuden nogle udmærkede moderne Vaaben, Gaver fra fyrstelige Personer til den afdøde Fyrste, og to særdeles smukke, blanke firepundige Kanoner paa Ravetter og med alt Tilbehør, ligeledes en Gave til ham

fra et Kanonstøberi, som han havde beskyyttet. Omkring Kanonerne stode Standarder, som Fyrstens Forfædre havde baaret i Slag eller endog taget. Det hele Museum var en Blanding, der vidnede om en dannet, fornem Persons Dilettanteri. Den eneste Samling, der syntes nogenlunde fuldstændig, bestod af udstoppede Dyr og Fugle, der repræsenterede Sondrio-Districtets Fauna. Desto fortræffeligere var Bibliotheket. Det indeholdt ikke blot en saavidt mulig fuldstændig Samling af Bøger i flere Videnskabets Retninger med kostbare Kort og Tegninger, men ogsaa en politisk Literatur, bl. A. den franske Moniteur complet fra dens Begyndelse, en velordnet Række af Flyveskrifter og Blade fra den første franske Revolution og Manuskripter henhørende til Dværg-Italiens Historie i det forrige Aarhundrede. Næsten alle Bøgerne vare massivt og pragtfuldt indbundne — en borgerlig Formue var anvendt derpaa — og stode i store, blanke Glas skabe, hist og her forsynede med Læsepulte og andre Bekvemmeligheder. En særskilt Række Skabe, der stod midt i Salen indenfor fire Søiler og et stærkt Messinggitter, indeholdt indbundne Manuskripter henhørende til den fyrstelige Families Historie, og en enkelt,

temmelig lang Hylde bar den egenlige Helligdom: den afdøde Fyrstindes Dagbøger. Hun havde fulgt sin Gemal paa hans Gesandtsskaber til forskjellige Hoffer, og den gamle Castellan, der viste mig om, men forresten ikke kunde læse, forsikrede hvistende, at her var Ting af Vigtighed for selve Keiserhoffet, hvorfor der ogsaa altid blev holdt Nattervagt udenfor Bibliotheksalen. Jeg forstod nu, at man ikke havde kunnet give mig Afgang til denne Sal uden at paalægge mig et Ansvar, og jeg erfarede ogsaa senere, at Hr. de Potter og hans Compagnon Begge vare gaaede i Caution for mig. Derimod forstod jeg ikke, hvorfor man ikke havde flyttet Samlingen fra en saadan Udkant af Riget til Hovedstaden. Castellanen sagde, at Fyrsten nylig var død, og hans gamle Intendant og Bibliothekar havde de ogsaa ifkun for kort Tid siden jordnet, og desuden, tilspiede han stolt, det er jo Keiserens Eiendom, hvem vilde vove at forgribe sig paa den? For en Sikkerheds Skyld er der kommet en halv Snes steyeriske Soldater hertil for at passe paa i de mørke Nætter og holde Brandvagt.

Op til Bibliotheket stødte et Væseværrelse med et Haandbibliothek og to mindre Værelser, som

jeg strax udvalgte til min Bolig. Paa denne Side var nemlig Slottets Mur overordenlig tyk og bar Præg af, at det i gamle Dage havde været en Borg; de dybe Vinduer vare udvendig forsynede med stærke Bernkurve, og dette i Forening med Værelsernes solide, simple Elegance frembragte en usædvanlig Hyggelighedsforfæmelse, en saa behagelig, fuldstændig Afsondringens Ro, som man kan ønske, naar man er ivrig for aandigt Arbejde. De lette, luftige, salmet-forgyldte Stads-værelser i Etagen ovenover lod jeg til Capellansens dybe Tilfredsstillelse forblive i ukrænket Helighed.

Her tilbragte jeg en fredelig og dog ikke aldeles stille og ensformig Tid; thi flere af Steyermarjerne vare ivrige Jægere og veiledte mig paa en Jagt, hvor min danske Erfaring ikke strakte til; der var „Storvildt“, Orne, Ulve og Bildsvin. Af Alt, der er kommet indenfor min Erfaringskreds, er det Formidableste en anskudt Orne, der beslutter sig til gaae løs paa Jægeren, og sædvanligvis gjør det saa hastig, at han ikke faaer Tid til at lade igjen. Det sorte, compacte, hurtige Dyr søger lige imod ham med en taus Brede, der er saa energisk og vildt truende, som om Naturen i Uvillie over, at

Mennesket har leget med Døden, vil lade ham see dens Kjendskab udtrykt i en levende Skabning. Dyrets Børster have reist sig, dets blodige Dine, der formedelst nedhængende Haar ikke kunne see lige ud, have et skelende, ondt Sideblik, Graaden drypper paa Jorden, og med Hugtænderne, der ere saa skarpe som en Knivsod, giver Dyret et Stød til Siden og opad, der sender en stor Hund fem, sex Alen i Veiret med opsprættet Bug — en anden Hund slipper forbi og faaer fat i Ornens Dre — saa ender Hirschfængerens Kampen.

Efter Nytaar begyndte vi at høre foruroligende Rygter om Krig; men naar man selv lever afsondret, i Fred og Tankefuldhed, har man Bannskelighed ved at troe Andre for Alvor ifærd med forstyrrende og ødelæggende Handlinger. Ud paa Foraaret blev der imidlertid Uro i selve Egnen omkring os.

Der blev talt om, at vi sikkert kunde vente, at Befolkningen i Omegnen vilde forsøge at tage Slottet og plyndre Museet, og jeg indsendte derfor en Beretning, hvori jeg henstillede, om man ikke enten vilde flytte Bibliotheket eller sende Militair til Slottet, da den halve Snæs udtjente, tilbels

giste, Soldater, som vare her, vel vare tilstrækkelige i fredelige Tider som Potitistyrke, men ikke vare en Garnison imod et væbnet Overfald. Forresten beskæftigede jeg mig ifkun løst med denne Sag; jeg var fremmed i Landet, fremmed for Slottets Herre, en ubetydelig Gæst, der havde faaet Lov til at læse i Bibliotheket, og naar jeg til Tak derfor gav et godt Raad i rette Tid, var det vel Alt, hvad man ventede af min Ubetydelighed. Jeg holdt med Italienerne forsaavidt, som jeg af ganske Hjerte forstod og delte deres Smerte over at maatte see fremmede Soldater som Herrer i Landet, at maatte give deres Børn hen til fremmed Krigstjeneste o. s. v. Ei heller var det muligt at komme til en italiensk By og see den skønne Architektur, uden at faae en næsten instinctsmæssig Overbevisning om, at dette Land gjemte ædle Kræfter, der fortjente at komme frem i Frihed og Uafhængighed. Men jeg gjorde for-
gjæves Forsøg paa at agte det levende Folk i den Grad som dets alvorlige, disciplinerede Overvindere af mere nordisk Race. Det havde endnu ikke viist, at det var dets Alvor at vove det Høieste for at vinde det Høieste, eller at det kunde underordne Individualiteten under Ideen, saa at Massen blev

forbandedt til en Organisme. Saalænge jeg lever, vil jeg beholde Antipathi mod den uordnede Masse, hvori den ædle menneskelige Personlighed saagodtsom sporløst forsvinder, og føle Sympathi med Bataillon, der sluttende sig om sin Fane bliver en ny Slags Personlighed. Og i alt Fald kunde jeg ikke indrømme Befolkningen i Egnen Ret til tage og plyndre Slottet; hvis dets Forsvar havde været betroet til mig, vilde jeg have anset det for min Pligt under lignende Omstændigheder at forsvare det imod mine egne Landsmænd. Men medens jeg var misfornøjet over, at man forsømte at sikke Slottet, betragtede jeg mig selv som en Person, der skulde beskyttes, ikke som En, der havde Noget at gøre med at beskytte. Jeg kunde gaa omkring og bese Positionen og ligesom drømmende forestille mig, hvorledes man, hvis man havde den Opgave at forsvare Slottet, kunde udføre Hvervet, hvor man kunde anbringe Skanser, fra hvilke Fjenden kunde genere, og hvorfra han derfor maatte fordrives. Det interesserede mig som en Phantasi, som en Leg, hvori jeg anvendte mine Kundskaber, men hvori min Personlighed ikke var tilstede.

Det var paa en af de Dage, der saaledes

hengik i Uvisshed og Forventning, at jeg modtog et Brev, som med eet Slag forandrede hele min Skjæbne. Det var hjemmefra og indeholdt den officielle Meddelelse, at den Mand, som havde taget vor Gaard, han, hvem jeg havde bragt min døde Faders Stævning, var død og havde testamenteret mig Gaarden.

Jeg troede ikke mine egne Dine; jeg har virkelig prøvet, hvad det er at tage sig til Hovedet og føle paa sig selv, om man er vaagen eller ei, og hvergang man har bevist sig selv, at man er vaagen, igjen tvivle, fordi man erindrer, hvor overordenlig skuffende man kan drømme. Men naar man ikke skal blive vanvittig, holder det snart op, Livskraften eller Bevidstheden finder et Punkt, hvor den midt i det Bølgende faaer Fodfæste, og saa først bliver man modtagelig for det hele Choc af Følelser og Tanker, der høre den overrassende Virkelighed til. Jeg var forbauset; men i Forbauselsen blandede sig — hvad skal jeg kalde den Følelse? — en Slags hellig Rædsel; thi det var min Faders Værk, det var, som om hans Haand i dette Dieblis kjærtegnende, skjøndt død, strøg mig om Haaret. Han havde dog efterladt mig Gaarden med Moders Have, jeg var dog Ar-

vingen alligevel, Arving til hans Ret og hans Vre og hvad han saa dybt og bittert havde lidt for, og Alt var, medens hele Verden forholdt sig taus og ligegyldig, blevet bevist, paadømt og exequeret gennem en Procedure udenfor Jorden.

Men saa kom Glæden, Henrykkelsen over at at være i Besiddelse! Det Første, jeg foretog mig, var at skrive til „vor Cousine“, Frøken Julie, hvem jeg saa længe ikke havde undt Plads i Huset, men som alligevel saa trolig havde taget den Plads ved min Søsters Side, som jeg ikke kunde udfylde. Jeg bad hende betragte min Gaard som sit Hjem, og jeg tilføjede, at hun kunde være sikker paa, det var ikke blot mig, som indbød hende, men at det var overensstemmende med salig Faders Villie. Til Valdemar og min Søster skrev jeg en lignende Indbydelse, men spurgte tillige, om vi ikke kunde ordne det saaledes, siden jeg nu engang var i Udlandet, at de ogsaa gjorde en Udenlandsreise, f. Ex. til Rom og Neapel og maaskee Egypten; saa kunde vi følges ad og vende hjem til Danmark sammen.

Endelig skrev jeg et kort Brev til Wien, hvori jeg anmeldte for vedkommende Autoritet, at da jeg nu ikke længere behøvede Bibliotheket, taf-

fede jeg for den Velvillie, der var bleven tilstaaet mig, gjorde Afkald paa enhver videre Gunst og betragtede mig løst fra ethvert Ansvar, som var forbundet med mit Ophold paa Slottet.

Da dette var skrevet, gif jeg ud for at tage Afsked med Luften og Jorden og Menneffene paa dette Sted, uden nøiagtig at vide, hvor jeg først vilde hen.

En af Steyermarkerne kom mig imøde og sagde, at der var kommet en Trop Friskarer til Landsbhyen, og at Slottet upaatvivlelig denne Nat vilde blive taget og plyndret.

Jeg kunde ikke sige til den gamle Soldat, at jeg nu vilde reise, og det stillede sig ogsaa i samme Dieblif klart for mig, at naar jeg ved at boe paa Slottet og spise dets Herres Brød havde paataget mig et Ansvar, saa var jeg ikke løst derfra i samme Dieblif, som jeg skrev et Brev, hvori jeg lagde Ansvaret fra mig. En Time tidligere vilde maaskee den Tanke have forekommet mig gyldig, at jeg var en civil Person, der ikke behøvede at udsætte mig for Fare; men nu, nu laa min Fader som Riddermand i sin Grav, jeg havde arvet ikke blot et Gods, men en Familieret trods den bedste Adelsmands, jeg var gaaet

ud af mit Bærelse saa stolt som en Keiser — skulde jeg nu krybe i Skjul for Fare og fremtidig slæbe mig gennem Verden med Bevidstheden derom som en personlig Ydmygelse? Jeg saae omkring mig, og hvad jeg hidtil havde gaaet og drømt om Skandser og Forsvar, hvad der havde været en Phantasi, som en lykkeligere, friere Mand kunde udrette, det blev nu en Virkelighed, jeg selv kunde magte.

Jeg kaldte Karlene sammen og spurgte dem, om de havde Lyst til at forsvare Slottet, indtil der kom Undsætning, eller indtil de ikke kunde mere, og de svarede med et Hurra. Saa oplæste jeg det Brev for dem, hvori det af det keiserlig-kongelige Hofcancelli var blevet mig paalagt under mit Ophold at føre Tilsyn med Bibliotheket, og tog i Genhold dertil Befalingen over dem i deres Keisers Navn. Tre Gange „Hoch“ for Keiseren, og saa gif vi til Arbeidet. Opljørselen til Slottet var fra Sydvest, og ved en Bøining mod Vest var Broen over Bjergstrømmen. Denne Bro var for massiv til, at jeg kunde sprænge den, og jeg valgte derfor et Sted paa Opljørselen, hvorfra jeg i 200 Alens Afstand kunde beherske Broen. Her lod jeg trække en Grav tværs over

Veien, og af det indbrundne Grus dannedes et Brystværn med et Skydeskaar. Da Fruentimmerne paa Slottet hørte, at vi vilde forsvare os, kom de ilende til og tilbøde at arbejde. Eftersom vi formedelst den stenede Grund manglede Jord, lod jeg dem fylde alle Slottets Sække med Sand og med Jord fra Haven og dannede deraf paa Veiens høire Side en høi Dækning for det Tilfælde, at Fjenden besatte Vinbjerget, der dominerede os. Tilvenstre laa Eggen dybt nede under os. Den ene Kanon fra Museet lod jeg bringe ned til os, og da vi ikke havde Kartætscher, lod jeg i Hast forfærdige Poser fylde med Knapper og Smaasten. Ved det ene af Bibliotheksvinduerne, der vendte mod Vinbjerget nordligt for os, lod jeg Vernstængerne bryde fra og anbragte inde i Stuen den anden Kanon. Til den havde jeg sex Rugler, og med Krudt vare vi temmelig vel forsynede. Foruden Alt dette havde hver af Stehermarkerne sin Kiffel, og da jeg endelig efter nogle Timers anstrengt Arbeide oversaae det Hele og i den ensomme Egn fornam mig selv ligesom Chef paa et Skib, der ude paa Oceanet venter Fjenden, som Herre over Liv og Død i en ærlig Sag, saa havde jeg den særegne, dybe Tilfredsstillelse,

som kun den kan føle, der endelig engang i sit Liv føler sig stillet overfor en Opgave, som Natur og Drift kaldte ham til. Det var tillige saa besynderligt, at netop som jeg havde faaet vor Gaard igjen, skulde Ritmesteren leve op i mig, og flere Gange var det, som om jeg med mit indre Die saae hans Ansigt og saae ham smile.

Kl. 7 blev det mørkt, og vi ventede i Spænding et Par Timer uden at see eller høre Noget. Det var en ubehagelig Venten; Sindet svingede stadig frem og tilbage imellem det Heroiske eller Martiale, som behøvedes til at modstaae et Overfald, og Nedstemning ved Tanken om, at vi mulig havde gjort saa store Anstalter uden Grund. Men henved Kl. 9 hørte vi Lyd af mange Menesker, der kom hurtig, men i skjodesløs, uregelmæssig Marche. Vi kunde ikke see dem; men da jeg efter Lyden formodede dem nær Broen, raabte jeg til dem. De syntes overraskede ved at blive anraabte fra et Sted nedenfor Slottet, og medens Alt blev stille hinsides Floden, hørte vi et Par Mennesker komme imod os. De spurgte, hvem der var paa Veien. Der blev svaret: Slottets Besætning. De sagde: „Vi vide, at Slottet ingen Besætning har; vi ere komne for at tage Museet

og Bibliotheket i Besiddelse; men enhver af Eder kan beholde sin private Eiendom." Jeg svarede: „Vi have ingen Ret til at udlevere Eder Noget; gaae I over Broen, bliver der skudt paa Eder." De vendte om, og et Dieblif efter begyndte langs Floden en heftig Gевærlid, der var rettet mod Stedet, hvor vi stode; men de kunde ikke see os, og vi vare desuden godt dækkede. Da der i Løbet af et Kvarters Tid ikke blev svaret med et eneste Skud fra vor Side, troede de formodenlig, at vi vare dræbte eller havde truffet os tilbage, eller at der fra Først af kun var gjort et tomt Forsøg paa at skræmme dem, og ved Ilden fra deres egne Gевærer, som de stadig vedbleve at affkøde, saae vi pludselig en mørk Masse bevæge sig over Broen. I samme Dieblif blev vor Kanon affkudt paa dem. Den sprang og dræbte en af Bore; men Virkningen paa Fjenden var kun desto større. En pludselig og uventet Decharge af en Kanon har i sig selv en overvældende Virkning paa uvante Folk; men Nattens Mørke og den forfærdelige Larm af vor Kanon, der formodenlig sprang af at være bleven for stærkt ladet, jog hele Skaren tilbage i vildeste Flugt, og Rædselen blev forøget ved, at adskillige af de Flygtende faldt

paa Flugten og i Faldet kom til at affkyde deres Bøsser paa dem, som løb foran, saa at de selv overtog, hvad vi ikke formaaede: Forsølgelsen. Men Nogen, der forstod sig paa Krig, var iblandt dem; thi efter en Stunds Forløb havde en Hob besat Vinbjerget og skjød detsfra ned paa os, ikke blot med Kugler, men med Smaastene ombundne med Hamp for at stifte Ild paa Slottet. Vi havde Kanonen i Bibliotheksvinduet rettet paa Vinbjerget; men det var en hæslig Opgave at affkyde den: hvis den sprang, vilde den rimeligvis sprænge baade Væg og Loft. Der var imidlertid ikke andet at gjøre end at vove Forsøget efter at have undersøgt Ladningen endnu engang — og det løb lykkeligt af. Kuglen traf formodentlig i de forholdsvis løse Stene, hvorpaa Vinbjergets Fod overalt hvilede, og gjorde det utilraadeligt for Fjenden at oppebie flere Skud. I den Overbevisning, at der ad uforklarlig Vej var kommet en Garnison til Slottet, trak man sig bort, og næste Dag var hele Landsbhyen forladt. Næste Dag kom ogsaa et Compagni marcherende for at besætte Slottet og lade det Vigtigste af Samlingerne føre bort, og den commanderende Officier afgav en Rapport, der synes at have vaakt nogen Opmærks-

somhed; thi der blev fra Hovedkvarteret affordret ogsaa mig en Beretning om det Pasferede, og kort Tid efter fandt jeg mig udnævnt til Ridder af Jernkroneordenen med Tilladelse til at bære Uniform og Felttegn som Officier i det Bægerregiment, hvortil mine ti Steyermarkere havde hørt. Jeg reiste til Mantua for at stedes til Taf-Audiens hos Keiseren; men inden min Uniform blev færdig — og den skulde jeg have paa — var Keiseren taget bort, og da jeg næste Gang var i samme By som han, nemlig i Venedig, havde han tabt Slaget ved Solferino, og en af hans Adjutanter mente, at det ikke var værdt for Dieblikket at minde Hs. Majestæt om Slottet i Sondrio, der nu var tabt tilligemed hele Provindsen. Søvrigt var jeg ikke reist til Venedig netop for at opspøge Keiseren med min Taf, men paa Grund af et Saar, som jeg havde faaet i venstre Skulder hin Aften, og som jeg i Førstningen ikke havde ændset. Jeg blev nødt til at ligge i nogen Tid og maatte derpaa Størstedelen af Sommeren bruge Søbade i Chioggia.

Jeg havde nu oplevet Noget og havde opnaaet en Cresbevisning af den Slags, jeg altid havde tørstet efter; men det gaaer ofte i Livet

saaledes, at naar man faaer det længe Eftertragtede, har det dog ikke ganske det Indhold eller den Form, som man egentlig havde ønsket, eller der er en Omstændighed knyttet til det, som berører det en stor Del af dets Værd. Jeg satte meget mindre Pris paa Østerrigerne end paa deres Overvindere, Franskmændene. En Decoration given af dem, som vare blevene overvundne ved Magenta og Solferino, syntes ikke at kunne gjøre Krav paa at blive agtet undenfor Østerrigs Grænser, var ikke universal. Fra Først af fik jeg desuden Tilbøielighed til at skjule den, fordi jeg var i Venedig. I denne Stad vil Østerrigernes Herredømme aldrig synes berettiget. De kunne med deres Batailloner og Artilleri fylde Marcuspladsen og Piazzetta; men deres Faner, Musik, Uniformer og Kanoner ville aldrig tage sig ud og aldrig imponere med frigerst, ridderlig Magt, men bestandig have noget Plebejisk ved sig, fordi Slavindens Physiognomi er uendelig ædlere end hendes Herres. De kunne trampe paa Havenes forhenværende Dronning — hver Lidelse gjør hende kun adeligere og yndefuldere i vore Dine. Det levende venetianske Folk kan have lidt Skade i sin Afhængighed; men hvor en saadan Befolkning af store

Døde skuer ned, hvor hvert Binstød vifter i heroiske nationale Minder og tårner imod nationale Skønhedsværker af den usædvanligste Art, der synes en fremmed Herre kun en tilfældig, brutal Gæst, hvem et Binstød vil jage bort. Uagtet jeg havde kæmpet indenfor Grens Enemærker, var det dog, som om jeg ikke havde nogen god Samvittighed, naar jeg gik mellem Østerrigerne i Venedig, og alle mine tidligere Forestillinger om, at man i hvilken som helst fremmed Krig kunde tilfredsstille sig selv ved at vise Mod og indlægge sig Ære, undergik en fuldstændig Forvandling: ingen Krig syntes mig hæderlig uden den, hvori et Folk værger for sit eget Land, og min tidligere Ungdoms ærgjerrige Tanke om at kunne ligne Eugen eller Loudon, der vare blevene Feltmarschaller uden at brøde sig om, hvem de strede for, blot de vare i Krig, syntes mig nu barnagtige.

Besiddelsen, Bevidstheden om, at jeg var vor Gaards Eier, gjorde ogsaa Noget i denne Henseende. Man bliver ikke ustraffet rig. Livet byder En et nyt Formaal: Bevarelse og Forskønnelse af det, man har. Lidt efter lidt mærkede jeg, at jeg ikke saa paa Architekturen, Billedstøtterne og Male-
rierne paa samme Maade som før. Forhen havde

de været mig en Eiendom, som jeg tog med i Sjælen; de udstraalede en Skjønhed, hvorpaa enhver Bessuer kunde mætte sig, og der blev ligesaa Meget tilbage til alle følgende Menneskeslægter. Nu vilde jeg selv eie Sligt og tænkte paa, hvad jeg kunde kjøbe, og hvad jeg kunde lade efterligne hjemme paa Gaarden, hvorledes jeg skulde bygge den om, hvorledes mit Bibliothek, min Fægtesal, min Havestue o. s. v. skulde være. Jeg elskede ikke længer Gaarden for det, den var eller havde været, men for det, den skulde blive, for det Skjønhedsliv, jeg skulde kunne føre paa den.

Imidlertid fik jeg Breve fra Valdemar og min Søster, der meldte mig, at de paa mine Begne havde taget Gaarden i Besiddelse, og at de bestræbte sig for, at jeg ved min Hjemkomst skulde finde den uforandret som i gamle Dage. Det var mig unægtelig et Bevis paa kjærlig Villie; men det lod mig mærke, at jeg igjen, og paa ny Maade, var vorret fra Gaarden. Jeg kunde ikke finde Ord til udtryffeligt at tilkjendegive dem, at jeg havde andre Planer, og lod derfor Sagen foreløbig gaae sin Gang. Da Sommeren forløb, uden at jeg kom hjem, begyndte de at optage min Plan om, at vi skulde mødes i Udlandet og til-

bringe en Vinter sammen i Italien; men de kunde ikke angive en bestemt Tid, og jeg udkastede nu en stor Rejseplan; jeg vilde mætte mig fuldstændig med Syden og Østen, inden jeg tog hjem for at blive hjemme og realisere alle Planer paa min Gaard. Rom, den evige Stad, der sælsomt og gaadefuldt loffer de fleste Menneskers Sind, skulde være mit Udgangspunkt, og det maatte beroe paa Efterretninger hjemmefra, om jeg der skulde vente min Søster og Svoger for at følges med dem til Ægypten, eller om jeg ved Tilbagekomsten fra Afrika og maaskee fra Lilleasien skulde mødes med dem i Rom og saa gjøre Honneurs for dem paa en mindre Tour i Italien.

Saa seilede jeg da fra Venedig til Ancona og reiste derfra over Foligno, Terni, Narni og Civita Castellana til Rom. Jeg husker ikke, hvilken Høi det var, hvor Rudsken pludselig standsede og pegende ud mod det Tjerne raabte: Eccolo, Signore, San Pietro! Se, Herre, Sanct Peter! Han selv havde vel seet den tidt nok og brød sig ikke om at holde og nyde Skuet. Men han vidste, hvilken Overraskelse og Glæde det er for alle Mennesker, hvilken storartet Accord ved dette Syn slaaes an som Indledning til Livet i Rom.

Hvorledes vilde vi mon opfatte den skønne blaae Kuppel, hvis vi uden at vide Noget om den saa den staae ensom paa Horizonten? Hvad Indtryk vilde den gjøre paa os? Derom er man ikke istand til at have en Forestilling, fordi ingen af os nærmer sig uden at vide saa Meget. Ibet Postillonene raaber: *Eccolo, San Pietro!* er det ikke blot en Kirkes Form, som vi see, men en mægtig historisk Bygning, der staaer paa et endnu mægtigere historisk Sted. I samme Dieblis er vort Sind ikke alene; det er den sidste i Skaren af de Millioner, der i Tiberens Løb drevne af det forstjelligste og heftigste, ofte skønneste og inderligste Begjær have hastet mod dette samme Maal; vi ere inde i en af de mest storartede Strømminger, som Verden har seet, og bevæget af en romantisk Sympathi fornemmer vort Hjerte Lusten opfyldt af henfarne Skikkelser og Begivenheder. Den skjulte Egn hist, hvor kun Ruplen rækker sig op, bliver i Sandhed

Lieux, où le coeur met ses mystères!

Eglises, où priaient nos mères,

Murs, où combattaient nos ayeux!

Det var den 1ste October. Sydens korte Tusmørke var begyndt, da jeg ad Via Flaminia

fom til Porta del popolo. Ege ved Porten maatte Kudsken holde, fordi i dette Dieblif en Procession havde sat sig i Bevægelse fra Kirken Sta Maria del popolo, der er tæt indenfor Muren, og langsomt bevægede sig henover Pladsen. Igjennem den mægtige Porthvælving saae jeg den lange Række af Kys, der parvis gled hen som gule Stjerner, og i den bløde, blaalige Skumring hævede sig i afbrudte Sætser en besynderlig, deilig, høitidelig Melodi. Efter den lange Reises Støv og Træthed var dette forunderlig kvægende. Jeg stirrede og lyttede og kunde ønsket, at den Venten aldrig maatte faae Ende. Endelig forsvandt Processionen, Kudsken smelbede med Pibsken, Hestene sprang frem, da knak en Arel. Med en Aandsnærværelse som en antik Romers raabte Kudsken, saasnart han saae, hvad der var skeet: „Hil Dem, Herre! Det betyder, at Rom vil holde fast paa Dem! Lev længe og lykkelig i Rom!“

Donna m'apparve
Vestita di color di fiamma viva.

Nom svarer ikke til nogen Forventning; den skuffer alle og overtræffer alle. Naar man kommer fra Øvre-Italien, især fra Venedig, kan man ikke lade være uvilkaarlig at vente, at man i en berømt italiensk By skal see Marmorpaladser, Spilehaller, Arcader, og man trykkes ved at see en By som andre Byer, noget mere alvorlig og trist og til dels fattigere end de, man kjender. Men naar man har Anledning til at gaae ind i de mørke Bygninger, udvide de sig under Ens Trin, blive lyse, mægtige, pragtfulde. Alting voxer, saasnart man begynder at maale det, voxer baade i Betydning, i Rum og i Tid, og hvad der henstaaer brudt og dødt og ikke har nogen Fremtid, drager Sindet med til en stedse dybere og dybere Fortid.

Man voxer selv. Staden, dens Udseende, Alvor, Stilhed, Historie og de mangfoldige aandige Interesser, der vækkes, virke som et Forstørrelsesspeil; man kan ikke være bevæget af alle disse betydelige Anliggender uden at føle sig løftet

og udvidet af dem, og de Menneſker, man møder, deſe dette Privilegium med En, ſynes i Rom Mere, end de vilde være andenſteds.

Rom tilbyder — ikke i hverdagſlig, men i aandedig Forſtand — det Samme ſom alle andre Stæder tiſammen. Den er ikke ſom Paris, Wien o. ſ. v. en Hovedſtad i et Rige, men en Verdensſtad, vor eneſte Verdensſtad; thi den er Centrum ikke blot for den katholiſke Verden og for hele den virkelig dannede Verden, der troer paa Videndiſkab og Kunſt, men for en hiſtoriſk Verden, og paa ſamme Tid ſmiler den ſom et Barn i uforlignelig Natursſkønhed, forener ſom ingen anden Stad det Dødes Høitidelighed med Livets evige Ungdom og Ynde.

Endelig, hvad de daglige Beſtjæftigeliſer og Afſpredeliſer angaaer, kan man vælge mellem det ſtille beſtuenſe Liv og ſeſſkabslivet eller med Lethed have begge Dele.

I Rom er der endnu virkelig Salonliv; her ere alle Betingeliſer tiſtede for det. En ſtor Mængde Fremmede fra alle Lande, tildels bethdelige og begavede eller fornemme og rige, mødes her for en Stund; der er ikke Tid til Familieliv og til at falde hen i Vaner; man er beſtandig i Bevægeliſe og beſtandig oplagt til at udvekle Tan-

fer, knytte Bekjendtskaber og lade dem fare. Man mødes med alle mulige Interesser; Ingen er aldeles knyttet til en enkelt; den landsflygtige Konge og hans Hof slaaer sig mellem Intriguer til Kunststudier; den fremmede Gesandt finder Veilighed til at beskæftige sig med Antiquiteter og Historie; Damerne befinde sig i en Atmosphære, der befrier dem fra aldeles indholdsløse Samtaler: den romerske Dandy, der pjatter i Nærheden af Capitolium eller Vaticanet, bliver nødt til at røre ved Strenger, der sende en ideal Lyd ind over hans Pjat. Man mærker selvfølgelig Paavirkning baade af Paris, Wien og London; der er den franske Demokratisme, Flygtighed, esprit og malice; der ere de lange, blonde Engelskmænd, med Haaret omhyggelig vadsfet og skilt i Rakken, bagfra at see til som Slagtersvende, forfra som haandfaste gentlemen, og meget exclusive; der er den tyske særegne Blanding af Fornemhed og Romantik; men der er et fjerde Element, som paavirker det Hele, den romerske Grandezza. Ingen Mand i Verden er saa fornemt sin og stolt som en romersk Prælat; han træder frem i Kraft af en Autoritet, der ikke blot er tusind Aar gammel, men støtter sig paa Evigheden; han er ikke blot udnævnt, men

salvet i dens Tjeneste; han regerer Sogne, Byer eller Provindser, men han læser ogsaa Messe, det vil sige: han optager det Allerhelligste i sig og bliver helliget derved. Og medens han har al den Tillidsfuldhed, som følger heraf, er han i sin Adfærd tillige saa venlig, saa imødekommende, saa fuldendt beleven, at naar man bliver ham forestillet, er det, som om han hele sit Liv har siddet og ventet paa det Dieblif, da han skulde gjøre dette Bekjendtskab. Han seer paa En som den i Anden Bekjendte, og i næste Dieblif har han dog glemt Ens Navn, hvis han ikke har særlige Grunde til at erindre det. Hvorsofhelst en saadan Prælat, hvad enten i sorte eller røde Strømper, træder ind, udbreder han en Følelse af Respect, af den Slags Respect, som hører til i en Salon, nemlig for det Conventionelle. Undertiden vækker han ogsaa Respect for sin Personlighed, for det storstaarne, kraftige Hoved eller det fine, gamle Ansigt. De romerske Damer spille unægtelig ikke en lignende Rolle, hvilket vel hidrører fra deres Opdragelse. Som ugifte see de kun Videt af Verden; som gifte blive de i Almindelighed paafaldende huslige. Det har ofte forekommet mig, at jeg har overrasket romerske Damer i et Blik, der

faae sig om i Salonen efter Befrielse, Befrielse
 fra Bynten og de aandrige Samtaler. Det var,
 som om de vilde sige: „Al, hvorfor tale I om
 alle disse Ting, der kun ere Indledning til det
 eneste Væsenlige? Hvorfor tale I Allesammen ikke
 et Ord om Kjærlighed, som I dog Allesammen
 tænke paa? Fortæl mig om, hvordan I have elsket,
 levet og lidt, det er dog det Eneste.“ Jeg tænker
 ikke paa de Damer, der have sat sig til Opgave
 at ind- og affætte Dynastier, og hvis Saloner
 kun nødig aabnes uden for deres politiske Venner
 eller for Eventyrere. I det egentlige Salonliv er-
 stattes den romerske Dame af den fremmede Dame,
 og ingen anden Stad frembyder et saadant Blom-
 sterparterre samlet fra alle Verdens Dele: En-
 gelske, franske, tyske, italienske, russiske, polske, un-
 gariske, græske, nord- og sydamerikanske o. s. v.
 Kunstnere benytte sig rigelig af Leiligheden, som
 her gives dem til at see den store Verden, til at
 modtage det Befrugtende, som ligger i det store
 Selskabsliv; thi selv om man ikke faaer Ideer af
 nogen Enkelt, saa vækkes, idetmindste i nogen Tid,
 Ens Ideer ved Synet af de Mange og Betyde-
 lige og række sig op for at svare til Verdens store
 Maalestok. Jeg troer, dette gjælder om alle Kunst-

nerer med Undtagelse af de nordiske og især de danske. De nordiske Kunstnere leve saa afluttet indbyrdes som mulig. De klynge sig gemtlig til Hjemmet, dets Aviser og alle dets Interesser af almindelig eller privat Art. De synes at være bange for at skulle vore bort fra det Gemtlig og det Smaa hjemme. De troe, at Kunstnæring er nok til at blive Kunstner, eller de ville ikke tage anden Næring end den, som kan hjælpe til at frembringe, hvad der kan finde Marked hos Familierne hjemme. Tilbels kommer vel ogsaa Afluttetheden af, at de færreste af dem have lært noget andet fremmed Sprog end lidt Tydsk, og det ville de ikke tale. For de fleste af dem bestaaer Romerreisen ifkun i, at de have flyttet deres Atelier fra Kjøbenhavn til Rom. At de ere komne til en Verdensstad for at tage Del i Verden, og at de kunne gjøre det uden at lide Skade paa Sjælen, synes de ikke at ville indrømme; men saa kan det heller ikke indrømmes, at de behøve at reise udenlands. En Undtagelse dannede en lille Kreds, der havde sagt sig fra den store Verden, men ogsaa fra den lille Verden, fra alle Interesser, der ikke vare rent kunstnerske eller poetiske, og

som kun syntes at leve for Lyksaligheden, der er i at indsuge Roms Luft og Solskin.

Hverken Kunst eller Natur eller Selskab er imidlertid istand til at yde et Menneske den egentlige centrale Tilfredsstillelse; til virkelig at nyde Alt dette behøves noget Forangaaende, indre Udfyldende, en levende Magt og Kraft, der stræber mod et Formaals og til Nød kan være sig selv nok. Det var denne, jeg manglede, efter at Gaarden var funden og vunden, og til mine Planer eller Phantasier om dens Ombygning og Udstyrelse blev Alt, hvad jeg saae, meget for stort. Men under den dunkle Uro, som sneg sig paa mig, syntes det mig dog, at jeg bestandig skulde have Mere, og jeg reiste til Neapel for at see Museet, Pompeji o. s. v.

Jeg blev et Par Maanedes i den moralsk hæslige By med dens larmende, tankeløse, frivole Befolkning, men med Havet og Derne, med Besuv og Vinene, med Luften, der fjærtegner Diet og Aandedrættet, med den sjælelige Bellhst, som de udgravede Mindesmærker om antik Livsglæde skjænke Sindet.

Da jeg kom tilbage til Rom, var det, som om den stille, alvorfulde, høitidelig triste Stad

var et Hjem, der havde ventet paa mig og saa paa mig med et udforskeligt Blik, som fastede mig ind i mig selv og gjorde mig tungsindig. Der laae Breve fra min Søster og Valdemar; de klagede over Veiret og over Forkjølelse. Der er Tider, Omgivelser, Sindsstemninger, da selv Ord fra dyrebare Personer, Ord, der til en vis Grad vække Ens Deltagelse, dog komme uheldig, fordi man selv er i Vaande og Trang, men til noget Større og Dybere, end de Skrivende have Anelse om. En lille Bogpakke var fulgt med, og den første Bog, jeg tog i Haanden, gav jeg mig til at læse, som kun den læser, der længe har sultet efter saadan Føde. Det var Paludan-Müllers „Kalanus“. Jeg veed ikke, om det er et saa stort, usædvanligt Digterværk, som det fra Først af og helt igjennem forekom mig at være. Jeg læste maaskee, som man sjelden læser: med personlig Interesse, med Betagenhed, med Angst, og da jeg kom til Stedet, hvor Indierne lovsynge Kalanus, fordi han har Mod til frivillig at døe paa Vaalet, og beklage sig selv, fordi de ikke have et saadant Mod, blev det mig klart, at det ogsaa var min Sang, at jeg ikke havde fundet Noget i Verden at give mig hen for, at jeg hverken havde Mod eller Offer-

beredthed, at mit Liv var en langsom Hænden. Endelig kom jeg til den sidste Linie, hvor Krigeren Meleager, fuld af Livskraft og Mod, men dybt greben ved at have seet Kalanus's frivillige Martyrød, udraaber: „Høit leve Kongen og hans Ven Kalanus!“ Hvad var der i dette Udtryk? Hvilket særeget, usædvanligt Tryk i Soldaternes „Længe leve!“ for den Døde? Jeg veed det ikke eller kan ikke forklare det. Jeg veed kun, at ved den Linie hændtes mig Noget, der er sjældent for mig, jeg brast i Graad og græd længe, græd bittre Taarer over mig selv, der ikke turde leve og endnu ikke var død, der hvert Dieblit havde Lov til at blive en Helt som Kalanus eller en Anden, men aldrig blev det. Jeg henvendte mig bedende til min døde Fader og spurgte, hvor hans Velsignelse blev af, og om han ikke kunde gjøre Noget for, at jeg kunde fortjene dens Opfyldelse.

Men efter et saadant Udbrud, efter at have været saadan ene med sig selv og de Syner, som en stor Digter kan mane op i Sjælen, reagerer den verdslige Del af Personligheden og siger: Naa, fat Mod, saadan kan Du jo ikke sidde. Der laa paa Bordet et trykt Invitationskort, hvori en

nordamerikansk Familie, der førte et stort Hus, men hvor Husfruen selv var hyggelig og elskværdig, indbød mig til en Soirée. Jeg saae efter Datoen, det var den 1ste Marts, denne samme Dag. Naa, lad mig gaae, sagde jeg og gik med Sjælen endnu blød og øm af Uveiret.

Det store Palazzo Barberini, der er bygget omtrent 1625—30, ligger paa den nordøstlige Side af Quirinalshøien og er omgivet af en Mur, der tilligemed nogle Huse mod Nord skiller det fra Piazza Barberini, mod Vest fra Via della quattre fontane. Paa den Tid boede den gamle, hendsøende Cardinal paa 2den Sal i den midterste Del af Paladset, ovenover Stadsværelserne, hvori de berømte Malerier findes. Højre Fløj var overladt til en fransk Hovedvagt, og venstre Fløj blev leiet ud til Private, d. v. s. til rige, fremmede Familier. Den amerikanske Familie, jeg skulde besøge, boede paa 3die Sal i den venstre Fløj, og man gik op ad den fyrstelige Trappe, hvor den antike Løve er anbragt.

Selskabet var talrigt, og jeg traf snart Bekjendte, der spurgte, hvor jeg havde været, og om Nyt fra Neapel. Medens vi talte, saae jeg i lang Afstand en Dame komme ind ad Døren, og

skjøndt Størstedelen af hendes Skikkelse hurtig blev skjult af Mængden, følte jeg en Paavirkning, som jeg ikke var istand til at forklare mig. Den Bevægelse, de Vinier, havde jeg seet før og i en Tid, som jeg aldrig havde glemt; men hvordan kom de her, eller hvo havde laant eller lært at efterligne dem? Jeg trængte mig frem, hen i Nærheden af Husets True, og idet jeg med Lempe viklede mig ud af Crinoliner og naaede en lille aaben Plads, stod jeg Ansigt til Ansigt med Hende, med Barnet fra den grønne Mur, Astrid.

„Dg i en Kjortel som af Vædet spunden
 Saae jeg en Kvinde, da mit Blif sig hæved,
 Dg skjøndt det var saa længe, længe siden
 Mig hendes Nærhed havde gjennembævet,
 Fornam min Sjæl — thi Diets Hjælp var liden —
 Alt ved en lønlig Kraft, som hun udsendte,
 Min gamle Kjærlighed, urørt af Tiden,
 Saa snart mit Afsyn ramtes, og jeg kjendte
 Den høie Kraft, der havde gjennemrystet
 Mig, sørend mine Barndomsaar var endte.“

Jeg bruger for at fastholde dette Dieblif den store Digters Ord, fordi min ringere Natur ikke kunde frembringe lignende; men jeg har hertil den Berettigelse, at Himlen i sin Naade har givet mig at opleve noget ligesaa Høitideligt som han, at see paa en Kvinde med samme Urefrygt og samme

Henrykkelse. Ogsaa Dantes Beatrice var gift, og hvilken Synd det end er at begjære en anden Mand's Hustru, saa have Menneffene dog til alle Tider ikke blot undskyldt, men beundret ham, der tog sin Næstes Hustru til at være sin Sjæls Op- løstelse og Frelse.

Jeg veed ikke, om der gjennem mit Sind gif en kort Mismodighed ved at huske, at hun var en Andens. Jeg troer det ikke, der blev ikke Tid dertil; thi det Vidunderlige, som syntes mig at være i Tilfældet, og hendes egen Hilsen til mig tog strax Magten over mig. Ja, hvilken forunderlig Hilsen, saa forstjellig fra den kunstlede Damephynt og det kunstlede Selfabsliv, saa simpel og venlig, saa barnlig-tillidsfuld og glad — hvor den Stemme klang, stjødnt saa dæmpet! For hende syntes ikke at være gaaet nogen Tid hen, siden vi saaes i hendes Faders Have, og paa det Punkt, hvor hendes Tanke befandt sig, blev mit Hjerte magist staaende fast.

Dersom jeg var en af Himlens Udvalgte — hvad der vilde være en Formastelse af mig at tænke —; men dersom jeg var, og dersom jeg havde været sendt ned paa Jorden for at smage dens Sødme og Lyksalighed og aflægge Veret-

ning derom ved min Tilbagekomst, saa kunde der, saavidt min Phantasi naaer, ikke være givet mig Mere end i hint Dieblif, og skjøndt jeg i dette samme Dieblif begyndte at leve (thi alt Forangaaende af min Tilværelse synes mig nu kun en Livets Indledning), saa staaer dog hint Moment og dets nærmeste Eftertid, hvor nær jeg end er ved det, for mig som en Drøm, som et Besøg paa en Ø udenfor Jorderig.

Jeg kan ikke tænke derpaa og ret forstaae, at det er mig, der virkelig har oplevet det. Der siges af Værde om Solen, at den til visse Tider drager eller suger et vist fint Stof fra Universet til sig og dermed fornyer sig selv og frembringer de store Flammer, der kaldes Aurora borealis. Saadan som hint Stof, naar det bliver draget, maa haste mod Solcentret, saadan suges al min Tanke af Erindringen henimod hint Dieblif og forgaaer deri med et stærkt lysende Blink, hvori der er Svimlen og Sindsforvirring; thi jeg veed, at jeg har oplevet det, og jeg tvivler derom, fordi det ikke er, og jeg griber efter det for at holde det fast som en Virkelighed, og saa er det borte, indtil Erindringen paany kommer til Ro og ad sin egen Bei rekonstruerer det og suger Tanken til sig igjen.

Talte vi længe eller kort sammen? Jeg veed det ikke. Tydelig husker jeg kun, at hun sagde: „De maa komme og besøge os. Der er en Veninde af Dem, som har hørt, at De er i Rom, og ofte har spurgt efter Dem.“

„En Veninde af mig? Men hvem kan det være?“

„Ja, kom nu og see selv.“

„Men hvor boer De, naadige Frue?“

„Her, i dette Hus, lige underneben!“

Jeg lod mig ganske vist ikke vente længe, og da jeg blev ført ind i Baronesse Panins Værelse saae jeg ved hendes Side: Comtesse Felicia.

„De er velkommen, meget velkommen!“ raabte Comtessen, „og til dels, veed De hvorfor? Fordi jeg er grumme nysgjerrig. Jeg hørte, De skulde være i Rom, og saa sagde jeg strax til vor egen søde Baronesse, at der var et Menneske, paa hvem hun maatte anvende sin Magnetmagt, og seer De, De er piebliffelig trukken til! Nu er De her, og vær saa god, nu at fortælle: Hvordan gif det Grev Fritz paa hans Udenlandsreise? Hvad kom der i Veien med ham? Veed De, at han kommer

hertil? Er det aftalt, at De skal træffe ham her? De maa ogsaa fortælle Generalinden jeg skal præsentere Dem Og sig mig saa allerførst, hvordan man skal titulere Dem? Hvad er De? Er De Cavaliere? De veed, her i Rom er Enhver, som ikke er noget Andet, Cavaliere? Er De altsaa Cavaliere?"

„Naadige Frøken, naar De spørger mig paa Dansf, saa svarer jeg, som sandt er, at jeg er dansf Godseier.“

„Godseier?“ sagde hun, idet hun med et pørgende Udtryk saae over paa Baronessen, og saa spørgende og tvivlende var dette Udtryk, at det vilde have været fornærmeligt, hvis det ikke tillige havde været saa jovialt, eller hvis Comtesse Felicia ikke havde været en Personlighed, der for at tilveiebringe Morsskab gjerne betalte sin Andel.

„Ja“, sagde Hun smilende og med et lille Nis.

„De siger Ja, søde Barn; men hvor kan De sige Ja?“

„Dels fordi vi jo hørte det blive sagt, dels fordi jeg veed det. Jeg hørte allerede som Barn“

„Som Barn? Men, Du Fredsens Gud, De

har jo aldrig sagt et Ord til mig om, at De kjendte den Herre eller huskede ham! Det var min Ven, min gamle Bekjendt, der skulde gøres Anstalt for at fange! — jo, jeg er ordenlig bleven...."

"Hvad er De bleven?" spurgte Hun med et saa kjærtegnende Skjælmeri i Tonen og Blikket, at Comtesse Felicia lystig udbød: „Holdt for Nar, Varn! Jeg kan jo gjerne tilstaae det; men tilstaa nu, hvorfor taug De?"

Hun svarede smilende: „Det var jo tidsnok at sige det, naar det oplystes, at 'den Herre' huskede at have seet mig som Varn."

"Um!" sagde Comtesse Felicia og havde vistnok Møie med at tilbageholde det Samme, som jeg tænkte: Som om der kunde være Tvivl om det! — Men i samme Dieblis vendte hun sig igjen livlig til mig: „Ja, det var maaskee ikke ganske rigtigt af mig at tvivle om, at De er Godseier; men jeg troede, at De reiste med Grev Frijs som en Art....."

"Hovmester, vil Comtesse'n sige?"

"Ikke just det; men vi vidste aldrig, hvordan det hang sammen; men det er nu det Samme. De er altsaa Godseier. Hvordan skal vi saa kalde dem? Paa Svenssk: Bruskpatron — det er

et snurrtigt Navn til saadan en ung Patron; men det er et godt Navn, meget solidt og agtværdigt. Paa Tydsk: Gutsbesitzer, Rittergutsbesitzer. Ogsaa et meget godt Navn. Men det er, ligesom De fik en Allongeparthi paa ved de Navne. Hvad hedder det paa Fransk? Propriétaire. Nei, det gaaer ikke an, det er, som om De gif og søgte Feiere. Men hvad hedder dog Rittergutsbesitzer paa Fransk? Lad os see i et Lexicon Seigneur d'une terre, d'une terre noble. Det er for langt, det holder en Franskmand aldrig ud. Seigneur, nei, det siger man ikke i en Salon, undtagen Gudssets Navn følger efter med de foran Monseigneur, ih nei, saa bliver De Prælat eller Prinds Vil De være Baron? Er Deres Gods blot større end en Urtepotte, saa gjør jeg Dem til Baron paa det. Naa, ja, ja — men hvad da? Hør, veed De hvad, De bliver simpelt væk Chevalier, Cavaliere, og saa skal jeg nok hviffe Folk i Dret: Seigneur d'une terre Hvad skete saa med Grev Fritz paa hans Udenlandsreise? Var der ikke en Duel i Anledning af en Dame, en Skuespillerinde? Fortæl det; jeg veed da, De kan fortælle, saa man kan høre det." Beg fortalte, ikke just den hele Sandhed, men

faa meget af den, som jeg anstaae for rigtigt at give tilbedste; men om jeg saa havde fortalt Alt nok saa omstændeligt, vilde det ikke have været tilstrækkelig piquant, og Comtesse Felicia sagde tilsidst:

„Der er Mere! Søde Baronesse, er De ikke af samme Mening som jeg? Han er en mysteriøs Person; man maa tage sig iagt for ham. Vi vil nu indskrive ham blandt nos intimés, men med et Notabene, indtil han har fortalt Alt. Signor Cavaliere, maa jeg saa have den Fornøjelse at forestille Dem for Generalinden — for det er mig, som har anmeldt Dem, dengang vidste jeg jo ikke — ellers kunde Baronessen selv forestille Dem for sin Svigerinde . . . Hun er allerede inde i Salonen og tager imod . . . Eller veed De hvad? Gaa ud af denne Dør og lad Dem føre igjennem Forsalen ind i Salonen.“

Jeg troede at forstaae, at Comtesse Felicia, for det Tilfælde, at der var Besøgende, ikke vilde komme med mig fra Damernes Værelse, som om jeg hørte til Familien, og at jeg derfor skulde gaae den for Fremmede sædvanlige Vej. Medens jeg gik igjennem Forsalen, stød jeg Ordensbaan-

det, som jeg sædvanligvis har skjult, frem i Anaphullet.

Saa snart jeg kom ind, forestillede Comtesse mig ogsaa for Generalinden som Brudspatron; men uden at give mig Tid til at veksle et Ord med denne Dame, trak hun mig strax ved Armen hen i nogen Afstand og spurgte: „Har De mødt Keiseren i Forsalen?“

„Hvilken Keiser?“

„Det er det Samme, hvilken. Keiseren eller Kongen eller Fyrsten af Reuß? De er jo bleven Ridder, siden vi saaes sidst, og det er dog ikke saa længe siden! Naar jeg vender mig om, har De maaskee en Stjerne og er Durchlaucht. Sig mig ligesaa godt det Hele strax: Hvad er De?“

„Men, kjære Comtesse, nu veed De jo Alt.“

„Nei, jeg veed ikke Alt! Man veed aldrig Alt om et Menneske, der saadan voxer ud Stykke for Stykke. Man veed ikke, hvor det kan ende.“

„Men det veed vi jo aldrig om hinanden. Enhver af os er som en luffet Bog, der maa læses ud, inden man kjender den. Den hele Bog staaer aldrig paa første Blad.“

„Jo, den staaer paa Titelsbladet, og De er en Bog uden Titelsblad . . . men nu kan det

være det Samme, for en Gangs Skyld er det piquant Nu vil jeg betroee Dem Noget: Generalinden seer efter Dem."

Jeg gif tilbage til Generalinden for at føre den indledende Samtale, som Skik og Brug fordrer. Hun havde i dette Dieblif reist sig for at hilse paa en romersk Patricierinde, og jeg blev forbauset ved at see hendes Hvide. Hun var, som jeg senere erfarede, selv undselig over den, og Folk, der i en eller anden Henseende ere undselige, kunne aldrig ret føre en Person, hvorvel jeg langt fra tør sige, at Generalinden, naar det behøvedes, manglede Anstand. Forresten anvendte hun ikke det rette Middel til at skjule Hviden; thi hun holdt sig saa rank, som om hun vilde sige: Siden det ikke kan være anderledes, saa seer da hele Sandheden. Dette gav hendes Væsen noget Energisk og Afmaalt, som ikke svarede til et ret rart, blidt Udtryk, hendes Dine ofte havde, og man foranledigedes til at tage hende for ældre, end hun virkelig var. Hun var omtrent to og tredive Aar. Paa Grund af hendes Hvide sølte man sig altid beshynderlig fjern fra hende og kunde ikke let danne sig en Mening om hende. Efter det forholdsvis ringe Bekjendtskab, jeg gjorde med

hende, troer jeg, at hun var en Dame med Hjerter, men kun for sine Egne.

Jeg kjendte den romerske Dame, der i dette Dieblif talte med Generalinden, og hun mindedes at have truffet mig hos den østerrigske Gesandt. Dette, troer jeg, gjorde et godt Indtryk paa Generalinden, der langt mindre brød sig om at „modtage“ en af Comtesse Felicias Landsmænd end En, der hørte til „Selskabet“ i Rom, og da jeg vilde trække mig tilbage, spurgte hun, formodentlig som venlig Hentydning til, at jeg ikke burde forlade Huset endnu, om jeg havde seet Udsigten. Salonen var et meget stort Værelse i den svære, næsten kæmpemæssige, men dog smukke romerske Stil med et Loftmaleri fra Urban den 8des Tid. Der var tre Fag Vinduer, meget høje og høit anbragte, saa at man for at see ud maatte gaae op ad en Estrade med flere Trin, der tillige benyttedes som en Slags Drangeri. Man stod deroppe som i et Haveparti, og Udsigten, som Generalinden havde ment, var vel værd at henvise til; thi fra det mægtige, høitliggende Slot var Byen næsten skjult, Forgrunden dannedes af Passeggiataens Ege, Cypresser, Blomsterpartier og Springvand, og udenfor den løstede sig i tin-

brendende Klarhed de blaae Bjerge saa pludselig, saa overraskende nær og tilsyneladende i en saadan Bevægelse, at Ingen lettelig kunde for første Gang see dette Syn uden at studse og fristes til at træde tilbage for Bjergbølgen. Men ved et sært Spil af Sollyset og af fine Ether, der samlede sig mod Øst, var Udsigtens Glæde i det Dieblik, jeg kom derop, bleven trylleagtig forøget; thi medens Bjergtoppene imod Nord skinnede i intensiv Snehvidhed, var den blaae Bjergbue mod Øst belagt ligesom med et Brystværn af tindrende Guld. Kom syntes at have faaet nye Ræmpvolde, forarbejdede i Himlen. Jeg studsede ikke; man kan være i en saadan Sindsstemning, at selve det Overnaturlige, og netop dette, synes En at høre naturlig til; jeg var paa denne Dag første Gang i Hendes Hus, og Verden kunde ikke flæde sig i Lys og Farver, der overgik Straalebrændingen i mit Hjerte. Og idet jeg efter et kort Skue, henrykt over den kjærlige Naturs sympatetiske Hilsen til mig, vendte mig om mod Salen for at gaae ned, havde jeg et Syn, der var endnu langt skønnere, uden Sammenligning skønnere: Hendes Blik, der fra en Kreds af Damer og Herrer, hvor hun var Dronning, tilfældig mødte mit.

Hvert Skridt i denne Stue blev mig en Ulyksalighed. Da jeg kom nær, forestillede hun mig, og idet Hun sagde Chevalier, var det som et Ridderflag.

Den Dame, der sad hende nærmest, var en tybist Fru v. Høndt, Enke efter en høj Embedsmand. Hun var omtrent fire og tredive Aar, med smukke, sorte Dine, hvori der var et Udtryk, som jeg troer, vi Mandfolk have Instinct for: hun havde elsket stærkt, eller hun havde haft Evne til at elske stærkt, og enhver Kvinde, om hvem dette kan siges, bliver derved ikke uden Idealitet, endog om hendes eget Kjærlighedsfavn gjør hende bitter eller urolig. Hendes Væber havde noget Tilsvarende; men naar man saae nærmere til, blev man usikker og vidste ikke, om deres Form og Bevægelse betød, at de kunde have givet et oprigtigt varmt Kys, eller om de kunde suge som en Vampyr, eller om de kunde bryde ud i heftig Indignation. Forresten var hun let og elegant bygget, og hendes Stilling var i dette Dieblis ret besynderlig: hun sad og saae op til Hende med en Slags andægtig Beundring og tillige med sær Agtpaagivenhed. Senere erfarede jeg, at hun var meget religiøs, og endnu senere erfarede jeg, at

hun kun var en simpel Natur med isprængt Idealitet, at Religiositeten væsenlig tjente hende som en Forhøjning, hvorfra hun kunde gjøre Forbringer til Andre.

Kjærlighed gjør En besynderlig klog. Jeg begreb instinctmæssig, jeg læste det ud af Hendes Haandbevægelse, da hun præsenterede mig, at jeg skulde søge at behage Fru v. Hönck, og jeg troer, det lykkedes mig; men det er jo heller ikke vanskeligt i en første Samtale, og medens man endnu ikke har ladet Vedkommende være Vidne til Ens Samtale med en Anden. Saasnart Fru v. Hönck en eneste Gang havde seet mig tale med Astrid, var hun aabenbart paa det Rene med mig.

Blandt de andre Personer, jeg ved samme Leilighed blev forestillet, var en Friherre v. Hompesch, en høi, aldrende Herre, med et indtagende, venligt Væsen, og med en Anstand og Adfærd, som om han var Hofmarschal ved Baronessens Hof.

Der kom og gif saa Mange, at Scenen bestandig skiftede; men da jeg vilde tage Afsked, var der et Dieblis, da jeg var ene med Hende og Comtesse Felicia, det vil sige: Ingen var nær paa

et Par Allens Afstand. Hun sagde til mig: „Hvis De ikke har noget Bedre for imorgen, saa gjør os den Fornøielse at spise her til Middag. Jeg kan ikke svare for Maden; men De skal faae god Kaffe, jeg laver den selv.“ Jeg havde vissest intet Bedre for, og hun tilspøiede: „Vi spise Kl. 6; men kom lidt tidligere, saa skal De gjøre Bekjendtskab med mine Børn.“

„De veed vel, at Baronessen mener sin Neveu og sin Niece“, sagde Comtessen.

En let Rødme foer over Hendes Ansigt; men jeg er overbevist om, at jeg ogsaa blev rød.

Jeg fik strax Kjærlighed til Børnene, da jeg næste Dag gjorde deres Bekjendtskab. Jeg vilde ganske sikkert have elsket dem, hvis de havde været Hendes, elsket dem af Instinct og med sorgblandet Æmhed; men nu forekommer det mig, at jeg, forsaavidt Kjærlighed kan give en Grund, elskede dem, fordi de ikke vare Hendes, men af hendes Slægt, og fordi de syntes at være hende saa dyrebare. Dertil kom, at de selv vandt mig; de syntes at drages uvilkaarlig til mig, og det gjør En saa glad og taknemlig, især naar det er smukke Børn.

Jeg havde hidtil uvilkaarlig forestillet mig, at Baron Panin, siden jeg ikke saae ham, var fra-

værende fra Rom paa en eller anden lille Udflugt, men erfarede nu, at han slet ikke boede her. Han havde havt en diplomatisk Mission til de mindre italienske Hoffer, og da de vare blevne forjagne, fulgte han dem saa godt han kunde, medens han lod sin Familie thy til Rom. For Diebliffet var han i Wien.

Jeg saae nu ogsaa, at der paa en Maade var to regerende Dronninger i Huset: Baronessen og Generalinden. Generalinden var Enke med en uafhængig Formue og repræsenterede desuden sin Broder, Baron Panin. Baronessen saae op til hende, ikke just som en Duenna, men næsten som en mandlig Beskyttelse, hvilken Generalinden ogsaa ved sin Hvide syntes at kunne afgive. Under Generalindens Departement lod til at henligge Alt, der kunde besørges ved Penge eller Determinethed; alt Andet, hvad der kunde afgjøres ved Smil og godt Humeur, gik efter Baronessens altid ligelige Sind. Salon og Spisestue vare fælles; til den ene Side boede Generalinden med Kammerjomfru, til den anden Baronessen med Børnene, Bonne og Tjenestefolk samt Comtesse Felicia. En aldrende svensk Tjener, der lod til

at være meget tro og paalidelig, fungerede som Hushovmester.

Der var ingen Overgang, ingen begyndende og derpaa stigende Forelskelse; jeg var strax og ganske i Paradis, ja i Paradis: helt og fuldstændig betagen af en Lyksalighed, der ikke lod mig kjende Verden igjen. Det var en Kjærlighed, jeg strax kunde have talt lydelig om til alle Mennesker, saa naturligt syntes det mig at maatte være for Alle, at man ikke kom Hende nær uden at elske hende, og saa absolut ren, hæderlig og hellig var selve min Følelse. Jeg vidste, at hun tilhørte en Anden, jeg vidste, at jeg ei alene ikke havde nogen Ret, men at den blotte Tanke om at ville skaffe mig en Ret, vilde være forkastelig; men jeg behøvede den heller ikke, jeg vilde og attraaede intet Andet end, at det nærværende Dieblif skulde blive evigt. Og saa naiv gjør en saadan Kjærlighed det Gemhyt, der endnu ikke har taget egenlig Skade i Verden, at jeg troede, alle Folk vilde kunne forstaae den, at jeg ganske aabent kunde erklære mig for hendes Ridder, Tilbeder, Elsker, uden at forarge Noget, end ikke hendes

Egtefælle. Alle, syntes mig, maatte ved at see hende føle, hvad Slags Kjærlighed det var, hun indgjød; de skulde ikke troe mig, men overbevise sig ved Synet af hende. Naar jeg desuagtet taug, saa var det, dels fordi enhver skjøn Følelse, selv hos dem, der mere end jeg ere vant til at tale, tillige er undselig, dels fordi jo den Eneste, der kunde give mig Ret til at omtale en Dame paa saadan Maade, var Damen selv.

Men et Spørgsmaal om sliig Tilladelse kan ikke gjøres, fordi det aldrig kan forstaaes efter Ordenes egen Mening, og fordi det i samme Dieblif, som det blev gunstig besvaret, selv vilde forlade sin Besejdedenhed og vore til et nyt. Havde jeg kunnet stille det, troer jeg næsten, hun vilde have fundet Ord til at give Tilladelsen; thi det var det fuldendt Skjønne i Forholdet, at hun fra Først af syntes mig at tage mig som sin Eiendom, som en Gjenstand, hun havde tabt for mange Aar siden og fundet igjen, som en Ring, hun igjen satte paa sin Finger, men at denne Eiendomsret ogsaa var af en særegen Art, tilhørende Barnet fra Østerbroes Have og ikke Damen, Baronessen i Rom. Havde der fra hendes Side været det ringeste Coquetteri, den ringeste Lunefuldhed, det mindste Forsøg paa enten

at lege Skjul eller at virke piquant ind paa mig, saa vilde vistnok det Lavere i min menneskelige Natur have kjendt sin Slægt og steget frem. Men fordi hvert af hendes Aandedrag, hvert af hendes Hjertes Slag var ærefuldt, talte hendes Personlighed med magisk Magt kun til min Sjæl i dens Følelse af Ære og Høihed.

Jeg troer, at en saadan gjensidig Følelse mellem To kun er mulig i Rom. Man skal blive meget vant til at færdes i Vaticanets høie, hvide Sale med deres Marmorskiffelser, i Villa Farnesina's og Villa Ludovisi's ideale Kunstherlighed, Sta Maria in Pace's klare, gennemskuelige, skjønne Mystik, la Cancelleria's Spileharmonie, under Himlens Lys og Farver og mellem Bjergenes Vinier, før saadanne Omgivelser ophøre at virke paa Sindet som en Kalde fra Aandens, Lysets og Renhedens Verden, og desuden er der, troer jeg, i Roms Atmosfære en Æther, der virker forfinende paa Nerverne, stemmer Sjælen barnligere, end den føler sig noget andet Sted — indtil der kommer Torden i Luften.

Men man er saa blind, naar man kun seer Et, og Himlen maa vide, hvor længe jeg kunde have gaaet om uden at fornemme Andet end Lys-

saligheden ved at være hende nær, og begaaet den Synd, kun at betragte hende som en Kvinde, der kunde være Kjærligheds-Gjenstand, og ikke i hendes egen menneskelige Individualitet, hvis Ingen havde talt til mig og tvunget mig til at tænke, og selv da tænkte jeg saa ufuldstændig, at jeg kun efterhaanden gjorde mig Forholdene klare.

En Søndag — det var vistnok den første Søndag, efter at jeg havde gjenseet hende — mødte jeg Comtesse Felicia paa Monte Pincio. Hun var fulgt af en Tjener, hvem hun strax, da hun saa mig, sendte hjem.

„Det er rigtig rart, jeg møder Dem“, sagde hun; „Søndagen er mig en sand Bønitedag, især denne — sig mig, er De ogsaa religiøs?“

„Jeg tør ikke rose mig deraf, især hvis Comtesse mener kirkelig.“

„Naa, Gud ske Lov! saa skal De ikke nu op paa Capitolium.“

„Nei; hvad er der paafærde paa Capitolium? Museet er jo lukket om Søndagen.“

„Beføgne Hedning! Der er Kirkegang, protestantisk Kirkegang. Der skal være en Krog deroppe, i Nærheden af det fæle Sted, hvor Manlius blev styrtet ned, og der holdes tydst protestantisk

Gudstjeneste. De maa ikke troe, at jeg er ugun-
delig; men jeg kan ikke, det er mig umuligt at
være med i det Sværmeri, som Hr. v. Hompesch
fører an."

Det var mig i Sandhed overrassende, at
Hr. v. Hompesch førte an ved noget Sværmeri;
men Comtesse Felicias Maneer at fortælle paa
var at forudsætte, at man vidste, hvad hun hen-
tydede til, og naar dette havde sin behagelige
Side, havde det dog ogsaa den Mislighed, at
man kun erfoer Brudstykke, og spurgte man di-
recte, undveg hun Svaret.

Friherre v. Hompesch staaer stedsse for mig
som en af de nobleste og behageligste Personlig-
heder, jeg har truffet paa, og det fuldendt Elfs-
værdige hos ham blev næsten endmere fremhævet
ved nogle Tilbøieligheder, der faldt lidt i det
Latterlige. Han roste sig af at høre til den Fa-
milie, der gav Johanniterordenen dens sidste Stor-
mester; men han gjorde ikke dette Krav uden for
at erkjende, at han havde et stort Navn at vise
sig værdig, og noget Rent i hans Physiognomi
syntes at sige, at han aldrig havde gjort Noget,
der ikke sømmede sig for en Hompesch. Han var
vistnok over de Tredsindstyve, men saae noget

hungre ud, og han havde den Egenhed, at han aldrig gav et photographist Visittkort, der var taget af ham selv, men et Photographi af et Portrait fra omtrent hans 35te Aar. Paa dette var han unægtelig særdeles smuk, og hans egenlige Mening hermed var, at hans nuværende Physiognomi vidnede usandt om hans Sjæl. Han vilde leve i ægte sjæleligt Forhold til Menneskene, især til Damerne, og uden at han vidste det, havde Baron Panin paa Grund af denne Tilbøjelighed samt paa Grund af hans Alder og hele oprigtige Natur valgt ham til at være Baronessens Cicisbeo. Han var hendes erklærede Elsker, sørgede bestandig for at træffe sammen med hende uden egentlig at følge hende; han var hendes Sjæls Elsker, og udviklede gjerne en Theori om Sjælenes seraphiske Slægtsskab. Hans inderligste Tilhængere vare Generalinden og Fru v. Hönck.

Men var Astrid med i dette Conventifelsvæsen? Nei, det lod dog ikke dertil ifølge Comtesens Øttringer; „men De veed jo nok“, sagde hun, „at idag er det hendes Søsters Dødsdag, og saa ere baade Børnene og hun med i Kirke. De veed jo nok: den Søster og de Børn! Han kunde saamæn lade hende rejse hele Verden om med dem

alene, og hun behøvede ingen anden Garde — og hvad hjælper Garde?"

Dette var nu Comtessens Maade at udtrykke sig paa, og mig blev dette Nøglen til at finde, hvad sjæleligt Tilhold Hun havde havt i de tre eller fire Aar, siden hun havde forladt sine Forældres Hus. Et Offer havde hun bragt, det troede jeg, og det vilde jeg troe; men det var — det følte man ved at see hendes Afsyn — bragt under et sjæleligt Opving, foranlediget ved et Forhold til den afdøde Søster, som jeg nogensinde kunde forstaae efter mit Forhold til min salig Fader. Og hvor var Lønningen for hendes Offer? I selve Offret, som det syntes, i Kjærligheden, det havde frembragt til de to Børn. Forsynet har villet, at vi komme til at holde af dem, vi have bevist en Velgjerning, og især den fine, ædle Kvindenatur kan hæve sig til et Kjærlighedsfuldt Sværmeri for dem, der have fordret Selopoffrelse af hende; hendes egen Lykke er udset paa dem som en Capital, hvoraf hun trækker Renter.

Hr. v. Hompesch var Digter og forstjønnede ikke blot Fødselsdage, festlige Veiligheder, landlige

Udflugter o. desl. med en Sonnet, men havde ogsaa udgivet som Manuscript for Benner en Digtsamling, hvoraf han bestandig førte et nitidt indbundet Exemplar med sig, og hvoraf han gjerne læste op. Skjøndt han derved unægtelig kom til Grændsen af det Patterlige, var der dog i hans Holdning saa megen Anstand og i hans Foredrag noget saa Elfskærdigt, at han i Regelen kom godt derfra, især da han virkelig valgte med Skjøn-
somhed og hans Digte ingenlunde vare aandeløse. Han havde den Artighed at indbyde mig til sig og oplæste i en Række Aftentimer en endnu utrykt Samling Digte, de fleste til eller om Hende. Han belønnede mig kongelig for min „Taalmodighed“; thi i den Tid, disse Oplæsninger stode paa, lod han mig jevnlig tage sin Plads hos Hende. Det forekom mig mærkværdigt: Han følte instinctmæssig, at han derved viste mig en stor Gunst; men saalænge hans Digte fandt mit Bifald, mærkede han ingen Fare ved at lade mig nyde denne Gunst. Dog, maaskee hidrørte det ogsaa fra, at vi bedømme Intensiteten af Andres Følelser efter vore egne. Hans Specialitet var Colosseum; en for alle Gange havde han paataget sig at lede og bekoste Besøget i den store Ruin ved Maanestien

og Fakkelfkin. Dermed forbandt han det Privilegium, at Damerne samlede hos ham og drak The; ofte var Selskabet saa stort, at Herrerne stode paa Trappen eller ventede paa Gaden. Første Gang jeg var med, hændtes det, da vi skulde ordne os til Toget, at jeg stod ved Siden af Generalinden og Hende. Hr. v. Hompesch kom for at føre an — bød Generalinden Armen, og jeg kunde da byde Astrid min, for første Gang! Hvilket Tog, over Quirinallet, hvor Rossloeserne hæve sig over den skønne Fontaine, der pladsker med en Musik, som om den var i Slægt med det klare Maaneskjinn — gennem de høitideligtause, dunkle Gader — forbi Colonnaernes Haver — over Trajans Forum, hvis Rund af brudte, hvide Søiler lyste i et magist Skjær — og ind paa det alvorfulde Forum Romanum, hvor mellem Ruiner christne Kirker staae paa begge Sider ligesom Vagter for at holde den mægtige, døde Hedningedom fra igjen at røre sig. Tusinder vilde give Aar af deres Liv for at kunne opleve en saadan Vandring — og for mig var al denne Herlighed kun som Coulisser om den ulige større, eventhyrlige Herlighed, at jeg gik ved Hendes Side og hørte hendes Stemme! Hvad hun underveis talte med

mig om, gjorde paa en forunderlig Maade baade godt og ondt. Hun vilde vide, i hvad Niemed jeg var kommen til Rom, hvad jeg søgte der, og hvordan kunde jeg sige hende, at jeg havde fundet Noget, jeg ikke havde søgt! Ei heller kunde jeg sige, at foruden det almindelige Formaal, som alle Mennesker have ved at gaae til Rom: at udvikle deres Bevidsthed og Sands, havde der hos mig været det ringere Hensyn at finde Mønstre til at forskjønne min Gaard! Det havde været; men det var allerede kastet tilside for større Tanker og Formaal, især i hendes Nærhed — men hvilke vare de? De svævede ubestemte og formløse for mig.

Men hun udfyldte paa sympathetisk Avindevis min Tausked. Hun havde ikke glemt min tidlige Ungdom, og hvad jeg dengang syntes at love, og ligesom min Søster havde hun store Forestillinger om mig og antog, at jeg nu kun var beskæftiget med Forberedelse, hvorefter jeg vilde indtage min Plads blandt de Bedste hjemme, og skjøndt hun ikke sagde det directe, traadte det frem af hele Maaden, hvorpaa hun talte. Og saa spurgte jeg mig selv, hvor gammel jeg da var, om der endnu var Tid til at retfærdiggjøre de Forhaabninger, som to

ædle Kvinder satte til mig, og jeg følte ved hendes Side, at der var Tid og Kraft og Villie, og det skulde skee — paa en eller anden Maade.

Og medens hun spurgte, kan jeg dog ikke sige, at hendes Interesse overveiende eller udelukkende syntes at angaae mig. Jeg var for hende en Del af Hjemmet, det traadte ved mig tydeligere frem for hendes Erindring, og samtidigt bragte hun Alt, hvad der havde staaet dyrebart for mig fra min første Bevidstheds Tid, men som i de senere Aar var blevet fordunklet, frem i ny og inderlig Klarhed. Jeg huskede, hvorledes jeg havde bragt hendes Billed hjem med som en Fremmed i Huset, hvorledes de vare komne mig imøde paa Stentrappen, og deres Billeder blandede sig med den vidunderlige romerske Nat og syntes manede op af Feen, den gode Genius ved min Side.

Paa Trajans Forum, hvor Selskabet, betaget af det Blandede, Sælsomme, Gribende i Scenen — det magiske, fjolige, tindrende Lys paa den brudte Marmorlund omkring den store Spile, de takkede, sorte Skygger fra Husene — trods al sin Tilbøielighed til let Livsglæde talte dæmpet, havde Hr. v. Hompesch ved Generalindens Arm nærmet sig os og sagde: „Hvilket Syn! Er det ikke, som

om Keiser Trajan og alle store Romere laae derude i Maanelyset og hvilede deres trætte Sjæle og lyttede til os! Der er noget Tilfredsstillende ved at tænke sig, at vore egne Elskede, der ere døde i Herren, omgive os i Atmosfæren og holde Die med os."

Hun sagde, da han havde fjernet sig: „Der er dog ikke megen Tilfredsstillelse ved at tænke sig Sjælene hvile for et Dieblif i en fredelig og lyfende Atmosfære og maaskee om kort Tid blive drevne om af Storm og vaagne til Erindringen om Alt, hvad de have lidt paa Jorden af Had til hinanden. Den Tanke gjør det deilige, blive Maanestkin flamt eller melancholff, især naar man har Nogen derude. Men hvad skal man troe? Det er umuligt at tvivle om det Ewige og vanskeligt at forestille sig Personlighederne mødes og kjende hinanden hisset."

Jeg svarede, hvad jeg i Diebliffet følte, at denne romerske Nat syntes mig at bringe den store Gaades Løsning nærmere til vor Bevidsthed: Deroppe vilde vi mødes, ikke med vore Lidenstaber, men med vore Sympathier, og derfor vilde de gamle Tjender ikke have nødig at begynde Striden

forfra, og ei heller behøvede man at ligge ubevidst ventende i den kolde Atmosphære.

„Det var godt, De sagde det“, svarede hun og tilføiede: „Der er noget høist Inciterende i en Aften som denne, og det beroliger at høre Dansk.“

Saa gik vi over det tause Forum, hvor de antike Søjler kastede deres lange, sorte Skygger paa den lysende Jord, gjennem Titus's Triumphbue, ind i Ruinens Kæmpestygge og mellem dens kolossale Grundpiller ind paa den skønne, næsten runde Plads, hvor hemmelighedsfuldt Lys og anelsesfuld Stilhed, omfattet af Amphitheatrets Stenmasse, laa omkring Korset. Vi vare uvilkaarlig saa tause, som om vi kunde forstyrre Noget. Takterne bleve tændte, og vi steg op mellem Kæmpe-murene til de øverste Gallerier, med brudte Buer og Vinduer saa store som Porte, til den ene Side den dybeste Nat, til den anden Side Maanens Sølvglans paa de taffede Ruiner, at see til som et Bjerglandskab med hvide Tinder, dybe Afgrunde og de fjerne Fjaller som Bjergmandsløs. Dervede var Menneskers og Dyrs Blod flydt i Strømme under et grunt Folks Jubel; der blev talt derom; men jeg kunde ved Hendes Side ikke bringe det levende for min Phantasi, jeg kunde ikke af Livets

Gang opfange Andet end dets Fryd. Paa et rummeligt Sted greb Hr. v. Hompesch Reiligheden til at oplæse Brudstykket af Byrons „Manfred“ om Colosseum; men Ordene gif meningsløse forbi mit Ore, eller jeg brød mig ikke om dem; thi det er en Mand, der aldrig har elsket og derfor har sagt:

In life there is no present,
Et Nærværende har Livet ikke —

Livet skulde ikke have noget Nærværende, en Tid, en Stund, et Dieblif, hvori man hverken har Fortid eller Fremtid, et Ulyksalighedsøjeblik, der er sig klart bevidst, men tillige saa fast hvilende i sig selv, at man ikke engang har Sands for det Uundgaaelige, for den Stund, da man ved Adskillelse og Tab skal bøde for, at man har fundet!

„Sig mig“, sagde Comtesse Felicia en af de næstfølgende Dage hos Baronessen, „sig mig engang, hvordan det kan være, at da jeg havde den Fornøielse at træffe Dem i Holsten, da var De unægtelig ogsaa et meget høfligt Menneske; men her er De bleven ganske anderledes høflig imod mig, ja jeg kunde næsten sige, at De gjør Cour

til mig. Sig mig, er jeg i de tre eller fire Aar bleven yngre?"

„Det tør jeg ikke paaftaa; men, hvis der er skeet nogen Forandring, saa antager jeg, det er den, at jeg er bleven ældre og nu bedre forstaaer og anerkjender Comtesse." —

„Det er frækt, det er ligefrem frækt! De mener ikke et Ord af, hvad De siger! Troer De virkelig, at jeg ingen Dine har i Hovedet, og at Nogeting kan skee ved Siden af mig, som jeg ikke seer? De gjør Cour til Baronesse Panin, ja til Baronessen her ved Siden af mig — se kun saa uskyldig! — og fordi jeg er med Baronessen, saaer jeg som Skjærmbælt min lille Andel. Forsøg paa Bestikkelse, paa at holde mig for Nar — oh, jeg er meget for klog for Dem!" —

„Velan, hvis den Følelse ... den Beundring, jeg nærer for Baronesse Panin, og som jeg er meget lykkelig ved at vedkjende mig — hvis Comtesse vil kalde det at gjøre Cour — —"

„Vist vil jeg kalde det at gjøre Cour og intet Andet! Og naar det saadan bliver sagt høit og ærlig, saa har De Lov til det. Men De skal blot ikke troe, at De har gjort en Opdagelse, at De er den Eneste, der finder Baronesse Panin elst-

værdig. Jeg vil blot fortælle Dem, at paa Carnevalet i Milano, da vi en Eftermiddag fjørte ud, saa var der tolv unge Herrer, der omringede vor Vogn og hylbede hende, og der var en Rytteroberst — hvad var det nu, han hed, søde Barn?"

„Della Rocca“.

„Ja, Della Rocca . . . naturligvis husker De hans Navn bedre end jeg . . . og hvad det var for en smuk Mand! Og han gjorde Cour! Han drog med sit hele Regiment gjennem Gaden og lod Standarten sænke udenfor vore Vinduer! Jeg skrev det til Panin, og han var meget fornøjet over, at hans Gemalinde blev saadan beundret. Kan De gjøre noget Vignende eller helst noget Større, skal jeg skrive om Dem med.“

„Jeg skal gjøre mit Bedste, Comtesse Felicia“, sagde jeg med et lille Bux.

„Gjør det. — Kommer De i Eftermiddag i Peterskirken? Det skulde De. Der skal opføres en Concert — aa, jeg mener naturligvis en Messe — og der skal blæses paa de berømte Sølvirompeter, og Mustapha synger. Baronesse Panin tager derhen — er jeg ikke god imod Dem, at jeg lader Dem det vide og gjør Dem det til Pligt at komme og være vor Cavalier?“

I det Dieblif, da Comtesse Felicia sagde, at jeg gjorde Cour til Hende, fløi en hurtig Rødme over hendes Ansigt og Pande; men i næste Secund var der intet Spor af Sindsbevægelse, og ei heller behøvede der at være nogen, eftersom hun jo godt vidste Alt, og eftersom hun selv ikke havde noget forstende Blik at frygte. Jeg tør vist ogsaa rose mig selv for, at jeg tappert skjulte de Følelser, som Comtesse'n vakte, og ikke mindst den heftige Skinsyge imod denne Rytteroberst Della Rocca og de tolv unge Herrer.

Den Ulykke har jeg ikke havt, at jeg i noget Dieblif kunde tvivle om Hende. Jeg har ikke i min Tilbedelse anvist hende Plads ovenfor Dødelige; men jeg har følt — og Enhver med nogen Sands, som saa hende, vilde føle det Samme — at hun ikke kunde forelske sig paa en lille og flygtig Maade, og havde hun nogensinde elsket, saa vilde hun ikke efter et Brud have bevaret et saadant Blik, et saadant Tomfru-Blik — thi det havde hun. Hvordan Forholdet var til hendes Egtfælle, var et Mysterium, som min Tanke nærmede sig saa lidt som mulig. Men det, at Andre end hendes Mand havde beundret og hyllet hende, gjorde mig naggende ondt, skjøndt det samtidig syntes mig saa

naturligt, ja, medens Kjendsgjerningen smertede mig, bidrog den om mulig til at stille hende endnu høiere end før og til end dybere at lade mig paaaffjønne den Hjertelighed, som hun skænkede mig.

Jeg havde knap sagt de sidste Ord til Comtesse Felicia, før Generalinden kom med Fru v. Hönck. Generalinden undlod aldrig, efter sin svenske Skik, at neie, naar hun hilste, og dette i Forening med de svenske Taleformer: „hdmhgste Tjenerinde“ o. desl. gav hende noget Koldt og var tillige et Skjul for, hvad hun bag Høfligheden tænkte. Fru v. Hönck fæstede strax sine bløde, mørke, ildfulde Snogøpine paa Hende og mig med et Udtryk af Venskab; men i dette Venskabs-Udtryk spillede Noget ligesom Snogetunger.

Da jeg efter en Stunds Forløb gik fra Paladsset, traf jeg en romersk ung Herre af „Selskabet“, der strax begyndte at tale om Damerne. Han havde den foregaaende Dag seet en ny Skjønhed paa Monte Pincio og satte hende høiere end de Smukkeste, vi kjendte. Han talte dem op paa Fingrene, og iblandt dem kom ogsaa ligesom i Forbigaaende Baronesse Panin. Hun var smuk, sagde han, ja, uncægtelig, men hun var kold. Jeg havde kunnet kysse ham for det Ord. Jeg

tog det som en fælles Dom fra Alle dem, der havde hylbet, maatte have hylbet hende.

En Omstændighed foraarsager, at Kjærligheden ikke kan holde sig som fri, glad, lykkelig Beundren, men faaer en Tilfætning af Smerte og bliver en Videnskab, og det er dels de Andres Beundring, dels Trangen, Ønsket, Vængslen efter, paa en eller anden Maade, om end nok saa svagt og indirecte, at lade Beundringens Gjenstand erfare, hvad man føler. Med den stærke Vængsel efter at tale blander sig Angsten for at sige Mere, end man tør og bør; under dette Tryk synes Kjærligheden at stige; men det er kun dens Flamme, der blusser uroligere.

Det var Comtesse Felicia, som ogsaa i denne Henseende, uden at vide det, var bleven Anledning og havde givet Vink.

Efter Besøget i Peterskirken skrev jeg til Astrid:

„Naadige Frue!

Endog Comtesse Felicia, som paaastaar at have Die for Alt, hvad der foregaaer i hendes Nærhed, vil maaskee paa Forespørgsel findes uvidende om de Rampe, der igaar bleve leverede i

Traftevere, og da De, naadige Frue, ikke gjør For-
dring paa at see saa skarpt som Comtesse, tør
jeg haabe, at min Beretning for Dem vil inde-
holde noget Nyt — om tillige Interessant, er et
andet Spørgsmaal.

Vi vare To, som gik derud sammen. Min
Ledsager er nok egenlig, hvad Philosopherne vilde
kalde en mystisk Person, og ifølge en Theori, som
vor fælles høitagtede Ven, Hr. Friherre v. Hompesch,
udtaler og ofte bestyrker med sine Haandbevæ-
gelses, maa jeg antage, at denne mystiske Person
boer eller logerer — thi fast Bopæl har han ikke
i denne Tid — i min venstre Side. Han har intet
Navn, hvorunder han kan vise sig i Verden;
men formedelsst hans Hengivenhed for en Person,
han har kjendt som Barn, og hvem jeg vil kalde
X, hvilket jo er den mathematiske Betegnelse for
det Ubekjendte, vil jeg kalde ham Y.

I Førstningen, medens vi gik i Vaticanet,
mente Y, at det var en meget god Maade at
fordrive Tiden paa, og han syntes en Stund
ret tilfreds; men jeg mærkede dog, at han blev
alt livligere og gladere, jo mere Tiden nærmede
sig, da vi skulde gaae. Kl. 3 $\frac{1}{4}$ vare vi ude paa
Pladsen; jeg satte mig paa en af Afviserne og

røg en Cigar, medens Y løb omkring paa Piazza Rusticucci og figgede ind i enhver Vogn for at see efter X. Endelig, da Y mente, at X maaskee allerede var kommen, gik vi ind i Kirken, og Y fandt stort Behag i det skyggefulde og dog lyse, mægtige Rum, ja, han sagde, at paa et saadant Sted, der var rummeligt og dog hyggeligt og værdigt udstyret, var det saare velvalgt at møde X, hvis hun blot kom. Pludselig opdagede han X siddende ved Foden af Baldachinen, og han gjorde et Sæt i Luften, som om han havde Vinger, medens jeg gik hen og gjorde et sømmeligt Bux for de tre Damer. Y faldt fra sit Lustspring ned imellem X og Lieutenanten — saaledes kalder han en vis høi Dame og vil gjerne for ikke at vise Mangel paa Grefrygt, lade det være: Gardelieutenant —, saae paa Sidstnævnte og sagde klynkende til mig: Hun er mig for stor, hende havde jeg ikke ventet. — Kjære Ven, sagde jeg, hvad er det nu for Snak, at hun er for stor? Nylig fandt Du jo, at selve Peterskirken var netop stor nok, og hun kan dog magelig staae under en af de smaae Engle, der forsvinde ved Indgangen. — Ja, svarede Y, det kunde jeg nok forklare, hvis jeg var i Humeur dertil; men i Skyggen af

hende bliver jeg mismodig. — Imidlertid fulgte vi med X, talte med hende om Sibyllerne i Sta Maria in Pace, om Canova og Thorvaldsen, medens vi gik forbi deres Værker, og Y slog sig forsaavidt tiltaals, at han blot engang imellem ved at rykke i mig og gjøre en eller anden Bemærkning om X's Dine fik mig til at tale forkert. Men saa blev det med Et meget slemt. Lieutenanten vilde staae lige ved Indgangen til Capellet; andre Lieutenanter med og uden Skjæg indfandt sig, og Y, der havde faaet Smag paa at lytte til X's Stemme og ikke længer kunde være ved Siden af hende, blev saa baltstyrig, at jeg fandt mig foranlediget til at sige ham: Hush paa, Høistærede, at vi ere dannede Mennesker; riv og slid ikke saadan i mig, men lad mig tale med Damerne og gjøre mig saa behagelig som mulig; det vil mishage X, hvis hun seer, at jeg ikke efterkommer Reglerne. — Men ulukkeligvis gav Sergeanten Hornsignal til X om at trække sig tilbage fra Bedetkjeden og slutte sig til Bataillonens i Anledning af, at en stor General nærmede sig til Inspection, og medens Blodet steg Y til Hovedet, begyndte Musikken og gjorde ham aldeles uregelmæssig. Tonerne tumlede med ham som Vind og Bøl-

ger med et Skib uden Ror, og endelig flyngede han sig til mig og sagde: Kan Du da ikke mærke, at jeg er aldeles tilovers, aldeles uden Hjem og Tilhold her? Se Dig om, se paa dem, og se paa mig! Er jeg ikke imellem dem som en Otahetier, en Nyseelænder, en Nyfoundlænder? Ingen af dem kan forstaae mig, og hvis de kunne, have de dog deres Grunde, hvorfor de ikke ville. — Sniksnak, Passiar, svarede jeg; det at være uforstaaet er en saa gammel Geschichte, at man ikke taler om den i Selskabet. — Ja, vel, svarede Y; men læg nu Haanden paa Hjertet og svar mig: om ikke Hun hører til Selskabet, har en god Del af sin Tilfredshed og Lyksalighed baseret paa, afhængig af Selskabet? — Jo, svarede jeg truffen. — Vel, vedblev Y sørgmodig, hvad er saa den consequente Slutning? Saa dhrebar hun end er mig for Nutids og Fortids Skyld, ja netop fordi hun er mig saa dhrebar — vilde det da ikke være bedre for os Allesammen, om Du og jeg gik bort og aldrig kom tilbage? Sergeanten tilføiede da et Par Navne paa Listen over Fluerne, der ere komne Lyset for nær, og Fru v. H. vilde faae hende canoniseret, ja med Tiden gjort til Capitain-Bagtmester. — Vel, sagde jeg; men saa

burde vi reise strax, øieblikkelig gaae til Gesandten om Pas. — Ja, strax, paa Diebliffet!

I dette Dieblif hørte Musiken op, og det bragte os Begge noget ud af vor romantiske Flugt; men Ordet var nu engang gjensidig givet, og vi gif.

Lige ved Udgangen mødte vi Hr. v. Hompesch, og denne høflige Herre lod os ikke slippe forbi uden en Conversation og en Forespørgsel om, hvor Damerene vare, hvorledes de havde moret sig o. s. v. Men ligesom vi saa vilde gaae, stode vi overfor X. Saafnart X smilede, havde Y glemt baade Gesandt og Pas, og da Lieutenanten saa meget venlig spurgte, om jeg kom om Aftenen, følte jeg heller ingen Hast, men mente, vi kunde reise som idag.

Da vi saa iastes gif fra X og jeg spurgte Y, om vi nu skulde reise næste Morgen, havde han, som Comtesse Felicia vilde sige, den Frækhed at nægte, at han nogensinde havde tænkt paa at reise, og han bebreidede mig i næsten fornærmelige Ord, at jeg kunde paadutte ham et saadant Vanvid.

Ja, naadige Frue, hvad jeg døier med den Rnægt!"

Den utrættelige og eiendommelig behændige Comtesse Felicia bragte en af de nærmest følgende Dage, da jeg var sammen med Baronessen og hende, det samme Thema paa Bane.

Hun sagde pludselig: „Sig mig, Baronesse Astrid, De maa have faaet en gruslig Mængde Digte og Billetter! Er det sandt, at man i Kjøbenhavn, naar De kjørte fra Theatret, har kastet Digte ind i Bognen til Dem?“

„Ja, det er“, svarede Hun.

„Og hvad gjorde De saa med dem?“

„Naar der var Aand i dem og de ikke vare sentimentale, gjemte jeg dem.“

Comtesse Felicia vendte sig til mig og spurgte mig med utrolig maliciøs, skjæmtende Fripostighed: „Har De Aand?“

„Det Spørgsmaal vilde jeg nok have besvaret af Baronessen.“

„Naa, Tak! — — Nu ja, hvad mener De, Baronesse Astrid? Troer De, han har Aand?“

„Ja, det troer jeg“, svarede Hun.

„Ja, Troen er en Overbevisning om de Ting, man ikke seer!“ raabte Comtesse Felicia triumpherende.

„Lillad mig, Comtesse, at fige Dem den Compliment, at det var en virkelig Vittighed.“

„Det veed jeg nok! Jeg veed godt, hvad jeg figer.“

„Ja, vift!“ tænkte jeg og tog Afsted for ikke at forlænge en Situation, der næsten blev uholdbar.

Der er endnu et Brev fra den Periode:

„Y ønsker, at Ingen maa have talt til X om Scenen i Formidags paa Monte Pincio, og jeg beroligede ham med, at Ingen kan have fortalt det Egenlige og Væsenlige, saa at den bliver lige ny, naar jeg ifølge hans Onske gjør mig til dens Historiograph.“

Sagen er, at Y i det Indtrufne seer en Bestyrkelse paa sin Theori om Skæbnen; som alle slige mystiske Gemytter troer han paa Skæbne og Stjerner.

Vi havde jo imorges mødt X med Børnene, og saa havde Y, siden det var Søndag og der skulde være en privat lille Cirkel, som Y og jeg ikke vare værdige til, opgivet Haabet om at opleve noget Videre paa denne Dag.

Nl. 4 holdt Sciroccoen pludselig op, og vi

gik ud for at see Solen skinne, det vil sige: den almindelige Sol, alle Menneskers Sol. Vi gik igjennem Franske Akademi, ind i Egelunden og op paa Høien med den store Udsigt. Da vi kom ud derfra, vilde vi gaae hjem; men saa mødte vi det vandrende Taarn, Professor Krantz, der altid saa omhyggelig udthder for X Archæologiens Hemmeligheder. Hvis der kom Ild i den Mand, vilde han blive en Baun, der lyfte over Landene. Han vilde, beshynderlig nok, hen paa Promenaden og høre Musiken, og det er dette, paastaar Y, som kun Sjæbne, vor Skjæbne, kan have sat i ham. Han fik os med; men ligesom vi kom hen til Pladsen, foer Y afsted og rev mig med. Det er Hendes Børn, eller det er Carl og Henriette! raabte han og havde strax efter begge Børnene ved Haanden, og det var virkelig, som om alle Omstaaende mærkede, at her var et Møde og en Glæde, der ikke hver Dag spadserer paa Monte Pincio. Børnene sluttede sig til ham, Bonnen skilte sig fra en Bonne med andre Børn, og vi gik ind i Skyggen nærmere til Musiken, der i dette Dieblis begyndte paany, som om Y havde betalt den for at feire hans „Skjæbne“. Forresten er Y ganske et Barn, og

havde ikke Carl været den Alvorligere og Forstandigere, havde de begyndt at lege. Y foreslog Carl at ride paa min Stof; men Carl foretrak at tale om Stokkens Hoved, der er et Hestehoved af Elfenben. De kom saa vidt i Hippologi, at Y sagde, at der er en Hest, der kan flyve, og, tilføiede han, Din Moder veed dens Navn. Carl spurgte Y om hans Navn, og Y sagde det og fik det indprentet fast baade hos Carl og Henriette. Jeg fylder Luften om Hende med mit Navn — sagde han listig — og hvilken Forpligtelse der tillige er ved at lade disse Barnestemmer overbringe Navnet!

Saa gik vi ned paa Spanske Plads og hente Noget til Børnene, hvori en Tredie maaskee vilde mærke en Tanke om sig, og da vi gik derfra var det mærkeligt at see den lille Mand, hvor han var taknemlig i Sind og Villie og gav sine Følelser Lust, medens den lille Pige kun forraadte sin Stemning ved noget Magnetisk i Blikket. Ligesom vi satte Foden paa Spanske Trappe, fik Carl den forunderlige Idee at sige: „Jeg troede, Du var min Fader.“ Ved dette Ord fik Y Lærer i Dinene, troer jeg; han knugede Carl til sig, trak Henriette nærmere og ønskede, at Trappen

maatte stige helt op i Himlen, for at vi med Et kunde gaae hen, hvor vi Alle skulle mødes i Uforfrænfelighed."

Comtesse Felicias Bebudelse om, at Grevens vilde komme, gik i Opfyldelse. De havde gjort en lang Reise. Grev Fritz's Sind og Nerver havde ikke kunnet komme sig efter Stødet, de fik ved de Potters Selvmord, og da han virkelig havde opgivet Spillet og derved mistet et Incitament, havde han været nedsunken i en Sløvhed og Ligeegyldighed, som Intet kunde overvinde. En berømt Læge, der consuleredes, og som i Sygdommen fandt en uovervindelig Modstand, havde nok besluttet, idetmindste at skaffe sig selv af med den, eller han havde ærlig troet at opdage en legemlig Sygelighed som Grundlag, og havde tilraadet et Winterophold i et sydligt Land. Saa havde baade Greven og Grevinden med et tilstrækkeligt Tjenerskab ledsaget Sønnen til Egypten og tilbragt et Par Maaneder ombord i en Dahabieh, en af de store Baade, lette, svømmende Huse, hvori Familier gjøre Nilreisen fra Alexandrien eller Cairo til Katarakterne. De havde overværet Ramadanfesten

i Cairo, havde seet Gizeh og Pyramiderne, Philæ og Klippetemplerne, Thebæ's Ruiner, Sphingerne og Katarakterne, og Intet havde gjort Reisen taalelig for dem undtagen Jagten, som undertiden rigelig frembød sig, naar man lagde til Land. De ægyptiske Ruiners gigantiske, triste, høitidsfulde Alvor havde ligesaa lidt som Landets og Flodens idylliske Ynde kunnet behage Mennesker, der i saa høi Grad vare vant til social Virksomhed og Omgang og saa lidt bekymrede sig om anden Historie end Nutidens. Det havde været en skrækkelig kjedelig Tid — „en stor Medicinflask, som vi Alle maatte drikke af for min Søn's Skyld“, sagde Greven. Grevinden havde naturligvis ikke kunnet gaae paa Jagt, men havde fristet Livet ved at see paa de mange engelske Dahabieh's med deres excentriske Navne og Flag og Damernes ligesaa excentriske Dragt. Men da hun var en dannet Dame, havde hun dog ogsaa faaet endel Tid tilbragt ved Læsning, hvorhos Nilen fremkalder mange religiøse Betragtninger, saa at hun i Diebliske, hvis de ikke netop havde haft et Grevskab i Holsten, som det var deres Pligt at passe, kunde have ønsket at efterligne de antike christne Gneboersker i Drækten om Thebæ. En saadan Kvinde, flødt i

Haardug, og som maaskee levede af Honning og Græshopper ligesom Johannes den Døber, var dog et Mønster, der loffede Sjælen. Imidlertid, man kunde ikke følge det, blot sende et Suk efter det, og baade hun og Greven kom til Rom med sand Tørst efter Selskab. Hun havde den Tilfredsstillelse, at de Kjoler, hun paa Udreisen havde kjøbt i Paris, tiltrods for den Evighed, hun havde tilbragt paa Nilen, nu først vare begyndende Mode i Rom. Derved fik hun Rom kjær, og da hun kunde vise sig efter sin Smag og til sin Tilfredshed i Museerne og Kirkerne, paaaffjønnede hun ogsaa som virkelig dannet Dame deres Indhold. Greven gav sig til at skrive Breve; han gjentog med Glæde, at han nu kun var fire Dage fra Holsten. Det Eneste, der trykkede ham, var og blev naturligvis hans Søn, hans Grevsfabs Arving. Blot han kunde leve op, faae livlig Interesse for Noget, om det saa skulde koste det halve Grevsfab at erhverve det! Det syntes ogsaa, at Grev Fritz i Begyndelsen fik nogle Interesser. Af de store Huse, hvortil hans Stand aabnede ham Adgang, lod han til at finde et særligt Behag i dem, hvor nogle aldrende, fornemme Damer arbejdede for den forðrevne Konge af Neapel og for

Kirken. Man var der vistnok klogere end hans Fader og saae, at det, han søgte, var, ligesom Manfred, Forglemmelse; der var en Skygge, han vilde have bort fra sin Erindring, og da man formodenlig ikke directe vilde sige den protestantiske Grevesøn, at der i Katholicismen var en Magt til at løse Alt og tage Alt bort af et Menneske-sind, nøiedes man foreløbig med at vække hans Tilbøielighed for „det gamle Princip“, der havde sin Rod i Tidernes Nat, det sande Mystorium, hvorfra Adelskab og legitimt Kongedømme (og Kirke) var udgaaet. Han blev Bourbonnist, subskriberede til Fordel for politiske Missioner ind i Neapel, Indkjøb af Vaaben og af Uniformer til de pavelige Zouaver, og tog Sedler i de Lotterier, hvis Overskud skulde erstatte Paven Indtægterne af de tabte Provindser. Det var dyrt; men Greven betalte med Fornøielse, fordi Sønnen endelig begjærede Noget, og det var i alt Fald billigere end Spillet.

Det kunde ikke være Grev Fritz rigtig behageligt at see mig igjen, og endsskjøndt Beløbdragenhed altfor meget ledede ham ligesom et andet Instinct, til at han skulde vise Misfornøielse, var der dog en himmelvid Forskjel mellem vort

Gjensyn og den freidige Ungdommelighed ved vort første Møde. Jeg troer heller ikke, at Greven fandt stort Behag i Gjensynet. Jeg er overbevist om, at havde han mødt mig i trykkede Aar, vilde han ikke blot paa en smuk Maade have tilbudt mig Bistand, men baade under fire Dine og i Selskab have behandlet mig største Forekommenhed. Men den Omstændighed, at jeg stod aldeles uafhængig, uden at han ret begreb hvordan, at jeg virkelig socialt var hans Ege, uden at han behøvede at løfte mig op dertil, var upaatvivlelig en Dæmper paa hans Venjskab. Grevinden var uforandret. En Dame af høi Stand, ja enhver virkelig Dame, kan indtage en Stilling overfor en ung Mand, hvoraf det er umuligt at slutte, hvad hun egentlig mener med den beskyttende Gunst, hun viser ham. Hun kan være nedladende baade mod en Prinds og mod en Borgerlig, og den Borgerlige veed ikke, om det er Nedladenhed eller Anerkjendelse. Jeg havde aldrig i denne Henseende været paa det Nene med Hensyn til Grevinden og var det heller ikke nu. Men noget Særegt, en Mangel paa Et eller Andet, var der i Forholdet mellem de tre Mennejsker og mig, især for dem, der enten som Comtesse Felicia tilforn

havde seet os sammen eller som Astrid havde faaet den Forestilling, at jeg stod paa intim Fod med dem.

Paa en af de Udflugter tilfods eller tilhest, hvor jeg undertiden kunde faae Veilighed til at være et Par Minutter alene ved hendes Side, spurgte hun mig, i hvilket Forhold jeg egentlig havde staaet til Grevens.

Jeg fortalte hende det nøiagtig og forklarede hende Anledningen deraf, at der paa et vist Punkt havde været noget Forsthyrende i mit Liv, og da hun tilfældigvis kom til at spørge om Tidspunktet, da dette havde ført mig til Grevens, kunde jeg jo ikke sige, at det var hendes Forlovelsestid; men hun kunde vel ikke undlade at blive opmærksom paa, at begge Aarstal faldt sammen. Hun førte Samtalen fra denne Gjenstand. Et eller Andet, som vi havde seet sammen i Rom, kom paa Bane, og fra et af Museerne sprang Tanken, som den saa ofte gjorde, hjem, og idet hun talte om en Kunstner hjemme, førtes vi til Charlottenborg, og pludselig sagde hun: „Der mødte jeg Dem engang. De gik med en Dame.“

„Ja, med min Søster.“

„Deres Søster?!“ udbød hun.

„Ja, det synes at overraske Dem.“
 „Det gjør det ogsaa. Det er aldrig faldet mig ind, at De havde Spøbsfende.“

Selv om Andre ikke vare komne til, var vor Samtale dog standset der. Min Tanke fløi ud efter de let henslagrede Ord og greb efter dem med Anelse om, at de skjulte en Mening, som jeg dog ikke turde gribe og endnu mindre give Udtryk.

«There are ten thousand tones and signs,
 We hear and see, but none defines —
 Involuntary sparks of thought,
 Which strike from out the heart o'erwrought
 And form a strange intelligence
 Alike mysterious and intense.»

Med Grev Fritz havde jeg kun en eneste Gang en Samtale i Enrum, og den var endda baade tilfældig og lidet bethydende. Jeg stødte paa ham en Aften, da vi Begge vilde gaae op ad Quirinalshøien og ind i Palazzo Barberini. Han var ikke vant til at gaae med lakerede Støvler paa en Gade uden Fliser, stødte haardt imod en Sten og fik sin ene Støyle skaarret itu. Der boede paa venstre Haand en Skomager, til hvem vi gif ind for at faae Skaden repareret. Grev Fritz kunde næsten slet ikke Italiensk og deltog derfor ikke i Sam-

talen, som Skomageren strax begyndte. Han for-
modede, at vi skulde til et Aftenselskab, antog, at
det var i Palazzo Barberini, og spurgte, om det
var hos Principezza Panin, og da jeg svarede Ja,
raabte han: „Den Engel!“ Jeg vilde dog nok
vide, hvorfor han brugte dette Udraab med en
tilsvarende Haandbevægelse som overfor et Billede
af Madonna, og næst efter at prise hendes Dei-
lighed og paastaae, at hun isølge Navnet maatte
være en Italienerinde, en Venetianerinde, fortalte
han, at hun pleiede at gaae med sine Børn over
i Quirinalets Have, og saa havde hun seet en
meget smuk Hund, en Sjældenhed i Rom, der til-
hørte Grønthandlerens paa Hjørnet af Via Rasella.
Hendes Børn havde forelsket sig i Hunden, og hun
var gaaet ind hos Grønthandlerens og havde for-
gode Ord — hvo kunde sige Nei? — og mange
Penge kjøbt Hunden. Men da hun saa vilde tage
Hunden med sig, havde Grønthandlerens Børn
kastet sig om dens Hals og kysset den og grædt.
Saa forærede hun dem Hunden; men saa be-
gyndte hendes egne Børn at græde. Hun talte
til dem i et fremmed Sprog, som Ingen kunde
forstaae; men man kunde forstaae, at hun talte
godt, som en Engel, og sagde, at de vare rige

Børn og ikke maatte tage fattige Børns Glæde fra dem. Og saadan talte hun, at hendes egne Børn tilsidst smilede og gave tilkjende, at Grønt-handlerens Børn maatte have Hunden. Eccellenza, hun er en Engel!

Da Støvlen var færdig og vi gik, sagde Grev Fritz: „Det synes mig, at der blev talt om Baronesse Panin.“

Jeg frygtede, at Historien vilde synes ham ubetydelig, og svarede: „Aa, det var en Historie om en Hund.“

„Hedder en Hund paa Romersk panin? Jeg troede, den hed cane“, sagde han adspredt.

Vi vare et Selskab, der besøgte Keiserpaladsets Ruiner.

Der er baade Meget og Lidet at see, det vil sige: for det archæologiske Die overordenlig Meget, for det almindelige Die en forvirret Masse og svage Spor. Da vi delte os med forstjellige Førere, bestemte Generalinden en almindelig Samlingsplads til bestemt Tid. Nogle vilde stige ned i de dybe Murchælvinger, Andre vilde først og fremmest søge det Sted, hvor man af nogle Sten an-

tager, at Romulus's Borg laa, atter Andre tænkte fortrinsvis paa Porta Mugonia, hvoraf der heller ikke er tydeligt Spor. Jeg fulgte med den Afdeling, hvortil Astrid hørte; vi fik et almindeligt Overblik, saae den saakaldte Bibliotheksal og Badet, og kom tidligst til Mødestedet. De franske Damer og Herrer, vi vare med, spredte sig. Der ved bleve vi ene. Nedenfor os laa Forum; vi vidste det, men kunde formedelsst Høiens Brede ikke see det; lidt tilhøire ragede Colosseums mægtige Masse op, tilvenstre saaes Senatorernes Palads paa Capitolium. I nogen Afstand foran os laa endel af Rom, noget længere borte viste sig Monte Pincio's Anlæg og Pinierne hinsides det franske Akademi; derpaa kom den grønbrune Campagne, og uden om den trak sig som en Tryllefreds de blaae Bjerge, fra det snedækte Monte Soracte i Nord til Albanerbjergene. Og neder under os, i Høien vare Bærelserne, hvor Verdens Rejsere havde holdt Hof. Himlen hvælvede sig uden en Sky; Solskinnet laa som fastnaglet; ingen Lyd afbrød den store Scenes Stilhed; Verden syntes at tage Hvile efter den kæmpende, opbyggende, nedstyrtende, tusindaarige Historie, der buldrende var gaaet forbi.

Det er en tankefvanger Jordbund og Atmosfære at staae paa og aande i. Man bliver taus for ikke at sige noget Forhastet, Trivielt eller Uværdigt; man føler Respect for den Stemmning, man optager i sig blot ved at aande paa et saadant Sted. Og for mig maatte Respecten være saa meget større, som jeg paany følte det som Vidunder, at jeg skulde være her ved Hendes Side. Hvert mærkeligt Punkt i Rom blev jo for mig hundredfold forunderligt ved den Tanke: Du er her med Hende!

Men der var dog en Tanke, som langsomt og med Magt opstod ud af selve Stedets Natur. Det fremtraadte som et besynderligt, men uafviseligt, historisk Symbol, at man fra Keiserpaladset eller fra Roms fornemste Kvarter, som det var før Reisetiden, havde en saadan Udsigt, et uhyre Panorama indesluttet af skjønne blaae Bjerge. Vare ikke disse Bjerge ligesom Tegn paa det rette Maadehold, paa den Grændse, som Skjæbnen affifter for det menneskelige Begjær? Var det ikke forklarligt, at saalænge Herkerne kunde nøies med at finde sig indenfor en saadan Grændse, vare de kraftige og velsindede, men saasnart Sindet kom ud over denne Grændse og saae Verdens

Uendelighed og vilde gribe den, saa blev det selv grebet af Afsind?

For dog at tale, medens det var saa vanskeligt at tale paa et saadant Sted, sagde jeg hende dette eller noget Lignende.

Hun takkede mig for Bemærkningen og tilføiede, at det var en Lykke, som hun kunde misunde mig, at formaae at see saadan. Jeg kunde med Sandhed have svaret hende, at hvis der var Aand i min Opfattelse af Stedet, saa havde jeg den kun af hendes Nærhed, og at der var et vemodigt Symbol ogsaa med Hensyn til mig selv og Hende, i det, jeg havde sagt om den rette Begrændsning. Jeg vovede ikke at sige det, fordi jeg i samme Dieblig vilde have overtraadt den rette Grændse; men jeg havde næsten Feber af Driften til at tale og af Anstrengelse for ikke at gjøre det.

Maaskee kom ogsaa en Del af denne Feberfølelse af Nordenvinden, som gjorde Himlen klar, men som var følelig kold paa dette høie Sted. Hun traadte et Par Skridt tilside bag et Stykke Mur, hvor der stod en Bænk. Her vare vi i Solskin og uden at føle Nordenvinden, og vi satte os.

Jeg havde nu kun Et, som jeg tænkte paa: Hende. Idet vi vare traadte tilside fra Udsigten til Bjergene og ind i det stille Solstien, var hele Verden forsvunden for mig, og jeg saa ikkun Et: Hende. Jeg følte Ensomheden, hvori vi sad, endstjødnt Arbeidere gif om i nogen Afstand, og jeg forbausedes og var henrykt over, at Lyffens Solgunst faldt saa rigt paa mig, at jeg var ene med Hende. Men jeg turde ikke sige det, jeg var mere frygtsom med mundlige Ord end med Breve, og jeg kunde ikke tale om nogen anden Gjenstand, og da jeg ikke turde tale om hende som Helhed, som det udelukkende Ene, søgte jeg dog idetmindste at tale om en Del af hende og sandt i den hurtige Tankevirvel Historien om Hunden og Børnene. Jeg veed ikke, hvordan jeg fik det indledet; men jeg fik sagt: „Jeg har hørt en Historie om Dem; den lader til at have givet Dem et stort Navn i Egnen om Via Rasella.“

Hun svarede: „Ja, den lille Begivenhed har været mig en sand Belsignelse, fordi den bragte mig i et venligt og godt Forhold til nogle Mennesker af den Slags, som vi kalde „Folket“, og saa fik jeg Leilighed til at lære Noget. Jeg har

aldrig funnet lide at give Almisfe. Dersom det er en Feil, saa er jeg født med den. Det har altid forekommet mig, at den, der giver Almisfe, derved sniger sig fra Betaling af en større Gjæld, og paa samme Tid, i de fleste Tilfælde, for at have denne Tilfredsstillelse, nedværdiger et andet Menneske. Jeg mener, at man skal lindre de Syges og Hjælpeløses Videlser; men de Sunde skal arbejde; det er til Betsignelse for dem selv."

"Ja, ganske vist; men hvordan skal man faae dem til det eller give dem Veilighed?" spurgte jeg, mindre af Interesse for Sagen end for at faae Veilighed til at høre hende.

"Det er undertiden vanskeligt; men det kan heller ikke godt stee, medmindre man personlig gaaer dem lidt tilhaande og især opmuntrer dem."

"Ja!" tænkte jeg, „naar Hun opmuntrer!"

"De skal en Dag faae Lov til at gaae med til min Modehandlerinde i Via Frattina. Hende har jeg etableret, uden at det har kostet mig det det Ringeste. Det var en ung Pige, som tilfældigvis blev mig reccommanderet. Hun var meget fattig; men hun vilde kun sye og arbejde i Hemmelighed; hun ansaae Arbeide for en Skam og

stolede paa, at hendes Gudfader var en Prælat, der nok vilde hjælpe hende til en Pension af 25 Scudi om Aaret. Men hun syede fortræffelig, og endnu mere, hun var et sandt Geni til at forstaae Mønstre og Moder. Jeg behøvede slet ikke Andet end vække hendes Ærgjærrighed og vise hende, at hun ved Arbeide kunde blive uafhængig, forsørge sin Moder, give andre unge Piger Arbeide, blive agtet af alle Mennesker og faae store Ruder i sin Boutik. De store Ruder gjorde Udslaget. Nu er hun allerede paa Vei til at blive Roms første Modehandlerinde. De skal faae Lov til at see, hvilken Glæde der er, naar jeg kommer. Det er Behageligheden her i Syden, at Folket er saa taknemligt eller forstaaer at vise Taknemligheden paa en smuk Maade. Folket her har ogsaa mere Ærefrygt end i Norden, troer jeg, og det er en stor Ulykke, naar de Fattige og lavere Stillede ikke føle Ærefrygt. Vi Andre kunde jo ikke leve uden Ærefrygt. Hvor høit man end er stillet, finder man enten i Livet eller i Litteraturen eller Kunsten eller Historien Personligheder, man seer op til, og som hjælpe til at styrke En i gode Forsætter og blive ligesom en Del af Ens Samvittighed. Hvorfor skal da det lavere Folk,

der ikke paa samme Maade kan vælge sig Idealer, ikke vænnes til at see med Urefrygt paa de høiere Stænder?"

„Oh, Fru Baronesse, hvilken Aristokrat De er! Hvordan kan De vente, at der i vor demokratistiske Tid skal blive Plads for saadanne Anskuelser?"

„Jo, ganske simpelt," vedblev hun med blussende Kinder, „derved, at vi indgøde Urefrygt."

Det Ord forandrede for mig hele Samtalen. Jeg havde hidtil lyttet som en Elsker, henrykt over at kunne uforstyrret høre hendes Stemme, og kun betragtet de blide Ord som naturligt Accompaniment til den deilige Lyd. Men det sidste Ord var saa stort, at det ligesom jog min Forelskelse bort som ikke værdig nok, ikke ærefrygtfuld nok, og satte en ny og større istedenfor, naagtet jeg saa Secunder i Forveien vilde have anseet det for umuligt, at jeg kunde elske hende høiere.

Jeg kunde ikke sige Andet end det dumme eller tankeløse: „Ja, men, hvordan?"

„Jeg troer ikke, at det er saa vanskeligt. Hvordan det end gaaer, saa have de, der ere formuende og bære et fornemt Navn, et stort

Privilegium. De behøve kun at gjøre ganske Lidt, uforholdsmæssig meget Mindre end en simpel, uformuende Mand, for at man skal paastrøje dem og see op til dem. Omendstjøndt Rigdommen efter Naturens Orden medfører store Pligter, ere de Fattige blevene saa vænnede til at see de Rige kun have Rettigheder, at man blot behøver at gjøre sin simple Pligt, for at det skal tage sig ud som noget Usædvanligt. Det er dog virkelig sandt! En rig Dame behøver kun at vise menneskelig Følelse overfor et Par Børn og en Hund, saa priser man hende som en Engel. Det er jo en mærkværdig stor Magt, og den maa kunne anvendes over hele Verden. Baron Panin har et betydeligt Gods. Hvad kunde ikke udrettes der, hvis vi vare hjemme, ved at gaae Folk lidt tilhaande, give dem Sands for Sparsommelighed, vække deres Rappelyst, tage Del i deres Fornøielser og Sorger, leve med dem som en Familie, man havde faaet anbetret! Det er mit store, fjerne Formaal — og nu maa De ikke smile — at jeg en Dag kan tage Carl og Henriette ved Haanden og føre dem ud paa Balconen og lade dem hilse af en slittig, velsindet, velstaaende Befolkning som Herskab og tillige som

troe Venner — Carl som den, der i Nødsfald ogsaa skal føre Godsets unge Mænd i Krig for Landets Forsvar — og det gjør mig kun ondt, at det Land ikke er Danmark.”

Ved de sidste Ord sprang jeg op, greben af en Sindsbevægelse, som det vilde tage mig Timer at forklare. I den evige Stad, paa Keiserpaladsets Ruiner, havde jeg truffet det hemmelige Selskab, eller hvad jeg egentlig havde forstaaet under dette Navn, den Magt, der bydende skulde anvise mig mit Livs Formaal. Af Skjæbnen havde jeg begjært at faae vor Gaard tilbage og gjenfinde Hende; jeg havde faaet begge Ønsker opfyldte, for at Hun skulde vise mig, hvad de betød — thi det, hun udpegede som Fremtidsmaal for sig, var jo ogsaa mit! Jeg var jo det Barn, min Fader vilde have taget i Haanden og ført ud paa Balconen! Han skulde bygge Huset, jeg skulde kappes med ham om at fortjene det! — Men som Roms Herskere ved at faae Blif paa den uendelige Udsigt hinsides Bjergene vare bleven grebne næsten af Vanvid, af en umaadelig Kraftfølelse og en ligesaa umaadelig Afmagtsfølelse overfor det Dulgte, saaledes blev ogsaa jeg greben samtidig baade af Henrykkelse over at erkjende mit Maal og af Forsagthed

overfor den Tanke: Har Du Magten i Dig selv dertil? Og endelig, men ikke sidst, indflettet i alle de andre Tanke, gik en vemodig Medfølelse med Hende, den danske Kvinde, hvis Hjerte var med Fædrelandet, men ikke kunde faae det anbragt i sit Fremtidshaab. Hvor utaknemlig syntes jeg selv at være, jeg, som havde Fædrelandet ubeskaaret og kunde hellige mig det, men ikke gjorde det! Hvor Dansk blev jeg i det Dieblig igjen!

De Andre kom tilbage, og jeg fik ikke svaret hende et Ord. For første Gang, siden jeg havde begyndt at deltage i det Selskabsliv, hvor hun færdedes, var det mig umuligt at være opmærksom og beleven. Tankerne havde en uovervindelig Magt, enhver Gjenstand, der blev bragt paa Bane, var ikke blot for lille, men incommensurable med den Verden, som hun havde oprullet for mig, og som var gennemstraalet af hendes huldfulige Væsen. Jeg veed ikke, hvad de Andre tænkte i Anledning af, at vi havde været ene, og at jeg nu var saa taus; men jeg kunde ikke tænke paa, hvad de mulig tænkte.

Denne samme Dags Aften var der Soirée i Palazzo Barberini, og Astrid sang en Sang af Lopez de Vega, som jeg havde forskaffet hende. Sangen var digtet i Anledning af, at Prinds Carl, senere Kong Carl den 1ste af England, reiste incognito og paa temmelig eventhyrlig Maade til Spanien i Følge med Buckingham for at frie til Infantinde Maria. Musiken var kun componeret til Omkvædet:

Carlos Estuardo soy,
Que, siendo amor my guia,
Al cielo d'España voy
Por ver my estrella Maria.*

Sangens Romantisk og et deiligt, simpelt Cithar-Accompagnement passede forunderlig til hendes Stemme, og hele Selskabet lyttede med en ganske anden Interesse end den, der pleier at følge Dilettant-Musik. En romersk Dame raabte »Ancora!» og Selskabet stemmede i paa hin smigrende, bønfallende Maade, der stiller et da capo Raab i en Salon fra et i Theatret. Blandt de Raabende bemærkede jeg med nogen Forundring

* Jeg er Carl Stuart, som vælgende Amor til min Leder kom til Spaniens Himmel for at see min Stjerne Maria.

Grev Friis, der i dette Dieblis syntes ganske at have opgivet den tungsindige Vigeghydighed, hvor- med han ellers færdedes imellem os. Friherre v. Hompesch stod ved hendes Side, straalende af en Glæde og Stolthed, som om det var ham selv, der havde sunget eller idetmindste digtet Sangen, og rakte hende paany Moderne. Jeg undte Alle den Fornøielse, de gave tilkjende! Thi foruden at jeg rigelig delte den og var henrykt over, at Hun, hvem jeg elskede, frembragte noget saa Stjont, var Luften om mig magist varm og duftende ved Forestillingen om, at medens de deilige, klare, romantiske Toner udgik til os Alle, vare hendes egne Tanker maaskee, rimeligvis, om end kun i Diebliske, hos mig, fra hvem hun havde Sangen. O, at faae et saadant hemmeligt Budskab, eller troe at faae det, igjennem Toner og Ord, der for alle andre Tilhørere have en anden Mening! Men medens hun gjentog Sangen, bemærkede jeg, at Grev Friis stirrede paa hende med et Udtryk, der ikke var til at misforstaae. Han havde glemt. Han havde, hvad jeg ikke kunde fortænke ham i eller idetmindste ikke undres over, fundet noget Nyt, der tog hans Tanker helt og udelukkende i Beslag. Men der var tillige i dette Blik noget

ubefrivelig Fordringsfuldt og Hensynsløst — ingen Tro paa Hindring og ingen Respect for den. Knap den, der ikke elsker, men blot ynder en Kvinde, kan taale, at et saadant Blik fastes paa hende. Og vi vare i fremmed Land, mindre beflyttede og hindrede af Livets faste Sædvaner, end Selskabets Dødre skulde lade formode. Jeg minde- des hurtig, at jeg selv ingen Ret og intet Krav havde; men ei heller skulde nogen Anden gjøre et utilstedeligt Krav! Pinen, som det Blik forarsa- gede mig, sagtnede ikke, før jeg kom til at tænke paa, hvilken Magt den har, der vil give sit Liv og, naar det skal være, vil tage Liv. Ad den Tankvei mødte jeg hendes Vogter, fandt ham paa- libelig og blev rolig. Sangen var endt. Hr. v. Hompesch kyskede charmeret hendes Haand, uden at ane, at et Uveir traf op i saa Skridts Afstand, der først vilde hvirvle ham til Side.

Hvad der nu skete i de nærmeste Dage, undrede mig ikke. Den Lise, som Grev Fritz sølte i hendes Nærhed, den nye Livlighed hvortil han vaagnede, gjorde det forklarligt, at hans Fader og Moder til en vis Grad begunstigede hans Ønske om at være sammen med hende. Jeg skulde være den Sidste til at nægte, at man med uskyldigt

Sind kunde nærme sig hende, eller at idetmindste Forældre i al Ufskyldighed kunde have Sønnens Vel for Die og netop derfor gaae desto mere aabent frem. Den massive holstenske Billie bortstjød uden Complimenter den blide, høflige Hr. v. Hompesch. For første Gang saae han hende kjøre bort og være borte en hel Dag, uden at der blev sagt ham et Ord — ham, der altid pleiede at tage Pladsen ved hendes Side som hendes Gemals alter ego! Der var kun Plads i Vognen til Greven, Grevinden, Hende og Grev Friz. Generalinden gjorde ingen Indsigelser; hvorfor skulde Baronessen ikke kunne tage ud med en Familie, der endog var beslægtet med Baronen? Endog Fru v. Hönd gav hverken ved Ord eller Miner tilkjende, at der var Nogetsomhelst, som stødte imod den strengeste, mest religiøse Sædelighedsfølelse. Den, der først og snart gjorde Modstand, var Astrid selv. Hun forstod at indrette det saadan, at der enten ingen Udflugter og ingen selskabelige Sammenkomster fandt Sted eller ogsaa saadanne, hvori hendes tidligere Omgivelser deltog. Men ogsaa da optraadte Grevens saa henhængsløst, sluttende sig saa tæt om hende som Garde, at jeg ikke længer kunde forstaae dem; thi at Gre-

ven og Grevinden ligesvem vilde beskytte Sønnens Forelskelse i en gift Dame, syntes mig urimeligt at antage.

Paaskebadag vare vi et talrigt Selskab, der tidlig kjørte ned til Peterskirken for at overvære Høitidelighederne. Som sædvanlig vare Grevens tæt om hende. For ikke at komme i Trængsel opgav man at benytte sig af Billetterne, man havde til Tribunen, og hvorved Damerne desuden vilde være blevene skilte fra Herrerne. Vi optog næsten det hele Rum i et af Capellerne tilvenstre, og fra dette Sted saae og hørte vi i Grunden meget godt — saa godt, som Kibenskabens hos nogle af os vilde tilstede. Men da vi vilde ud for i god Tid at saae Plads udenfor til at see og høre Paven give Velsignelsen fra Loggia'en, var vor Tanke samtidig med mange tusinde Andres, og vi mærkede os pludselig i en Strøm, der intet Hensyn kjendte og rev os afsted. Jeg troer, at Grevindens Hensyn til hendes Dragt blev en Hindring for hende og Greven; hvilken god Aand der tog sig af Grev Fritz, veed jeg ikke — sønlig Kjærlighed var det næppe —; men den samme gode Aand, der hildede ham, lod de Fire af os, der helst vilde være sammen, Hende, Comtesse Felicia,

Hr. v. Hompesch og mig, blive revne tilsammen ud med Strømmen. Den gamle, brave Friherre kæmpede ridderlig for Hende paa den ene Side, medens jeg paa den anden Side værgede for hende og min Bliven hos hende, og Comtesse Felicia i Trængselen holdt fast i mine Rjoleffjæder. Ved Udgangen var det Værste; der blev ikke blot Trykket næsten overvældende; men der var det tunge Tæppe og Dørens skarpe Kant — endnu et voldsomt Stød — saa vare vi i den frie Luft, paa den brede Trappe, og skyndte os ned for at skjule os, ja ligesom for at være saa lykkelige som i fordums Dage, uden Grevens. Ingen af os sagde det; men det laa i hvert Blik og i hver Tone, hvormed vi spurgte efter vort Selskab, som vi saa uheldig vare komne fra. Vi gik til yderste venstre Fløi af et af de franske Regimenter, der stode opstillede i brede Rækker over hele Pladsen med Front mod Kirken. Ogsaa her blev snart Trængsel; men en fransk Officier, som vi kjendte, bød os ind paa Pladsen imellem Gelederne, og her, ligesom beskyttet af en Armee, nød vi Frie vor Frihed, saa lykkelige som Børn over at kunne tale sammen. Comtesse Felicia havde gjort en dygtig Rift i mit ene Rjoleffjød og be-

talte det — om med eller uden Hensigt, veed jeg ikke — ved at underholde Friherren paa det Elst-
værdigste. Hvad sagde jeg til Astrid? Man
behøver ikke at tale om den Lyksalighed, man
føler, dens Udtryk kan være tilstede i hvert Ord,
man siger om uvedkommende Ting — skjøndt,
var det, som omgav os, uvedkommende? Kan jeg
nogenfinde faae ud af min Bevidsthed, at Skæbnen
for at lade mig tage et dybt Drag af Lykens
Bæger stillede mig der, med Hjertet fyldt af en
stor Kjærlighed, med dens usædvanlig yndefulde,
elfselige Gjenstand ved min Side, medens Roms
Aprilsol skinnede paa de uoverskuelige Rækker af
Bajonetter, paa Ryttere og Kanoner, Tusinder
og atter Tusinder af tauske Mennesker, der for-
ventningsfulde saae op til Peterskirkens Voggia
med den hvide Baldachin, hvor den verdensbe-
rømte Scene skulde foregaae. Det var saa stort,
at jeg et Dieblis forknyttet følte, at det var for
stort til at være Symbol for to Mennesker, idet-
mindste for deres Lykke. Det kunde ikke betyde
Andet end, at de To, selv om de holdt sammen,
her ogsaa tilsammen kunde see den Verdens Magt,
imod hvilken de Intet formaaede. Men er der da
Intet, som er stærkere end denne factiske Verden

med dens Heste og Ryttere, Vogne og Mandskab? spurgte Hjertet, idet det stolt af sin store Kjærlighed søgte at løfte sig — da tordnede Kanonerne, Trommerne hvirvlede, alle de lange Rækker sank paa Kne, og den gamle, hvidklædte Mands mærkværdig stærke Køft fyldte Pladsen med sin Belsignelse.

„Troer De paa den pavelige Belsignelses Magt?“ spurgte jeg Astrid, da det var forbi.

Hun svarede: „Om ogsaa Belsignelsen for os har en Mangel ved sig, langt bort fra det Bedste kan den dog ikke gaae.“

To Dag senere var det Girandola-Aftenen, og som til fuldstændig Erstatning eller Bod for Paaskebad vilde Grevens have Hende med til et Hus paa Piazza del popolo, hvor de havde leiet et Vindue. Men hun vilde ikke gaae, eller hun havde en for hende selv og for dem, som kjendte hende, tilstræffelig Undskyldning i, at det ene af Børnene ikke var vel. Jeg var deroppe om Formiddagen og beklagede, at hun skulde gaae glip af det store, smukke Syn. „Saa kan De beskrive mig det“, sagde hun.

Hvorledes havde hun ment det? Mundlig eller skriftlig? Jeg forklarede det, som jeg helst vilde, og skrev:

„For det Første var der megen Trængsel trods Pladsens Storhed; man mener, at der var over 50,000 Mennesker tilstede. Men i en saadan Trængsel kan man netop være ene og tænke paa dem, som ikke turde komme med, og medens jeg stod nærved Ripetta og saa hen imod det mørke Bjerg, hvorfra nu saa Meget ventedes, sagde jeg til mig selv, at saadan, saa tæt foran mig, saa fuldstændig mørk, men maaskee saa fyldt med kommende Lys og Gnister, staaer Fremtiden — men libet Haab er der om, at det instinctmæssige Behag, hvormed jeg venter paa, hvad i næste Dieblif skal skee paa Bjerget, ogsaa skal have Ret overfor Fremtiden. Dog Et veed jeg: Der er Ild i Mørket.

Da faldt pludselig Skud, og i næste Dieblif hævede sig majestætisk den store Blomsterbouquet eller det store Ildspringvand eller det store Ildneg, la Girandola. Saadan har en Skikkelse hævet sig for mig. Saadan opgik, da der var dunkelt i og om mig, en rig, fin, yndesfuld Natur for mig og kastede Dagglæds ind i min Sjæl og paa alle

Gjenstande rundt omkring mig; men helt forskjellig fra dette „Kunstværk“, der snart er slukt, besidder den Uærvante en hemmelighedsfuld Magt til at virke paa Sjælen, saa at den føler, at over det Væsenlige af Hende har Tiden ingen Magt, og ved denne Følelse faaer Sjælen Tro paa sin egen Uendelighed.

Saa blev der et kort Mørke, og under hvislende Varm voxede en stor og høi Bygning frem paa Bjerget. Den var af mangefarvet Ild. Dens nedre Del syntes gothisk med Taarne ved Indgangen; dens øvre Del viste to Fløie med græske Tempelfacader forbundne ved et italiensk Palads næsten som Farnese. Jeg gjenkjendte Slottet; det var et af dem, jeg har bygget i Luften. Indenfor dets Binduer og gjennemsigtige Mure saae jeg Skikkelser, mine egne Drømme, flygtigdriftige Tanke, jeg havde havt, men altid maattet slippe i næste Secund, ja i samme Secund som de bleve til: nu stode de her og havde Skikkelse, og Portalen stod aaben, det lyste som af utallige tjenende Aander, der bare Faller — hvad var til Hinder for, at Aladdin sendte den stærkeste af dem til Bezirens Palads og lod Gulnare hente? — slet intet Andet end, at medens Aladdin spurgte, om

han ogsaa virkelig var Aladdin, og om Gulnare var Gulnare, forsvandt Slottet. Det kommer der af at maatte tvivle!

Nu hørtes mange Kanonskud, som om der blev leveret en Træfning, og Hjertet hævedes derved; thi alle vi Mænd eller Mandfolk have en hemmelig Længsel efter Kamp; i en Tid af vort Liv ere vi Helte, beredte til at kæmpe og døe for det, vi elske; men mest bliver det ligesom paa Piazza del popolo med løst Krudt. Det gjør ondt at tænke sig, at man mest har levet i Phantasier og holdt sit Heltmod som sjelden eller aldrig dragen Sabel; man skammer sig over, at naar man endelig har fundet den Ubekjendte, Unævnte, Livets store, skønne X, er det saa lidt, man har at byde. Men se, efter Skuddene følge farvede Rys, der stige høit mod Himlen, udfolde sig oppe under det dybe Blaa og sprede sig i en gylden Regn, der synes aldrig at naae Jorden. Dette kan man idetmindste! Sindet løfter sig, løfter sig høit, udfolder sig i den rene Æther, det kommer til at indaande, og skee, hvad der vil, kan aldrig synke igjen.

Derpaa kom en Mængde Sole, Aldpyramider o. s. v., der eventhyrlig oplyste Cypresserne,

som staae paa Bjergets Afhang. De syntes en utilgængelig D, et kjøligt Fristed hinsides Ilden; det glimtede fra dem som af Bajonnetter, der vilde beskytte fire Flygtninge, hvis de vovede Forsøget paa at komme derover — huis-is-is, da kom det, slog op og ud i Luften med utallige Raketter og med „Sværmere“, der frydsede hinanden, hvistede og hvislede. Et Dieblif saae de ud som smaa Fisk, et andet Dieblif som haleløse Høns, men endelig som det, de virkelig vare: som Crinoliner, hver med et sunflende Die, der tillige tjente som Tunge. Hvor det bevægede sig, susete og hvislede! Der var en meget lang Fisk eller Crinoline, som meget alvorlig sagde: Huis-is-is, hvordan gif det til? — En anden, der paafaldende mindede mig om Fru v. H., svarede: Huis-is-is, Deres Naade, huis-is-is, det er græsfeligt, jeg beder for hende, huis-is-is. — Huis-is-is, jeg beder med, huis, og med det Samme for min Stedsøn, sagde en Tredie. — En Fjerde, som, med min naabige Frues Tilladelse, virkelig lignede Friherre v. Hompesch, der til min Overraskelse havde faaet Crinoline paa, ilede urolig om, sigende: Huis-is-is, det smerter mig dybt, huis-is-is! Hvad er det egentlig? Jeg havde aldrig troet det! Huis-is-is! —

Da foer en Raket, der, hvis den ikke havde været saa smækker, vilde have mindet mig om Comtesse Felicia, tæt forbi Friherren og sagde: Surr, De var jo selv med! — Saa sprang det Hele med et stort, lystigt Rusalb, som om det vilde proclamere: Det er kun Paaske-dag een Gang i Livet! — Sværmerne sluktes, og der blev et Dieblif en liflig, kvægende Stilhed.

Jeg ventede paa, hvad Slutningen vilde blive; det syntes mig, jeg skulde kunne udbringe en Spaa-dom deraf; men der blev, underlig nok, ingen Slutning. Thi efter at et nyt Slot havde vilst sig paa Bjerget, fore pludselig mange Lys hen imod Obelisken og tændte undervejs en Mængde smukke, røde Blus over hele Pladsen. Nu, troede jeg, skulde der skee Noget — nei, nu var Alt forbi, de røde Blus vedbleve at brænde som usædvanlige Lygter i en lang Gade. Det betyder en Bei og et Vand, lang Vandring, sagde jeg; men der behøves ikke megen Kunst til at spaae Vandring, naar man allerede er paa Reise og boer i et Lustslot."

Hentydningerne i Slutningen af Brevet hidrørte fra, hvad Comtesse Felicia havde fortalt mig om Indignationen hos Nogle i Anledning af, at vi vare blevne borte i Peterskirken. Men jeg skulde snart erfare noget Mere derom. Thi da jeg næste Dag mødtes med Greven i Paladset, fulgte han med mig ned ad Via Felice og sagde undervejs:

„Nu troer jeg, vi have fundet Medicinen for min Søn.“

Dette var enten forbausende oprigtigt eller meget dunkelt, og jeg nøiedes med at svare: „Det er jo heldigt; men, som Greven veed, er Rom ikke berømt for sine gode Apotheker.“

„Det gjør Intet“, sagde han; „vi ere af den Slags Folk, at naar vi søge, hvad der kan frelse Frijs, saa taales ingen Hindring, og ingen Vanskelighed er for stor.“

Det blev alt mere ligefrem og hensynsløst; man hyllede sig ikke engang i Ord, der tilstode en dobbelt Mening, og jeg kunde dog ikke faae Andet ud end, at et Ægteskab med en Anden virkelig frembød en alvorlig Vanskelighed for en Trede, hvis man ikke kunde og vilde sætte sig ud over alle Love. Jeg svarede: „Ja, Hr. Greve,

jeg er jo hverken Læge eller Pharmaceut og kan ikke dømme; men maa jeg spørge: Har De sendt Bud til Tydskland?"

„Hvorfor til Tydskland? Hvorledes falder De netop paa at spørge, om vi have sendt Bud til Tydskland?"

„Naar de italienske Apotheker ikke ere gode, saa veed jeg ikke rettere, end at De maa henvende Dem til nærmeste Land, Østerrig — eller ogsaa Frankrig, det er sandt."

„De synes at nære nogen Tvivl."

„Hvis jeg uvilkaarlig skulde have talt, som om jeg tvivlede, saa ligger det i, at Greven selv sagde, at der kunde være Bamseligheder, og man veed jo aldrig, hvor stor en Bamselighed kan blive selv for store og stærke Folk."

„Ja, men jeg gjentager, for at berolige Dem i Deres Omsorg for os, at for den, der veed Bested og har Magt til at ville, er der ingen Bamseligheder, og en Hindring, der tilfældig stiller sig os i Veien, taale vi ikke."

Naar man gaaer ved Siden af hinanden, behøver man under en Samtale ikke at see hinanden i Øinene, og man fristes derved mindre til at bryde ud med, hvad man tænker. Jeg vidste,

at jeg ikke kunde gaae tilside, hvor meget end Greven vilde tilraade mig det; den Sikkerhed, hvormed han talte, syntes mig enten kunstig, paa-
taget for at imponere mig, eller saa brutal,
diabolisk, at jeg ved Faderens Side tænkte paa
Sønnens Død.

En neapolitansk Officier, der boede paa 2den
Sal i samme Hus som jeg, gjorde et Herreselskab.
Jeg kom temmelig sildig og saae i et indre Væ-
relse Grev Frijs sidde og spille Schack — thi
stjændt han nu havde opdaget sin Medicin, var
han dog i ledige Diebliske undergIVEN en rastløs
Trang til en Slags Erstatning for det gamle
Spil. Jeg havde ikke seet ham siden Paastedag
og nærmede mig for at hilse paa ham; men da
han syntes fordybet i Beregning af et Træk,
ventede jeg lidt. Det blev mig snart tydeligt, at
han nu aldeles ikke tænkte paa Spillet; han stir-
rede paa een Brik, og medens han søgte at holde
sig ubevægelig, var der en nervøs Dirren i hans
høire Haand. Med et Sideblik, der ikke naaede
helt op ad mig, sagde han pludselig: „Hent mig
et Glas Vand.“

Jeg troede at forstaae ham; han vilde gjøre sin Adel gjældende imod den, han nu formodentlig vilde kalde sin forrige Hovmester; men han havde, just ikke meget mandig, indrettet sin Afærd saadan, at han i sidste Dieblik kunde sige, han havde taget feil og troet, det var en Tjener. Men jeg fandt Situationen god til at modtage Kampen og vilde ikke lade nogen Tvetydighed komme i Veien for en fuldstændig Afgjørelse; jeg gik ned, tog min Uniform paa, spændte Kaarden om mig og var efter faa Minutters Forløb paa min forrige Plads.

Han syntes at kjende mine Skridt; thi igjen uden at see op sagde han bydende: „Jeg tænkte, De var gaaet for at —“.

Men i samme Dieblik opdagede hans Sideblik Uniformen, hans Dine løstede sig helt op til mit Ansigt, og med voldsom, nervøs Vidsenskab sprang han op og raabte: „Det er falsk! det er en skjændig Mafterade! Herud! Herud!“

„Hvad er falsk? Hvad er Mafterade?“ spurgte en af de Herrer, der stode nær.

„Den Uniform! Den Person i den Uniform!“ raabte han.

En Attaché ved den østerrigiske Legation sagde:

„Hr. Greven tager feil; jeg kan til Overflødighed — thi jeg antager, at her kun er een Tvivler tilstede — afgive det Bidnessbyrd, at det ikke er en Masquerade, at der ikke er noget Falsk fra denne Herres Side.“

Den gamle Greve trængte sig igjennem Kredsen, spurgte og erfarede i Hast, hvad der var foregaaet, og raabte: „Mine Herrer, De vide Alle, at min Søn er syg! De maae tilgive ham! Denne Uniform maatte, jeg nægter det ikke, overraske ham De vide, at vi for nogle Aar siden i Holsten havde østerrigsk Occupation og et ubehageligt Tilfælde Jeg haaber, at De“ — vedblev han, idet han vendte sig til mig — „i Betragtning af min Søns Sygdom og af det gamle Venstabs mellem Dem og vor Familie vil modtage min fuldstændige Undskyldning — mine Herrer, endnu engang, ret meget om Forladelse!“

Med disse Ord bukkede han til alle Sider og drog Sønnen med, skjøndt ikke ganske uden Modstræben fra dennes Side.

Jeg overlod til to Herrer at afgjøre, om denne Undskyldning var tilstrækkelig, og at forberede det videre Fornødne; jeg var vel tilfreds

med at være en røgle overfor „Selskabet“ og lade dets absolute Magt føre Grevens og mig.

Men næste Middag kom den ene af dem og meddelte mig, at Greven og hans Søn vare afreiste; de havde taget Pas til Wien.

Derimod var Grevinden bleven, og da jeg traf hende i Palazzo Barberini, var der i hendes Adfærd imod mig ikke ringeste Tegn til, at hun vidste noget om det Foresaldne; hun var indtil den fineste Nuance lige venstkabelig paa sin store, fornemt-høflige Vis. Men hun havde i Anledning af, at hun saa pludselig og paa Grund af uventede Efterretninger var bleven efterladt saagodtjom alene, søgt et Tilhold hos sine „Nærmeste“, Baronessen og Generalinden, og hun var bleven modtaget med en Hjertelighed, der svarede til hendes Tillid.

Jeg betragtede hende som en Besætning, Fjenden havde efterladt, og det Sikkre i hendes Adfærd forklarede jeg af, at hun ikke følte Meget. Hun holdt ikke saa meget af Stedsønnen, at hun vilde tage sig det videre nær, om han mødte Hindringer for sine Ønsker; men hun havde heller ikke saa Meget imod ham, at hun ikke med en vis mekanisk Trostak skulde tjene Grevens, hendes

Herre og Husbonds Planer. Men hvilke vare disse? Jeg havde Ingen at spørge og tale med derom. Paaske-dag, under Paavirkning af det Bludselige og Usædvanlige, i en Trængsel, der næsten var livsfarlig, og overfor en Scene, der fængslede Die og Sind, havde Astrid barnlig glad levet i Diebliffet; men det var en Undtagelse, Reglen var — og det var netop en af hendes fortryllende Egenstaber — at hun paa sin eie-dommelige, harmoniske Maade forenede det Barnlige i Blik og Sjælsudtryk med en blid Ro og Sikkerhed, der hørte den store Verden til. Med de Følelser, jeg nærrede for hende, vilde det været mig umuligt at fortælle hende om Scenen med Grev Frijs uden at berøre den sande, dybere Grund, og hvad Net havde jeg da? Vilde ikke mine Ord overskride den Grændse, hun magist havde truffet mellem sig og mig? Vilde jeg ikke nøde hende til at træffe en Afgjørelse, der blev dicteret, om ikke af hendes Hjerte, saa af hendes Stilling og Pligt? Saa snart hendes Forhold til mig blev saaledes, at Verden virkelig tog sig af det, havde hun jo kun Et at gjøre.

Paa den anden Side kunde jeg dog ikke holde Sagen skjult for hende, og jeg fortalte der-

for Comtesse Felicia, at der havde fundet et Sammenstød Sted mellem Grev Fritz og mig, foranlediget ved, at han pludselig saae mig i østerrigsk Uniform.

„Ja,“ sagde hun, „jeg har advaret Dem; man skal ikke give sig sthykkevis.“

Men imod Sædvane spurgte hun ikke meget og rystede blot paa Hovedet. De følgende Dage saae jeg Astrid lidt alvorligere end sædvanlig, men uden Spor i det skønne Ansigt af, at hun følte nogen Uro eller troede at have Noget at bebreide mig. Netop derfor forskede jeg endnu ængsteligere end før i mit eget Sind efter, om jeg havde Noget at bebreide mig, om jeg kunde have undgaaet det Indtrufne. Jeg kunde ikke finde andet Svar end Nei. Jeg stræbte ogsaa efter at udfinde med min Tanke, hvad dog Grevens Hensigt kunde være. At han og hans Søn ikke vilde løbe til Baron Panin i Wien og klage som Skolebrenge eller føre borgerlig Sladder, var mig klart nok. Men at de ikke havde opgivet Spillet, var mig ligesaa klart, skjøndt jeg tillige her mødte en uigjennemtrængelig Dunkelhed.

Længe skulde jeg ikke gaae omkring i denne Slags Uro. Fra Baron Panin i Wien kom et

Ønske om, at Familien vilde begive sig til Neapel, og der blev strax truffet Forberedelser til Afreise. Grevinden og Fru v. Höndt syntes at betragte sig som medindbefattede i „Familien“; Comtesse Felicia var derimod bestemt ikke indbudet, men besluttede at reise med alligevel. „Ingen kunde forbyde hende at reise til Neapel.“ Selve Baronens Ønske havde intet Paasfaldende: det var den Tid, da „Selskabet“ forlod Rom og gik sydpaa. Jeg havde hele Tiden vidst, at min Samværen med Hende var paa Tid, et kort Aaan mod store Renter, et Stykke Himmel, der var faldet ned til mig og skulde bødes for ved Savnet, naar det forsvandt; men der er Ting, man kan vide og dog ikke have fuldt optagne i sin Bevidsthed. Jeg forstod ikke, hvorledes jeg nu, efter at have prøvet, hvad Livet var, skulde kunne leve uden det, der var Livsbetingelsen. Jeg tænkte paa, ogsaa at reise til Neapel, men indsaae, at det ikke kunde gaae an uden Hendes Tilladelse, og hvorledes kunde hun give den? Og selv om hun vilde begaae den besynderlige Uforsigtighed at give mig den, hvorledes kunde jeg saa med Hre benytte mig deraf, da det, som Verden kaldte hendes Hre, kunde sættes paa Spil der=

ved? Ja, truede der hende en Fare, saa var det en anden Sag; men hvad Fare, navnlig overfor Greven, kunde fornuftigvis antages at true hende, naar hendes egen Egtefælle levede hendes Bævægelse?

Det Uundgaaelige, det Unaturlige, maatte da skee: Jeg maatte være, hvor hun ikke var. Jeg udbad mig en Gunst, en forholdsvis stor Gunst, men dog næsten berettiget efter Alt, hvad der var skeet, efter Anden, der havde hersket i vor Samværen: at den officielle Afsked, jeg tog med hende, ikke maatte være den sidste, men at jeg maatte see og hilse paa hende paa den nærmeste Station; jeg vilde ikke træde nær, hun skulde blot vide, at jeg var tilstede, og dertil gav hun sit Minde.

Da det allerede var hedt om Dagen, havde de valgt at reise med Aftentoget, og medens jeg ventede i Stilheden, stod Guldmaanen op. Stationshuset var ved Gjennemstjæringen af en Høi, og dets skraanende Tag naaede næsten helt ned til Trainet, saa at jeg stod i Skygge, og følte mig selv som optagen i Skyggeriget eller paa dets Tærskel, medens det endnu stod tilbage for mig at gjenneengaae Hjertets sidste Slag. Det bandede af Vængsel og af Angst for at faae sin Væng-

fel opfyldt. Toget, jeg med saa pinlig Utaalmodighed
saae imøde og var bange for, kom endelig; lang-
somt nærmede det sig; paa det sorte Uhyre stode
to røde Dine, Ild glødede under dets Bug, Fulb-
maanen fra Colosseum stod i usorandet smilende
Herlighed og Glands høit over det. Det gled
forbi mig, langsomt fulgte Vogn paa Vogn, og
endelig kom Hendes, og saa gunstig var endnu
Skjæbnen, at hendes Vogn standsede foran Ste-
det, hvor jeg stod, og at hun havde sin Plads
paa den Side, der vendte ud imod mig. Over-
for hende sad et af Børnene, Henriette, og jeg
troer, at Barnets Dine fulgte samme Retning som
Hendes, men alligevel taug den lille Pige, som
om et kvindeligt Instinct sagde hende, at der i de
saa Secunders dybe Stilhed var en Hemmelig-
hed, som et Barn turde vide, men ingen Voksen,
om to Mennesker, der havde hinanden kjær og
maaskee saaes for sidste Gang. Jeg stod med blottet
Hoved, rørte mig ikke, sagde Intet og kunde Intet
sige. Idet Toget igjen satte sig i Bevægelse, saaes
en hvid Haand ved Vinduet, og en Blomst faldt
ud. Jeg sprang til for at tage den op; en Be-
tjent troede, at en Rejsende havde tabt Noget;
men, da han saa, at det var en Blomst, traadte

han med militairist Høflighed et Skridt tilbage;
Toget var borte, opslugt af Matten.

Cola di Rienzi, Roms Tribun, brugte den
Rumme, hvori Constantin den Store var bleven
døbt, til Badekar. Det skete paa en stor Festdag
og for Høitideligheds Skyld, men tilregnedes ham
dog som Profanation. Efter at have i Begyndel-
sen af mit Ophold i Rom nydt Stadens Stor-
hed med stille og andagtsfuldt Sind, havde jeg
derefter en Tidlang brugt det Hele som Coulis-
ser for min Uhyfslighed, og det mærkedes ved min
Tilbagekomst, at Staden tilregnede mig det som
Profanation og vilde lade mig føle, hvorledes det var
at gaae imellem Coulisser, hvor Spillet var endt.
En saadan Død havde jeg ikke taget med i Reg-
ningen; thi den var ikke blot Berøvelse af Livet,
men evindelig tilbagevendende, aandedrætstandsende
Minden om, hvor Livets Lyf og Uhyfslighed havde
været. Alle Steder, der havde skaffet mig Fryd,
vendte sig til at være min Kval, og det rige Ind-
hold, de endnu havde for Andre, blev Tomhed
for mig. Jeg kunde ikke see og føle nogen For-
skjel mellem Peterskirken og hvilkensomhelst Ruin,

og jeg havde ikke længer Sands for den Historie, som Ruinen fortalte. Overalt havde Hun været og var der ikke længer; min Sjæl greb efter det flygtende Billede, strakte sig ud efter det, som om den skulde stilles fra Begemet. Jeg kunde ikke reise derfra; thi hvor skulde jeg reise hen? Det var dog det eneste Sted, hvor hendes Tanke endnu kunde finde mig, hvis den søgte mig.

Ved en Illusion, jeg ikke var Herre over, tillagde jeg hende nu i Afstand mere Delagtighed i mine Følelser, end jeg havde Ret til, eller en Forpligtelse til at lade mig vide, at det Hele ikke havde været en Drøm, og næppe havde jeg faaet den Forestilling, at hun mulig vilde skrive, før Haabet, et ængstende Haab om, hvad næste Dieblik kunde bringe, traadte istedenfor Savnet af de svundne Dieblikke — men ikke til nogen Vindring; thi hver Dag blev kun til en ny Skuffelse, et ihjelslaaet Haab, der gjenopstod som ny, urimelig Længsel. Og medens jeg kun altfor vel vidste, at hun var borte, skaffede Phantasien sig samtidig en forbiflyvende Trøst og Glæde ved den Indbildning, at i en Vogn, der kjørte forbi, eller ved et Vindue, der luffedes op, sad hun. Men naar jeg da tog Magten over mig selv, bortviste de

støffende Billeder og tvang de urimelige Forventninger ind under Fornuften, saa kom Spørgsmaalet om, hvordan hun selv nu havde det, om hun var lykkelig og tryk? En velgjørende Reaction strømmede da til Hjertet; da mærkede jeg, at jeg elskede hende med Omhed, som en Søster, som en Slægtning, som et Barn, og dog tillige med en Mands Kjærlighed til en Kvinde. Jeg erkjendte, at jeg selv intet Mere havde at fordrø; noget usædvanlig Skjont og Elskeligt havde viist sig for mig, fyldt mit Hjerte, givet mig en stor sjælelig Eiendom — og hvad Ket havde jeg til Mere? Var ikke dette, endog forbundet med Lidselse, bedre end den Tid, da jeg Intet havde følt?

Jeg gennemgik min Kjærligheds hele Historie, dvælede ved hvert Ord og hvert Blik ligesaa Østerbro til Jernbanestationen ved Casa Campini, og naar jeg da undertiden overrasket spurgte mig selv, hvad Fornuft der var i at gaae saadan i Kredss og lufte mig sjælelig inde i et Forhold, der var uden Fremtid, maatte jeg svare mig selv: Jo, det var altoverveiende for mig, om de forløbne Maanedene vare Del af to Menneffers Ewigheid eller

ei, og jeg havde derfor intet Vigtigere at tænke paa.

Men samtidig fik jeg et andet vigtigt Anliggende at tænke paa. Min Søster havde, som det lod til, skrantet hele Vinteren, og nu havde Lægen raadet til, at den længe omtalte Reise mod Syd skulde gaae for sig snarest mulig, hvis blot intet Tilbagefald indtraadte. Jeg levede i Angst for, at dette mulig kunde være en Forbereden paa værre Tidender, og jeg begyndte at ansee det for min Pligt at drage nordpaa for at møde hende og Baldemar enten paa Reisen eller i Hjemmet.

Da var det, at jeg i Rom havde det Møde, der forekom mig som det besynderligste, jeg havde oplevet; thi vel havde jeg mødt Mennesker af ganske anderledes Betydning, men Ingen, hvem det efter Omstændighederne var mig saa curiøst at see. Som jeg en Dag kom fra Via Sistina for at gaae ned ad Spanske Trappe, saa jeg i Afstand to Personer komme op ad Trappen, og den ene af dem, der i samme Dieblis tegnede sig paa den fjerne, blaa Peterskirke som Baggrund, i brun Liberikjole med store hvide Metalknapper og i høie Støpler, syntes mig paafaldende at minde om Salling, og da jeg saa rigtig til og hørte

Stemmen, var det ogsaa Salling. Salling i Rom! Salling tegnende sig som Silhouette paa Peterskirken! Det var saa urimeligt, og medens jeg følte det som sælsomt, komisk, havde jeg tillige ved at see denne Skikkelse stige op over Randen af Spanske Trappe en mysteriøs, overtroisk Fornemmelse, som om min Fortid, min Barndom synlig viste sig for at møde mig og kalde mig til Afskjærelsen af min Fremtid.

Hans Overraskelse ved at see mig var omtrent ligesaa stor som min, og han var tillige overordenlig glad. Efter de første Udbrud af Fornøielse og Undren bad han mig oversætte Noget for den italienske Leietjener, hvem man havde medgivet ham under det Paaskud, at han forstod Tydsk, hvilket Salling selv antog at forstaae, fordi han aldeles ikke forstod Italiensk.

„Det, som jeg beder ham om, men som han ikke kan forstaae“, sagde Salling, „er, at han vil skaffe mig et godt Stykke Surbrød med røget Lax og et Glas Ol.“

„Ja, men, Salling, selv om han kunde forstaae det, vilde han dog næppe kunne skaffe Dem Surbrød og røget Lax. Men jeg vil gaae med

Dem til et tydsk Brøggeri, som er her i Nærheden."

"Saa er Wien dog en anderledes By! Der fik jeg Rugbrød!"

"Har De været i Wien, Salling?" spurgte jeg, medens jeg førte ham ned ad Capo le case til Via dei due Macelli. "Men hvad betyder den Dragt, De har paa? Er De bleven Verider eller Ruds?"

"Ruds, hos et Herstab. Det gik ikke i Rængden med Hestehandleriet. Mine Karle havde det bedre end jeg; de fik deres Tøde og Løn, hvor jeg saa skulde tage det fra. Mens de laae og sov paa deres grønne Dre, laa jeg vaagen og speculerede for dem med. Saa tænkte jeg: Hvorfor skal jeg ikke ogsaa have det godt, naar jeg kan faae det? Nu sidder Mutter hjemme med Børnene og lever af, hvad jeg faaer tilovers."

"Naa, saa Deres Kone har det godt; det fornøjer mig. — Har De kjørt Deres Vogn hertil fra Wien? Det er en lang Vej."

"Nei, saa gale var vi nok ikke. Hvor der var Jernbane, kom Heste og Vogn op at kjøre ligesom andre Menneſter, og saa kom de paa Dampſkib tilligemed Prindsessens."

„Hvad er det for en Prindsesse?“

„En italiensk. Hendes Fader regerede her
efsteds i Italien, men maatte nok gaae fra Gaar-
den ligesom jeg. Men de er sthyrtende rige og
fornemme alligevel.“

„Er De Kudsst hos ham eller hos Datteren?“

„Hos ingen af dem. Mit Herskab er en
svenst Baron.“

„Hvad hedder han, Salling?“

„Han hedder Baron Panin. Og det var i
Grunden løierligt, som jeg fik den Ansættelse. For
der var et Par jydsk Hopper, som en Herre
havde i Commission at kjøbe til ham, og saa kom
han til mig og sagde: Salling — for han kjendte mig
godt og har tidt staaet i Handel med mig og al-
tid bleven reelt behandlet — Salling, sagde han,
hvor skal vi faae en Kudsst til de Hopper? . . .“

„Og saa gif De selv med i Kjøbet? — Sig
mig, Salling, er Baronen her alene?“

„Ja, det vil sige, vi reiste en Del af Veien
i Følge med Prindsessen.“

„Bliver han længe her i Rom, eller skal
De snart til Neapel?“

„Nei, vi kom for to Dagen siden og reiser
imorgen tilbage til Wien. Reisen er nok,

saavidt jeg kan forstaae, i Anledning af mit Herskabs Giftermaal."

"Men Baron Panin er jo gift!" raabte jeg.
 "Naa, saa De kjender ham? — Ja, vel er han gift", sagde Salling med et Udtryk i Diet som en Ræv, der mærker, at den har været nærved en Fælde. "Ja, vel; det er en Reise i Anledning af, at han er gift."

Om jeg ogsaa vilde have udspurgt Baron Panins Rudst videre, var der dog ingen Udsigt til, at jeg kunde faae Mere at vide, og jeg fandt det ogsaa nødvendigt at beherske mig selv, for at ikke Salling, der upaatvivlelig vilde staae paa en god Fod med sit Herskab, skulde faae Anledning til at tale til Baronen om mig. Jeg fandt mig derfor taalmodig i, at han, medens han drak sit El, henvendte Spørgsmaal til mig, og jeg svarede ham bl. A., at jeg tænkte paa at reise til Danmark. Han bad mig besøge sin Kone og sige hende, at jeg havde seet ham i Rom; „det vil more hende."

Jeg slap endelig fra ham som ud af et Fængsel. Min Beslutning var fattet: jeg vilde til Neapel. Der var noget aldeles Urimeligt i, hvad Salling havde sagt eller antydet. Var der nogensomhelst

Fornuft deri, saa maatte det være, at Baronen vilde giftes med en Prindsesse; men hvor kunde det være muligt for en Mand, der eiede Astrid, at ville skilles fra hende? Imidlertid, jeg havde ikke glemt Grevens Ord i Anledning af hans Halvfætters Forlovelse. Ord kunne staae paa Erindringens Grund og blive overkalkede, men slaae igjen. De fik nu paany Mening og hentydede til, at det Urimelige dog kunde blive muligt. Var Astrid sendt bort fra Rom, for at Prindsessen ikke skulde træffe sammen med hende? Søgte Prindsessen Dispensation hos Paven til at ægte en Protestant? Hvilken Masse af Urimeligheder eller Rimeligheder! Men saa Grev Fritz? Og Faderens Ord om, at Medicinen var funden, og at de, som vidste og vilde, kunde staae sig den tiltrods for alle Bamseligheder! Der gik et blændende-usikkert, skjærende, forfærdende Bys op for mig. Og selv om nu Alt dette var Indbildning, om Galling i denne Sag var ganske uvidende og blot havde paa sin Herres Forhold til en fornem Dame anlagt et Tjenestethendes plebejiske Opfattelse, hvorfor skulde jeg da ikke reise til Neapel, som jeg kun var en halv Sneg Timer fra? Hvorfor ikke endnu engang see Hendes Ansigt? Kunde

jeg ikke ligesom Comtesse Felicia sige, at Ingen skulde forbyde mig at reise til Neapel? Var der nu ikke hengaaet saa megen Tid, at den Anstand, som Selskabet forlanger, var skeet Fyldest? Og var ikke i ethvert Tilfælde den blotte Anelse om, at Noget kunde true Hende, en tilstrækkelig Grund for, at jeg ikke blev staaende ligegyldig?

Det blev umuligt at komme afsted samme Dag; men næste Morgen forlod jeg Rom. Blandt de Reisende var Friherre v. Hompesch. Han havde fundet, at der nu var hengaaet saa lang Tid, at Discretionen tillod ham at reise til Neapel — den gamle, skikkelige Ridder.

I det Hotel, hvor jeg tog ind, mødte jeg Comtesse Felicia paa Trappen. Det var dog strax et Held. Hvor alt det Forbigangne blev tilførelabeligt ved Synet af hendes Ansigt! Men jeg erfarede næsten ligesaa hurtigt, at Astrid ikke længer var i Neapel; de vare for ifkun to Dage siden reiste til Wien.

„Kom ind hos mig,“ sagde Comtesse Felicia; „er der skeet Noget? Har De hørt Noget? Fortæl mig Alt!“

Jeg fortalte Alt, hvad jeg vidste, og spurgte, om hun Intet havde hørt.

„Nei“, svarede hun, „der er ikke blevet sagt mig et Ord. Men Noget er der i Veien! Det har jeg mærket, ikke blot her, men ogsaa i Rom, da De endnu ikke mærkede Noget. Mig har man endogsaa holdt borte fra Baronesse Astrid i den sidste Tid.“

„Saae hun ud til at være bedrøvet?“

„Bedrøvet? Vilde De, hvis hun skulde skilles fra Baronen, ønske, at hun var bedrøvet? . . . Ja, vel, maa hun være bedrøvet, indigneret — det er jo en skammelig Historie! Men jeg troer slet ikke, at det er Hovedsagen. Den store Bæmskelighed er Børnene. Dem har han adopteret, og De fjender Astrid daarlig, hvis De troer, at hun opgiver Børnenes Ret!“

„Blot De kunde være reist med!“

„Tak! Det er Høfligheden i Anledning af, at De træffer mig! . . . Men om jeg ogsaa havde villet — for jeg havde aftalt at reise til Palermo med et Selskab; men det havde jeg gjerne opgivet — saa havde jeg ikke kunnet; man lod mig aldeles tydelig forstaae, at jeg ikke kunde reise med

til Wien. Staffels Astrid! Ganske alene! —
Hvad vil De nu gjøre?"

„Jeg reiser nu til Wien.“

„Til Wien?! De? — — Naa, ja, det vilde jeg ogsaa gjøre, hvis jeg var Mandfolk. — Men vær forsigtig, det raader jeg Dem! De veed ikke, hvilke Menneſter De har at gjøre med. Naar reiser De?"

„Tillad mig at ringe for at faae at vide, naar der gaaer et Dampſtib nordpaa.“

Opvarteren kom og ſagde, at Dampſtibet gik om en halv Time.

„Saa Farvel, kjære Comteſſe Felicia!"

„Farvel! — Hør, De veed, at jeg er ikke from, og det er, ſom Fru v. Høndt engang ſpidſt ſagde om mig, ſjeldent, at jeg uleiliger Himlen. Men kanſkee vil jeg netop være vel ſeet, fordi jeg kommer ſjelden, og nu vil jeg bede Himlen velſigne Dem og Deres Reife. Kom ganske tæt hen til mig — jeg er en gammel Pige. Der! Lad det komme til, at De kan aflevere dette Bys til Astrid! Det vil jeg bede om.“

Og med diſſe Ord gav hun mig et hjerteligt Bys og ſtødte mig ud af Døren.

Jeg veed ikke, om jeg reiste med Haab — thi hvad Skikkelse kunde Haabet tage? — men jeg var freidig og glad, fordi jeg kom i Virksomhed, fordi nu hvert Minut vilde bringe mig nærmere til Hende, og fordi det uvilkaarlig syntes mig, at den Side af Sagen, hvor jeg stod, vendte imod Lyset. Men dette var rigtignok kun Tilfældet, saalænge jeg betragtede den ubestemt; saasnart jeg begyndte at tænke paa Enkelthederne, stillede de sig meget vanskelig.

Jeg kunde ikke i dette Anliggende henvende mig til mine Venner i Wien; jeg kunde ikke betroe mig til Nogensomhelst; men hvad kunde jeg ene vente at udrette? At være hende nær, uden at Nogen vidste det, og — om det skulde være nødvendigt — ogsaa uden at hun selv vidste det, at skaffe mig al den Underretning om Forholdene, som var mig muligt, og hvis hun kom i en saadan Situation, hvor en Kvinde behøver en paalidelig Mands Haand eller Hoved, saa — ja, saa handle.

Men allerede ved det første Skridt, ved at søge Underretning om, hvor hun boede, mødte den Vanskelighed, at jeg ikke kunde løbe om i Wien og spørge efter hende. En Anden kunde jeg ikke

fende, følgerig var der ikke Andet for end at skjule, hvem jeg var, følge mig paa en eller anden Maade.

Samme Aften som jeg kom til Wien, købte jeg mig et Tjener-Liberi og gik til en Friseur, hvor jeg fik en rød Paruk og lod mit Skjæg farve Rødt. Friseuren fandt, at det var en Farve, som Folk ellers helst vilde af med, men søiede sig efter min Smag.

Hun var ikke i noget af de større Hoteller, og endelig erfarede jeg, at der i Hotel Muntsch, et Dieblis før jeg kom der anden Gang, var pr. Telegraph bestilt en Suite Værelser for hende, og at hun vilde ankomme med Selskab og Følge om Aftenen Kl. 10. Hvergang man i de forskjellige Hoteller havde spurgt mig, fra hvilket Hershaf Forespørgselen stete, havde jeg givet et forskjelligt, opdigtet, italiensk Navn og tænkt paa den Maade at handle meget klogt. Under disse Efterspørgsler, hvorved jeg fik Leilighed til at see Tavlen med Reisendes Navne, opdagede jeg, at Greven og hans Søn boede i et stort Hotel i Kärthnerthorstraße, men at Baron Panin boede affides ude i Josephstadt.

Det var et anstrengt Dagsarbejde; men Kl. 10 fik jeg Pønnen; jeg stod faa Skridt fra

Bognen, hvoraf hun steg ud; jeg saa Gaslygte-
skinnet falde paa hendes elskede Skikkelse, og hele det
Trylleri, som den besad for min Sands, virkede
paa mig; jeg følte den dybe Tilfredsstillelse over
at vide, at hun ikke var i den fremmede By uden
et fuldtro Menneſtes Nærhed, at medens hun gik
ind i Hotellet, var der En udenfor, der vilde
vogte hende som en Hund — jeg bad stille min
afdøde Fader tilgive og bifalde, at der var en
Anden, men en Værdig, paa hvem jeg havde over-
ført den Troſkab, han havde paalagt mig mod
min Søſter.

Fem Minutter efter var jeg arreſteret. Jeg
havde ikke taget med i min Beregning, at Wien
ikke er en By, hvor man kan forklæde ſig. Der
blev optaget et kort, foreløbigt Forhør over mig,
og ſaa blev jeg lukket inde i et mørkt Værelſe,
hvor Alt var af Sten, og hvor Gulvet var be-
lagt med Saugſpaaner — et ſært, men ret pas-
ſende Symbol paa megen Strengthed og liden
Naade eller Formildſe. Hvis det var ſandt, at
et Menneſtes Haar kunne blive graae paa en Nat,
maatte mit Haar have graaet under denne Nats
Fortvivlelſe.

Lykkeligvis var den Forbrydſe, hvorfor jeg

mistænkt, af politisk Art, og man havde Hast med at komme tilbunds i Sagen. Kl. 10 næste Formiddag blev jeg ført til Forhør, og til min glade Overraskelse var den Embedsmand, som skulde optage Forhøret, ingen Ringere end Hr. v. Gradziwick. Med en Brutalitet, som jeg ikke havde ventet hos denne fine, blide Selskabsmand, tordnede han mig imøde: „Hvordan kommer Han til det Pas? Hvor har Han stjaalet det?“

„Det er mit eget, Hr. von Gradziwick“.

„Hvad?“ raabte han i en ganske anden Tone og sprang op og saae stivt paa mig, „Er det Dem? Er det virkelig Dem? — Men hvad skal det betyde? De er jo god keiserlig! Hvad er der hændt Dem? Hvorfor gaaer De ind hos en Fri-seur og lader Deres Skjæg farve rødt? — Bah, saa naiv er da heller ingen af Mazzinis eller Rossuths Agenter!“

Jeg kunde ikke svare Andet end, at det var en Hjertesag og Livssag, der havde bragt mig i denne falske Stilling.

„I det 19de Aarhundrede, en plain dix-neuvième siècle!“ raabte Hr. v. Gradziwick.

„Hvorfor ikke? Det er dog det yngste Aar-

hundrede", svarede jeg med Forsøg paa at skjæmte ligesom han.

"Ja, men man er attenhundrede Aar gammel ved sin Fødsel. Naa, men saa vil De vel nødig blive her?"

Det kunde jeg ikke nægte.

"Ja," vedblev han, "De skal komme fri; men jeg havde stor lyst til at sætte Dem under Politiets Tilsyn og forlange, at De skulde melde Dem hos mig hver Dag — hjemme hos mig selv og ved Middagstid. Spise vi sammen hos de Potter, saa gjælder det for en Melding."

Jeg bad ham fritage mig og tillige bevise mig den Velvillie, enten ikke at omtale mig til de Potter og hans Compagnon eller at undskyldte mig, saa længe denne Sag stod paa.

"Vel, jeg giver Dem Ret. En Kjærlighedens Soldat tør ikke sove — er det ikke Ovid, der siger det? Gjør da, som De vil. Men endnu Et, tag imod et godt Raad: Indlad Dem ikke i Klammeri, hvis De har Rivaler. De har faaet Foden indenfor hos Politiet, benyt Dem deraf; kom til mig, hvis det kniber; De veed ikke, hvad Politiet alt kan gjøre. Og husk paa, jeg har engang for

alle tilbød Dem mit Venskab. Det kan ogsaa gjøre Noget."

Saa snart jeg var gaaet fra ham, stødte jeg paa en ny Vanskelighed. Da jeg nærmede mig Hotel Muntsch, stod Portneren i Porten og sagde til mig: „Den Baronesse, Du spurgte om igaar, er kommen." Nu skulde jeg altsaa enten udrette et Grinde eller ogsaa blive fra Hotellet. Hvad der var haændt mig, gav mig en Idee, og jeg svarede: „Ja, nu er det ligegyldigt; mit Herskab blev arresteret iafte." — „Hvorfor?" spurgte Portneren i lav Tone og traadte nærmere. — „Italiener", svarede jeg og trak paa Skuldrene. Portneren fløitede til Tegn paa, at han forstod. Jeg vedblev: „Min Herre vilde tage her ind. Jeg har nu ikke Andet at bestille end vente ham. Kunde jeg imidlertid fortjene Noget her, vilde jeg gjerne, ligegyldig ved hvad."

„Det troer jeg om Dig, Rødsfjæg", mumlede Portneren og gik ind.

Det var aabenbart, at Rollen trods sin Lidenskab var mig for vanskelig, og jeg blev derfor glad ved Tanken om, at jeg havde en Hjelper, der idetmindste i en vis Udstrækning var mægtig: Penge. Næsten ligeoverfor Hotellet lyffedes det

mig at faae leiet et Værelse tilgaden, og jeg leiede en Cabriolet til hele Dagen at holde udenfor. Saaledes passede jeg paa, men opdagede Intet, ikke engang Hendes Vinduer. Silb'ig om Aftenen besluttede jeg at gaae et Dieblif hen i Kärthnerthorstræde og see, om der mulig var Noget at opdage.

Idet jeg bøjede om et Hjørne, hørte jeg i faa Skridts Afstand foran mig Dansk med tydsk Accent: Det var Grev Fritz, der talte, og jeg kunde ikke tage fejl af den lille Person, han gik med: Salling. Enten det nu var rigtigt eller ei, gik jeg saadan, at jeg kunde lytte — i Krig og Kjærlighed ere alle Midler tilladte. Greven talte langsomt og just ikke dæmpet; Dansk syntes ham vel i og for sig paalideligt i den fremmede By. Jeg hørte ham sige: „Tag nu ikke fejl. Iovermorgen Formiddag præcise Kl. 11, om ogsaa De faaer en anden Ordre. Baronessens Rudsft bliver syg, og De kjører.“

„Ja, vel, Hr. Greve“, sagde Salling.

„Men De kjører ikke, før i det Dieblif, jeg sætter mig op paa Buxken. De vil nok kunne kjende mig, om jeg ogsaa er usædvanlig paaklædt. Men i det Dieblif kjører De strax.“

„Ja, vel, Hr. Greve.“

„Og saa pas paa ved Hizing! I det Dieblif Bonnen og Børnene ere ude af Vognen, og De seer mig springe ind, saa kjører De afsted, som om Djæblen var efter Dem, og hundrede Gylben for hver Mil i et Kvarter.“

„Ja, vel, Hr. Greve. Jeg skal tage de yndste Hopper.“

„Ja. Lad mig nu høre, om De har forstaaet det.“

Salling gjentog det og behøvede kun faa Rettelser.

Hvad var nu det? Complottet var tydeligt nok; men vilde Grev Fritz bortføre Baronessen med eller uden Baronens Vidende? Hvor dyb var den Afgrund af Nederdrægtighed, jeg var kommen til at see ned i?

Trods Breden, der fogte i mig, søgte jeg at overveie, hvad jeg fornuftigvis kunde gjøre. Det eneste Dieblif, da jeg kunde gribe ind, var, naar der forelaa et Attentat, naar Greven vilde springe ind i hendes Vogn. Skulde jeg saa brydes med ham eller dræbe ham? Hvad vilde i heldigste Tilfælde Udfaldet blive for Hende? To Mandfolk havde været i Slagsmaal om hende paa asfar

Veil! Jeg var ikke bange for at dræbe Greben; men der er stor Forskjel paa at dræbe og paa at myrde, især naar Mordet, hvor berettiget man end kan forestille sig det, kun er den yderste Fortvivlelses Handling og ikke kan føre til Andet end Ulykke.

Hvor lidet jeg end hndede at the til Politiet, tænkte jeg dog paa Hr. v. Gradziwick, hans Raad og hans Tilbud og besluttede at opsøge ham i hans Bolig og spørge ham som Ven.

Jeg forklarede ham Sagen uden at nævne Navnene.

Han svarede strax: „Intet er jo simplere. Der har De strax Nyttten af at følge mit Raad. Det er jo ligefrem en Forbrudelse, der skal forhindres, og jeg vil efter Omstændighederne være tilbøielig til at lade Dem gjøre det. Se her!”

Han skrev et Par Linier og rakte mig Papiret:

„Man arresterer det af Foreviseren betegnede Individ og føre det øieblikkelig til mig.

Gradziwick.”

Han tilføiede: „Der er Gensdarmen nok i Hising, og der skal være endnu et Par Stykker iovermorgen.”

Jeg takkede ham af ganske Hjerte. Jeg holdt

Hendes Frihed og Ære indeluffet i min Haand!
I detmindste foreløbig!

Men idet jeg vilde gaae, sagde han: „Hør nu, jeg har været discret, det vil De indrømme mig. Jeg har ikke spurgt og ikke gjort nogen Betingelse. Men lad mig ligesaa godt vide nu som siden: hvem er den Mand, De vil lade arrestere?“

Jeg nævnede ham.

„Ham?!“ raabte Gradziwick, „ham, Greven, der er vaad af de Potters Blod? Giv mig Papiret!“

Jeg vilde nødig, jeg var bange for ikke at faae det igjen.

„Giv mig det kun! Der skal ingen Skade skee!“

Han tilføiede blot et Tegn, som jeg ikke kunde udtyde, og sagde smilende: „En Arrestant kan undslippe; men en Arrestant, der er saadan betegnet, kan vanskelig undslippe.“

Længe før Kl. 11 den følgende Formiddag holdt min Cabriolet, forspændt med to Heste og ventede. Præcis Kl. 11 kjørte Salling frem med en stadselig, luffet Vogn. Hun, Børnene og deres Bonne kom ned og steg ind. I næste Dieblif kom Grev Friiz, paaflædt som Herskabsjæger, med grønne, vaiende Tjer i Hatten, og sprang op paa

Buffen hos Salling; i samme Nu førte de, og jeg efter.

Det kneb for mine to Leieheste at holde Skridt med Sallings prægtige Hopper; men Drifsepenge gjøre Meget, og Veien var lykkeligvis ikke for lang. Jeg naaede op ligesom Vognen var standset foran det store Gæstgiversted, og idet Grev Fritz sprang ned fra Buffen. I samme Dieblif raabte en skingrende Stemme, Værtindens, inde fra Forstuen: „De Potter, De Potter, kom ud og modtag Herskabet!“ — og i samme Nu sthyrtede Grev Fritz til Jorden.

Fra Vognen havde man ikke kunnet see, hvad der var forefaldet; Astrid rakte sig ud, spurgte om Noget og nævnede et Navn, Navnet paa den Familie, hun skulde besøge; man svarede og pegede paa et Hus i nogen Afstand; Salling sad som forstenet, og da der blev raabt til ham: „Der er det! Der henne! Kjør til!“ adlød han mechanisk. I dette Dieblif saae Astrid igjen ud, hendes Dine mødte mine — og i næste Nu vare vi skjulte for hinanden.

Det Første, jeg nu fæstede Opmærksomheden paa, var det store Skilt med Navnet Depotter, Forklaringen paa det mysteriøse Raab, der havde

fældet Grev Frijs. Derpaa saae jeg til ham; han laa i et epileptisk Anfald. Da Værtinden nu gjorde nogle Bemærkninger i Anledning af, at hans Herstab saa ligegyldig havde forladt ham, forklarede jeg hende, at jeg hørte til Herstabet. En Væge blev hentet, og en Gensdarm kom tilstede, undrede sig over de mange Penge, man fandt paa den syge Væger, og spurgte mig pludselig: „Siden Du hører til Herstabet, hvad er saa denne Tjeners Navn?“ Jeg nævnte det rigtige, som jeg kunde gætte, at Gensdarmen havde opdaget; men han vedblev at see mistænksomt paa mig, og jeg var ret glad, da jeg efter et Kvarters Tid Forløb saae Astrid kjøre tilbage til Wien. Saa steg jeg ind i min Cabriolet, stadig fulgt af Gensdarmens yderst forskende Blik og vistnok meget nær ved at blive arresteret igjen. Det er i Sandhed ikke let for en ærlig Mand at spille en falsk Rolle; selve Ærligheden stikker af og vækker Mistanke. Men let om Hjertet, som jeg nu var, morede jeg mig paa Tilbageveien med den Tanke, hvad Gensdarmen vilde have sagt, hvis han havde faldet paa at arrestere mig og jeg saa med Hr. v. Gradziwicks magiske Pinier havde slynget ham som Arrestant til Wien?

Lusten syntes mig nu meget renset. Jeg opdagede, at saavel den gamle Greve som Baron Panin kort efter Sallings Hjemkomst vare fjorte bort. Grev Frijs blev bragt hjem til Hotellet, og jeg hørte uden Sorg, at Lægen ansaae det for et alvorligt Tilfælde. Naar Vorherre tog sig af Grev Frijs, hvad havde jeg saa at frygte eller kæmpe imod? Forhindre Baronen fra at blive stilt fra Astrid? Visseelig ikke!

Jeg var saa veltilmode, at jeg med stor Ro og Velbehag holdt Middagsmaaltid, drak Kaffe og henad Aften røg min Cigar paa Gaden, spadserende op og ned overfor hendes Vinduer. Portneren stillede sig bredt i Hotellets Port og saa paa mig; jeg lod ham see; Muligheden var for, at to andre Dine kunde hvile paa mig, og selv om de ikke kjendte mig, saa var jeg dog indenfor deres Straalevidde.

Næste Dag, henad Mørkningen, da jeg igjen spadserede op og ned, kom en Pige ud fra Hotellet, gik lige hen til mig og leverede mig et Brev. Det havde med store Bogstaver Udskrift til en Dame i Wien; men underneben stod paa Dansk: „Abnes og læses af Y.“

Med hvilken Hjertebanken jeg aabnede det!

Med hvilken Dirren i mit hele Væsen fra Isse til Fodsaal! At, at faae Bud fra den, man elsker! At mærke, at hendes Tanke har søgt En, at føle den nærme sig, uden endnu at vide, hvad den indeholder! Hvilken salig ængstelig Spænding!

Der stod: „X beder, paalægger Y at reise. Men er det feireste Træ i Skoven.“

Det var første Gang, at hun anerkjendte sig og mig at være X og Y, og i samme Dieblif sendte hun mig bort!

Der var ikke Andet at gjøre end at adlyde, og den eneste Trøst var i Udydighedens Fuldstændighed.

Jeg astog min Hat for de dunkle Binduer og gik bort, til Hr. von Gradziwick, for at tage Afsked og levere ham Arrestordren tilbage. Men han var ikke hjemme, og da jeg saaledes blev nødt til at vente til næste Formiddag, søgte jeg at dulme mine Tanker ved at lede dem hjemad, skrev til Baldemar og min Søster og satte dem ved Poste restante Breve Stærne i Genf, hvis de vare paa Udreisen.

Jeg havde ikke længer nogen Grund til at være forklædt; jeg gik til Hr. v. Gradziwick i Uniform. Da jeg kom ind, raabte han mig imøde:

„Nu har jeg Noget, jeg kan fortælle Dem! Det kan maaskee interessere Dem, om ogsaa jeg ikke nævner Navne. En fornem, fremmed Herre vilde skilles fra sin Kone for at gifte sig ind i en souverain Familie. Der var Vanskeligheder for Skilsmis-
sionen, fordi han har adopteret Børn, som hun havde af første Egteskab eller paa anden Maade. Den fornemme Herre stræbte at faae Magten over Børnene ved at tillade en ung Herre at forsøge paa at bortføre Damen og stille hende fra Børnene; men det mislykkedes, fordi den unge Herre, som det synes, imod fornuftige Folks Raad fik et Slag i det afgjørende Dieblit. Hvad siger De til det? Er det ikke interessant?“

Seg indrømmede det.

„Ja, men det Interessanteste, og hvad der maaskee mere vil overraske Dem, og hvad jeg betroer Dem som en dyb Hemmelighed til Gjengjæld for, hvad De har betroet mig, staaer dog tilbage. Den fornemme Herre er bleven kjed af Hindringerne og har anvendt det sidste Middel, som han havde i Baghaanden. Ifølge et allerhøieste Rescript, som han har erhvervet, er han bleven skilt fra sin Gemalinde. Hun er med al mulig égard, men med største Fasthed, i denne Morgenstund

bleven tvungen til at reise ud af Keiserstaten hjemad, og hendes Børn blive af hendes forhenværende Egtemage i denne Eftermiddag bragte til Salzburg for at anbringes i et Kloster. Hvad siger De til det? Jeg er en Bøhmer, god Katholik, men af gammel Hussiterfamilie og har endnu Interesse for den Slags Ting."

Saa længe jeg lever, vil jeg takke Skjæbnen for, at min første Impuls var at følge efter Baronen og om mulig frelse Børnene. De vare i en Fare, som, naar den ikke strax kunde forebygges, vilde rive dem afsted for bestandig. Hun stod for mig, men rækkende sig efter dem, raabende om Hjælp. Senere, underveis kom der Bakken, Fortrydelse, Længsel efter Hende, men dog uden Magt til at standse mig; thi det var det Rette. Det vilde dog være en feig Lykke, jeg maaskee kunde opnaae ved strax at følge efter hende selv og lade det eneste mulige Dieblif til Børnenes Redning gaae tabt. Desuden førtes jeg vel ogsaa af den Jagthundenatur, der er i os, naar noget Ondt kan indhentes og tugtes.

Jeg stod med Arrestordren i Haanden og rakte den mechanisk til Hr. v. Gradziwick, idet jeg

sagde: „Jeg kom for at tage Afsked og takke Dem. Jeg reiser strax.“

„Sydpaa eller nordpaa?“ spurgte han.

„Sydpaa.“

„Hør, veed De hvad, kjære Ven, det bæres mig for, at De ikke oftere med Deres gode Billie vil komme til Østerrig. Lad mig saa sige Dem for Alvor Farvel og Levvel — og gjør mig en Tjeneste. Behold det Papir. De kunde mulig etsteds træffe en stor Kjeltring, og send mig ham. Om ogsaa det bagefter opdages at være en Feiltagelse, naa, Herregud, saa vil jeg betroe Dem det: Politiet kan ogsaa tage feil.“

Da jeg kom til Bernbanestationen, førte Salling stolt derfra med de jydsk Hopper, og da jeg havde taget Billet og naaede Vognene, saa jeg Børnene stige ind i en Coupé og gjenkjendte der ved Baronen. Jeg hørte ham sige, at han skulde til Bruck an der Mur, og jeg kunde selvfølgelig stige af paa samme Sted, uagtet jeg havde taget Billet til en længere Vej.

Ved Ankomsten i Bruck an der Mur holdt der en Postvogn, formodentlig bestilt pr. Telegraph, som han strax steg ind i med Børnene. Medens jeg saa mig om blandt Rudsene paa Pladsen,

opdagede jeg et Ansigt, jeg kjendte, en af mine Stehermarkere fra Slottet i Sondrio; han gjenkjendte ogsaa mig og var strax beredt til at gjøre en usædvanlig Tour med sin tospænder Droschke og følge efter Postvognen.

Den Aften kom vi ikke langt; han undte Børnene No, og vi sov i samme Gæstgiversted. Max lovede, at hans Heste næste Morgen godt skulde holde ud at gaae igjen.

Jeg fulgte atter Baronen. Min Plan var foreløbig kun at lade ham fjerne sig saa langt som mulig fra Bernbaner og Telegrapher, før jeg lod det komme til Afgjørelse. Hvorledes denne skulde være, havde jeg ikke fast bestemt, fordi jeg havde to stærke, men forskjellige Vaaben, Raarden og Arrestbefalingen, og ved Valget skulde han, hvis han ønskede det, dog ogsaa have en Stemme.

Hele Dagen førte vi langsomt, op og ned ad Bjerger. Det syntes en Tidlang at forurolige ham, at han blev fulgt, og da Max og hans Rudst samtalede op ad Bakke, spurgte han, hvem der var bagved; da han hørte, det var en østerrigsk Officier, blev han ganske tryk. Max fortalte Lidet eller Intet om mig, men bragte mig Underretning om, hvor Baronen vilde holde Nattevar-

ter. Det var i St. Gilgen, og derfra var der saa kort til Salzburg, at her maatte Afgjørelsen finde Sted.

Vi toge igjen ind i samme Gjæstgiversted, og efter et Kvarters Forløb gik jeg til hans Værelse, bankede paa og fik et høfligt „Kom ind!“

Han saae skarpt paa mig og bøiede sig saa meget frem, at han halvt reiste sig, idet han spurgte: „Med hvem har jeg den Ære?“

„Jeg er en dansk Mand, der kommer for at tage de to danske Børn fra Dem, som De har stjælet.“

Han greb i Klokkestrengen og ringede saa voldsomt og vedholdende, at Værten og hele Tjenereskabet ilede til.

„Kast den Karl ud!“ raabte han.

Men i Østerrig er der endnu Respect for Uniformen, og Ingen bød sig til at røre mig.

„Hent Politiet!“ skreg han da.

„Ja, naadige Herre, her er Politistation i Huset“, sagde Værten og skyndte sig bort.

Et Dieblif efter viste sig to Gensdarmere i Døren.

„Arrester det Individ!“ raabte jeg.

„Den uforskammede Karl! Det er ham, der skal arresteres!“ raabte Baronen.

Seg fremviste Arrestordren og pegede paa Tegnet.

Diebliffelig traf Gensdarmmerne deres Sabler og lagde Haand paa ham.

Naturligvis kom han næsten ud af sig selv af Forbauselse og Brede og protesterede, hvorpaa Gensdarmmerne truede med at kneble ham. Saa skjeldte han mig brutalt ud paa Svensk, hvilket Gensdarmmerne ikke forstode og jeg ikke brød mig om.

„Er der videre Ordre?“ spurgte Gensdarmmerne, „for vi maae strax marchere af med ham.“

„Nei, ingen, uden selvfølgelig den, at han ikke maa tale med Nogen underveis og hverken skrive eller telegraphere. Og“, tilføiede jeg, da jeg troede at kjende lidt til østerrigiske Embedsmænd og gjerne vilde, at det skulde vare saa længe som mulig, inden han kom til Wien, „I faae hver fem Gylben daglig Diæter; lad mig skrive paa Ordren, at jeg har betalt Eder tre Dage forud.“

I sidste Diebliff, lod det til, kom han til fuld Bevidsthed om, hvor alvorligt det Hele var ment; thi nu forlangte han at faae Børnene med. Gens-

barmerne saae paa Arrestordren. Jeg sagde, at Børnene vare ikke hans, men stjaalne; jeg skulde nok tage mig af dem; Ordren løb paa hans Arrest og ikkun den. Det var Gensbarmerne indlysende nok. Han skreg som en Rasende, at det var hans Børn — hvad jo rigtignok juridisk var sandt — hvorpaa de toge ham hver under sin Arm og førte ham afsted.

Saa snart de vare borte med ham, gik jeg ind til Børnene. De skreg høit af Glæde og spurgte, om jeg vilde føre dem til deres Moder. Biskelig, der var Ingen i Verden, som hellere vilde.

Hele Spørgsmaalet var nu, om jeg kunde naae ud af Østerrig og det nærmeste, katolske Naboland Bayern, inden Sagen blev oplyst i Wien og Telegrapherne bragte Lynbud efter mig. Foreløbig gjaldt det om at naae den nærmeste bayeriske Jernbanestation.

Jeg spurgte Max, om han kunde kjøre strax, og han var villig, hvis han maatte tage nye Heste. I Løbet af en halv Time vare de skaffede tilveie; ved Morgengry kjørte vi igjennem Salzburg, og henad Aften hørte vi en Jernbanepibe. „Nu“, sagde jeg til Max, da jeg tog Afsted

med ham, „har Du gjort mig en stor Tjeneste, og der er endnu en, Du kan gjøre mig.“

„Seg troer næsten, jeg veed, hvad det er“, sagde han med det rolig-kloge Blik, som kun Vægere og gamle Soldater have.

„Og hvad er det da?“

„At jeg kommer saa sent som mulig tilbage til St. Gilgen og lader dem spørge saa længe som mulig, inden jeg svarer.“

„Det er rigtigt, Max! og Tak skal Du have!“

„Saa ønsker jeg Dem og Børnene i Vor Frues Varetægt.“

„Ja, leve Vor Frue!“

Jeg naaede Bodensøen, kom ind i Schweiz, gjennemilede det saa hastig som mulig paa Postvei, Jernbane og igjen Postvei, og den 5te Juli om Middagen, alle Tre hvide af Støv og brune af Sol, førte vi ind i den længselsfuldt attraaede, protestantiske Stad Genf. Vognen raslede henad Quaien langs Søen, da jeg pludselig saae det Syn, der af alt det Skjønne og Herlige, hvorfor jeg er blevet Skjæbnens Skyldner, har virket heftigst og dybest paa mig: Min Søster og Astrid stode og talte

sammen. De kjendte mig Begge og løb efter Vognen. Børnene kjendte hende, raabte og udbredte Armene efter hende. Jeg glemte at lade Rudsken standse, jeg var ellevild, fortunlet, ude af mig selv. Folk paa Gaden saae, at der var noget Usædvanligt paa Færde, og standsede Vognen, da jeg allerede var ude af den. Jeg veed ikke, hvordan vi kom til Hotellet. Paa Trappen stod Valdemar, og da jeg gjensaae ham uforandret efter saa lang Tids Forløb, var det, som om mit hele Liv var en Drøm, en mageløs skøn Drøm.

Det Uhykelige er snart fortalt og hurtigt fattet. Paa to Minutter vidste de Alt, hvad der var hændt mig, og i ligesaa kort Tid erfarede jeg, at Astrid og Marie, saa Diebliske før jeg kom, havde mødt hinanden paa Quaien, havde seet hinanden i Vinene og gaaet forbi hinanden — Marie forbauset over den dybe Melancholi i det Ansigt, hvis ungdomsglade Skjønhed hun endnu saa godt erindrede — havde Begge vendt sig, standset og Begge spurgt, om det ikke var — og saa nævnt hinandens Pigenavne. Det er sandt, Meget blev udeladt i de gjensidige, hastige Fortællinger; men

Meget blev ogsaa gjættet. Min Søster begreb, at trods al Kjærlighed til Børn har man dog en særlig Grund til at tage sig saa særdeles ivrig af en ung, smuk Dames Børn eller Adoptivbørn. Hun kunde da ogsaa stave og lægge sammen og forstaae mange, hidtil dunkle Ytringer i mine Breve fra Rom. Kort, baade hun og Baldemar betragtede det som en afgjort Sag, at vi nu Alle skulde blive sammen og gjøre Reisen sydpaa, og at „Familiens Chef“ om føie Tid vilde holde Bryllup.

Jeg troede ganske ligefrem det Samme, og da jeg tilfældigvis erfarede, at Astrid traf Forberedelser, som tydede paa en særskilt Reise, antog jeg, at dette kun hidrørte fra, at jeg ikke endnu havde fundet det rette Dieblis til at begjære, hvad nu kunde see ud som en Løn, eller ikke i tydelige Ord udtalt mit Haab — endstjøndt jeg paa samme Tid maatte sige mig selv, at det lignede hende ikke, og ved at tænke derover blev ængstelig og ikke vidste, hvordan jeg skulde tale.

Det var saa vanskeligt at komme til at tale ene med hende; men en Dag, da vi vare i den fælles Salon, gif min Søster ud med Børnene, og jeg spurgte Hende med en Bølgemthed, der var desto større, jo flirere jeg havde troet mig.

Hun sagde: „Der har altid været et godt Forhold imellem Dem og mig; vi have været oprigtige mod hinanden. Jeg vil ogsaa nu sige Dem Alt. Jeg har taget Skade ved det, som i den sidste Tid er hændt mig, og kan ikke magte det. I forrige Tider følte jeg hos mig selv Noget det forekom mig jeg var i min Stolthed vis paa, at jeg kunde erhverve Kjærlighed, saa fuldstændig, som jeg selv maaskee kunde føle den. Jeg er bleven mishandlet, og har taget Skade, jeg har tabt denne Tro, og naar De siger, at De elsker mig, troer jeg, at det er Medlidenhed. Det er en Ulykke jeg vilde saa gjerne troe; men jeg kan ikke De har ikke Forestilling om, hvad det er“

So, jeg kunde forestille mig det, skjøndt selve Synet af hende i samme Dieblis gjorde det hartad ubegribeligt; thi hvis hun kunde speile sig i mig, hvis hun kunde see det livsalige Billede, min Sjæl havde af hende, den Henrykkelse, som mit Andre fornam ved at rumme det, saa vilde hun ikke tvivle. Men hvorledes skulde jeg overbevise hende? Hvilken Fortvivlelse ved Tanken om at have opnaaet Alt, at vide mig selv betagen af udbødelig Kjærlighed til hende, at ane og næsten vide, at den blev gjengjældt, at have al den Salig-

hed, som Jorden kan give, saa nær, lige til at gribe, og see den forsvinde mellem Hænderne!

„Men er det da virkelig muligt, at vi igjen kunne skilles?“ raabte jeg, da alle Ord stødte afmægtige mod denne værste Hindring af alle. „Skal virkelig en Kudst og Heste føre Dem til een Side og mig til en anden Side af Verden det vil jo være at slide mig istykker det er imod Tingenes Natur — — huffer De da ikke de Breve, jeg skrev Dem til i Rom?“

„De Breve, jo, de glædede mig meget dengang. Deri var altid i det rette Dieblif en aandfuld eller spøgende Bending, og selve Omheden deri syntes mindre at gjælde mig end Barnet, De engang havde kjendt. Og det var jo ogsaa correct dengang. Nu kunde jeg ikke bygge mit Liv derpaa.“

Der var endnu et Argument; men det kunde jeg ikke berøre: den Tjeneste, jeg nys havde viist hende. Men i samme Dieblif vare hendes Tanker ved Gjenstanden, og hun sagde: „Saa mat er jeg bleven, at jeg ikke engang tilfulde kan paaafsjønne den store Tjeneste, De har viist mig. Jeg er vis paa, at jeg aldrig kunde have tilgivet Dem, hvis De havde haft Magt til at frelse Børnene og ikke

havde gjort det; men — er det ikke forunderligt, og kan De nu tilgive mig: hvis De havde elsket mig, synes mig, De maatte have begaaet den Feil, den Synd at reise efter mig."

Jeg var tilmode, som om jeg skulde synke i Afgrunden og end ikke havde et Straa at gribe efter —

"Bent," raabte jeg, „der er endnu et Middel — vil De troe Fortiden, naar den staaer op og taler? Vil denne forunderlige, mig ubegribelige Mangel paa Selvtillid, denne Ydmyghed — hvad skal jeg kalde det? — forsvinde hos Dem, naar jeg kan bevise Dem, at den Kjærlighed, jeg siger, at jeg nu føler for Dem, er saa at sige ligesaa gammel som jeg selv, er paa det Nøieste sammenvævet med min Skjæbne, at De fra min Barndoms Tid har været mit Ideal, at jeg aldrig kan faae et andet, at langt fra at skjænke Dem Medlidenhed er jeg den Tørstige, der kun kan lædskes ved at see Dem og maa vansmægte som i en Ørken, hvis De nu, efter at Bægret er blevet bragt saa nær til mine Læber, tager det bort! To Gange har jeg været meget ene, først i Sondrio, saa i Rom, da De havde forladt Byen, og begge Gange har jeg nedskrevet, hvad der stod tydeligst i Erindringen om

mig selv. Her er det Bevis, jeg tilbyder at føre!"

Jeg læste for hende, hvad jeg engang havde skrevet om det første Syn af hende eller den første Vyd, da hun var en Fugl eller Fee, der sang i Guldranken, og saa læste jeg om den Aften i Rom, da hun pludselig igjen stod for mig.

Det var vistnok en besynderlig Situation, at en Elsker læste op for at bevise sin Kjærlighed; men hvilken Hjertebanken, hvilken Angst for, at ogsaa dette skulde slaae feil, hvormed jeg læste! Og da jeg endelig læste:

„Og i en Kjortel som af Lyset spunden
Saae jeg en Kvinde, da mit Blik sig hæved" —

og kom til Ordene:

„Den høie Kraft, der havde gennemrystet
Mig, førend mine Barndomsaar var endte" —

blev min Mund lukket med et Rys — o, jeg hilser og velsigner Dig i Din Himmel, Du store Digter, fordi Du var medvirkende til, at et Brudstykke af Saligheden faldt ned til mig her paa Jorden!

Min Søster kom tilbage med Børnene. Jeg løb dem imøde, tog dem op i mine Arme og spurgte Carl: „Kan Du huske, da Du paa Spanffe

Trappe i Rom sagde, at Du troede, jeg var Din Fader?"

Nei, det kunde han ikke; men jeg svarede: „Det gjør ikke noget, Carl, huff blot fra idag af, at jeg er Din Fader! Og Din med, Henriette! Og Du er Tante, Marie; hils paa Din Svigerinde.“ Men det behøvede jeg ikke at sige, de To holdt hinanden i Favn.

Al, hvilken Lykke! Folk tale om Reiselivets Poesi, om Bjergvandring, Naturskønhed, frisk Lust og let Sind. Men hvo har prøvet Reiselivet uden den, som har reist med sin Elskede! Da er det ikke os, der med mere eller mindre Besvær skifte Sted — thi paa hvert Sted er det Hele, det Væsenlige, al vor Eiendom, al vor Lykkelig-
hed — men Naturen, der drager op i store Skif-
telser, hilsende, høiende sig, tjenende, overraskende os, udfoldende al sin Gude for pludselig at sige: Det er dog Intet imod Hendes! Den Aroma, der fylder Luften, den liflige, dæmpede Klang, der gjennembæver hele Tilværelsen, kommer fra Hende. Hun er inde i Vognen; Bjergene staae tause, speidende, nysgjerrige efter at see hende. Hun stiger

ud, hendes lille Fod berører Jorden, hendes friske Kind lyser under Hatten, hendes Dies varme, smilende Straale møder mit — og den hele Alpeegn lyser deraf og synes at løfte sig for at bære Hjemmets Guldranke triumpherende høit mod den blaae Himmel.

Saadan stege vi over Mont Cenis. Jeg var bleven overstemt, da jeg foreslog, at vi skulde fra Marseille gaae med Dampskib til Neapel eller Malta og derfra til Lilleasiens Kyst og Libanon. Damerne vilde undgaae det Stykke Søvei — mellem Marseille og Genua — og hellere paa et fransk Dampskib seile langs Italiens Kyst. Saa gjorde vi det, og var der vel Grund til Klage? Vare Dagene, Aftenerne og Morgenerne paa det blaae Hav med de lune Vinde og med Italiens skjønne Bjerge tilvenstre ikke lykkelige nok? Var det ikke som en Kystfart i Elysium? At kunne gaae bort fra hende og vide at kunne træffe hende igjen om et Dieblis! At sove ind med Vissheden om at kunne gjensee hende, høre hendes Stemme om Morgen! Var det ikke en saadan Tilværelse, at Hjertet i Diebliske blev bange for den Salighed, det sølte, og troede at gribe ind i Vorherres eget Himmerig?

Saa dan kom vi til Neapel. Jeg havde haabet, at vi i Havnen skulde finde et Dampskib beredt til at afgaae; jeg længtes instinctmæssig efter at komme bort fra Europa. Men der var intet Skib, og vi maatte gaae iland for at vente et Par Dage.

Det var den anden Dags Formiddag, da vi samlede vilde gaae ned ad Trappen for at kjøre til Camaldoli, da pludselig en skarp, vred Stemme raabte paa Italiensft: „Det er mine Børn!“ og i næste Nu saa jeg, at vi havde Baron Panin, Generalinden, Fru v. Hönck og en Mængde Folk for os. Baronen havde grebet efter Børnene, og jeg havde uvilkaarlig kastet mig imellem. Vi traf os hastig tilbage for Flokken, der trængte ind paa os, og kom ind i Hotellets store Spisefal, hvor en Mængde Familier, mest Engelske, holdt deres Frokost ved adskilte, mindre Borde.

„Det er mine Børn! De ere stjaalne fra mig!“ raabte Baronen og trængte paa, og hans Følge istemmede med lignende Udraab. Det gjaldt aabenbart for ham om i en Hast at udføre et Coup og komme i Besiddelse af den attraaede Gjenstand; bagefter kunde man vinde eller tabe en Proces. Jeg følte mig i det Dieblif besynder=

lig trykket; jeg kunde holde ud mod Overmagten, til den betvang mig, men Intet svare paa Baronens Raab; thi Verden saae paa mig, og jeg troede ikke, at jeg som Hendes Elster vilde blive hørt med Tillid. Men i dette farefulde Dieblif traadte Baldemar op med uventet Aandsnærværelse og Sikkerhed. Han vendte sig til Selskabet i Salen og sagde paa Engelsk: „Mine Damer og Herrer, jeg er en dansk Søofficier; dette er min Hustru, min Svoger, min Svigerinde og hendes Børn. Børnene ere protestantiske som vi; man vil paa Grund af særegne Familieforhold, men uden Ret, tage dem fra os for at gjøre dem til Katholiker. Vi bede om Deres Hjælp til fair play.“

Ved disse Ord reiste Damerne sig og toge Astrid, Marie og Børnene imellem sig. Herrerne traadte frem og stillede sig ved vor Side; Flokken veg lidt tilbage, og der blev et Dieblifs Stilhed. En engelsk Søofficier i Uniform gik hen til Børnene og spurgte paa Fransk: „Hvor er Eders Moder?“ De klyngede sig betegnende nok til Astrid. — „Hvor er Eders Fader?“ — De pegede paa mig. — „Kjende I til Helgene?“ — Nei. —

I dette Dieblif traadte Fru v. Hønd frem

af Flokken. Hendes Snogevine flammede, og om hendes Mund var stærkt fremtrædende hint besynderlige Udtryk af Indignation blandet med det Vamphragtige. Hendes Blik søgte Astrid, hun løstede Haanden og sagde paa Engelsk: „Mine Damer! — han deres Fader! — hvis det ikke var en Løgn, saa forestil Dem — —“ Men hvad enten det blev hende for vanskeligt i en offentlig Tale at samle sine Tanker og med tilstræffelig Indignation udmale, hvordan Forholdet maatte have været, hvis Børnene sagde sandt, eller hun overvældedes af sin egen Vidensskab, saa brast Traaden, og hun blev staaende, snappende efter Veir. Efter et kort Blik paa hende gik Søofficieren til Vinduet og raabte et Par Ord ned, og saa Dieblikke efter trængte tre eller fire britiske Matroser i deres blaa Skjorter med bredt udslagne Kraver og med deres glindsende sorte Hatter, som Stormvæddere ind igjennem Flokken.

„Clear the room from that rabble“*, bød Søofficieren, og i næste Dieblik vare Dørene lukkede mellem os og vore Fjender.

* Skaf os af med det Paf.

Valdemar og jeg gif hen til ham, tallede ham og gav ham vore Kort.

Han sagde: „Opholdet her kan blive Dem ubehageligt. Jeg tilbyder Dem Tilflugt ombord paa Hds. britiske Majestæts Skib Salamis, som seiler om et Dieblif.“

Saa Minutter efter vare vi med vore Effecter, escorterede ikke blot af britiske Sømcænd, men af hele Selfabet, ude af Hotellet og ved Havnen. Der laa Capitainschaluppen med det britiske Flag, og i næste Secund vare vi under det, beskyttede mod den hele Verden, hjertelig hilsede til Afsked af mange Menneſter, som en halv Time tidligere vare os aldeles fremmede. Men Astrid var saa bleg, saa bleg!

Jeg har seet hende i Glæde og i Lidelse. Jeg har aldrig kjendt Noget, paa hvem legemligt Albebefindende havde mindre Magt over Sjælens Udtryk, over Diets trøstende Omhed og Stemmens melodiske Ynde. Skjøndt kjærtegnet fra sin Barn-dom, vant til Rigdom, ubekjendt med Modgang indtil den sidste Tids heftige, korte Bindstød, var hun fordringsløs som det fattigste Barn, og det var, som om enhver af Skibets Besætning ved at see det deilige Ansigt saa blegt, men smile saa freidig=

blidt, blev greben af Sympathi og Hengivenhed. Chefen lod oppe over Hytten berede en Hvileplads for hende, en lille Salon under Sydens Himmeltelt. Han var en ægte engelsk gentleman, omgav os med sin Omhu, medens han var personlig tilbageholden. Vi skiltes fra ham, uden at han havde faaet noget Nærmere at vide om den Begivenhed, som havde ført os sammen.

Udpaa Eftermiddagen blev Astrid bedre. Vi saae de calabriske Bjerge, violette med hvide Toppe, og henad Solnedgang bemærkede vi næsten ligesom os, fjernt paa det dybtblaae Hav, en tindrende hvid Ruppel, der syntes at svæve i Luften paa et blaaligt Underlag og efterhaanden syntes at udstraale en forunderlig fin, men intensiv, rødlig Glans. Det var Vtna. Et Par Skibe mødte os og syntes at svømme i Ild; vort eget Skib efterlod et funklende Røselvand.

Al Naturens mageløse, imponerende Skønhed, som omgav os, kunde dog ikke holde vor Samtale fra det, som nu var hændt.

Hun sagde: „Saa længe Mændene traadte frem og vare hidsege, gjorde det ikke noget overvældende Indtryk paa mig; jeg var ikke bange, de kunde kun sige, hvad jeg havde handlet; men

da hun traadte frem, var det, som om en Drm
stak mig i Siden; hun kunde, syntes mig, sige,
hvad jeg havde følt“.

Da vi nærmede os Malta, sagde Chefen, at
han, hvis vi ønskede det, kunde sætte os iland der;
men der var et usundt Sted om Sommeren. Han
var beordret til Tarablus (Tripolis) paa Rysten
af Syrien, og han vilde raade os til hellere at
gaae derhen og thy til Bjergene. Skibslægen
raadede os det Samme og tilberedte for Astrid
et lille Apothek, som hun kunde tage med, end-
skjøndt hun, som han sagde, mest behøvede No.
Han gav os ogsaa omhyggelig Underretning om
et sundt og behageligt Sted i Bjergene, hvor vi
kunde tilbringe Sommeren.

Da vi efter en hjertelig og taknemlig Afsted
fra den hæderlige og fortræffelige Capitain, hans
Officierer og Mandskab droge videre fra Tarablus,
var Astrid dog saa svag, at vi maatte have en
Bærestol til hende. Vi andre Tre vare tilhest,
skjøndt vi saa meget som mulig gik ved hendes
Side. Børnene bleve anbragte hver i sin Kurv
paa begge Sider af et Muldyr; de legede Skjul
i Kurvene, og deres klare latter og Rallden gjorde

den fremmede Egn hjemlig og syntes at varsle Glæde.

Fra Tarablus har man et Ridt af sex Timer, først over en bølgende Slette med Marker, Skove og Bække, saa op ad Bjerge, ad steile Stier, der hyppig føre forbi smaa Vinbjerge, Haver, Bomuldsmarker, Cypresser og Cedre, over Kildevæld og Smaabække, indtil man naaer et høitliggende Plateau med en stor Landsby omgiven af mægtige Valnøddetræer. Ridt udenfor Landsbyen med Udsigt mod Vest til Middelhavet, mod Syd til Bjergskrænter bedækkede med Haver og skjønne Trægrupper, mod Nord og Øst skjærmet af mægtige Bjerghøider, er en aaben Plads mellem flyggesfulde Valnøddetræer ved et Kildevæld. Dette Sted hedder Ethen, og skjøndt en tilfældig Navnelighed jo ikke berettiger til at tænke, at Edens Have laa her, saa er det dog et Sted, der i Almindelighed vilde bringe Menneffene til at tænke paa Paradiset. Det har ogsaa den Egenhed, at man i Reglen ikke dør her; thi formedelsk den store Høide, ca. 4,700 Fod, bliver Landsbyen forladt om Vinteren; man boer her ligesom tilfæters, for Valnødderhøstens Skyld, og naar det bliver koldt, stiger man lidt længere ned ad Bjerget og venter

i Barmen, til i Foraaret Ehden atter bliver beboelig. Kun i det græske Kloster, der ligger høit paa Bjerget ikke langt fra Landsbhyen, blive Beboerne ogsaa om Vinteren.

Alt, hvad Mennesket vil forlange af et jordist Paradis, findes her: Fred, en uskyldig, flittig, smuk Befolkning, et tarveligt og dog nydelsesfuldt Liv, en Natur, der i storartet Skjønhed overgaaer Alt, hvad vi Europæere have Forestilling om, og navnlig er det især Lysets Rigdom, enten naar det om Morgenens i forbausende Farvepragt gyder sig ud over de store Bjerge og svinger sig ned i Dalene, eller naar det om Aftenen langsomt forlader Dalene, efterladende bløde, blaae Skygger, og concentrerer sig paa Bjergenes Toppe i en uendelig farverig Tindren og derpaa som en Sjæl stiger fra Jorden til Himlen. Tilværelsen her frembringer hvert Dieblif en Idealitetsfornehmelse. Den fritager Sjælen for det Tryk, som i Civilisationens Rampe lægges paa den, og man holdes i stadig, uvilkaarlig Forestilling om, at det Aandedige, Skjønne, Rene, Ophøiede, er Livets sande Virkelighed.

Men Astrid blev bestandig svagere.

Jeg red til Tarablus, og imellem de engelske

Familier, som bestandig ankom der for at sprede sig paa Bjergene, opdagede jeg en berømt Ræge og fik ham bevæget til at drage med til Ehdn. Han sagde det Samme som Skibslægen: Ro. Men fra det Dieblif, da han sagde Ro, kom Anelsen om, at det vilde blive den store Ro.

Naar man har en stor, en mægtig Sorg af ædel Art, saa kan Sindet undertiden ligesom for at hvile sig fra Sorgen, hæve sig ud over den og dog præget og gjennemtrængt af den fortælle sig sin egen Historie fra et vemodigt-idealt Standpunkt. Jeg havde i de Dage ikke Magt til at dvæle ved nogen enkelt Begivenhed i mit tidligere Liv; min Historie begyndte med hvert Dieblif, da jeg igjen saae Hende. Men Betydningen af det Forbigangne stillede sig for mig i store Omrids. Jeg sagde til mig selv, eller det lød til mig: at jeg ved Fødselen havde været bestemt til sand og ideal Kjærlighed, til al den Lykke, den giver, og den Kraft, den vækker. Men paa en Tid, da jeg ikke var mig min Livsopgave bevidst, skjøndt jeg burde været det, og da jeg blev prøvet, havde jeg syndet imod Kjærligheden, og derfor var

den Straf mig bestemt, at jeg ligesom den store Prophet aldrig skulde betræde det forjættede Land, men kun see det i Afstand. Mindre stærkt udrustede Hjerter, der synde paa lignende Maade, straffes tilsyneladende mindre — tilsyneladende, thi selve det at have et lidet Hjerte er en Straf, skjøndt Bedkommende ifkun momentvis vide det —; men vi, som have de store Følelser og de store Pligter imod dem, skulle ogsaa bære det store Ansvar.

Det gav mig en Slags Trøst at have denne historiske Dom over mig selv; thi medens den paa den ene Side vakte Anger, viste den paa den anden Side hen til den store, ledende Magt, der er i Tilværelsen og virker udover den, og saa aabnedes Evigheden for mig som Gjenfindelsens og Uforfrænkighedens Steb. Østens uendelig rige Rys, hvorunder jeg skulde tabe hende, malede sig for mig som Symbol, som et Landskab, hvor jeg igjen skulde vandre med hende — og da, saa hurtigt farer vor Sjæl fra Pol til Pol, kom en Tanke om at dræbe mig selv ved hendes Vig for strax at være med hende i Landskabet. Hvilke Diebliske af sort, fortærende, sindsforvirrende Fortvivelse! Hendes Vig!

Og hvilken Forvandling, naar jeg igjen kunde see hende, naar jeg havde tvunget Ansigtet i forgløse Folder, og naar da det huldsalige, velsignede, ubeskrivelige Bys fra hendes Dine og hendes Læbers Smil faldt paa mig. Alverdens Ulyksalighed var jo til endnu! Jeg følte mig selv helliget ved, at det var mit!

Hun sagde en Dag: „Det er min Skyld. Jeg har syndet imod Kjærligheden, skøndt jeg ikke vidste det dengang. Hvis jeg ikke havde giftet mig, men havde ventet, til jeg kunde elske, saa havde vi To faaet hinanden. Men saa er det ikke vist, at vi vare blevene saa rige i vore Hjerter som nu.“

Hun vilde kjende saa meget som mulig af mit tidligere Liv og forlangte, at jeg skulde læse for hende af det, jeg havde nedskrevet. Det blev en sælsom Opgave at kalde saa megen Ulykke ind i dette Telt, der trueede med at tage al Ulyksalighed bort. Det var ogsaa vanskeligt; thi jeg havde skrevet Alt meget uregelmæssig. Begyndelsen var ikke steet med Begyndelsen, men med min Afreise til Sondrio, og det Dvrige var fulgt, altsom Tanker og Erindringer vare komne, først i Ensomheden

der, saa i Rom, da Hun var borte. Smedens hun sov, maatte jeg ordne og skrive til, og jeg maatte vogte mig for at lade noget Ord indflyde, der viste Angsten, som hvilede paa mit Sind. Hun fik sit Ønske opfyldt og sin Billie adlydt; vi gjorde Reisen gennem Livet sammen, fra min Barndom og næsten helt til dette Sted med det forunderlige Navn: Ehdn. Beshynderlig nok, ikke en eneste Gang har jeg havt det Ønske, at hun ogsaa skulde fortælle om sig. I hvert nærværende Dieblif var hun for mig sit hele Selv.

En Dag sagde hun: „Du skal vide Alt; der maa ingensomhelst Hemmelighed være imellem Dig og mig. Tag den lille Palisanderkasse henne paa Matten og luk den op.“

Hun tog et Brev ud, der laa paa Bunden, og sagde: „Læs det. Det skrev jeg i Wien, dengang Du stod forklædt udenfor mine Vinduer. Jeg skrev det, en halv Time før jeg skrev det andet, der bad, befalede Dig at reise bort.“

Brevet lød saaledes: „Mød mig imorgen Eftermiddag Kl. 6 udenfor Augustinerkirken. Hold Heste og Vogn i Beredskab. Jeg kommer, om det saa er Jordstjælv.“

Jeg sad ubevægelig. Jeg turde ikke see op,

for at mit Blik ikke skulde bebreide hende Noget, ei heller forraade det sære Spil i Sjælen: lidenskabelig Henrykkelse og uendeligt, kvalfuldt Savn.

Hun tog min Haand saa blidt, at saa blidt, og sagde:

„Se paa mig, og hør mig. Jeg har overveiet, om jeg ikke vilde gjøre Dig Fortræd ved at lade Dig see ind i min Fristelse og Kamp. Men sig nu selv, min egen Y, om Du troer, vi vare blevne saa lykkelige som nu, hvis Du havde havt en bortløben Kone til Elskerinde? Er det ikke bedre, som det er?“

„Jo — jo! — og det er jo heller ikke slemt nu“

„Brænd nu Brevet brænd det strax, hører Du? Det vilde ikke gjøre Dig godt senere.“

Nogle Dage efter syntes hun at komme sig; hendes Kinder havde den hele Tid ikke tabt deres blide Rødme og Dinene ikke deres Glands; men nu kom der ligesom mere Tilforladelighed i Farven og Glandsen, og Stemmen blev fyldigere, mindre ætherisk. Hun beskæftigede sig meget med hint Brev og dets Virkning paa mig og vilde have mig til at tale derom.

„Siden Du nu bliver saa velsignet rast, kan jeg sige Dig det. Hvis Du gik fra mig, vilde hvert af Brevets Bogstaver staae som en glødende Søile, og min Grindring vilde vandre deri som i en Skov og brænde sig.“

„Jeg tænkte det!“ svarede hun. „Men saadan maa det ikke være; det vil heller ikke blive saadan. Du skal vide og huske, at ved det andet Brev, hvorved jeg skilte os ad, blev jeg i Sandhed Din Hustru. Det gav mig Ret til at mødes med Dig hisset. Der mødes vi med vore Sympathier, ikke med vore Lidenstaber; det har Du engang selv sagt — kan Du huske: paa Veien til Colosseum?“

— Selsomme Eftermiddag, ved Solnedgang, da jeg sad ved hendes Side og hendes Dine drælede paa mig med en Blidhed og Underlighed, som denne Verden ikke har Ord for, sagde hun pludselig: Løft mig op til Dig — og da jeg holdt hende i mine Arme, var det skjønne Legemes Sjæl i Himlen.

Stor Sorg som i stor Glæde staaer et Menneske udenfor Menneskeheden. Ingen kan forstaae os. Vor Glæde gjør næsten ondt paa Andre; deres bedste Forsøg paa Deltagelse i vor Sorg gjør os ondt.

Jeg gik til Orkenen, som var nær hos, og imellem Araberes Telte fandt jeg momentan Vindring. Den Virkelighed, hvortil Hun havde hørt, svandt mig af Syne; Aarhundreder lagde sig som et Slør mellem Sorgen og mig.

Lyset og Mørket, Luftens Fjnhed, Stjernernes Mængde og stærke Glæds over Udstrækningens Uendelighed lod Sindet føle og forstaae, at Religionerne ere komne fra Orkenen, at Aabenbaringen har valgt at nedstige her, eller at Menneskesjælen her har løftet sig til at hente den ned. Min Sjæl kunde ikke løfte sig op paa Himmelfstigen, men faae den.

Jeg vilde bygge og boe der — hvad havde jeg med Verden at skaffe?

Da hændte det en Eftermiddag henad Solnedgang, at jeg var gaaet fra Kilben og den grønne Plet, hvor Teltene stode, og langt ud paa den sandede Slette. Men Jordbunden saae ikke ud som Sand; den var lyseblaa med et svagt rødt Skjær som en Amethyst eller Opal, og Luften over den var som en blaalig, gjennemsigtig Sø, der i sine øvre Lag blev lilla, violet, purpurrød og gylden, stærkest og mest flammende mod Vest, hvor Solstivens Rand berørte Jorden.

Jeg kom til at vende mig imod Øst og saae min Skygge falde, ikke som paa en europæisk Slette ved Solnedgang ifkun lang, men uendelig; der var ingen Grænse for den; dens sorte Stribe syntes at naae til de Jorfbundnes Land, som et Baand, der knyttede mig til det, eller som en Bro, hvorover jeg kunde vandre til dem.

En anden Skygge dukkede pludselig op i den og nærmede sig mig; jeg blev staaende aandeløs og ventede Dødsenglen.

Det var en gammel Araber, der vilde til Teltene. Han sagde, da han kom mig nær og kjendte mig i det hastig svindende Lys: Fred med Eder! Nu kommer Duggen.

Dette simple Ord rev Stenen løs fra et Kilde-

væld af Følelser og Tanker. „Min Velsignelse skal komme til Dig som Himlens Dug den Aften, Du mindst venter det.“ Det var for mig, som om jeg følte den komme svalende over min Pande og lægende over mit Hjerte. Det syntes mig, at jeg i Himlens Die, som nu luffede sig, gjenstaae Hendes bristende Blik og fornam hendes Villie, hendes blide, spørgende Røst: Efterlod jeg Ingen at leve for? Lev!

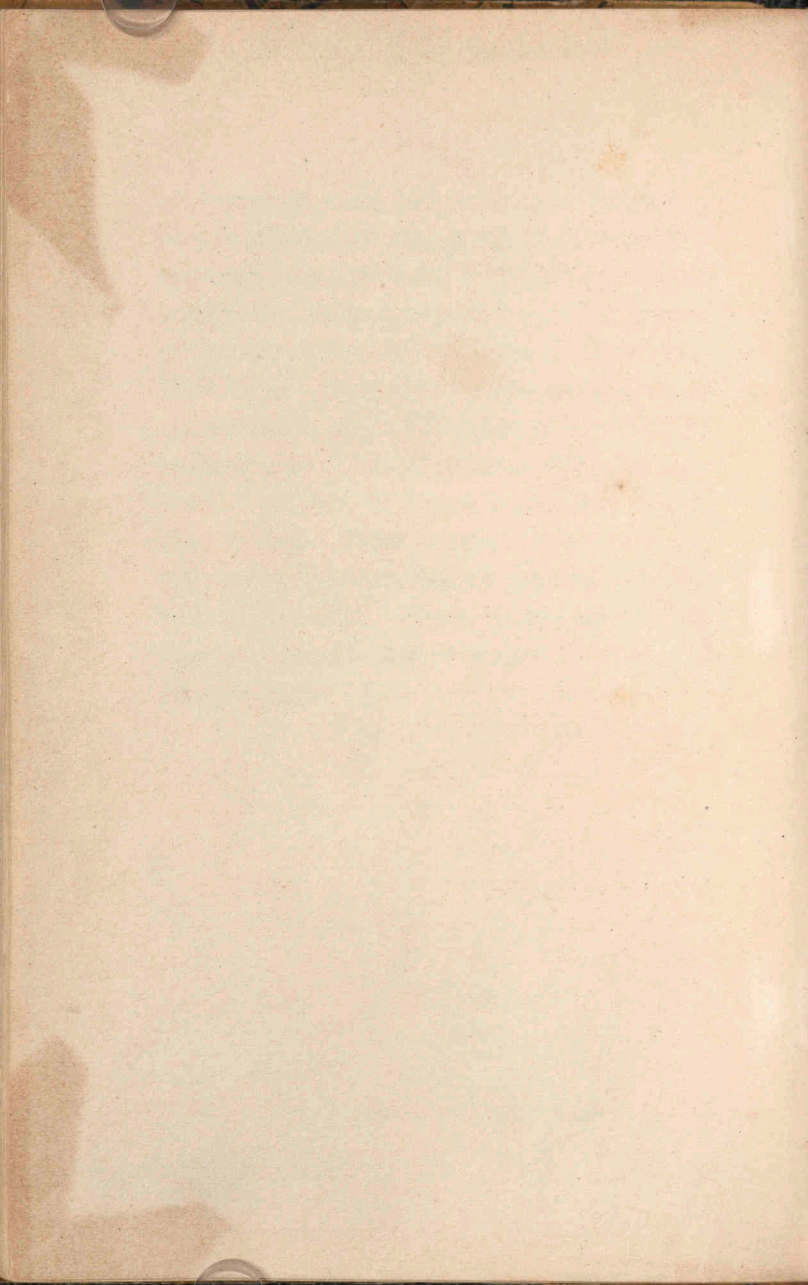
Det har jeg efterkommet, det vil jeg efterkomme. Vi Fem ere nu paa Reisen hjemad.

Jeg vender nu tilbage som Arving efter den, der havde at sørge for Andres Lykke, blid, som jeg ikke var forhen — som en Pilgrim, der for det fjerne, hellige Maals Skyld ikke har Die for Veiens Besværligheder — baaren af et stort, elskeligt Vilde, der for mig trods al den Bemod, hvormed det fylde Hjertet, dog er min Lykkelig — løftet op til at gjøre min Pligt imod mine Medmenneſter — ja, løftet op, som min Fader ønskede mig, ved Kjærlighed.

Hun har givet mig min Mission: De Børn, hun kaldte sine, og for hvis Skyld hun dog egenlig bøde, skulle opdrages til det Maal, hun anviste,

til engang at træde frem imellem en Befolkning, som er afhængig af dem, og dog fri, som igjennem dem fornemmer Autoriteten og Resecten for høiere, aristokratiskke Naturer og derved, istedenfor misundelig at trykkes, løstes til selv at stræbe opad. Naar jeg da engang efter at have arbeidet hdmhyg og anstrengt i det Enkelte, efter at have saaet og plantet, fører de to Børn som Børne ud paa Altanen og siger til Befolkningen: Se, her ere mine Arvinger, Eders Fjere, Eders Venner, og Alle kjærlig hilse dem, saa vil der være Fryd om hendes fjerne Grav i Edden, og hun selv vil smile til mig fra sin Himmel — af, med det Smil, jeg aldrig glemmer.

fol. 1166 (Carpington)
1696/32

200 - 182

